

รายงานวิจัย

ประชารัฐกับการแก้ไขปัญหาคความไม่สงบ
ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

Civil State and Unrest Resolution
in the Southern Border Provinces of Thailand

โดย

วันฮารงค์ บินอิสริส

ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดินประจำปี 2561

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

รายงานวิจัย

ประชารัฐกับการแก้ไขปัญหาคความไม่สงบ
ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

Civil State and Unrest Resolution
in the Southern Border Provinces of Thailand

โดย

วันฮารงค์ บินอิสริส

ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดินประจำปี 2561

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

หัวข้อวิจัย ประชากรกับการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้
ชื่อผู้วิจัย วันฮารังค์ บินอิสริส
คณะ/หน่วยงาน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
มหาวิทยาลัย ราชภัฏยะลา
ปีงบประมาณ 2561

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบโจทย์ปัญหาวิจัย คือ “เพราะเหตุใดประชากรรัฐมีความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะของความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยในระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559 2) ศึกษาผลสำเร็จของยุทธศาสตร์ประชานิยมส่งกระทบต่อความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยมากน้อยเพียงใด 3) ศึกษาปัญหาที่กำลังเผชิญกับความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย และ 4) วิเคราะห์ถึงความเปลี่ยนแปลงของความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ขอบเขตของโครงการวิจัยคือการวิจัยคือ 1. มุ่งอธิบายถึงความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยในระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559 อธิบายถึงความสำเร็จของยุทธศาสตร์ประชานิยมที่ส่งกระทบต่อความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย อธิบายสภาพปัญหาที่กำลังเผชิญกับความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย และความเปลี่ยนแปลงของความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย 2. กลุ่มตัวอย่างจากผู้นำต่างๆ ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้จำนวน 300 คน 3. พื้นที่ลงสนามวิจัยคือ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส โดยยึดกรอบแนวคิดของ Huntington (1991) และตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่า 1) ประชาชนเข้าใจในนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง 2) ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

ของเหตุการณ์รุนแรงลดลง 3) มีการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวมจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง 4) มีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียมจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง และ 5) การมีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชน ต่อสังคม และประเทศชาติจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

ผลของการวิเคราะห์พบว่า ค่าความเป็นไปได้ที่ทำให้เหตุการณ์ไม่สงบลดลงของงานวิจัยโดยเรียงจากมากไปหาน้อยคือ 1. ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาโดยรวมสูงที่สุดคือ ค่าความเฉลี่ยอยู่ที่ 3.34 2. ประชาชนมีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียมโดยรวมรองลงมาในลำดับที่ 1 มีค่าความเฉลี่ยอยู่ที่ 3.29 3. ประชาชนมีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชนต่อสังคม และประเทศชาติโดยรวม รองลงมาในลำดับที่ 2 มีค่าความเฉลี่ยอยู่ที่ 3.09 4. ประชาชนเข้าใจนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐโดยรวมรองลงมาในลำดับที่ 3 มีค่าความเฉลี่ยอยู่ที่ 3.06 และ 5. ประชาชนมีการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวมโดยรวมรองลงมาเป็นลำดับที่ 4 มีค่าความเฉลี่ยอยู่ที่ 3.05

คำสำคัญ : ประชากร การแก้ไขปัญหาความไม่สงบ จังหวัดชายแดนภาคใต้

Research Title	Civil State and Unrest Resolution in the Southern Border Provinces of Thailand
Researchers	Wanharong Binisris
Faculty/Section	faculty of Humanity and Social Sciences
University	Yala Rajabhat
Year	2018

Abstract

This research was aimed to examine the research question “why civil state is important to the resolution of unrests in southern border provinces in southern Thailand?” The objective is to 1) study the nature of ethnic Malay-Muslim political movement in the southern border provinces of Thailand between 2012-2016, 2) study the possibly success of public policy which is effective for the political movement of ethnic Malay-Muslims in the southern border provinces of Thailand, 3) study the problems that are facing with the political movement of the ethnic Malay-Muslims in the southern border provinces of Thailand, and 4) analyze the changing in the political movement of ethnic Malay-Muslims in the southern border provinces of Thailand. The context of the study is 1) to explain the political movement of ethnic Malay-Muslims in the southern border provinces of Thailand between 2012-2016, it includes the success of the public strategy, the status of the facing problems, and the changing in the political movement. 2) The sampling group is the community leaders from 3 southern border provinces totaling 300 people, 3. The field works

are such as Pattani, Yala, and Narathiwat provinces. This study is stuck with the ideology of moderation offered by Huntington (1991) and the hypotheses are 1) the understanding on government policy and resolution is influencing toward the changing of ethnic movement from radicalization to moderation. 2) The participation for public resolution may change of ethnic movement from radicalization to moderation . 3) The respect to the laws is effective to the changing of ethnic movement from radicalization to moderation. 4) The learning of rights and duties may help people change their movement strategies from radicalization to moderation . And, 5) The encouragement of volunteers in helping people for public resolution may change the ethnic movement from radicalization to moderation. This research has found the probability influencing the unrests in southernmost part of Thailand reduced and accounted from top to bottom items are that 1) the participation for public resolution stay at the highest level with the means at 3.34, 2) the learning of rights and duties stay at the high level with the means at 3.29, 3) the encouragement of volunteers in helping people for public resolution stay at the high level with the means at 3.09, 4) the understanding on government policy and resolution stay at the high level with the means at 3.06, and 5) the respect to the laws stay at the high level with means at 3.05.

Keywords: Civil State, Problem Resolution, Southern Border Provinces

กิตติกรรมประกาศ

ผู้ดำเนินโครงการวิจัยนี้ต้องขอขอบคุณทุกท่านที่เป็นทั้งผู้นำทางและผู้ให้สัมภาษณ์พร้อมทั้งผู้ตอบแบบสอบถามวิจัย

ที่สำคัญที่สุดคือ ผู้นำชุมชนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ท่านทั้งหลายไม่เพียงแต่ตอบแบบสอบถามเพียงอย่างเดียว แต่ยังให้ไปดูสถานที่ที่มีการเปิดบริการโครงการประชารัฐในพื้นที่ และชี้แนะพร้อมให้ข้อมูลที่ชาวคณะโครงการวิจัยคาดไม่ถึงมาก่อน

คุณค่าที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้มานั้น เราไม่สามารถคำนวณออกมาเป็นตัวเลขได้ แต่เต็มไปด้วยสาระและประโยชน์มหาสารต่อโครงการวิจัยนี้

สุดท้ายนี้ เราไม่อาจลืมบุญคุณที่ยิ่งใหญ่นี้ของท่านทั้งหลายได้ จะขอจดจำตลอดไป เราจึง
ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ

บทที่ 1 บทนำ		
1.1	ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย	1
1.2	คำถามวิจัย	6
1.3	วัตถุประสงค์	6
1.4	ขอบเขตของโครงการ	7
1.5	สมมติฐาน	7
1.6	ขอบเขตการศึกษา	8
1.7	ประโยชน์ที่จะได้รับ	8
1.8	วิธีดำเนินการวิจัย	9
1.9	นิยามศัพท์	11
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง		
2.1	ความนำ	15
2.2	แนวคิดและคำนิยาม	17
2.2.1	ชนกลุ่มน้อย	17
2.2.2	ความเป็นชาตินิยม	18
2.2.3	ความทันสมัย	20
2.2.4	ศาสนาแนวการเมือง	23
2.2.5	คลื่นลูกที่สามแห่งประชาธิปไตย	25
2.3	ยุทธศาสตร์การเรียกร้องของชนกลุ่มน้อย	29
2.4	การแก้ปัญหาชนกลุ่มน้อยในระบอบประชาธิปไตย	34
2.5	ความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชนกลุ่มน้อย	39
2.6	แนวคิดประชารัฐ	42
2.6.1	การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย	44
2.6.2	บทบาทหน้าที่คณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐประจำจังหวัด (คสป.)	46

สารบัญ (ต่อ)

2.7	การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ	47
2.7.1	เศรษฐกิจชุมชน	48
2.7.2	คณะทำงานการพัฒนาเศรษฐกิจ	48
2.7.3	กระบวนการที่ดำเนินการ	50
2.7.4	ความสัมพันธ์คณะทำงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก และประชารัฐ	51
2.7.5	การขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ	52
2.7.6	ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน	53
2.7.7	พระราชกฤษฎีกาที่เกี่ยวข้องกับวิสาหกิจเพื่อสังคม	55
2.8	ผลการดำเนินงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ ประจำปี พ.ศ. 2559	56
2.8.1	การจัดตั้ง บริษัท ประชารัฐรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด ตามระยะเวลาการจัดตั้ง	56
2.8.2	สรุปผลการดำเนินงานที่สำคัญของบริษัทประชารัฐรักสามัคคี (ประเทศไทย) จำกัด	57
2.9	การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	58
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย		
3.1	ลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ	74
3.2	กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย	76
3.3	การหาค่าความเป็นไปได้	82
บทที่ 4 ผลการวิจัย		
4.1	ลักษณะของความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิม เชื้อสายมลายูระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559	88
4.2	ผลสำเร็จของยุทธศาสตร์ประชานิยมส่งกระทบต่อความเคลื่อนไหวทาง การเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู	91
4.3	ปัญหาที่กำลังเผชิญกับความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิม เชื้อสายมลายู	92
4.4	ความเปลี่ยนแปลงความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อ	

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ 5 ผลสรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	
5.1 ผลสรุป	109
5.2 อภิปรายผล	111
5.3 ข้อเสนอแนะ	122
บรรณานุกรม	124
ภาคผนวก	130
ประวัติผู้วิจัย	143

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	ระยะเวลาและแผนการดำเนินงานตลอดโครงการ	85
4.1	จำนวนครั้งและลักษณะของเหตุการณ์ก่อนเดือนรอมฎอน	89
4.2	จำนวนครั้งและลักษณะของเหตุการณ์หลังเดือนรอมฎอน	89
4.3	การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงในช่วงก่อนรอมฎอน ปี พ.ศ. 2555-2558	90
4.4	การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงในหลังรอมฎอน ช่วงปี พ.ศ. 2555-2558	90
4.5	เพศผู้ตอบแบบสอบถาม	93
4.6	อายุผู้ตอบแบบสอบถาม	94
4.7	ระดับการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม	94
4.8	ประสบการณ์ทำงานในอาชีพผู้ตอบแบบสอบถาม	95
4.9	การนับถือศาสนาผู้ตอบแบบสอบถาม	95
4.10	ประชาชนเข้าใจในนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาล และหน่วยงานของรัฐ	96
4.11	ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะ ที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหา	97
4.12	มีการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชน และสังคมส่วนรวม	98

4.13	มีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิ ของผู้อื่นอย่างเท่าเทียม	99
4.14	การมีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาสต่อชุมชน ต่อสังคม และประเทศชาติ	100
4.15	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่เข้าใจในนโยบายและ แนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ	101
4.16	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น หรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหา	101

สารบัญญัตินำ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.17	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีการเคารพและปฏิบัติตาม กฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวม	102
4.18	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตน ในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียม	103
4.19	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและ เอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชน ต่อสังคม และประเทศชาติ	103

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

คำว่า “ประชาชาติ” หรือคำว่า “ประชา” รวมกับคำว่า “รัฐ” นั้น มาจากเนื้อเพลงชาติไทยที่เราขับร้องหรือได้ยินกันทุกวัน ซึ่งมีใจความว่า “... ประเทศไทยรวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย เป็นประชารัฐ ไผทของไทยทุกส่วน อยู่ดำรงคงไว้ได้ทั้งมวล ด้วยไทยล้วนหมาย รักสามัคคี ...” ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้นำมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์ “ประชาชาติ” เพื่อให้ส่วนราชการต่างๆ ใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนประเทศไทยให้เกิดความสงบเรียบร้อย เกิดความสามัคคี และสร้างการพัฒนาประเทศไทยให้มีความเข้มแข็ง มั่นคง มั่งคั่งอย่างยั่งยืนได้จริง ตามเนื้อหาสาระของเพลงชาติไทยที่มีมานานแล้ว และนายกรัฐมนตรีได้ขยายความให้ชัดเจนด้วยว่า “เป็นการร่วมมือกันในการสร้างสรรค์ สร้างพลังในการทำความดีให้ประเทศชาติ ไม่ใช่เพื่อตนเอง หรือข้าราชการ แต่ทำเพื่อประชาชนทุกคน คำมั่นสัญญานี้ไม่ใช่นโยบายหาเสียง แต่ถือเป็นสัญญาระหว่างรัฐและประชาชน ที่จะร่วมมือแก้ไขปัญหาหรือแก้ไขความผิดพลาดในอดีตทั้งหมดให้ได้ โดยความร่วมมือกัน” ยุทธศาสตร์ “ประชาชาติ” คือ การรวมเอาพลังทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะอยู่ในภาคประชาชน ภาคธุรกิจ หรือภาครัฐ มาใช้ โดยมองบนพื้นฐานว่า “คนไทยทุกคน ก็คือ ประชาชนของชาติ” ซึ่งถือเป็นพลังอำนาจที่สำคัญในการแก้ไขปัญหา ในการเปลี่ยนแปลงหรือการปฏิรูป และการพัฒนาประเทศในทุกมิติและทุกด้านอย่างยั่งยืน โดยการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ “ประชาชาติ” แบ่งได้เป็น 2 ยุทธศาสตร์ย่อย คือ 1) “รัฐบาล” กับ “ประชาชน” : โดย “รัฐ” หรือรัฐบาล จะเป็นผู้อำนวยความสะดวก สนับสนุน และเปิดช่องทางให้ “ประชา” หรือภาคเอกชนและประชาชนทั่วไป เข้ามามีส่วนร่วมตามกระบวนการประชาธิปไตย เพื่อให้ประชาชนเข้าใจการบริหารงานของรัฐบาลในเรื่องต่างๆ และไม่สร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้นระหว่างประชาชนกับรัฐบาล และ 2) “ประชาชน” กับ “เจ้าหน้าที่รัฐ” คือ การทำงานร่วมกันของประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยการสร้าง “เครือข่ายประชารัฐ” ในทุกด้าน ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญที่เชื่อมโยงและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเข้าด้วยกัน อันเป็นแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลปัจจุบัน เพื่อให้การบริหารจัดการงบประมาณของรัฐมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งต่อการพัฒนาประเทศ การพัฒนาชุมชน และการพัฒนาสิทธิและสวัสดิการของรัฐเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน ไม่ให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมเช่นที่ผ่านมา สำหรับหัวใจสำคัญของยุทธศาสตร์ “ประชาชาติ” คือ การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกคน เนื่องจากการแก้ปัญหา การปฏิรูป และการพัฒนาประเทศในทุกๆ

ด้าน จะสำเร็จหรือเห็นผลเป็นรูปธรรมไม่ได้เลย หากขาดซึ่งความร่วมมือร่วมใจและการมีส่วนร่วมระหว่างประชาชน เจ้าหน้าที่รัฐ และรัฐบาล (สุศักดิ์ พบวันดี, 16 ธันวาคม 2560)

เป้าหมายในอนาคตของยุทธศาสตร์ “ประชารัฐ” เมื่อ “ประชาชน” และ “รัฐ” ได้ทำงานร่วมกันแล้ว จะก่อให้เกิดความเข้มแข็งและความมั่นคงของประเทศในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว หรือการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ อันจะนำมาซึ่งความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงโอกาสในการเข้าถึงหรือได้รับสิทธิและสวัสดิการของรัฐอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม ให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมเหมือนในอดีต ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้นั้นจะส่งผลดีต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตและรายได้ของประชาชนทุกคนทั้งในทางตรงและทางอ้อม ซึ่งประชาชนทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ “ประชารัฐ” ได้ง่ายๆ โดยเริ่มได้ที่ตัวเอง เช่น 1) การติดตามทำความเข้าใจในนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ 2) การเข้ามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาในด้านต่างๆ ผ่านเวทีหรือช่องทางที่ถูกต้อง เหมาะสม ซึ่งรัฐบาลและหน่วยงานต่างๆ ได้เปิดไว้จำนวนมาก 3) การเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวม 4) การเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียม และ 5) การมีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชน ต่อสังคม และประเทศชาติ (กลไกประชารัฐ, 28 ธันวาคม 2560)

ส่วนความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น ก่อนอื่น ผู้เขียนใคร่ขอทำความเข้าใจและขอขยายความกับคำไขปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัยนี้ คำไขปัญหาต่างๆ ดังกล่าวนั้นคือ ชนกลุ่มน้อย ความเป็นชาตินิยม สิทธิเสรีภาพ และคลื่นลูกที่สามชนกลุ่มน้อยคืออะไร อันที่จริงคนส่วนใหญ่มักเข้าใจว่า ชนกลุ่มน้อยหมายถึงชุมชน หรือกลุ่มชาติพันธุ์ใด ๆ ที่มีปริมาณน้อยกว่าหากเทียบกับกลุ่มชาติพันธุ์ใหญ่ที่มีปริมาณในจำนวนที่มากกว่า และ(ชนกลุ่มน้อย)จะมีความแตกต่างที่มีลักษณะด้อยทางด้านวัฒนธรรม มีขนบธรรมเนียมประเพณีที่แตกต่างไปจากชนกลุ่มใหญ่ (Wan Mahmood, 2007)

อย่างไรก็ตาม ในโครงการวิจัยนี้ ผู้เขียนไม่ได้หมายถึงชนกลุ่มน้อยทางด้านปริมาณ เพราะทางรัฐศาสตร์ คำว่า “ชนกลุ่มน้อย” ไม่ได้หมายถึงกลุ่มชนที่มีปริมาณน้อยกว่า เพราะสิ่งที่ประจักษ์อยู่อย่างชัดเจนก็คือ กลุ่มชนผิวสีชาวแอฟริกาใต้ ซึ่งหากเทียบตามปริมาณแล้ว ประเทศแอฟริกาใต้มีชาวผิวขาวประมาณร้อยละ 10 แต่กลุ่มชนผิวสีที่มีจำนวนถึงร้อยละ 90 ก็ยังถือว่าเป็นชนกลุ่มน้อยในสมัยที่ประเทศแอฟริกาใต้ดำเนินนโยบายกีดกันผิว (apartheid policy) ทั้งนี้ ชาวผิวขาวเป็นผู้ที่ถืออำนาจใหญ่ในการบริหารการปกครองของประเทศนั่นเอง จึงเรียกชนผิวขาวว่า “ชนกลุ่มใหญ่” ชนผิวสีกลายเป็น “ชนกลุ่มน้อย” ซึ่งพอจะเห็นว่า สิ่งที่วัดความเป็นชนกลุ่มน้อย-กลุ่มใหญ่นั้น จะนับจาก

การถืออำนาจทางการเมืองการปกครอง ไม่ใช่วัดที่ปริมาณ ฉะนั้น ชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนใต้ ถึงแม้ว่า จะมีจำนวนมากในพื้นที่หากเทียบกับอัตราส่วนตามปริมาณ แต่อำนาจทางการเมืองการปกครองไม่ได้ตกอยู่ในมือของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู แต่จะตกอยู่ในมือของชาวไทยพุทธเชื้อสายสยาม ฉะนั้น ชนกลุ่มใหญ่ในพื้นที่แห่งนี้ก็คือ ชาวไทยพุทธเชื้อสายสยามนั่นเอง

สิ่งที่น่าสังเกตคือ รัฐธรรมนูญไทยหลังจากที่มีการเปลี่ยนแปลงจากประเทศสยามไปเป็นประเทศไทยตั้งแต่สมัยของท่านจอมพลแปลก พิบูลสงครามเป็นต้นมา ชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูที่แต่เดิมตามทะเบียนบ้านคือ “เชื้อชาติมลายู-สัญชาติสยาม” ได้กลายมาเป็น “เชื้อชาติไทย-สัญชาติไทย” โดยตัวบทกฎหมายแล้ว จะไม่มีชนกลุ่มน้อยอีกแล้ว และไม่สามารถเรียกคนไทยมุสลิมที่เป็นเชื้อสายมลายูตามทะเบียนบ้านเป็นชนกลุ่มน้อยได้เลย อย่างไรก็ตาม คำว่าชนกลุ่มน้อยนั้นเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความผูกพันทางด้านชาติกำเนิด ซึ่งไม่สามารถที่จะลบล้างได้เลย เพราะเป็นการสืบทอดทางด้านมรดกที่เป็นชาติพันธุ์ที่ติดตัวมาตลอด ซึ่งไม่ใช่แต่จะมีรูปพรรณที่แตกต่างทางด้านสรีระเท่านั้น แต่จะแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษา การดำเนินชีวิต ประวัติศาสตร์และศาสนา ฉะนั้น สิ่งที่จะหลีกเลี่ยงไม่ได้ก็คือ “ความเป็นชาตินิยม” ของชาติพันธุ์ที่ติดตัวมาตลอดเวลา (นรนิติ เศรษฐบุตร, 2550)

อย่างไรก็ตาม เกี่ยวกับการแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2550 หมอประเวศ วะสี ราชทูตอาวุโส ได้กล่าวปาฐกถา “เป้าหมายร่วมของพรรคการเมืองกับการสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนใต้” (ประเวศ วะสี. 2550) ในเวทีนโยบายแห่งชาติเพื่อสันติสุขภาวะพื้นที่ภาคใต้ ซึ่งภาคประชาชนได้นำเสนอกรอบนโยบายด้านความมั่นคงต่อพรรคการเมือง ชี้แก้ปัญหาชายแดนใต้ต้องสร้างชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็งและมีศักดิ์ศรี เน้นนักการเมืองทำงานร่วมกับประชาชน - ลดอำนาจรัฐ โดยเชื่อมั่นว่า การแก้ปัญหาความไม่สงบเพื่อสร้างสันติสุขในพื้นที่ชายแดนใต้ จะทำได้สำเร็จและเป็นจริงต่อเมื่อ ชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งและอยู่อย่างมีศักดิ์ศรีทุกด้าน ทั้งการเมือง สังคม วัฒนธรรม ชุมชน เศรษฐกิจ ศาสนา และการศึกษา โดยต้องปรับเปลี่ยนวิถีคิดใหม่ ลดอำนาจของภาครัฐ และให้ความสำคัญกับการเมืองภาคประชาชน ซึ่งนักการเมืองท้องถิ่น จะต้องทำงานและร่วมมือกันเองในกลุ่มนักการเมืองจากพรรคต่างๆ และทำงานร่วมกับประชาชน “แม้้นักการเมืองจะต่างพรรคกันและแข่งขันกัน แต่ก็สามารถมีความร่วมมือกันได้หลังเลือกตั้ง โดยร่วมมือกับภาคประชาชนอย่างจริงจัง มีตัวอย่างในต่างประเทศ แม้พรรคการเมืองจะมีจุดยืนและนโยบายต่างกัน แต่เมื่อเป็นผลประโยชน์ร่วมของชาติ เขาก็จะร่วมมือกัน ชาติต้องมาก่อน...ชุมชนท้องถิ่นจะเข้มแข็งต้องปรับโครงสร้างอำนาจ ต้องลดอำนาจรัฐส่วนกลาง และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น การแก้ปัญหา ต้องใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง แทนการสั่งการจากนโยบายส่วนกลาง นโยบายเงินช่วยเหลือคนแก่จากรัฐส่วนกลางนั้นไม่จำเป็น เพราะหากชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็ง เขาจะสามารถดูแลกันเองได้ ไม่ควรเน้นนโยบายการใช้เงินจากส่วนกลาง เพราะจะทำให้ฐานรากของสังคมอ่อนแอ” การศึกษาในอดีตขาดความรู้ความเข้าใจในพื้นที่

ขาดความเชื่อมโยงกับรากเหง้า วัฒนธรรมและวิถีชีวิตร่วมของคนท้องถิ่นที่สอดคล้องต้องกัน ประเทศไทยมีประชาคมมุสลิม หากเราส่งเสริมให้พี่น้องมุสลิมในประเทศไทย มีความเข้มแข็ง ก้าวหน้า มีการศึกษาดี พ้นจากความยากจน มีความสุข หากเราสามารถแก้ปัญหาชายแดนใต้ได้สำเร็จ ก็จะเป็นตัวอย่างแก่พื้นที่อื่นๆและมีความหมายต่อสังคมโลกด้วย โดยข้อเสนอ 5 ด้านจากภาคประชาชนในวันนี้ เกิดจากการศึกษาของหลายฝ่าย พรรคการเมืองสามารถนำไปปรับเปลี่ยนได้ แต่หัวใจสำคัญคือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สส.) และนักการเมืองต้องทำงานกับคนในพื้นที่ จึงจะประสบความสำเร็จ ซึ่งข้อเสนอของหมอบระเวศนั้นได้รับการสนับสนุนจากตัวแทนพรรคการเมือง 4 พรรคได้แก่ นายนิพนธ์ บุญญามณี พรรคประชาธิปัตย์ นายमुख สุไลมาน พรรคพลังประชาชน นพ.แวมาฮาดี แวดาโอะ พรรคเพื่อแผ่นดิน และนายมุฮัมมัดซูลฮัน สามะทา จากพรรคชาติไทย ต่างสนับสนุนข้อเสนอดังกล่าว การประกาศสัญญาประชาคม ความร่วมมือระหว่างภาคประชาชนกับพรรคการเมือง ต่อนโยบายดังกล่าว และยืนยันจะนำไปผลักดันในเชิงนโยบายต่อไป

ต่อมาเครือข่ายขับเคลื่อนสังคมเพื่อประชาชนมีสุขร่วมกับภาคีเครือข่ายในภาคใต้ จัดเวทีเสวนอนโยบายแห่งชาติเพื่อสันติสุขภาวะพื้นที่ภาคใต้ ที่จังหวัด ปัตตานี เพื่อให้ภาคประชาชนได้เสนอแนวทางแก้ปัญหา โดยมีตัวแทนกลุ่มต่างๆ อาทิ ผู้แทนศาสนา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การศึกษา เครือข่ายประมงพื้นบ้าน และกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงมาร่วมให้ความเห็น เสนอนโยบายสร้างสันติสุขภาวะในชายแดนใต้แห่งชาติ โดยสรุป มีทั้งหมด 5 ประเด็นสำคัญได้แก่ การปฏิรูปโครงสร้างการบริหารจัดการเฉพาะพื้นที่ ให้ คอ.บต. ให้เป็นอิสระ ขึ้นตรงกับนายกรัฐมนตรี มีอำนาจอิสระทั้งการบริหาร งบประมาณและกำกับดูแลหน่วยงานในพื้นที่ นอกจากนี้ยังเสนอให้ใช้วิถีมุสลิมกับการปกครองส่วนท้องถิ่น และใช้ระบบการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน การปฏิรูประบบความยุติธรรม กำหนดให้มีองค์กรเฉพาะเพื่อดูแลความยุติธรรมในพื้นที่โดย ขึ้นตรงกับนายกฯ ส่งเสริมสร้างความเป็นธรรม และคำนึงถึงความเป็นท้องถิ่น ตั้งศูนย์นิติวิทยาศาสตร์ในชายแดนใต้ การปฏิรูประบบการศึกษา ให้คงความหลากหลายของการจัดการศึกษา คำนึงถึงผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ และผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ พัฒนาคุณภาพทั้งโรงเรียนในระบบสามัญศึกษา ศาสนาศึกษา รวมทั้งการส่งเสริมอาชีพ และจัดระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น

การปฏิรูประบบ เศรษฐกิจ พลายนพล คุ่มทรัพย์ (2558) เสนอให้มีแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อจัดความยากจน แก้ไขกฎหมายที่เป็นปัญหา พัฒนาฝีมือแรงงานไทยในพื้นที่ให้มีทักษะเพิ่มขึ้น สร้างงาน สร้างอาชีพ ส่งเสริมอุตสาหกรรมฮาลาลเป็นครัวโลก ส่งเสริมเขตเศรษฐกิจพิเศษและการค้าไทย-มาเลเซีย การปฏิรูประบบสังคมและวัฒนธรรม เสนอให้จัดสวัสดิการสังคมภายใต้ระบบชะงัด พัฒนาพื้นที่ให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ความเป็นพหุวัฒนธรรมและความสมานฉันท์ สนับสนุนการขับเคลื่อนงานด้านศาสนาของชุมชน พัฒนาการสื่อสารธรรมาภิบาลให้อยู่บนฐานความรู้ที่สังเคราะห์จากความเป็นจริงในพื้นที่

ด้านคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดปัตตานี ตัวแทนกลุ่มผู้นำศาสนา เสนอให้แก้ไขกฎหมายการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งขององค์กรศาสนา ป้องกันการแทรกแซงจากฝ่ายการเมืองและเป็นที่ยอมรับให้ประชาชนได้อย่างแท้จริง โดยตัวแทนพรรคการเมืองทั้ง 4 พรรคได้แก่ นายนิพนธ์ บุญญามณี พรรคประชาธิปัตย์ นายมุข สุไลมาน พรรคพลังประชารชน นพ.วมาฮาดี แวดาโอะ พรรคเพื่อแผ่นดิน และนายมุฮัมมัดซูลัยัน สามะทา จากพรรคชาติไทย ต่างสนับสนุนข้อเสนอดังกล่าวและยืนยันจะนำไปผลักดันในเชิงนโยบายต่อไป

อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์ไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้เกิดขึ้นเป็นระยะๆ คำถามการวิจัยคือ “ประชารัฐมีความสำคัญอย่างไรต่อการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้”

จากการสังเกตการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงในช่วงปี พ.ศ. 2555-2558 ก่อนเดือนธันวาคม ซึ่งหากเราคำนวณค่าร้อยละของการเปลี่ยนแปลงระหว่างปี (หนังสือพิมพ์ข่าวใต้ ฉบับที่ 3373 ประจำวันที่ 1 สิงหาคม 2558 หน้า 12-13) จะเห็นแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงดังนี้คือ ในระหว่างปี พ.ศ. 2555-2558 โดยจำนวนครั้งจากเหตุการณ์เกิดขึ้น (ณรงค์ ศรีสวัสดิ์ และสุริยะ สะนิวา 2558)

จาก พ.ศ. 2555 ถึง พ.ศ. 2556 ลักษณะการเกิดเหตุการณ์ในพ.ศ. 2555 เกิดเหตุการณ์จำนวน 57 ครั้ง และพ.ศ. 2556 เกิดเหตุการณ์จำนวน 54 ครั้ง คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงคือ -0.1

จาก พ.ศ. 2556 ถึง พ.ศ. 2557 ลักษณะการเกิดเหตุการณ์ในพ.ศ. 2556 เกิดเหตุการณ์จำนวน 54 ครั้ง และพ.ศ. 2557 เกิดเหตุการณ์จำนวน 38 ครั้ง คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงคือ -0.3

จาก พ.ศ. 2557 ถึง พ.ศ. 2558 ลักษณะการเกิดเหตุการณ์ในพ.ศ. 2557 เกิดเหตุการณ์จำนวน 38 ครั้ง และพ.ศ. 2558 เกิดเหตุการณ์จำนวน 12 ครั้ง คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงคือ -0.7

สรุปแล้ว แสดงให้เห็นว่า ก่อนเดือนธันวาคมช่วงปี พ.ศ. 2555-2558 มีการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงในเชิงลบ นั้นหมายความว่า เหตุการณ์รุนแรงลดน้อยลงในช่วง 4 ปีที่ผ่านมา

ส่วนจากการสังเกตการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงในช่วงปี พ.ศ. 2555-2558 ในห้วงเดือนธันวาคม ซึ่งหากเราคำนวณค่าร้อยละของการเปลี่ยนแปลงระหว่างปี จะเห็นแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงดังนี้คือ ในระหว่างปี พ.ศ. 2555-2558 โดยจำนวนครั้งจากเหตุการณ์เกิดขึ้น

จาก พ.ศ. 2555 ถึง พ.ศ. 2556 ลักษณะการเกิดเหตุการณ์ในพ.ศ. 2555 เกิดเหตุการณ์จำนวน 66 ครั้ง และพ.ศ. 2556 เกิดเหตุการณ์จำนวน 70 ครั้ง คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงคือ 24.2

จาก พ.ศ. 2556 ถึง พ.ศ. 2557 ลักษณะการเกิดเหตุการณ์ในพ.ศ. 2556 เกิดเหตุการณ์จำนวน 70 ครั้ง และพ.ศ. 2557 เกิดเหตุการณ์จำนวน 37 ครั้ง คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงคือ -47.1

จาก พ.ศ. 2557 ถึง พ.ศ. 2558 ลักษณะการเกิดเหตุการณ์ในพ.ศ. 2557 เกิดเหตุการณ์จำนวน 37 ครั้ง และพ.ศ. 2558 เกิดเหตุการณ์จำนวน 33 ครั้ง คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงคือ -10.8

สรุปแล้ว แสดงให้เห็นว่า ในห้วงเดือนรอมฎอนช่วงปี พ.ศ. 2555-2558 มีการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงในเชิงบวกในปี พ.ศ. 2555-2556 นั้นหมายความว่า มีเหตุการณ์รุนแรงเพิ่มขึ้นแล้วมีการเปลี่ยนแปลงในเชิงลบในปี พ.ศ. 2556-2557 และปี พ.ศ. 2557-2558 นั้นแสดงให้เห็นว่า เหตุการณ์รุนแรงลดน้อยลงตามลำดับ

การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส ในช่วง 4 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555-2558 ก่อนและในห้วงเดือนรอมฎอนจึงมีแนวโน้มที่ลดลงมากกว่าเพิ่มขึ้น

1.2 คำถามวิจัย

ฉะนั้นโครงการวิจัยนี้จึงมุ่งตรวจสอบโจทย์ปัญหาคือ “เพราะเหตุใดประชาชนรัฐมีความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้”

1.3 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1.3.1 ศึกษาลักษณะของความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยในระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559

1.3.2 ศึกษาผลสำเร็จของยุทธศาสตร์ประชานิยมส่งกระทบต่อความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยมากน้อยเพียงใด

1.3.3 ศึกษาปัญหาที่กำลังเผชิญกับความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

1.3.4 วิเคราะห์ถึงความเปลี่ยนแปลงของความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

1.4 ขอบเขตของโครงการวิจัย

1.4.1 มุ่งอธิบายถึงความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยในระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559 อธิบายถึงความสำเร็จของยุทธศาสตร์ประชานิยมที่ส่งกระทบต่อความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย อธิบายสภาพปัญหาที่กำลังเผชิญกับความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย และความเปลี่ยนแปลงของความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศ

1.4.2 กลุ่มตัวอย่างจากผู้นำต่างๆ ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้จำนวน 300 คน

1.4.3 พื้นที่ลงสนามวิจัยคือ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

1.5 สมมุติฐาน

กำหนดตัวแปรอิสระ 5 ปัจจัยคือ

1.5.1 ประชาชนเข้าใจในนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

1.5.2 ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

1.5.3 มีการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวมจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

1.5.4 มีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียมจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

1.5.5 การมีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชน ต่อสังคม และประเทศชาติจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

1.6 ขอบเขตการศึกษา

1.6.1 ก) มุ่งอธิบายถึงความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยในระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559

ข) อธิบายถึงความสำเร็จของยุทธศาสตร์พระราชัฐที่ส่งผลต่อความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

ค) อธิบายสภาพปัญหาที่กำลังเผชิญกับความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

ง) อธิบายถึงสภาพความเปลี่ยนแปลงของความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

1.6.2 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากผู้นำต่างๆ ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้จำนวน 300 คน โดยวิธี purposive method จากจังหวัดปัตตานี นราธิวาส และยะลา

1.6.3 พื้นที่ลงสนามวิจัยคือ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 เข้าใจลักษณะของความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยในระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559

1.7.2 สามารถเห็นผลสำเร็จของยุทธศาสตร์พระราชัฐที่ส่งผลต่อความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยอย่างน้อยเพียงใด

1.7.3 เข้าใจสภาพปัญหาที่กำลังเผชิญกับความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

1.7.4 นำผลของความเปลี่ยนแปลงของความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยเพื่อนำไปกำหนดนโยบายของประเทศชาติต่อไป

1.8 วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงความสำคัญของยุทธศาสตร์ประชารัฐที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงต่อเหตุการณ์ความรุนแรงลดลง มีการสำรวจสอบถามความคิดเห็น (perceptions) จากผู้นำชุมชนในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส เพื่อตรวจสอบคำถามที่ว่า “ประชารัฐมีความสำคัญอย่างไรต่อการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้” ซึ่งปัจจัยตัวแปรอิสระ 5 ปัจจัยที่กำหนดไว้คือ 1) ประชาชนเข้าใจในนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ 2) ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหา 3) มีการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวม 4) มีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียม และ 5) การมีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชนต่อสังคม และประเทศชาติ ส่วนตัวแปรตามคือ “ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ความรุนแรงลดลง” ในการศึกษาวิจัยนี้ เรามองว่า ยุทธศาสตร์ประชารัฐมีความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ความสัมพันธ์หรือความสำคัญของตัวแปรต่างๆ เหล่านี้จะถูกตรวจสอบหรือพิสูจน์โดยตัวกลาง (means) ของคำถามที่จัดตั้งขึ้นเพื่อสอบถามผู้นำชุมชนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในพื้นที่สามจังหวัด (ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส) จำนวน 300 คน

ฉะนั้น ระเบียบวิธีวิจัยจึงดำเนินการโดยวิธีผสมผสานระหว่างวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

ทั้งนี้ วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นวิธีการแสวงหาความรู้ความจริงที่ใช้พยากรณ์แนวโน้มและอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ที่สนใจใคร่รู้ เริ่มต้นด้วยการกำหนดคำถาม และสมมุติฐานอย่างเจาะจง พัฒนาเครื่องมือรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มจากประชากร วิเคราะห์ข้อมูลในรูปตัวเลขที่วัดค่าได้จากเครื่องมือโดยใช้วิธีการทางสถิติทดสอบสมมุติฐานเพื่อตอบคำถามการวิจัย และนำเสนอรายงานวิจัยในรูปแบบมาตรฐานที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นปรนัยและความไม่ลำเอียงของนักวิจัย

ส่วนวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นวิธีการสรรค์สร้างความรู้ความจริงที่ใช้สำรวจและทำความเข้าใจปรากฏการณ์ใดๆ ที่สนใจใคร่รู้ เริ่มต้นด้วยการกำหนดคำถามอย่างกว้างๆ รวบรวมข้อมูลที่สะท้อนมุมมองของผู้ร่วมในการวิจัยในรูปถ้อยคำหรือรูปภาพและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการพรรณนาและสืบค้นหาแก่นสาระหรือกลุ่มเรื่อง (Themes) จากการตีความหมายและการสะท้อนกลับ (Reflection) ของนักวิจัย และนำเสนอรายงานวิจัยในรูปแบบที่ยืดหยุ่นที่แสดงให้เห็นถึงความลำเอียงและมุมมองของนักวิจัย

ส่วนการวิจัยแบบผสมผสานวิธีการ ซึ่งเป็นวิธีการหลักของงานวิจัยนี้ หมายถึง การวิจัยที่ ออกแบบขึ้นโดยใช้การผสมผสานวิธีการเชิงปริมาณและวิธีการเชิงคุณภาพในการรวบรวมและ วิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งบูรณาการและสรุปอ้างอิงผลการวิจัยไปสู่บริบทอื่น ภายใต้ฐานคติเชิงปรัชญา ตามกระบวนทัศน์แบบปฏิบัตินิยม

ข้อดีการวิจัยแบบผสมผสานวิธีการ คือ สามารถตอบคำถามการวิจัยที่สลับซับซ้อนและมี หลายแง่มุมได้สามารถเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ ช่วยอธิบาย รายละเอียดจากฐานข้อมูลหนึ่งไปยังอีกฐานหนึ่ง ช่วยเติมเต็มหรือเพิ่มพูนความครบถ้วนสมบูรณ์ และ ตระหนักต่อกระบวนทัศน์หรือโลกทัศน์ที่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ตาม ข้อจำกัดการวิจัยแบบผสมผสานวิธีการ คือ ใช้เวลา พลังร่างกายและปัญญา และงบประมาณมาก ต้องใช้ความรู้และทักษะการวิจัยทั้งวิธีการเชิงปริมาณและคุณภาพ อาจเป็น เรื่องใหม่ ที่จำเป็นต้องแสดงเหตุผลโน้มน้าวใจผู้อื่นให้เห็นชอบ อาจเป็นปัญหา ในแง่ของการ ผสมผสานกระบวนทัศน์หรือโลกทัศน์ที่ต่างกัน และยังอยู่ในช่วงที่ต้องพัฒนาทั้งแนวคิดและวิธีการอีก หลายประเด็นความสำคัญการวิจัยแบบผสมผสานวิธีการ เช่น 1. เหมาะสำหรับใช้ออกแบบสืบค้นหา คำตอบของโจทย์การวิจัยที่มีสาระซับซ้อน 2. สามารถตอบสนองความต้องการใช้สารสนเทศของ นักวิจัย นักพัฒนาและนักบริหาร ทั้งข้อสรุปในภาพรวมอย่างกว้างด้วยตัวเลข (สารสนเทศเชิงปริมาณ) และรายละเอียดในภาพเฉพาะบางแง่มุมอย่างลุ่มลึกด้วยถ้อยคำ (สารสนเทศเชิงคุณภาพ) 3. ช่วย เอื้ออำนวยให้ผู้ใช่ผลการวิจัยรับรู้และเข้าใจปัญหาได้อย่างถ่องแท้ (กว้างและลึก) และให้แนวทาง ปฏิบัติสำหรับตัดสินใจวางแผนแก้ไขปัญหาและพัฒนาอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง รวมทั้งจุดแข็ง หรือข้อดีอื่นๆ

เหตุผลการผสมผสานในงานวิจัยเล่มนี้คือ 1. เพื่อตรวจสอบหรือยืนยันความถูกต้องเชื่อถือได้ ของผลการวิจัย ซึ่งกันและกัน (Triangulation) 2. เพื่อเติมเต็มหรือเพิ่มพูนความครบถ้วนสมบูรณ์ ของผลการวิจัยที่ได้ (Complementary) 3. เพื่อต่อยอดหรือพัฒนาความก้าวหน้าของผลการวิจัยที่ได้ (Development) 4. เพื่อขยายขอบเขตความกว้างและความลุ่มลึกของการวิจัยให้เกิดความเข้าใจดี ยิ่งขึ้น (Expansion) 5. เพื่อบุกเบิกหรือริเริ่มสืบค้นหาข้อสรุปความรู้ทั่วไป และ/หรือ สรรค์สร้าง ความรู้ ความเข้าใจใหม่ (Initiation)

ฉะนั้น การวิจัยที่ออกแบบแสวงหา และ/หรือสร้างความรู้ความจริง ด้วยการผสมผสาน วิธีการ ในที่นี้ เชิงปริมาณและคุณภาพ แบ่งได้ 3 ลักษณะ คือ 1. การผสมผสานวิธีการ หรือ ผสมผสาน วิธีวิทยา (Mixed methods or mixed methodology) 2. การผสมผสานวิธีการวิจัย หรือ ผสมผสาน รูปแบบการวิจัย (Mixed methods or Mixed model research) 3. การผสมผสานรูปแบบการวิจัย หรือ ผสมผสานรูปแบบวิธีวิทยา (Mixed model research or mixed model methodology)

การออกแบบวิจัยผสมผสานวิธีการในเล่มนี้จึงพิจารณาจากแง่มุมต่างๆ ดังนี้คือ 1. พิจารณาเหตุผลเบื้องต้นในการออกแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธีการ 2. เขียนหัวข้อปัญหาและระบุคำถามหลักของการวิจัย 3. แจกแจงประเภทของข้อมูลที่ต้องรวบรวมและวิเคราะห์ 4. ระบุฐานคิด (กระบวนทัศน์หรือโลกทัศน์) และกรอบแนวคิดทฤษฎี 5. เลือกแบบ ระบุสัญลักษณ์และเขียนแผนผังของแบบผสมผสานวิธีการที่ใช้ 6. เขียนจุดมุ่งหมายและประเด็นคำถามของการวิจัยผสมผสานวิธีการ

ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับชุมชนนั้น ได้รับจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา มหาวิทยาลัย Universiti Utara Malaysia มหาวิทยาลัย National University of Malaysia และห้องสมุดประชาชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

สำหรับการได้รับข้อมูลปฐมภูมินั้น มีการจัดทำโครงสร้างของคำถามเพื่อเตรียมสอบถามคำถามหลักคือ “ประชากรรัฐมีความสำคัญอย่างไรต่อการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้” จากผู้นำชุมชนชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู ผู้วิจัยพร้อมทีมงานจะจัดแบ่งกันลงพื้นที่สัมภาษณ์และสอบถามผู้นำชุมชนจำนวน 300 คน จังหวัดละ 100 คน สุ่มเลือกแบบเจาะจงจังหวัดละหนึ่งอำเภอ โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ได้รับการอนุมัติโครงการคือปี พ.ศ. 2060 ประมาณวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2560 เป็นต้นไปจนถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2561 การเก็บข้อมูลเป็นประเภทสัมภาษณ์โดยตรงจากผู้นำชุมชนที่ถือว่ามีความสำคัญมากอย่างเช่น โต๊ะอิหม่าม กำนันผู้ใหญ่บ้าน ครู ประชาบาล รวมทั้งนักการเมืองระดับท้องถิ่นและระดับชาติจำนวน 300 คน ซึ่งหัวใจหลักของการสอบถามคือเพื่อให้ได้คำตอบของคำถามที่ว่า “ประชากรรัฐมีความสำคัญอย่างไรต่อการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้” ซึ่งการวิเคราะห์โดยพื้นฐานแล้วจะเกี่ยวข้องกับตัวแปรสามตัวแปรข้างต้น และความสัมพันธ์ระหว่างชุดที่กำหนดเป็นเงื่อนไขล่วงหน้ากับสภาพที่เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นมา การสัมภาษณ์จะมีการปรับด้านภาษาตามความสามารถของผู้ที่ตอบคำถามในขณะที่สอบถาม

1.9 นิยามศัพท์

ประชากรรัฐ คือการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการดำเนินการในหลายมาตรการ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและประชาชนผู้มีรายได้น้อยทั้งทางด้านการลดต้นทุนการผลิต การให้ความรู้ การสร้างมูลค่าเพิ่ม การตลาด การช่วยเหลือด้านปัจจัยการผลิต และการใช้แนวคิด "ประชากรรัฐ" มาเป็นตัวการแก้ไขปัญหา โดยอาศัยกลไกความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ประกอบด้วยภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาประชาชน ช่วยกันแก้ปัญหาและคิดหาทางสร้างอนาคตให้ประเทศไทย ผ่านโครงสร้างการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศที่มุ่งมั่นลดความเหลื่อมล้ำ พัฒนาคุณภาพคน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน มินิโยบาย

ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างรายได้และความเจริญ ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับภาครัฐเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของประเทศในเรื่อง มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยคณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2558 รับทราบการแต่งตั้งคณะกรรมการภาครัฐและภาคเอกชน 12 คณะ ประกอบด้วย กลุ่ม Value Driver 7 คณะ และกลุ่ม Enable Driven 5 คณะ เพื่อขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐของรัฐบาล ซึ่งคณะกรรมการทั้ง 12 คณะ มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้ (1) ดำเนินการในลักษณะหุ้นส่วนภาครัฐ เอกชน และประชาชน (2) เน้นกิจกรรมที่เป็น Action Based (3) ครอบคลุม 4 เสาหลัก คือ ธรรมภิบาล นวัตกรรมและผลิตภาพ การยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ และการมีส่วนร่วมในความมั่งคั่ง (4) ภาคเอกชนนำ โดยภาครัฐเป็นผู้อำนวยการความสะดวกและสนับสนุน

โดยมีแนวคิดให้เอาจุดเด่นของแต่ละภาคส่วนมารวมกัน 5 ภาคส่วน คือ 1) ภาคราชการ จุดเด่น คือ มีคนมากกระจายอยู่เต็มพื้นที่ มีองค์ความรู้ มีงบประมาณและบทบาทหน้าที่ตามลักษณะงานที่รับผิดชอบ 2) ภาคเอกชน จุดเด่น คือ ทันสมัย บริหารจัดการเก่ง มีทุนที่คล่องตัว 3) ภาคประชาชน จุดเด่น คือ มีฝีมือ มีความสามารถผลิตสินค้า รักบ้านเกิด 4) ภาควิชาการ จุดเด่น คือ มีองค์ความรู้ เทคโนโลยี การค้นคว้าวิจัยเพื่อต่อยอดและ 5) ภาคประชาสังคม จุดเด่น คือ ทำงานเชิงลึก เกาะติด มีเครือข่ายมาก

การแก้ปัญหาความไม่สงบ ความหมายในที่นี้คือ การแก้ปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

อย่างครบวงจร จะประกอบด้วย

1) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ความยากจนและปัญหาเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยหนึ่งเบื้องหลังการก่อการกำเริบด้วยจังหวัดชายแดน ยังมีรายได้เฉลี่ยต่ำสุด เมื่อเทียบกับจังหวัดภาคใต้ด้วยกัน แม้ว่าสมรรถนะของเศรษฐกิจชายแดนภาคใต้ พัฒนาขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในช่วงทศวรรษหลัง ๆ ระหว่างปี 2526 ถึง 2546 รายได้ต่อหัวของจังหวัดปัตตานีเพิ่มขึ้นจาก 9,340 บาท เป็น 57,621 บาท ขณะที่รายได้ต่อหัวของจังหวัดยะลาและนราธิวาส ก็เพิ่มขึ้นจาก 14,987 บาท เป็น 52,737 บาท และจาก 10,340 บาท เป็น 38,553 บาท ตามลำดับ กระนั้นการขาดประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เป็นปัจจัยหนึ่งของความไม่สงบ เอกชนมักไม่มีส่วนร่วมในการลงทุน เพราะพื้นที่อยู่ภายใต้หน่วยงานความมั่นคงของรัฐ คณะกรรมการสมานฉันท์แห่งชาติรายงานว่า โครงสร้างการพัฒนาเศรษฐกิจของภาคใต้มีปัญหา เพราะมีประชากรยากจนสูง และมีการแย่งชิงทรัพยากร กระนั้นนักวิเคราะห์ทางสังคมกลับมองว่า ความยากจนเองมิใช่ปัญหาทั้งหมด แต่เป็นการไม่ได้รับความยุติธรรมมากกว่า และในการแก้ปัญหาความรุนแรง รัฐควรแก้ปัญหาแรงจูงใจทางการเมือง

2) ปัจจัยทางการศึกษา ในระบบโรงเรียนปอเนาะ (Pondok) ของไทย พบว่ามีบางโรงเรียนที่มีเป้าหมายการแบ่งแยกดินแดน หรือการทำสงครามศักดิ์สิทธิ์ เพื่อตอบโต้รัฐบาลไทย ที่ชาวมุสลิมมลายูในพื้นที่เชื่อว่ากดขี่ข่มเหงพวกเขาชัดเจน ระบบโรงเรียนดังกล่าวถูกกลุ่มแบ่งแยกดินแดนแทรกซึม แล้วเผยแพร่ลัทธิอุดมการณ์ ซึ่งหน่วยข่าวกรองกองทัพบก ระบุว่า โรงเรียนสอนศาสนากลายเป็นแหล่งบ่มเพาะสมาชิกใหม่ของกลุ่มต่าง ๆ และหัวหน้ากลุ่มแบ่งแยกดินแดนนั้น ก็สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนปอเนาะ

3) ปัจจัยทางการเมือง เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางว่ามีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างนักการเมืองท้องถิ่น พล.อ.หาญ ลีนาถนันท ให้สัมภาษณ์ลงหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2547 ตอนหนึ่งว่าการเมืองท้องถิ่น ทำให้พื้นที่ที่ตกอยู่ในอำนาจมืด คนในพื้นที่รู้ดี ในวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2554 เกิดเหตุคนร้ายลอบฆ่า นายมุศตาร์ กิละ อายุ 47 ปี หัวหน้าพรรคประชาชน ในวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2556 เกิดเหตุคนร้ายลอบฆ่า นายแวตุลลอ แวเต๊ะ สมาชิก อบต.เนินงาม เสียชีวิต ต่อมา ในวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2556 นายอับดุลรอฟา ปูแทน อดีต สจ.ปัตตานี เขต อ.ยะรัง ถูกคนร้ายลอบฆ่าเสียชีวิต ในวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556 พ.อ.บรรพต พูลเพียร โฆษก กอ.รมน. กล่าวตอนหนึ่งว่า โดยทั่วไป ความขัดแย้งของการเมืองท้องถิ่น จะเชื่อมโยงกับกลุ่มผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ ที่ต้องการรักษาผลประโยชน์ของกลุ่ม จนกลายเป็นปัญหาภัยแทรกซ้อน

4) ปัจจัยทางศาสนา ภายหลังปี พ.ศ. 2547 พบเหตุการณ์ข่มขู่คนไทยที่นับถือศาสนาพุทธเพิ่มขึ้นอาทิ มีการแจกใบปลิวไปทั่วหมู่บ้าน ใจความข่มขู่เอาชีวิต หากชาวไทยพุทธรายใดไม่ยอมขายสวนยางพาราในราคาถูก ในวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2556 พบใบปลิว เขียนข้อความโจมตีเจ้าหน้าที่รัฐเกี่ยวกับเหตุการณ์สังหาร นายอับดุลรอฟา พร้อมประกาศเอาชีวิตคนไทยพุทธหากเกิดการฆ่าชาวมลายูมุสลิม นายจอห์น แบรินดอน ผอ.โครงการความสัมพันธ์ระหว่างประเทศแห่งมูลนิธิเอเชีย ในกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. สหรัฐอเมริกา กล่าวตอนหนึ่งว่ามุสลิม 5 ล้านคน ไม่พอใจยิ่ง ที่ถูกปฏิเสธไม่ยอมรับภาษา วัฒนธรรม และความเป็นมลายู]

สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึงพื้นที่ที่ในอดีต 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้รวมกับบางพื้นที่ในประเทศมาเลเซียที่เรียกว่า อาณาจักรลังกาสุกะ จะมีกลิ่นตัน เคด้า ตรังกานู แต่พื้นที่บริเวณนี้เป็นของลังกาสุกะอยู่ ต่อมามีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครอง มีกษัตริย์หลายพระองค์ เริ่มต้นตั้งแต่สุลต่าน อิสมาแอล ชาร์ล เป็นยุคที่เจริญ สุลต่านพระองค์นี้เป็นผู้สร้างมัสยิดกรือเซะ ต่อมาก็เปลี่ยนไปเรื่อย ๆ เพราะตั้งชื่อตามสี อย่างเช่น อียา แปลว่า สีเขียว ปีรู แปลว่า สีน้ำเงิน กูหนิง แปลว่า สีเหลือง ได้มีวิวัฒนาการมาเรื่อย ๆ ในยุคหนึ่ง เมื่อสิ้นราชวงศ์นี้ หาผู้ครองเมืองไม่ได้ ขาดอยู่ช่วงหนึ่ง จึงนำเชื้อพระวงศ์ที่หนีไปอยู่ กลันตันกลับเข้ามาปกครองใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (อาณาจักรลังกาสุกะ) ต่อมาเกิดการเปลี่ยนแปลง กลันตันกลับคืนสู่อำนาจ ช่วงนี้ราชวงศ์เดิมจะ

กลับมาเพราะสิ้นยุคเหล่านี้หาใครไม่ได้ จะเกิดลักษณะเหมือนหนังไทยคือสมัยพระศรีสุริโยทัย จะมี การปลงพระชนม์ ลักษณะเช่นเดียวกัน เมื่อสิ้นราชวงศ์ก็มาหาบุคคลชั้นนำในปัตตานี เมื่อก่อนเรียก ปาตานี แต่งตั้ง สุดท้าย ดาโต๊ะ กลันตัน สยาม เป็นคนแต่งตั้งให้ พอมาแต่งตั้งบุคคลที่เป็นบุคคลชั้นนำในพื้นที่ มีหลายท่านที่ได้รับการแต่งตั้ง พอมาตอนหลัง อาณาจักรลังกาสุกะ เริ่มแยกเป็นหัวเมืองต่าง ๆ 7 หัวเมือง อาทิเช่น เมืองปัตตานี หนองจิกอยู่ในจังหวัดปัตตานี เป็นอำเภอหนึ่งในปัจจุบันนี้ รามัน อยู่ในจังหวัดยะลา (ยะล่อ) ระแงะ อยู่ในจังหวัดนราธิวาส สายบุรีอยู่ในจังหวัดปัตตานีและยะหริ่ง จะมีเจ้าเมืองปกครองในแต่ละเมือง เริ่มใกล้เข้ามาที่จะเป็นปัจจุบันแล้ว หลังจากนั้นมีการเปลี่ยนแปลงมาถึงปัจจุบันนี้

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

บทนี้เป็นการอภิปรายขยายความถึงแนวคิดของทฤษฎีและคำนิยามต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับกับความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชนกลุ่มน้อย โดยเริ่มลำดับจากความนำ แนวคิดและนิยาม ซึ่งมีการขยายความถึงความหมายของคำว่า ชนกลุ่มน้อย ลัทธิชาตินิยม ความทันสมัย ศาสนาแฝงการเมือง คลื่นลูกที่สามในระบอบประชาธิปไตย และต่อด้วยการอภิปรายคำนิยามของยุทธศาสตร์การเรียกร้องของชนกลุ่มน้อย การแก้ไขปัญหาชนกลุ่มน้อยในระบอบประชาธิปไตย ความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชนกลุ่มน้อย และข้อสรุป

2.1 ความนำ

การอยู่ร่วมกันด้วยความหลากหลายทางกลุ่มชาติพันธุ์นั้นได้เกิดขึ้นมาโดยตลอดชั่วประวัติศาสตร์ ซึ่งบ่อยครั้งที่เกิดขึ้นมาเนื่องจากการมีชัยเหนือกว่ากลุ่มชาติพันธุ์อีกกลุ่มหนึ่งหรือหลายกลุ่ม อย่างไรก็ตาม เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวนี้ ได้มีการวิเคราะห์ในรัฐอธิปไตยจำนวน 132 รัฐ ท่าน Abdullah A. Said และ Simmons (1976:10) พบว่า มีเพียง 12 รัฐเท่านั้นที่ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นรัฐที่เป็นชาติพันธุ์เดียว หรือตรงกับภาษาอังกฤษว่า ethnically homogeneous ขณะเดียวกันก็มีจำนวน 25 รัฐที่มีชาติพันธุ์เดียวที่ประชากรมากกว่าร้อยละ 90 และอีก 25 รัฐนั้นเป็นชาติพันธุ์เดียวที่มีประชากรอยู่จำนวนระหว่างร้อยละ 75-90 อย่างไรก็ตาม มี 31 ชาติที่เป็นประกรกลุ่มชาติพันธุ์ใหญ่สุดที่ประกอบด้วยกลุ่มชาติพันธุ์เดียวเพียงร้อยละ 50 ถึงร้อยละ 74 และมีอยู่ในประเทศจำนวน 39 ประเทศที่มีกลุ่มชาติพันธุ์เดียวใหญ่สุดด้วยจำนวนประชากรน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของประชากรทั้งหมด และมีจำนวน 53 รัฐที่ประชากรถูกแบ่งออกเป็นกลุ่มต่างๆ มากกว่า 5 กลุ่มหลักๆ ภายในประเทศ ฉะนั้น จะไม่เป็นเรื่องแปลกเลยที่มีการพบว่า ปัญหาชนกลุ่มชาติพันธุ์นั้นยังคงเป็นประเด็นสำคัญขององค์กรทางการเมืองและเป็นประเด็นที่มีการต่อสู้กันแพร่กระจายไปทั่วโลก

ชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ นั้นสามารถแบ่งออกได้สามประเภทด้วยกัน คือประเภทแรกเป็นกลุ่มประชากรชนกลุ่มน้อยที่อพยพมาจากแหล่งอื่น (immigrant group) ซึ่งส่วนใหญ่แล้วเกิดจากผลของนโยบายการเกณฑ์แรงงานในยุคล่าอาณานิคม ตัวอย่างของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ประเภทนี้ก็คือชาวอเมริกันผิวสี (Afro-American) ในสหรัฐอเมริกา ชาวจีนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และชาวแอฟริกันในประเทศกายานา (Guyana) โดยปรกติแล้ว ประชากรประเภทนี้ จะไม่ยึดอยู่กับพื้นที่ทางภูมิศาสตร์เป็นการเฉพาะ แต่จะอาศัยอยู่อย่างกระจัดกระจายไปทั่วในอาณาเขตของประเทศใหม่ที่ตน

เข้าไปตั้งหลักแหล่ง ซึ่งความสำคัญของการมีอัตลักษณ์ของกลุ่มจะค่อนข้างอ่อน ที่สำคัญ ชนกลุ่มน้อยประเภทนี้จะไม่เลือกแนวทางการแบ่งแยกดินแดนเป็นหลักการปฏิบัติ (Smith, 1982:32) แต่จะยึดติดอยู่กับการเป็นที่ยอมรับในสังคมจากชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ที่ใหญ่กว่า

ประเภทที่สอง เป็นชาติพันธุ์ชนกลุ่มน้อยชาวพื้นเมือง (indigenous group) อย่างเช่น ชาวอะโบริจิน (Aborigine) ในออสเตรเลีย ชาวอินเดียนแดง (American Indian) ในสหรัฐ และชาวอินูอิต (Inuit) ในแคนาดา ชาวพื้นเมืองเหล่านี้เป็นชุมชนที่เกิดจากผลลัพธ์ของการล่าอาณานิคม ซึ่งจำนวนประชากรได้ถูกกลดลงจนกลายเป็นชนกลุ่มน้อยในดินแดนของตนเอง และมีหลายกรณี ที่ผลกระทบจากการล่าอาณานิคม ได้ทำให้จำนวนประชากรลดลงและถูกขับไล่ให้ออกไปอยู่ในเขตพื้นที่ที่ห่างออกไป แยกตัวต่างหาก มีบางชุมชนถึงต้องลุกขึ้นมาต่อสู้เพื่อความอยู่รอด อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการเรียกร้องสิทธิการครอบครองที่ดินหรือมาตรฐานเมื่อไหร่ ก็จะถูกมองว่าเป็นผู้กำลังแบ่งแยกดินแดน แต่ความประสงค์ที่แท้จริงของชุมชนพื้นเมืองก็คือ เพื่อจำกัดชุมชนภายนอกที่เข้ามาทำลายขนบธรรมเนียมประเพณีของพวกเขา

ประเภทที่สาม เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ทางภูมิศาสตร์ (geographical group) ซึ่งเป็นองค์ประกอบของกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มใหญ่ และเกิดขึ้นมาเนื่องจากผลลัพธ์ของการเข้ายึดครองชุมชนที่มีเขตการปกครองอย่างอิสระมาก่อน ให้มาอยู่ภายใต้ของอำนาจการปกครองของชุมชนแปลกหน้าที่มาจากต่างถิ่น (alien) ดังนั้น อำนาจการปกครองท้องถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ทางภูมิศาสตร์เดิมจะถูกแทรกแซงและผนวกเข้ากับนโยบายรัฐเดี่ยวซึ่งเป็นรัฐบาลแห่งชาติที่รวบอำนาจไว้อยู่ที่ส่วนกลาง (Oberschell, 1973:44) ตัวอย่างต่างๆ ของกลุ่มชาติพันธุ์เหล่านี้มีหลายกลุ่ม และจะนับรวมไปถึงชาวบัสก์ (Basque) ในประเทศสเปน ชาวโมโร (Moro) ในประเทศฟิลิปปินส์ ชาวมลายูมุสลิม (Malay-Muslim) ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งกลุ่มดังกล่าวจะมีความรู้สึกผูกพันอยู่กับดินแดนทางภูมิศาสตร์อย่างมาก และมีบางสถานการณ์จะถูกมองไปว่าเป็นพวกแบ่งแยกดินแดนหรือไม่ก็ เป็นพวกที่มีความเคลื่อนไหวทางการเมือง

อย่างไรก็ตาม การศึกษาของงานวิจัยเล่มนี้ จะมีความสนใจเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ประเภทที่สาม คือกลุ่มชาติพันธุ์ที่เกิดขึ้นทางภูมิศาสตร์ ซึ่งเป็นกรณีศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ฉะนั้น ในบทนี้ จะมีการอภิปรายถึงแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับชนกลุ่มน้อย ทฤษฎีที่นำมาพิจารณา คือ ความเคลื่อนไหวทางการเมืองที่เป็นยุทธศาสตร์ของชนกลุ่มน้อย โดยเริ่มการอภิปรายที่แนวคิดเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อย ความเป็นชาตินิยม ความทันสมัย ศาสนาและการเมือง คลื่นลูกที่สามแห่งประชาธิปไตย ยุทธศาสตร์ของการเรียกร้อง ยุทธศาสตร์การลดปัญหาของกลุ่มชาติพันธุ์ และความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชนกลุ่มน้อย

2.2 แนวคิดและคำนิยาม

ยุทธศาสตร์ความเคลื่อนไหวของชนกลุ่มน้อยจะไม่หยุดนิ่ง แต่จะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ระบบการเมืองที่ปราศจากการเป็นประชาธิปไตยนั้นจะมีโอกาสทำให้เกิดความเคลื่อนไหวทางการเมืองที่รุนแรงมากกว่าระบบการเมืองที่มีความเป็นประชาธิปไตย ในการอธิบายความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชนกลุ่มน้อยชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยนั้น การศึกษานี้ได้ใช้แนวคิดจากคำนิยามต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกันระหว่างชนกลุ่มน้อย ความเคลื่อนไหวทางการเมืองที่เป็นยุทธศาสตร์ของกลุ่มชาติพันธุ์ และสภาพแวดล้อมต่างๆ ทั้งที่เป็นปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในโดยเรียงลำดับดังต่อไปนี้ คือ ชนกลุ่มน้อย ชาตินิยม ความทันสมัย ศาสนา แนวการเมือง และคลื่นลูกที่สามแห่งประชาธิปไตย

2.2.1 ชนกลุ่มน้อย

ในวิชาสังคมวิทยานั้น ท่าน Loius Wirth ได้ให้คำนิยามของชนกลุ่มน้อยว่า เป็นกลุ่มของคนที่มารวมตัวกัน แต่เนื่องจากกลุ่มตนมีความแตกต่างกันทางด้านสรีระ หรือไม่ก็แตกต่างกันทางพฤติกรรมด้านวัฒนธรรม ทำให้ให้ต้องแยกออกจากสังคมกลุ่มใหญ่ จึงมีความเป็นอยู่ในสังคมอย่างแปลกใหม่ หรือแตกต่างกัน และยังได้รับการดูแลที่แตกต่างจากชุมชนชาติพันธุ์กลุ่มใหญ่ ชนกลุ่มน้อยจะมองตนเองอยู่เสมอว่าเป็นกลุ่มชุมชนที่ได้รับการปรนนิบัติอย่างไม่เท่าเทียมกันจากพฤติกรรมที่มีการเลือกปฏิบัติจากกลุ่มชาติพันธุ์ที่ใหญ่กว่า (อ้างใน Linton, 1945:34)

ที่จริงแล้ว กลุ่มชาติพันธุ์นั้นได้เกิดขึ้นมาอยู่ก่อนนานแล้ว และเกิดขึ้นใหม่เป็นระยะๆ ในยุคที่แตกต่างกันไป โดยเริ่มตั้งแต่เมื่อพันปีก่อนคริสตศักราช และยังคงเป็นแบบอย่างทางวัฒนธรรมในสังคม (socio-cultural model) ขององค์กรมนุษย์และมีการติดต่อสื่อสารระหว่างกันตราบจนถึงปัจจุบัน (Smith, 1987:32; Krieger, 2001:266) ดังนั้น คำว่า “กลุ่มชาติพันธุ์” อาจนิยามเป็นภาษาอังกฤษได้ว่า “a self-perceived group of people who hold in common a set of traditions not shared by the others with whom they are in contact” คือ กลุ่มคนที่มองตนเองหรือรู้สึกว่าเขาเองมีวิถีปฏิบัติด้านขนบธรรมเนียมประเพณีที่ไม่สามารถเข้าร่วมกับวิถีปฏิบัติด้านขนบธรรมเนียมประเพณีของกลุ่มอื่นในสังคมได้นั่นเอง (De Vos & Romanucci-Ross, 1975:9)

อย่างไรก็ตาม ชนกลุ่มน้อยคืออะไร อันที่จริงคนส่วนใหญ่มักเข้าใจว่า ชนกลุ่มน้อยหมายถึงชุมชน หรือกลุ่มชาติพันธุ์ใดๆ ที่มีปริมาณน้อยกว่าหากเทียบกับกลุ่มชาติพันธุ์ใหญ่ที่มีปริมาณในจำนวนที่มากกว่าในสังคม และ(ชนกลุ่มน้อย)จะมีความแตกต่างที่มีลักษณะด้อยทางด้านวัฒนธรรม มีขนบธรรมเนียมประเพณีที่แตกต่างไปจากชนกลุ่มใหญ่

ในงานวิจัยเล่มนี้ ผู้เขียนไม่ได้หมายถึงชนกลุ่มน้อยทางด้านปริมาณ เพราะทางรัฐศาสตร์ คำว่า “ชนกลุ่มน้อย” ไม่ได้หมายถึงกลุ่มชนที่มีปริมาณน้อยกว่า เพราะสิ่งที่ประจักษ์อยู่อย่างชัดเจนก็คือ กลุ่มชนผิวสีชาวแอฟริกาใต้ ซึ่งหากเทียบตามปริมาณแล้ว ประเทศแอฟริกาใต้มีชาวผิวขาวประมาณร้อยละ 10 แต่กลุ่มชนผิวสีที่มีจำนวนถึงร้อยละ 90 ก็ยังถือว่าชาวผิวสีในแอฟริกาใต้เป็นชนกลุ่มน้อยเมื่อครั้งสมัยที่ประเทศแอฟริกาใต้ดำเนินนโยบายกีดกันผิว (apartheid policy) ทั้งนี้ชาวผิวขาวเป็นผู้ที่ถืออำนาจใหญ่ในการบริหารการปกครองของประเทศนั่นเอง จึงถือชาวผิวขาวว่าเป็น “ชนกลุ่มใหญ่” ชนผิวสีกลายเป็น “ชนกลุ่มน้อย” ทั้งนี้เนื่องจากชาวผิวสีมีความด้อยในอำนาจการบริหารการปกครองนั่นเอง ซึ่งพอจะเห็นว่า สิ่งที่ว่าความเป็นชนกลุ่มน้อย-กลุ่มใหญ่นั้น จะนับจากการถืออำนาจทางการเมืองการปกครอง ไม่ใช่วัดที่ปริมาณของกลุ่มชน ฉะนั้น ชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ถึงแม้ว่า จะมีจำนวนมากในพื้นที่หากเทียบกับอัตราส่วนตามปริมาณ แต่อำนาจทางการเมืองการปกครองไม่ได้ตกอยู่ในมือของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู แต่จะตกอยู่ในมือของชาวไทยพุทธเชื้อสายสยาม ฉะนั้น ชนกลุ่มใหญ่ในพื้นที่แห่งนี้ก็คือ ชาวไทยพุทธเชื้อสายสยามนั่นเอง

สิ่งที่น่าสังเกตคือ รัฐธรรมนูญไทยหลังจากที่ให้มีการเปลี่ยนแปลงจากประเทศสยามไปเป็นประเทศไทยตั้งแต่สมัยของท่านจอมพลแปลก พิบูลสงครามเป็นต้นมา ชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูที่แต่เดิมตามทะเบียนบ้านคือ “เชื้อชาติมลายู-สัญชาติสยาม” ได้กลายมาเป็น “เชื้อชาติไทย-สัญชาติไทย” คือหมายความว่าประเทศไทยจะไม่มีชนกลุ่มน้อยอีกแล้วหากจะยึดถือตามทะเบียนบ้าน เพราะจะไม่มีคนไทยมุสลิมที่เป็นเชื้อสายมลายูตามทะเบียนบ้านอีกแล้ว อย่างไรก็ตาม คำว่าชนกลุ่มน้อยนั้นเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความผูกพันทางด้านชาติกำเนิด ซึ่งไม่สามารถที่จะลบล้างได้เลย เพราะเป็นการสืบทอดทางด้านมรดกที่เป็นชาติพันธุ์ที่ติดตัวมาโดยตลอด ซึ่งไม่ใช่แต่จะมีรูปพรรณที่แตกต่างทางด้านสรีระเท่านั้น แต่จะแตกต่างกันทางด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษา การดำเนินชีวิต ประวัติศาสตร์และศาสนา ฉะนั้น สิ่งที่จะหลีกเลี่ยงไม่ได้ก็คือ การเกิด “ความเป็นชาตินิยม” ของชาติพันธุ์ที่ติดตัวมาตลอดเวลา

2.2.2 ความเป็นชาตินิยม

ปัญหาจึงเกิดตามมาว่า อะไรคือ “ความเป็นชาตินิยม” คำว่า “ความเป็นชาตินิยม” ก็คือระดับของความรักหรือความเสนาหาโดยกลุ่มของคนที่มีส่วนร่วมหรือความเหมือนกันทางด้านเชื้อชาติ วัฒนธรรม ภาษา และอื่นๆ เพื่อที่จะแสวงหาอาณาเขตที่อยู่อาศัยอย่างเป็นอิสระภาพ บางครั้งคำว่า “ความเป็นชาตินิยม” นี้ จะหมายถึงความรู้สึกรักและภาคภูมิใจต่อประเทศใดประเทศหนึ่ง ซึ่งเป็นความรู้สึกว่าประเทศตนดีกว่าประเทศอื่นๆ (Wehmeler, 2005:1014) ความเป็นชาตินิยมจึงเป็นลัทธิด้านการเมืองที่ฝังอยู่ในสังคมสมัยใหม่ และมีสิทธิที่ถูกต้องตามกฎหมายถึงการเรียกร้องให้ได้มา

ซึ่งอำนาจ (authority) ความเป็นชาตินิยมจะสร้างศูนย์แห่งความเชื่อสัตย์เป็นเยี่ยม และเหนือกว่าชนกลุ่มใหญ่ที่มีต่อรัฐ-ชาติ ไม่ว่าจะเป็ในที่เปิดเผยหรือจะเป็นเพียงความปรารถนาในความนึกคิดก็ตาม รัฐ-ชาติไม่เพียงแต่จะเป็นธรรมชาติ “ที่ล้าเลิศ” หรือ “สิ่งปรกติ” ในรูปแบบที่เป็นองค์การทางการเมืองเท่านั้น แต่ยังเป็นเค้าโครงที่ขาดไม่ได้สำหรับกิจกรรมด้านสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ อีกอย่าง ความเป็นชาตินิยมและรัฐ-ชาติจะเป็นของคู่กันในประวัติศาสตร์ของวิวัฒนาการด้านต่างๆ (Kuper & Kuper, 1985:65) ฉะนั้น ความเป็นชาตินิยมได้ทำให้เกิดชาติใหม่ๆ เกิดขึ้นในแอฟริกาและเอเชีย ซึ่งทำให้เกิดวรรณกรรมอย่างกว้างขวางและเป็นลายลับสีในสิ่งที่รู้จักกันในสิ่งที่ว่า ความทันสมัยและการพัฒนาทางการเมือง การสร้างชาติ และการรวมตัวเป็นปีกแผ่นทางการเมือง ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ เป็นภาพความรู้สึกในลำดับต้นๆ ของกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาจดูเป็นสิ่งขัดขวางบ้างในชั่วครั้งชั่วคราวต่อการพัฒนาสังคมสมัยใหม่ อีกอย่าง ข้อสมมุติฐานที่คิดว่า ความภักดีของกลุ่มชาติพันธุ์จะให้จางไปนั้น สิ่งที่จะมาแทนที่ก็คือ ความบาดหมางเกี่ยวกับชนชั้นและสภาพที่ตนครอบครอง (Weber, 1947) ซึ่งมีนักสังคมวิทยาหลายท่านเรียกสิ่งนี้ว่าทฤษฎีแพร่กระจาย (diffusionist theory) ที่เกิดการรวมตัวทางสังคม ซึ่งมีนักปราชญ์อื่นๆ ที่เห็นพ้องกัน อย่างเช่น Parson and Smelser (1956) ที่กล่าวว่า วัฒนธรรมและค่านิยมของกลุ่มหลักในสังคมจะถูกแพร่กระจายผ่านเขตพื้นที่รอบนอก อย่างไรก็ตาม Marx มองว่า ความขัดแย้งด้านกลุ่มชาติพันธุ์และทางวัฒนธรรมเป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงของสังคมทุนนิยมที่เกิดจากการต่อสู้ทางด้านชนชั้น ต่อมาความหมายของชนชั้นได้มีการแทนที่ด้วยคำว่า เผ่าพันธุ์ ศาสนา ภาษา และชาติกำเนิดที่แตกต่างกัน (Birch, 1978:325)

ฉะนั้น ความเป็นชาตินิยมในงานวิจัยเล่มนี้ จะหมายถึงความรู้สึกหวงแหนต่อกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน รวมถึงวัฒนธรรม ภาษา ศาสนา และวิถีแห่งการดำเนินชีวิตในรูปแบบเดียวกัน ซึ่งกลุ่มชาติพันธุ์มีความเชื่อว่า พวกตนมีสิทธิที่จะได้รับการดูแลอย่างเท่าเทียมกัน มีสิทธิเสรีภาพภายใต้ระบอบประชาธิปไตยจากชนกลุ่มใหญ่ภายในพหุสังคมหรือหลากหลายทางชาติพันธุ์นั่นเอง

คำถามที่ตามมาก็คือ อะไรคือสิทธิเสรีภาพ ในเมื่อประเทศไทยเป็นประเทศที่ดำเนินรูปแบบทางการเมืองตามครรลองประชาธิปไตยมาโดยตลอด คำตอบก็คือ ใช่ เรามีระบอบประชาธิปไตยจริง แต่ปัญหาก็คือ เราวัดความเป็นประชาธิปไตยกันที่ตรงจุดไหน เพราะความหลากหลายของประชาธิปไตยนั้นมีหลายระดับ ประเทศสหรัฐอเมริกาวัดความเป็นประชาธิปไตยจากสิทธิเท่าเทียมกันทางการเลือกตั้ง โดยทุกเผ่าพันธุ์มีสิทธิเสรีภาพในการเลือกตั้งอย่างเท่าเทียมกัน แต่ประเทศยุโรป โดยเฉพาะสหราชอาณาจักรว่าอีกอย่าง คือรูปแบบอย่างนั้น (ความเท่าเทียมกันในการเลือกตั้ง) ยังไม่ใช่ประชาธิปไตย เพราะความเป็นประชาธิปไตยนั้น ต้องวัดที่ความเท่าเทียมกันทางด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และการศึกษาของพหุสังคม ตัวอย่างความขัดแย้งมากมายที่เกิดขึ้นจากความไม่เท่าเทียมกัน อย่างเช่น ชนผิวสีในแอฟริกาใต้ที่ลุกขึ้นต่อสู้กับชาวผิวขาว เป็นเวลานานเกือบ 300 ปี ก็มิใช่เพื่ออื่นใด นอกจากเพื่อเรียกร้องขอให้มีความเป็นธรรมทางการเมือง และการต่อสู้ดังกล่าวก็

ได้สิ้นสุดลง หลังจากการประกาศยกเลิกนโยบายกีดกันผิว (ที่ไม่ให้ชนผิวสีลงเลือกตั้ง) อีกตัวอย่างหนึ่ง ก็เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกาเอง ชาวผิวสีในสหรัฐที่นำโดยท่าน Luther King (Jr.) ทำการต่อสู้กับชาวอเมริกันผิวขาวจนเกิดการจลาจลในทศวรรษปี ค.ศ. 1960 ก็เพื่อเรียกร้องขอให้มีความเป็นธรรมเกิดขึ้นทางด้านสังคม การศึกษา และเศรษฐกิจ การจลาจลดังกล่าวได้สิ้นสุดลงหลังจากมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญของสหรัฐ (ให้คนผิวสี มีสิทธิเท่าเทียมกัน ทางด้านการศึกษา ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ) เพราะก่อนหน้านี้ มีฐานะยากจนมาก ไร้การศึกษา และว่างงานกันมากมาย ซึ่งการแก้ไขรัฐธรรมนูญในคราวนั้น จนทำให้คนผิวสี มีการพัฒนาตนเองเกือบทุกด้านอย่างที่เราเห็นในปัจจุบันนี้ ฉะนั้น สิทธิเสรีภาพ จึงหมายถึง สภาพการณ์ที่ชนกลุ่มน้อยได้รับความเป็นธรรม ปราศจากการถูกกดขี่ และการมีสถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการศึกษาที่เท่าเทียมกันกับชนกลุ่มใหญ่ (Krieger, 1993:238) จะเห็นว่า หลายประเทศในยุโรปที่เป็นพหุสังคมทางชาติพันธุ์นั้น จะประกาศภาษาของชนกลุ่มน้อยให้เป็นภาษาราชการควบคู่กันไป ที่เห็นอย่างชัดเจนก็มี อย่างเช่น ประเทศแคนาดาและประเทศเบลเยียม จะมีภาษาราชการอยู่สองภาษา และสวิสเซอร์แลนด์มีสี่ภาษา อย่างนี้เป็นต้น

จากการอภิปรายข้างต้น ทำให้เห็นว่า ประเด็นสำคัญอยู่ที่การเปลี่ยนแปลงบางอย่างหรือการปรับตัวบางอย่างในการบริหารการปกครองให้ยืดหยุ่นมากขึ้น หรือ ให้สามารถรองรับสถานภาพที่เป็นจริงทางสังคมที่มีกลุ่มชาติพันธุ์และวัฒนธรรมที่หลากหลายให้อยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นสุข เคารพและให้เกียรติซึ่งกันและกัน โดยมุ่งให้เกิดความเป็นปึกแผ่นทางด้านความมั่นคงทางการเมือง และความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจเป็นหลัก ฉะนั้นการเปลี่ยนแปลงก็ต้องมุ่งสู่ความเป็นระบอบประชาธิปไตยอย่างเหมาะสมกับสภาพสังคม คือการเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่ Huntington (1991) เรียกว่า Third Wave หรือคลื่นลูกที่สามหรือคลื่นของความเป็นประชาธิปไตยนั่นเอง (ดูการอภิปรายในข้อ 2.2.5 เพิ่มเติม)

2.2.3 ความทันสมัย

การสร้างให้เกิดความทันสมัยนั้นจะรวมไปถึงการสร้างระบบ หรือการก่อสร้างโรงงาน ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่มีการแทนที่อุปกรณ์เครื่องมือ หรือเปลี่ยนแปลงแบบอย่างเก่าๆ แล้วหันไปใช้อุปกรณ์เครื่องมือหรือแบบอย่างทันสมัยขึ้น ฉะนั้น คำว่า “ความทันสมัย” อาจให้คำนิยามในที่นี้ว่า เป็นการเปลี่ยนแปลงจากระบบของสภาวะวิถีชีวิตตามขนบธรรมเนียมประเพณีจากเดิมไปเป็นสภาวะวิถีชีวิตตามขนบธรรมเนียมประเพณีแบบทันสมัย อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ของประชาชนโดยการบังคับนั้นอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งกันระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ การค้ำยั้งค้ำยงจนทำให้เกิดความขัดแย้งทางด้านชาติพันธุ์ในสังคมอุตสาหกรรมก้าวหน้าของยุโรปตะวันตกและอเมริกาเหนือนั้นได้มีการอธิบายโดยทฤษฎีความทันสมัย (Modernization theory) หรือมาร์กซิสม์ (Marxism) ไว้แล้ว ซึ่งแนวคิดจากทั้งสองคณะยืนยันถึงการ

แทนที่ของอัตลักษณ์ดั้งเดิมด้วยความทันสมัย อย่างเช่น ชาตินิยมหรือ ethnicity นั้นจะแทนที่โดยชาตินิยมที่มีความทันสมัย ซึ่งเป็นสากลมากขึ้น อย่างเช่น แทนที่ด้วยชนชั้นและอัตลักษณ์อื่นๆ เข้ามา และมีฐานมาจากผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจที่เข้ามาเกี่ยวข้อง (Rogowski & Wasserspring, 1971:9) ฉะนั้น ความแท้จริงของชาตินิยมที่ดำเนินมาอย่างต่อเนื่องกันและเกิดจากการบังคับในสังคมก้าวหน้านั้น ทำให้มีปัญหาถึงความวิปริตของการนำเข้ามาของแบบอย่างของการดำเนินชีวิตขึ้นมา หากคิดตามทฤษฎีทั้งสองก็คือ ทั้งทฤษฎีของมาร์กซิสต์และแนวคิดในความเป็นทันสมัยนั้นคิดไปในทางเดียวกันคือ ไม่เห็นด้วยกับการบังคับเพื่อให้เกิดความเป็นทันสมัยนั่นเอง

ทั้งนี้ แนวคิดของความเป็นทันสมัยนั้นได้มาจากความเห็นของสังคมที่มีมาตรฐานแบบแผนของวิวัฒนาการ ตามที่ได้อธิบายในทฤษฎีแห่งวิวัฒนาการทางสังคม ซึ่งแต่ละสังคมนั้นจะมีพัฒนาการอย่างไม่หยุดยั้งจากความเป็นอนารยะขึ้นไปเป็นระดับต่างๆ ของการพัฒนาที่สูงกว่า และมีความเจริญที่มากกว่า ซึ่งยิ่งประเทศสมัยใหม่มีความร่ำรวยกว่าและมีอำนาจมากกว่าเมื่อใด ก็ยิ่งจะทำให้พลเมืองมีความเป็นอิสระมากขึ้นกว่าและมีมาตรฐานการดำรงชีวิตที่สูงขึ้นกว่าเพิ่มขึ้นด้วยเป็นเงาตามตัว ความคิดเหล่านี้เป็นมาตรฐานทางด้านสังคมศาสตร์ และอยู่ในหลายทศวรรษ นอกจากนี้ เป็นความคิดที่ได้รับการสนับสนุนอย่างยิ่ง จาก Talcott Parsons บิดาของความคิดในความเป็นทันสมัย (Parsons, 1951:125) ซึ่งทฤษฎีนี้ได้มีการเน้นถึงความสำคัญของสังคมต่างๆ ที่เปิดโอกาสให้มีการเปลี่ยนแปลงและมองเห็นว่าพฤติกรรมการบังคับนั้นกำลังทำให้เกิดการจำกัดด้านการพัฒนาความคิดของการคงไว้ซึ่งความเห็นแก่ตัวของชนบทรอบประเพณีแบบเก่าๆ นั้นจะทำให้เกิดความเสียหายต่อความก้าวหน้าและการพัฒนาในสังคมมนุษย์

อย่างไรก็ตาม Horowitz (1985:35) มีการโต้แย้งในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ที่มีการบังคับว่าเป็นระบบนอกแถว (unranked system) ซึ่งโอกาสปัญหาที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการคลาดเคลื่อนที่เกิดจากความทันสมัยและการพัฒนาร่วมกันมีสูง ทั้งนี้ด้วยเหตุที่ว่า ภายในแต่ละกลุ่มของกลุ่มชาตินิยมนั้น มีโอกาสของการพัฒนาในทางที่ดีขึ้น และมีโอกาสที่จะใช้โอกาสเหล่านี้สร้างตนเองขึ้นมาเพื่อหาประโยชน์จากระบบนอกแถว ซึ่งหากเป็นอย่างนั้น จะไม่เพียงแต่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงแบบทางสังคมเท่านั้น แต่จะรวมไปถึงการแย่งชิงอำนาจจากกลุ่มต่างๆ ในสังคม และมีความปรารถนาที่จะหันกลับไปสู่สถานภาพกลุ่มชาติพันธุ์เดียวที่อาจทำให้เกิดความเป็นปึกแผ่นทางเชื้อชาติเดียวกันหรือสิ่งที่เรียกว่า quo ante นั้นเอง (Horowitz, 1971:235) ด้วยเหตุผลดังกล่าว ความขัดแย้งภายในกลุ่มชาติพันธุ์จึงเกิดเหตุการณ์จลาจลวุ่นวายในระบบนอกแถว ซึ่งตัวอย่างการจลาจลในลักษณะอย่างนี้ในปัจจุบัน คือ การเดินขบวนในประเทศพม่าในปลายเดือนกันยายน พ.ศ.2550 และดูเหมือนจะเลือกวิถีทางการพัฒนาแยกประเทศมากกว่าการปฏิวัติด้านสังคมให้ดีขึ้น

ในกรณีชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รัฐบาลไทยในอดีตได้พยายามสร้างให้เกิดความทันสมัยขึ้นเพื่อให้เป็นความเป็นชาติไทยเจริญขึ้น โดยใช้นโยบายที่ภาษาอังกฤษใช้เรียกกันว่า “coercive policy” หรือนโยบายเชิงบังคับ สิ่งที่เห็นได้อย่างเป็นรูปธรรมก็คือ การเปลี่ยนแปลงชื่อประเทศจาก “ประเทศสยาม” ไปเป็น “ประเทศไทย” ซึ่งถือว่ากลไกหนึ่งของการสร้างความเป็นชาติให้ทันสมัยเพื่อที่จะยกฐานะมาตรฐานความเป็นอยู่และสิทธิทางการเมืองของพลเมืองไทยทั้งหลายที่อยู่ในชาติให้สูงขึ้น และเพื่อให้กระบวนการดังกล่าวบรรลุเป้าหมาย นโยบายรัฐนิยมหรือที่ภาษาอังกฤษเรียกว่า “State-ism” นั้นได้มีการประกาศเพื่อนำมาใช้เป็นนโยบายแห่งชาติในสมัยที่ท่านจอมพลแปลก พิบูลสงครามดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรี อย่างไรก็ตาม ความโศคร้ายของนโยบายนี้ก็คือ ได้มองข้ามถึงความสำคัญของคุณค่า หรืออัตลักษณ์ของความเป็นชนกลุ่มน้อยทั้งหมดในชาติ ซึ่งมีการห้ามใช้ภาษา วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชนกลุ่มน้อยที่อยู่ในชาติเดียวกัน โรงเรียนของชาวจีนก็ถูกปิดและถูกปราบปรามจนมีคำพูดติดปากมาจนถึงปัจจุบันคือ “เรียบบร้อยโรงเรียนจีน” นั่นคือคำพูดจากความภูมิใจของผู้ที่กระทำการปราบปรามโรงเรียนจีนอย่างรุนแรงในสมัยนั้น แต่เราโชคดีที่ชาวจีนมีความอดทนสูงมาก โดยไม่มีการตอบโต้ใดๆ และยอมปฏิบัติตามทุกอย่างตามนโยบายที่ทางการประกาศออกมาใช้ เพราะชาวจีนมีความสำนึกอยู่เสมอว่า ตนเป็นชนกลุ่มน้อยที่อพยพมาจากที่อื่น หากคือดั่งก็อาจต้องถูกส่งกลับไปอยู่เมืองจีนเหมือนเดิม แต่สำหรับคนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูแล้วไม่เช่นนั้นเลย จะมีการลุกขึ้นต่อสู้กับฝ่ายรัฐหลังจากที่มีการประกาศให้มีการยกเลิกสถาบันการศึกษาที่เรียกว่า “ปอเนาะ” ในสมัยนั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูนั้นเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ประเภทที่เกิดขึ้นทางภูมิศาสตร์ (geographical group) ก็อาจเป็นไปได้ ทำให้ต้องลุกขึ้นมาต่อสู้อย่างที่เห็นกันอยู่ตราบนานปัจจุบัน ที่จริงแล้ว ในสมัยที่ใกล้เคียงกัน ก็เกิดลักษณะอย่างนี้ในฝั่งของประเทศมาเลเซียเช่นกันคือ ประเทศมาเลเซียมีการประกาศใช้โครงการความเป็นทันสมัยของประเทศต่อกลุ่มชาติพันธุ์ทั้งหมดที่อยู่ภายในประเทศ รวมถึงชาวไทยพุทธที่อยู่ในประเทศมาเลเซีย โรงเรียนที่สอนภาษาไทยต่างๆ ที่นั่น ซึ่งโดยปรกติแล้วจะมีการสอนภาษาไทยทั้งวัน และเปลี่ยนมาเป็นการสอนภาษาไทยในตอนเช้าและสอนสามัญโดยใช้ภาษามาเลเซียในตอนบ่าย แต่เนื่องจากนโยบายที่เป็นโครงการในการสร้างชาติให้เกิดความเป็นทันสมัยดังกล่าว จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดูเหมือนจะเป็นทางลบมากกว่าทางบวก คือค่าของความเป็นอัตลักษณ์ของชนกลุ่มน้อยจะลดลง คือผลจากโครงการที่สร้างความเป็นทันสมัยของชาติที่นั่นนั้น ทำให้สามารถสอนภาษาไทยได้เพียงวันละหนึ่งชั่วโมงแทนที่จะเป็นครึ่งวัน (อายุวัฒนะ 2547:273) และปัจจุบันที่สอนภาษาไทยอยู่นั้น มีการสอนภาษาไทยเพียงอาทิตย์ละครั้งเท่านั้นเอง

ฉะนั้น สิ่งที่จะต้องระมัดระวังเพื่อที่จะให้กระบวนการสร้างความทันสมัยให้เกิดขึ้นนั้น ก็คือนโยบายที่อาจกระทบทั้งสิ่งที่เป็นคุณค่าในความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์เป็นอย่างยิ่ง มิเช่นนั้น คุณค่าต่างๆ ทางอัตลักษณ์จะสร้างความเป็นชาตินิยมและหันกลับมาเป็นประเด็นทาง

การเมือง อย่างที่เกิดขึ้นมากมายในหลายๆ แห่งทั่วโลก ซึ่งอัตลักษณ์ที่สำคัญดังกล่าวนั้นจะนับรวมไปถึงศาสนาของชนกลุ่มน้อย เพราะปัจจุบันนี้ ศาสนาของชนกลุ่มน้อยได้กลายมาเป็นประเด็นทางการเมืองอย่างเห็นได้ชัดที่ประเทศพม่า ที่มีพระสงฆ์ซึ่งเป็นองค์กรศาสนาที่ใหญ่ที่สุดของพม่าได้ออกมาเคลื่อนไหวกดดันรัฐบาลพม่า เนื่องจากรัฐบาลพม่ามีการขึ้นราคาน้ำมันร้อยละ 100 ซึ่งทำให้ประชาชนไปทั่วต้องเดือดร้อน จนก่อให้เกิดการจลาจลในพม่าในระหว่างวันที่ 25-29 กันยายน พ.ศ. 2550 ซึ่งเหตุการณ์ที่มีพระสงฆ์ออกมาเคลื่อนไหวกดดันรัฐบาลอย่างนี้ จะตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า political religion หรือ ศาสนาแนวการเมืองนั่นเอง

2.2.4 ศาสนาแนวการเมือง

คำว่า “ศาสนา” หมายถึงความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับพระเจ้า บางศาสนาก็เป็นพระเป็นเจ้าองค์เดียว บางศาสนาก็เชื่อในพระเจ้าหลายองค์ ที่สำคัญจะมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกราบไหว้บูชา หรือส่วนหนึ่งของระบบของความศรัทธาที่มีฐานของความเชื่อในสิ่งที่เหนือธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือพระเจ้าองค์เดียว หรือพระเจ้าหลายองค์ (Wehmeler, 2005:1279) ส่วนคำว่า การเมือง” นั้นหมายถึง สิ่งที่เป็นความเกี่ยวเนื่องกันกับแนวทางไปสู่อำนาจ ซึ่งความเกี่ยวเนื่องดังกล่าวจะมีความพยายามที่จะให้บรรลุผลและการนำมาใช้ภายในประเทศใดประเทศหนึ่งหรือสังคมใดสังคมหนึ่ง (Wehmeler, 2005:1166) ฉะนั้น คำว่า ศาสนาแนวการเมืองจึงนิยามได้ในที่นี้คือ การแข่งขันระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ และมีการนำระบบของความเชื่อเข้ามาใช้ในการเคลื่อนไหวทางการเมืองเป็นยุทธศาสตร์เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย จะเห็นว่าการปฏิวัติอิหร่านในปลายทศวรรษปี 2513 นั้นถือเป็นหนึ่งตัวอย่าง ที่มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงศาสนาแฝงการเมือง หรือ political religion ซึ่งในเวลานั้น ผู้นำจิตวิญญาณของอิหร่านคือ Imam Khomeini ได้ประกาศให้อิสลามเป็นอุดมการณ์ของยุทธศาสตร์ของท่าน คือ “ทำการต่อสู้เพื่อให้เกิดการจัดตั้งรัฐบาลแห่งอิสลาม” (Che Man, 1990:15) ท่าน Imam Khomeini ได้ใช้ศาสนาอิสลามเพื่อเคลื่อนไหวโค่นล้มกษัตริย์ Shah Pahlavi ซึ่งชาวอิหร่านส่วนใหญ่เชื่อว่าพระองค์ทรงเป็นผู้นำที่เป็นตัวแทนของตะวันตก และในที่สุดอิหร่านก็ประสบชัยชนะ และได้เปลี่ยนแปลงระบบของประเทศเข้าสู่สิ่งที่อิหร่านเรียกว่า “รัฐอิสลาม” ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ซึ่งจะเห็นว่า อิสลามนั้น ไม่เพียงแต่เป็นศาสนาแนวการเมืองเท่านั้น แต่จะเป็นศาสนาที่เกี่ยวข้องกับความเป็นชาตินิยม เพราะจะเกิดศูนย์รวมอำนาจในการเผชิญหน้ากับการแผ่ขยายของจักรวรรดินิยม สิ่งนี้ได้พิสูจน์ให้เห็นถึงวิญญานของการปฏิวัติ ซึ่งในอิสลามนั้น จะมีสัญลักษณ์แห่งความผูกมัด เอกลักษณะทางวัฒนธรรมที่อาจช่วยทำให้เกิดความกระปรี้กระเปร่าด้านความเป็นชาตินิยมขึ้นมาใหม่ และสิ่งนี้จะทำให้เกิดการต่อต้านจักรวรรดินิยม หรือลุกขึ้นต่อสู้กับอำนาจการปกครองของต่างชาติต่างๆ (Aruri, 1977:267; Bayat, 1980:99) อย่างไรก็ตาม ศาสนาแนวการเมือง

นั้น ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะแต่ศาสนาอิสลามเท่านั้นที่เกี่ยวข้องกับความเป็นชาตินิยม ศาสนาพุทธก็มีความเกี่ยวข้องกับความเป็นชาตินิยมในการเคลื่อนไหวทางการเมืองเช่นกัน จะเห็นว่า บทบาทของชุมชนชาวพุทธที่แสดงความเคลื่อนไหวประท้วงรัฐบาลอยู่หลายครั้งก็จะมีพระสงฆ์ออกมาเข้าร่วมด้วย ซึ่งจะเห็นว่า ในเหตุการณ์นองเลือดที่กรุงเทพมหานครถึงสองครั้งสองครา คือมีการเดินขบวนของนักศึกษาที่มีความเชื่อในพระพุทธศาสนานิกายหินยานโค่นล้มท่านนายกรัฐมนตรีจอมพลถนอม กิตติขจรในปี พ.ศ. 2516 กับเหตุการณ์ที่ท่านพลตรีจำลอง ศรีเมือง ที่มีความเชื่อในหลักศาสนาพุทธนิกายธรรมโอศกได้ระดมประชาชนนับพันคนเพื่อโค่นล้มท่านนายกรัฐมนตรีพลเอกสุจินดา คราประยูรในปีพ.ศ. 2535 (Pojjaworawong & Pojjaworawong, 1999:138-155) นอกจากนี้ ในเดือนมีนาคม ปีพ.ศ. 2549 ท่านพลตรีจำลอง ศรีเมืองพร้อมผู้สนับสนุนจากนิกายธรรมโอศกรวมทั้งท่านสนธิ ลิ้มทองกุล (ผู้จัดการหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ) และท่านสุริยะใส กตะศิลา (หัวหน้าแกนนำประชาธิปไตย) ก็ได้เคลื่อนไหวเดินขบวนต่อต้านท่านนายกรัฐมนตรี พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร จากสนามหลวงผ่านถนนราชดำเนินถึงทำเนียบรัฐบาล ซึ่งผลสืบที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้นั้น (ที่มีประชาชนต่อต้านท่านนายกทักษิณ) ก่อนหน้านี้ ท่านอดีตนายกรัฐมนตรีชวน หลีกภัย กล่าวว่า “สมัยที่ทักษิณเป็นนายกรัฐมนตรีอยู่นั้น ได้ทำให้ประชาชนหลายรายเสียชีวิต ประชาชนที่เสียชีวิตซึ่งเป็นเหยื่อผู้เคราะห์ร้ายเหล่านั้นจะรวมถึงชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้” (ชวน หลีกภัย กล่าวไว้ในรัฐสภาในคราวที่มีการอภิปรายตรวจสอบรัฐบาลในปี พ.ศ. 2547) ซึ่งการเดินขบวนในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2549 นั้นทำให้ท่านนายกรัฐมนตรีทักษิณลงจากตำแหน่งชั่วคราวในวันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2549 อย่างไรก็ตาม ท่านนายกรัฐมนตรีทักษิณก็กลับมามีอำนาจอีกในเดือนกรกฎาคม ปี พ.ศ. 2549 เป็นเวลา 3 เดือนก่อนที่ท่านพลเอกสนธิ บุญรัตกสิณกระทำยึดอำนาจในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549

ทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นนั้น เราจะเห็นว่าศาสนาแนวการเมืองนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างยิ่ง ในยุทธศาสตร์การเคลื่อนไหวทางการเมือง อย่างไรก็ตาม การเคลื่อนไหวทางการเมืองที่รุนแรงนั้นดูเหมือนจะเกิดขึ้นในระบบการเมืองการปกครองแบบปิดหรือที่เรียกว่า “closed ethnic political opportunity” มากกว่าแบบเปิด “open ethnic political opportunity” นโยบายของประเทศไทยที่มุ่งจำกัดหรือควบคุมชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างเช่น การใช้กฎอัยการศึก การใช้พระราชกำหนดฉุกเฉิน หรือการเลือกปฏิบัติที่เลือกใช้บัตรประจำตัวประชาชนเป็นแบบควบคุมที่เรียกว่า “smart card” นำมาใช้เป็นเขตเฉพาะที่เป็นกรณีพิเศษ ที่อาจเป็นสาเหตุทำให้ชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูมีการเคลื่อนไหวทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นประเภทที่รุนแรงหรือทางเดินสายกลาง ทั้งนี้ก็เพื่อทำการต่อสู้หรือเรียกร้องสิทธิทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ก็เป็นได้

2.2.5 คลื่นลูกที่สามแห่งประชาธิปไตย

ความเป็นประชาธิปไตย คือ การเปลี่ยนรูปแบบจากระบบเผด็จการหรือระบอบการเมืองที่มีระบบเผด็จการครั้งหนึ่งไปสู่ระบอบการเมืองที่เป็นประชาธิปไตย (Carothers, 1999:5) ปัญหาจึงอยู่ที่ว่า อะไรคือระบอบเผด็จการ อะไรคือระบอบประชาธิปไตย และเพราะเหตุใดระบอบเผด็จการจึงต้องเปลี่ยนมาเป็นระบอบประชาธิปไตย

ระบอบเผด็จการก็คือ ระบอบที่มีการควบคุมทางสังคมโดยต้องปฏิบัติตามคำสั่งของอำนาจการปกครองของรัฐหรือขององค์กรใดองค์กรหนึ่งอย่างเคร่งครัด โดยปกติแล้วจะมีการใช้มาตรการที่กดดัน อำนาจสั่งการในระบอบเผด็จการนั้นจะเป็นอำนาจสั่งการโดยตรง ซึ่งรูปแบบเผด็จการของรัฐบาลนั้น พลเมืองจะเป็นข้าของแผ่นดินในหลายๆ รูปแบบของการดำเนินชีวิต ทั้งนี้จะรวมถึงเรื่องต่างๆ ที่เป็นปรัชญาทางการเมืองเห็นว่าเป็นการทำลายอิสรภาพและสิทธิเสรีภาพของพลเมือง (Duckitt 1989:63-84) ซึ่งระบอบเผด็จการนั้นมีหลายระดับด้วยกัน แม้ว่าจะเป็นรัฐที่มีความเป็นประชาธิปไตยอย่างมากก็ตาม ก็จะมีความเป็นเผด็จการแสดงออกมาให้เห็นในบางเวลา ตัวอย่างคือในพื้นที่ที่เป็นความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งโดยปกติแล้วรัฐบาลที่เป็นเผด็จการจะไม่เป็นระบอบประชาธิปไตย และอำนาจที่ปกครองนั้นจะไม่ได้คำนึงถึงผู้ที่อยู่ใต้ปกครอง นักปราชญ์บางท่านเชื่อว่า แม้ว่าจะเป็นรัฐบาลที่มีผู้แทนตามระบอบประชาธิปไตยก็อาจเป็นระบอบเผด็จการได้ในบางช่วงบางเวลาของปี ทั้งนี้ ก็เพราะว่าสาธารณชนนั้นมีสิทธิและหน้าที่เฉพาะการลงคะแนนเสียงในการเลือกผู้แทนเท่านั้น ซึ่งการออกนโยบายต่อปัจเจกชนก็ดี และกระบวนการนิติบัญญัติก็ดี ไม่ได้คำนึงถึงผู้ที่อยู่ใต้ปกครองมากนัก แต่ผู้ที่อยู่ใต้ปกครองจะต้องมีการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ตัวอย่างที่เห็นได้ก็คือ รัฐบาลสเปนที่อยู่ภายใต้การปกครองของท่านจอมพล Francisco Franco ซึ่งในขณะที่มีความเป็นอิสรภาพส่วนบุคคลแล้วก็ตาม แต่ก็ถูกพิจารณาว่าเป็นเผด็จการ และอีกตัวอย่างคือ สหภาพโซเวียตภายใต้การนำของท่าน Stalin ก็ถูกมองว่าเป็นเผด็จการอย่างเบ็ดเสร็จ ทั้งนี้ก็เพราะว่า มีการควบคุมทุกปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประชาชน (Kemmelmeier, 2003:304-322)

คราวนี้กลับมาศึกษาดูความเป็นประชาธิปไตยกันบ้าง ที่จริงความเป็นประชาธิปไตยนั้นจะเกี่ยวข้องกับรูปแบบของการเมืองการปกครองของรัฐบาลที่เกิดขึ้นในยุคกรีกโบราณ โรมและเอเชียใต้ มีการเติบโตและขยายตัวตลอดประวัติศาสตร์ หลักการต่างๆ ของความเป็นประชาธิปไตยนั้นจะเน้นไปที่การให้ความสำคัญของปัจเจกชนในกรอบของการเมืองการปกครอง ซึ่งปัจจุบันนี้ ได้แผ่อิทธิพลไปทั่วโลก อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าคำจำกัดความของประชาธิปไตยจะใช้ในกรอบของรัฐด้านการเมืองก็ตาม แต่หลักการต่างๆ ของความเป็นประชาธิปไตยก็สามารถนำมาใช้ได้กับกลุ่มอื่นๆ หรือองค์กรต่างๆ จะเห็นว่า การมีอิสรภาพของประชาชนนั้นเป็นปัจจัยสำคัญในประเทศที่ดำเนินการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งประชาธิปไตยที่มีความเป็นอิสรภาพนั้น จะเป็นลักษณะประชาธิปไตยที่

มีผู้แทนที่สามารถให้ความคุ้มครองชนกลุ่มน้อยเชื้อชาติต่างๆ ภายในประเทศได้ กฎระเบียบของกฎหมาย การแยกอำนาจ และการปกป้องเสรีภาพของการพูด การประชุมสภา การนับถือศาสนา และคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สิน (Schumpeter, 1965:269) ตรงกันข้าม ประเทศที่มีระบอบประชาธิปไตยนั้นจะเป็นที่פקพิงแห่งการปกป้องแก่ประชาชนอย่างแท้จริง ประชาชนมีความมั่นใจและมีความสุขเมื่ออยู่ภายใต้กฎหมาย โดยมีรูปแบบของความเป็นประชาธิปไตยที่ให้เสรีภาพ ไม่ว่าจะเป็นในที่ที่ไม่มีการเปิดเผย หรือ/และจะไม่มีกรถูกบังคับ

ทำไมคลื่นลูกที่สามจึงต้องมาเกี่ยวข้องกับงานวิจัยเล่มเรื่องนี้ คำตอบก็คือ คลื่นลูกที่สามเปรียบเสมือนปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากระบอบเผด็จการมาสู่ระบอบการเมืองการปกครองในรูปแบบที่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริงในหลายประเทศ อย่างเช่น สเปน โปรตุเกส และหลายประเทศในอเมริกาใต้ที่เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบเผด็จการไปสู่ระบอบประชาธิปไตยในปลายทศวรรษ 1970 และต้นทศวรรษ 1980 เศรษฐกิจที่ซบเซาในทศวรรษ 1980 ควบคู่กับการกดดันของคอมมิวนิสต์ ทำให้สหภาพโซเวียตล่มสลาย สงครามเย็นสิ้นสุดลง ระบอบประชาธิปไตยและเสรีนิยมก็อุบัติขึ้นในประเทศยุโรปตะวันออก แนวคิดเสรีนิยมได้แพร่กระจายสู่ทวีปแอฟริกาในทศวรรษ 1990 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศแอฟริกาใต้ ซึ่งตัวอย่างของการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในไม่กี่ปีที่ผ่านมา ก็มีการปฏิวัติของอินโดนีเซียปี ค.ศ. 1998 (Dijk, 2002:1) การปฏิวัติบูสโดเซอร์ในยูโกสลาเวียปี ค.ศ. 2000 (Demes & Forbrig, 2007:1) การปฏิวัติกุหลาบแดงในจอร์เจียปี ค.ศ. 2003 (Bunce & Wolhik, 2006:283-304) การปฏิวัติส้มในยูเครนปี ค.ศ. 2004 (Wilson, 2006:3) การปฏิวัติสีดารในเลบานอนปี ค.ศ. 2005 (Schock 2005:25) การปฏิวัติทิวลิปในกีกีสถานปี ค.ศ. 2005 (Anon, ๒006 Tulip Revolution http://en.wikipedia.org/wiki/Tulip_Revolution [18 June 2007]) ยิ่งนับวัน จะเห็นว่าประเทศที่เปลี่ยนแปลงสู่ระบอบความเป็นประชาธิปไตยแบบเสรีนิยมก็จะทวีจำนวนเพิ่มขึ้น และที่เกี่ยวข้องกับความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว Francis Fukuyama ทำนายว่ารัฐชาติประชาธิปไตยเสรีนิยมจะกลายเป็นมาตรฐานสากลของสังคมมนุษย์ และคำทำนายนั้นได้กลายเป็นแก่นของทฤษฎี “End of History” (การสิ้นสุดของประวัติศาสตร์) ของท่าน Francis Fukuyama ที่กล่าวไว้ว่า ประชาธิปไตยแบบเสรีนิยมจะเป็นรูปแบบสุดท้ายของการปกครองที่มีต่อสังคมมนุษยชาติ (Fukuyama 1992:212)

อย่างไรก็ตาม ท่าน Huntington มีความเห็นที่แตกต่างไปจาก Francis คือ Huntington เสนอว่า ประวัติศาสตร์นั้นยังไม่สิ้นสุดลง แต่ประวัติศาสตร์ดังกล่าวได้ถูกถ่ายโอนและแทนที่ด้วยคลื่นสามลูกแห่งประชาธิปไตย โดยคลื่นลูกที่หนึ่งแห่งประชาธิปไตยนั้นเป็นช่วงปี ค.ศ. 1828-1926 ซึ่งเป็นรากฐานของการปฏิวัติอเมริกาและการปฏิวัติฝรั่งเศส สัญญาณสองสิ่งชี้ให้เห็นถึงการเกิดความเป็นประชาธิปไตยก็คือ (1) จำนวนร้อยละ 50 ของผู้ใหญ่ที่เป็นบุรุษได้มีสิทธิในการเลือกตั้ง และ (2) ผู้บริหารมีความรับผิดชอบที่จะเคารพมติเสียงส่วนใหญ่ในการสนับสนุนรัฐสภาที่มาจาก

เลือกตั้ง ซึ่งสหรัฐเริ่มมีประชาธิปไตยตั้งแต่ปี ค.ศ. 1828 และตามมาด้วยสวิสเซอร์แลนด์ อาณานิคม อังกฤษที่อยู่โพ้นทะเล ฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร รวมถึงประเทศเล็กๆ หลายประเทศในยุโรปรวมถึง อิตาลีอาร์เจนตินาก่อนสงครามโลกครั้งที่ 1 (Chambers & Burnham, 1967:12-13) ส่วนคลื่นลูกที่สองแห่งประชาธิปไตยนั้นเกิดขึ้นในช่วงปี ค.ศ. 1943-1962 ตรงกับช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อฝ่ายสัมพันธมิตรเริ่มจัดตั้งสถาบันประชาธิปไตยขึ้นในเยอรมันตะวันตก อิตาลี ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น และเกาหลี ขณะที่โซเวียตได้กดดันและยกเลิกระบอบประชาธิปไตยในเชโกสโลวาเกียและฮังการี (Weiner, 1967:103) และคลื่นลูกที่สามแห่งประชาธิปไตยนั้นเกิดขึ้นในช่วงปี ค.ศ. 1974-ปัจจุบัน คือเริ่มที่ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยเข้ามาแทนที่ระบอบเผด็จการในสามสิบประเทศในยุโรป เอเชีย และลาตินอเมริกา ในปลายทศวรรษ 1970 คลื่นแห่งประชาธิปไตยได้เคลื่อนตัวจากยุโรปตอนใต้สู่ลาตินอเมริกาและเอเชีย (Dahl, 1989:88-95) ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในยุโรป อย่างเช่น การล่มสลายการปกครองเผด็จการทหารของกรีซในปี ค.ศ. 1967 การพ่ายแพ้ของลัทธิมาร์กซิสต์-เลนินในโปรตุเกสในปี ค.ศ. 1975 การเสียชีวิตของ Franco ในสเปนและนำสู่การเลือกตั้งในระบอบรัฐสภาในปี ค.ศ. 1978 (Linz & Stepan 1987:120)

ปัจจัยสำคัญที่เกิดการเปลี่ยนแปลงก็คือ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ จริงอยู่ที่การพัฒนาด้านเศรษฐกิจด้วยตัวมันเองมิได้เพิ่มโอกาสเพื่อให้เกิดประชาธิปไตย แต่หากมีชาติหนึ่งกลายเป็นประชาธิปไตย และแล้วมีหลายชาติที่มีการพัฒนาด้านเศรษฐกิจที่สูงกว่าก็ดูเหมือนจะอ้างความเป็นระบอบประชาธิปไตยได้ในระดับที่สูงกว่า ซึ่งแน่ละ เนื่องจากความยากจนนั่นเอง ซึ่งชาติที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยทั้งหลายมีโอกาสสูงที่จะกลับสู่ระบอบเผด็จการอีกได้ หากประสบความถดถอยทางด้านเศรษฐกิจ

คราวนี้เราลองกลับมาดูปัญหาการร้ายในบ้านเมืองของเราบ้าง จะเห็นว่าการปราบปรามอย่างรุนแรงต่อชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูเกิดขึ้นเกือบทุกรัฐบาล มาตรฐานการในการบังคับกฎหมายก็ต่างไปจากในส่วนภูมิภาคอื่นๆ ของประเทศ อันที่จริง ผู้เขียนไม่ได้ตำหนิเรื่องการปราบปราม แต่ที่ตำหนิก็คือ การเหวี่ยงแหจับผู้บริสุทธิ์ และต้องเสียชีวิตโดยไม่มีการไต่สวนตามกระบวนการยุติธรรม สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่า ทางฝ่ายรัฐไร้ประสิทธิภาพอย่างยิ่ง ผู้เขียนจำได้ว่า (หากจำไม่ผิด) ในสมัยของท่านพลเอกหาญ สีนานนท์ได้มีการประกาศใช้นโยบายได้ร่มเย็น และประสบผลสำเร็จอย่างงดงาม ทั้งนี้เพราะอะไรหรือ คำตอบก็คือ สมัยนั้นเราสามารถจับประเด็นสำคัญที่เป็นตัวปัญหาได้อย่างตรงเป้า เพราะประเด็นสำคัญที่สองประเด็นหลักๆ คือ 1) ภัยจากคอมมิวนิสต์จีนมาลายา และ 2) ภัยจากการคอร์รัปชันของข้าราชการ เมื่อรู้ปัญหาอย่างนี้ เราจึงสามารถปราบปรามได้อย่างตรงจุด และประสบผลสำเร็จอย่างงดงาม

ในอดีต ประชาชนหวาดกลัวภัยจากโจรคอมมิวนิสต์มาลายา (จ.ค.ม.) เป็นอย่างมาก เพราะชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวสวนยางนั้น จะต้องขึ้นไปตัดยางบนภูเขาสูงๆ หรือในสวนยางที่อยู่ห่างไกลจากหมู่บ้าน ในสมัยนั้น (พ.ศ. 2515-2535) จ.ค.ม. ได้เข้ามาขอค่าคุ้มครองจากชาวบ้าน ผู้ใดที่ขัดขืนก็จะถูกจับขังไว้ที่ต้นไม้ แล้วปล่อยออกมาและทาดัวด้วยเกลือเพื่อให้เสียชีวิตลงอย่างทรมาน การกระทำดังกล่าวก็เพื่อเป็นการโฆษณาชวนเชื่อเข้าสู่เมืองถึงมือของโจรผู้ขัดขืนต่อ จ.ค.ม. แต่เนื่องจาก การแก้ไขปัญหานั้นตรงจุดจากฝ่ายรัฐบาลในสมัยนั้น คือรัฐบาลของท่านพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ จากคำแนะนำของท่านพลเอกเขาวลิต ยงใจยุทธโดยให้มีการใช้การเมืองนำการทหารเป็นยุทธศาสตร์การต่อสู้กับฝ่ายตรงกันข้าม ซึ่งทำให้ทั้ง พ.ค.ท. (พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย) และจ.ค.ม. ต้องสลายตัวไปในที่สุด สรุปลแล้วหลักสำคัญอยู่ที่การเอาชนะใจประชาชนนั่นเอง

ส่วนเรื่องคอร์ปชั่นในสมัยนั้น มีอย่างกว้างขวางเกือบทุกหน่วยงานของราชการ อย่างเช่นเจ้าหน้าที่ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ทางหลวงก็รีดไถชาวบ้านบนถนนทางหลวง เจ้าหน้าที่ปกครองทางอำเภอก็มีการเลือกปฏิบัติ ใครจ่ายเพิ่มก็จะได้รับบริการรวดเร็วเป็นพิเศษ ทางความมั่นคงก็จับผู้สงสัยโดยพยายามยึดเยียดข้อหาแก่ผู้เคราะห์ร้ายว่าเป็นโจรผู้ก่อการร้ายบ่อยมาก และก็ไม่มี การสอบสวนหลายรายจะถูกขังลี้มและเสียชีวิตลง ซึ่งกลายเป็นเรื่องปรกติ จะเห็นว่ามิศพลอยน้ำตามแม่น้ำสายบุรีบ่อยมากในสมัยนั้น ส่วนด้านการพัฒนาก็อีกเช่นกัน ผู้เขียนเคยสอบถามชุมชนในเขตอำเภอสายบุรีเมื่อ 20-30 ปีที่แล้ว มีหลายแห่งที่โครงการที่สร้างขึ้นมาแล้วโดยไม่มี การจัดการที่ดี อย่างเช่น การสร้างคูระบายน้ำเข้าทุ่งนาโดยหวังจะได้รับน้ำจากเขื่อนบางลางอย่างนี้เป็นต้น สาเหตุที่กล่าวมาอย่างนี้ก็เพราะว่า มีหลายแห่งที่สร้างขึ้นมาแล้วปรากฏว่า เวลาหน้าฝน ทางเขื่อนบางลางก็ปล่อยน้ำลงมา แต่พอถึงฤดูหน้าแล้ง ซึ่งเป็นช่วงที่ชาวนามีความจำเป็นต้องใช้น้ำ แต่กลับปล่อยน้ำลงมาไม่ได้ เพราะมีน้ำไม่เพียงพอ ส่วนงานด้านสาธารณสุขก็เช่นกัน มีหลายแห่งที่สร้างประปาตำบลโดยที่ชาวบ้านไม่เคยได้ใช้ประโยชน์เลย ท้ายที่สุดมีแต่ตัวถังประปาที่ใช้การไม่ได้ ในที่สุดผลประโยชน์ก็จะตกอยู่กับผู้รับเหมาของโครงการมากกว่าประชาชน ซึ่งผิดเป้าหมายจากวัตถุประสงค์เดิมเป็นอย่างยิ่ง การแก้ไขโดยจัดตั้งศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ในสมัยนั้น นับว่าตรงประเด็นอย่างยิ่ง เพราะอำนาจของศอ.บต. นั้นเป็นอำนาจที่สั่งการมาจากท่านนายกรัฐมนตรีโดยตรง ปัญหาต่างๆ ที่รายงานขึ้นไปจะถึงนายกรัฐมนตรีเพื่อการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาโดยตรง และกรรมการบริหารก็ประกอบไปด้วยผู้รู้และนักวิชาการในพื้นที่ ซึ่งเป็นการร่วมมือกันแก้ไขปัญหาโดยความร่วมมือจากภาคประชาชน

2.3 ยุทธศาสตร์การเรียกร้องของชนกลุ่มน้อย

สิ่งที่เป็นปัญหาสำคัญที่ควรนำมาพิจารณาไว้ในที่นี้ก็คือ “เพราะเหตุใดความเคลื่อนไหวของชนกลุ่มน้อยส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง” ก่อนอื่น ต้องอย่าลืมว่าการยอมรับกฎระเบียบทางด้านการเมืองที่เป็นอยู่ การเรียกร้องให้มีการปฏิรูป และรูปแบบยุทธศาสตร์เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้วยกระบวนการทางกฎหมายนั้น เป็นพฤติกรรมของการเคลื่อนไหวทางสายกลางของชนกลุ่มน้อย

ในการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความเคลื่อนไหวในลักษณะที่ไม่รุนแรงนั้น มีคำตอบอยู่หลายแนวทางที่แสดงให้เห็นถึงคำแนะนำที่มีประโยชน์ต่อคำตอบจากคำถามที่ว่า เพราะเหตุใดความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชนกลุ่มน้อยได้เป็นยุทธศาสตร์ของกลุ่มชาติพันธุ์จากพฤติกรรมที่รุนแรงสู่พฤติกรรมทางเดินสายกลาง (Huntington, 1991:5)

Coakley (1993:7) ได้แนะนำว่า ภายในกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นชนกลุ่มน้อยนั้น ภาวะการณ์เป็นผู้นำ ซึ่งจะรวมถึงการเรียกร้องต่างๆ สืบย้อนไปในทางการเมือง แต่การเรียกร้องดังกล่าว จะมีความแตกต่างกันในภาวะของความเป็นผู้นำ และกลุ่มที่แตกต่างกันภายในกลุ่มชาติพันธุ์อาจยึดติดกับบุริมสิทธิการเรียกร้องที่แตกต่างกัน กล่าวอีกอย่างคือ ชาติพันธุ์ชนกลุ่มน้อยนั้นจะไม่มีรูปแบบที่คงที่ในการดำเนินการเคลื่อนไหวทางการเมือง ตัวอย่างเหล่านี้จะเห็นได้จากการต่อสู้ของชาวกะเหรี่ยงในพม่า ชาวอาเงะห์ในอินโดนีเซีย รวมถึงการเรียกร้องสิทธิเสรีภาพทางวัฒนธรรมของชาวมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

จากความเห็นของนักปราชญ์ด้านรัฐศาสตร์ท่านหนึ่งที่ว่า Anthony D. Smith มีการกล่าวถึงความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชนกลุ่มน้อยในตำราที่ชื่อ “ethnic revival” (ความแปรผันของชนกลุ่มน้อย) “where the general trend has been to move away from the isolationist and accommodationist strategies to those of communalism, autonomism, separatism and irredentism” (Smith, 1981:16) ความหมายของ Smith ก็คือความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชนกลุ่มน้อยนั้น จะมาจากจุดเริ่มต้นที่เกิดจากความไม่พอใจ ซึ่งจะถือเป็นระดับที่หนึ่ง ตรงกับคำว่า “isolationist” คือจะอาศัยอยู่อย่างโดดเดี่ยวปลีกตัวออกจากสังคม ตัวอย่างของกลุ่มนี้มีหลายกลุ่ม รวมไปถึงชาว Ottomans ชาวจีนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยุคก่อนอาณานิคม ชาว Druze ในประเทศซีเรีย เลบานอน และปาเลสไตน์ ชาว Bedoins ในคาบสมุทรอาหรับ ชาว Parsees ในคาบสมุทรเปอร์เซีย ชาว Armenians ในตุรกี ชาวยิวในยุโรปตอนกลาง และชาว Burakumin ในตอนกลางของประเทศญี่ปุ่น ชนกลุ่มน้อยเหล่านี้ จะเคลื่อนไหวยุทธศาสตร์ของตนด้วยการอพยพเข้าไปสู่เขตที่มีเผ่าพันธุ์เดียวกัน หรือในถิ่นที่เป็นของพวกเขาเดียวกันคือ กลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นพวกเดียวกัน

โดยมีภาษาเดียวกัน มีวัฒนธรรมเดียวกัน มีขนบธรรมเนียมประเพณีเดียวกัน และมีประวัติศาสตร์ที่เหมือนกัน ซึ่งการอพยพดังกล่าวจะถือเป็นยุทธศาสตร์การเคลื่อนไหวในระดับที่สอง ซึ่งตรงกับคำว่า “accomodatioinist” ตัวอย่างของกลุ่มนี้ก็คือ ชุมชนชาวมลายูที่กลายเป็นชนอพยพเข้าสู่ประเทศออสเตรเลีย และจะรวมถึงชาวมลายูมุสลิมเชื้อสายมลายูจากประเทศไทยหรือจากประเทศฟิลิปปินส์ที่อพยพเข้าสู่ประเทศมาเลเซียเพื่อหาเขตที่ปลอดภัยกว่า ซึ่งเป็นเขตที่กลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน มีภาษา มีวัฒนธรรม และวิถีชีวิตแบบเดียวกัน แล้วก็จะเข้าสู่การเข้าร่วมการพัฒนาสังคมร่วมกันกับชนกลุ่มใหญ่ โดยตั้งตนเป็นกลุ่มผลประโยชน์ หรือองค์กรปกป้องสิทธิในด้านต่างๆ อาจเป็นกลุ่มการเมือง หรือพรรคการเมือง ทั้งนี้ก็เพื่อให้เกิดศักยภาพทางการต่อรองในการรักษาผลประโยชน์แก่กลุ่มชาติพันธุ์ของตน ซึ่งลักษณะที่มีการจัดตั้งองค์กรทางการเมืองต่างๆ เหล่านี้ จะถือเป็นยุทธศาสตร์การเคลื่อนไหวทางการเมืองระดับที่สาม ตรงกับคำว่า “communalism” ตัวอย่างเช่น ชาวจีนในมาเลเซียที่จัดตั้งพรรค Malaysian Chinese Association (MCA) หรือชาวอินเดียในมาเลเซียที่จัดตั้งพรรค Malaysian Indian Congress (MIC) ซึ่งพรรคการเมืองดังกล่าวต่อมาได้กลายเป็นสัญลักษณ์ของพรรค Barisan Nasional (BN) หรือแนวร่วมแห่งชาติของพรรครัฐบาลมาเลเซียในปัจจุบันที่เป็นองค์ประกอบร่วมกับพรรค United Malayan National Organization (UMNO) ของชาวมลายู ที่เป็นแกนนำการจัดตั้งพรรครัฐบาลอยู่ในประเทศมาเลเซีย และหลังจากที่ตนเองมีความสามารถด้านการบริหารปกครองที่เท่าเทียมกันแล้ว ก็จะเข้าสู่ยุทธศาสตร์การเคลื่อนไหวในระดับที่สูงขึ้น คือมีการเรียกร้องเพื่อขออำนาจการบริหาร การจัดการทางการเมืองด้วยตนเองบางส่วนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดสู่ถิ่นของตน ซึ่งจะถือเป็นระดับที่สี่ ตรงกับคำว่า “autonomism” ตัวอย่างที่เห็นได้คือ การเรียกร้องของชาว Scots ชาว Britons และชาว Catalans แล้วเกิดความเคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อขอแยกเป็นอิสระโดยสมบูรณ์ ซึ่งถือเป็นระดับที่ห้าหรือ “separatism” ตัวอย่างของยุทธศาสตร์การเคลื่อนไหวทางการเมืองในระดับที่ห้า คือชาว Bengalis ในบังคลาเทศ ชาว Eritreans ในเอธิโอเปีย ชาว Ibos ในไนจีเรีย แล้วก็จะเข้าสู่ยุทธศาสตร์การเคลื่อนไหวทางการเมืองในระดับที่หก ซึ่งเป็นระดับสุดท้าย คือจะมีการรวมเผ่าพันธุ์ของตนที่อยู่กระจัดกระจายทั่วไป เป็นชนกลุ่มน้อยอยู่ในประเทศอื่นๆ ให้กลับเข้ามารวมสร้างดินแดนเสียใหม่เพื่อให้เป็นประเทศที่มีอาณาเขตกลุ่มชาติพันธุ์ของตนที่ใหญ่กว่าขึ้น และที่มีอำนาจมากขึ้น ซึ่งถือเป็นระดับที่หก “irredentism” ตัวอย่างของกลุ่มในระดับที่หกนี้คือ ชาว Balkans และชาวยุโรปตะวันออก ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ชาว Bulgarians ชาว Poles และชาว Greeks ที่แสวงหาการกลับมาของดินแดนและสมาชิกที่หายไป ทั้งนี้จะรวมถึงชาว Kurds ที่อยู่ในประเทศอิรักและตุรกีในปัจจุบัน

สรุปแล้วความเชื่อของ Anthony D. Smith ก็คือ ความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชนกลุ่มน้อยนั้น จะดำเนินไปจากลำดับความรุนแรงที่น้อยกว่าสู่ลำดับความรุนแรงที่มากกว่านั่นเอง

อย่างไรก็ตาม ท่าน Samuel P. Huntington มีข้อเสนออีกทางหนึ่งที่เป็นความเห็นตรงกันข้ามกับ Anthony D. Smith ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งในตำราที่ชื่อ “Third Wave” (คลื่นลูกที่สาม) ของท่าน Huntington คือ changes in the policies of external actors, global economic growth, and the transformation of culture from defenders of the status quo to opponents of authoritarianism have contributed to the occurrences of transitions to moderation (Huntington, 1991:85) ความหมายของท่านก็คือ ความเปลี่ยนแปลงในนโยบายจากชนกลุ่มใหญ่ซึ่งเป็นผู้กุมอำนาจ การเติบโตของเศรษฐกิจโลก และการถ่ายเทหรือความเข้าใจในวัฒนธรรมที่หลากหลายในสังคมซึ่งกันและกันดังกล่าวนั้น จะเป็นปัจจัยหลักที่อาจก่อให้เกิดยุทธศาสตร์การเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ความเคลื่อนไหวทางการเมืองที่ไม่รุนแรงของชนกลุ่มน้อยเกิดขึ้นได้

ในการศึกษากรณีของคนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น “State Preference” (รัฐนิยม) ซึ่งเป็นลัทธิชาตินิยมที่รุนแรง และเป็นที่แพร่หลายในหมู่คนไทยในช่วงปี พ.ศ. 2475 ถึง พ.ศ. 2522 ซึ่งตรงกับสมัยของท่านจอมพล ป. พิบูลสงคราม จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ และจอมพลถนอม กิตติขจร นั้น เป็นกลุ่มทั้งนักการเมืองและนักการทหารที่มีความเป็นชาตินิยมสูง “the strong nationalists” หรือกลุ่มชาตินิยมที่รุนแรงนั่นเอง จากเหตุการณ์ที่มีกลุ่มชาตินิยมในอดีตที่มาจากฝ่ายรัฐนั้น เราไม่อาจปฏิเสธได้เลยว่าเป็นเหตุการณ์ที่นำสู่ระดับของความไม่พอใจของคนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูที่มีต่อระบบการเมืองของไทยและต่อภาวะเบียดเบียนของไทยที่มีอยู่ในขณะนั้นในระดับที่สูงจนก่อให้เกิดพฤติกรรมความเคลื่อนไหวทางการเมืองที่รุนแรง

โดยธรรมชาตินั้นยุทธศาสตร์ความเคลื่อนไหวทางการเมืองของคนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูจะไม่รุนแรง แต่กลับกลายเป็นความรุนแรง เมื่อโครงสร้างซึ่งเป็นฐานของอำนาจของพวกเขาถูกทำลายลง และกิจกรรมด้านการศาสนาก็ถูกรบกวน เพราะนโยบายที่เรียกว่า “รัฐนิยม” นั้น มุ่งที่จะกลืนชาติมลายูของคนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ให้กลับกลายเป็นคนไทยที่เหมือนกับคนไทยโดยทั่วไปที่มีอยู่ในภูมิภาคอื่นๆ ของประเทศโดยสมบูรณ์ มีผู้นำที่เคลื่อนไหวทั้งด้านการเมืองและด้านการศาสนาหลายท่านถูกจำคุกและถูกฆ่าตายโดยฝีมือจากผู้ที่ไม่ทราบฝ่าย และก็ไม่ทราบว่าใครเป็นฝีมือของคนร้ายกลุ่มไหน พวกเขาถูกขู่เชิญจากเจ้าหน้าที่ในท้องถิ่น ความเป็นอยู่ของชาวบ้านเป็นไปอย่างแร้นแค้น ความเข้าใจกันระหว่างคนไทยพุทธกับคนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูเป็นไปอย่างหวาดระแวง ในช่วงนั้นเกิดขบวนการต่างๆ ที่มีลักษณะที่รุนแรงคือ BNPP (มีฐานอยู่ที่จังหวัดปัตตานี) BRN (มีฐานอยู่ที่จังหวัดสงขลา) และ PULO (มีฐานอยู่ที่จังหวัดนราธิวาส) มีการเคลื่อนไหวที่จะปลดแอกสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูลรวมกับบางอำเภอของจังหวัดสงขลา (สะบ้าย้อย จะนะ และเทพา) ไปเป็นรัฐปัตตานี และเป็นเอกราชที่แยกตัวออกจากประเทศไทย (Che Man, 1983:150) และโต๊ะครูหะยีสุหลง ก็เป็นท่านหนึ่งที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้นำขบวนการก่อการร้าย ซึ่งถูกอุ้มและหายตัวไปในสมัยของท่านจอมพล ป. พิบูลสงคราม ทราบ

ภายหลังว่าศพของท่านนั้นถูกถ่วงน้ำในทะเลสาบสงขลา (มุลนิธิหะญีสุหลง, 2536:8) ส่วนหะญีอาหมีน โตะะมีนา ซึ่งเป็นลูกชายของโตะะครุหะญีสุหลงนั้น ถูกกล่าวหาว่าเป็นหัวหน้า BRN และถูกจำคุกก่อนที่จะอพยพลี้ภัยทางการเมืองไปใช้ชีวิตอยู่ที่รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย (ปัจจุบันนี้ท่านได้เสียชีวิตลงแล้ว และศพของโตะะครุถูกนำกลับมาฝังที่สุสานกุโบร์โตะะอาเยาะห์ ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี)

จากการอภิปรายข้างต้นนั้น เราพอจะหาสาเหตุที่ทำให้เกิดความรุนแรงในช่วงปี พ.ศ. 2475 ถึง พ.ศ. 2522 ได้เป็นอย่างดีว่า เกิดจากการปฏิบัติตัวของเจ้าหน้าที่บ้านเมืองที่นอกแฉว หรือไม่ก็เป็นนโยบายฟันต่อฟันที่ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “the Thai coercive tactics” (พฤติกรรมการขู่เชือดของคนไทย) นั่นเอง คนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูจึงเริ่มการต่อสู้ด้วยอาวุธเพื่อปลดปล่อยรัฐปัตตานี พฤติกรรมเหล่านี้ เป็นพฤติกรรมที่เราเรียกว่า “ความเคลื่อนไหวที่รุนแรงของชนกลุ่มน้อย” เหมือนกับความเห็นของ Bowen and Louis, 1968 เคยกล่าวไว้ว่า “คนเราจะผูกพันอยู่กับความเคลื่อนไหวที่รุนแรงนั้นต้องด้วยสาเหตุที่มาจาก การแบ่งปันค่านิยมที่ไม่เป็นธรรมในสังคม...” (Bowen and Louis, 1968:22)

ซึ่งจะต่างไปจากเหตุการณ์ระหว่างปี พ.ศ. 2523 ถึง พ.ศ. 2531 ที่เป็นช่วงสมัยที่ท่านพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ได้รับเชิญให้ไปเป็นนายกรัฐมนตรี และท่านพลเอกชวลิต ยงใจยุทธได้เป็นที่ปรึกษาของท่าน ในสมัยนั้น พฤติกรรมความเคลื่อนไหวที่รุนแรงได้ลดลง นโยบายต่างๆ อย่างเช่น นโยบาย 66/23 นโยบายไต่ร่มเย็น และการก่อตั้งศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่จังหวัดยะลา ได้ประกาศจุดยืนออกมาอย่างชัดเจนคือ เพื่อแก้ปัญหาความไม่สมดุลทางการเมือง ซึ่งมีหลายพรรคการเมืองที่เกิดขึ้นใหม่ในสมัยของพลเอกเปรม และบรรดาพรรคการเมืองเหล่านั้น ได้มีโอกาสแสดงบทบาทของตนอย่างมีอิสระในระบบการเมืองของไทย และสิ่งที่น่าสนใจก็คือ ในปี พ.ศ. 2529 มีกลุ่มการเมืองของคนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูก่อตั้งตัวเองขึ้นมาโดยมีชื่อว่า “กลุ่มวะดะห์ (Al-Wahdah หรือกลุ่มเอกภาพ)” เพื่อเรียกร้องให้มีการปรับปรุงกฎหมายของบ้านเมืองที่มีต่อคนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู โดยเรียกร้องให้มีการพัฒนาสังคมของคนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู ปรับปรุงสถานภาพทางเศรษฐกิจของคนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู และปรับปรุงสถานภาพทางการศึกษาของคนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 เป็นต้นมา ความร่วมมือของ “กลุ่มเอกภาพ (Al-Wahdah)” กับพรรคการเมืองความหวังใหม่ที่นำโดยท่านพลเอกชวลิต ยงใจยุทธเป็นไปอย่างสร้างสรรค์ จึงส่งผลประโยชน์แก่คนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูอย่างเห็นได้ชัด ผู้นำที่เป็นคนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูได้รับการแต่งตั้งให้เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการมหาดไทย และมีรัฐมนตรีว่าการคมนาคม รัฐมนตรีว่าการมหาดไทย และประธานรัฐสภาตลอดจนรัฐมนตรีช่วยว่าการศึกษาธิการ พฤติกรรมใจกว้างของรัฐบาลที่ให้ตำแหน่งต่างๆ ในคณะรัฐมนตรีเหล่านี้จะเหมือนกับสภาวะการณ์ที่ท่าน Huntington เคยตั้งข้อสังเกตไว้ใน “Third Wave” (คลื่นลูกที่สาม) ของท่านคือ การเปลี่ยนแปลงในนโยบายของชนกลุ่มใหญ่ซึ่งเป็นผู้กุมอำนาจในประเทศจากความแข็งกร้าวลงมาเพื่อให้เกิดความเสมอ

ภาคนั้น จะก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงเหมือนคลื่นลูกที่สามคือ จากความเคลื่อนไหวทางการเมืองที่รุนแรงสู่ความเคลื่อนไหวทางการเมืองที่ไม่รุนแรงหรือสายกลางนั่นเอง

คนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูมีความพอใจในความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากระบบการเมืองของไทยในระดับหนึ่ง จากการศึกษาวิจัยของผู้เขียนในครั้งนั้น (ปี พ.ศ. 2536-2540) พบว่า ผู้นำชุมชนที่เป็นคนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู (จากผู้นำชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจำนวน 30 ท่าน (ร้อยละ 100) ของอำเภอปะนาเระและอำเภอสายบุรีจังหวัดปัตตานี) มีมากกว่าร้อยละเก้าสิบยอมรับว่าความเป็นระบบในระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริงของไทยนั้นมีส่วนทำให้การเปลี่ยนแปลงรูปแบบยุทธศาสตร์ของชนกลุ่มน้อยจากความเคลื่อนไหวที่รุนแรงสู่ความเคลื่อนไหวที่ไม่รุนแรง ดังนั้น ผู้เขียนจึงคิดว่าความเป็นระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริงของไทยเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลทำให้คนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์ของตนสู่ความเคลื่อนไหวที่ไม่รุนแรง

การปรับปรุงสภาพด้านเศรษฐกิจและโครงการพัฒนาต่างๆ ที่ปรับปรุงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูก็เป็นปัจจัยอีกปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนทำให้ความเคลื่อนไหวทางการเมืองที่ไม่รุนแรงหรือสายกลางเกิดขึ้น การที่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเข้าไปเยี่ยมเยียนคนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในพื้นที่และทรงนำโครงการพระราชดำริลงไปในพื้นที่รวมถึงโครงการศิลปชีพขององค์สมเด็จพระบรมราชินีนาถนั้น นับว่าส่งผลประโยชน์อย่างใหญ่หลวงสู่คนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู นอกจากนี้ก็มีโครงการความหวังใหม่และโครงการทางการเกษตร ซึ่งมีคนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูเข้าร่วมโครงการอยู่ด้วย และต่อมา ได้เกิดบริษัทต่างๆ ที่คนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูเป็นเจ้าของกิจการ นับว่าเป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากการปรับปรุงสภาพด้านเศรษฐกิจของคนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูอย่างแท้จริง และมีส่วนทำให้ความเคลื่อนไหวจากสภาพที่รุนแรงกลับสู่สภาพที่ไม่รุนแรง เพราะผู้นำที่เป็นคนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูทั้งหมดจากการสัมภาษณ์ยอมรับว่าชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูดีขึ้นกว่าเมื่อ 20-30 ปีที่แล้ว ซึ่งการศึกษาของเราพบว่า มีผู้นำร้อยละหกสิบยอมรับว่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจก็มีส่วนสำคัญที่ส่งผลทำให้คนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูมีสภาพทางการเมืองดีขึ้น และยังมีหลักฐานบางอย่างที่แสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์ของความเคลื่อนไหวที่ไม่รุนแรงของผู้นำที่เป็นคนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูนั้นเกิดจากการมีเศรษฐกิจดี ฉะนั้นเราจึงสรุปได้ว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ดีจึงเป็นตัวแปรอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผู้นำของคนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูมีการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่ไม่รุนแรง ซึ่งตรงกับความคิดของ Huntington ที่ได้แย้งในคลื่นลูกที่สามของท่านว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ดีขึ้นอย่างเช่น การเติบโตของเศรษฐกิจโลกนั้นได้มีส่วนทำให้การเปลี่ยนแปลงจากความเคลื่อนไหวที่รุนแรงมาสู่ความเคลื่อนไหวที่ไม่รุนแรงหรือสายกลางนั่นเอง

ความใจกว้างของรัฐบาลที่มีต่อคนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูที่เพิ่มขึ้นนั้น ถือเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนทำให้ความเคลื่อนไหวทางการเมืองสายกลางเกิดขึ้น อย่างเช่นนโยบายได้

รรมเย็นที่ประกาศใช้ในยุคของท่านพลเอกหาญ ลีนาถนันทน์ ถูกออกแบบเป็นพิเศษเพื่อแก้ปัญหาความไม่เข้าใจกันระหว่างข้าราชการที่ส่วนใหญ่เป็นคนไทยพุทธกับสามัญชนซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในท้องถิ่น เพราะว่ามาตราข้อที่ 4 ของนโยบายใต้ร่มเย็นนั้นกล่าวว่า “สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างข้าราชการกับประชาชนทั่วไป และกำจัดการเลือกปฏิบัติระหว่างกันอย่างสิ้นเชิง” ดังนั้น ข้าราชการที่กระทำการชู้ชู้ญต่อคนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในท้องถิ่นจึงถูกโยกย้ายออกจากพื้นที่ และคนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูก็มีโอกาสเข้ามาแก้ปัญหาความขัดแย้งในท้องถิ่น กฎระเบียบต่างๆ ของรัฐที่เข้มงวดก็จะถูกปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมของคนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในท้องถิ่น ความสัมพันธ์ระหว่างคนไทยพุทธกับคนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูก็เกิดขึ้นอย่างแน่นแฟ้นอีกครั้ง จากการสำรวจระหว่างปี พ.ศ. 2536-2540 พบว่าร้อยละร้อยของผู้นำชุมชนมุสลิมยอมรับว่าพวกเขาอาศัยอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขในสังคมท้องถิ่นที่อยู่ด้วยความหลากหลาย และมีร้อยละห้าสิบสามเชื่อว่าปัจจัยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่หลากหลายอย่างมีความสุขนั้นเป็นพลังสำคัญที่ขับเคลื่อนทำให้คนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูเปลี่ยนยุทธศาสตร์สู่ความเคลื่อนไหวที่ไม่รุนแรง

2.4 การแก้ปัญหาชนกลุ่มน้อยในระบอบประชาธิปไตย

การแก้ไขปัญหาชนกลุ่มน้อยในที่นี้อาจนิยามได้ว่า คือการหาแนวทางซึ่งเป็นที่ยอมรับได้ ซึ่งมีองค์ประกอบของการตัดสินใจ และการออกเสียงอย่างเป็นทางการเข้ามาเพื่อเป็นแนวทางที่ส่งผลต่อการลดความเข้าใจผิดอันเนื่องมาจากความขัดแย้งระหว่างฝ่ายที่เป็นชนกลุ่มน้อยกับฝ่ายรัฐบาลที่ถืออำนาจทางการเมืองการปกครอง หรือระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในสังคมเดียวกัน

ปัญหาที่เกิดจากกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ นั้นท่าน Fukuyama (1992:298) ได้มองเห็นหัวใจหลักของการแก้ปัญหาคือการให้มีเสรีภาพ “persons who do not belong to the dominant nationality ipso facto have their dignity recognized in an inferior way to those who do belong-a flat contradiction of the principle of universal and equal recognition” ซึ่งมีความหมายว่า บุคคลที่ไม่ได้เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ใหญ่ในชาตินั้น เกียรติยศของกลุ่มจะได้รับการรับรองที่ต่ำกว่ากลุ่มชาติพันธุ์ใหญ่ที่ถืออำนาจการเมืองการปกครอง ฉะนั้น ความขัดแย้งย่อมเกิดขึ้นแน่นอน หากปราศจากการนำมาซึ่งหลักการยอมรับที่เป็นสากลและมีความเสมอภาค ในยุคหลังคอมมิวนิสต์ทางยุโรปตะวันออก เป็นดินแดนที่รัฐต่างๆ ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติด้วยหลักการที่ประนีประนอม ปัญหาสิทธิของชนกลุ่มน้อยต่างๆ ที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมนั้น จะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการทำลายระบบของประชาธิปไตยที่ให้เสรีภาพ และเพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าวนี้ จะต้องยึดถือหลักการในสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ ท่าน Fukuyama ได้กล่าวถึงประเด็นสิทธิที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมในประเทศเลบานอนอย่างเศร้าใจว่า นั่นเป็นตัวอย่างของการปฏิบัติด้วยวิธีการที่ยุ้งยากอย่างน่ากลัวที่วางเงื่อนไขสืบทอดกันมา และให้ข้อสรุปว่า มีวิถีทางเดียวเท่านั้นที่จะแก้ปัญหาความขัดแย้งในสังคม

ได้ นั่นคือ ระบบประชาธิปไตยที่ให้เสรีภาพ เพราะเป็นการรับรองสิทธิเสรีภาพของปัจเจกชนที่เป็นมนุษย์ชาติมากกว่าของสมาชิกกลุ่มต่างๆ แห่งชาติ ซึ่งเป็นแต่เพียงเฉพาะกลุ่มหรือเพื่อกลุ่มหนึ่งกลุ่มใด

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับกลุ่มชาติพันธุ์นั้น ได้สร้างความหวาดกลัว ซึ่งส่วนใหญ่จะกลัวว่ากลุ่มของตนจะไม่ได้รับความเป็นธรรม กลัวถูกกวาดล้าง และกลัวการที่ไม่ได้รับความเสมอภาคในสังคม (Krieger, 1993:238) ซึ่งความหวาดกลัวดังกล่าวนี้ จะรวมไปถึงความไม่เป็นธรรมทั้งหลายที่เกิดจากการใช้บังคับกฎหมาย การกระจายโอกาสให้ประชาชนได้มีงานทำ การบริการด้านสังคม การรับเหมา การกระจายโรงงานอุตสาหกรรม และการดำเนินโครงการอื่นๆ ซึ่งจะรวมไปถึงการประกาศใช้วัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ใดกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งให้เป็นบรรทัดฐานของพหุสังคมโดยรวม ฉะนั้น ความเป็นประชาธิปไตยที่ให้เสรีภาพต่อกลุ่มชาติพันธุ์อย่างเสมอภาคจึงเป็นหนทางที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะจะเกี่ยวข้องไปถึงสิทธิของสมาชิกแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปลอดภัยจากการถูกลงโทษที่ปราศจากการตัดสินของอนุญาโตตุลาการ จากการไร้การศึกษา จากการขาดโอกาสที่จะอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข จะเห็นได้ว่า การส่งเสริมเพื่อให้เกิดสิทธิเท่าเทียมกันแก่กลุ่มชาติพันธุ์ทั้งหมดนั้นเป็นสิ่งจำเป็น และจะเป็นเครื่องมือที่จะต่อสู้กับพวกอภิสิทธิชนและลัทธิเลือกปฏิบัติได้ เพราะว่า กลุ่มชาติพันธุ์จะสามารถผ่อนหนักเป็นเบาได้นั้นจะต้องประกอบด้วยแนวทางปฏิบัติของประชาธิปไตย ซึ่งรวมถึงหลักการ บรรทัดฐาน ค่านิยม และพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจสังคมและการเมือง

หากระบบการเมืองปราศจากการให้เสรีภาพ ก็จะทำให้เกิดความเคลื่อนไหวที่จะนำไปสู่ความขัดแย้งทางกลุ่มชาติพันธุ์ สิ่งทีหลีกเลี่ยงไม่ได้คือ ความเคลื่อนไหวทางการเมืองที่ใช้วิธีการรุนแรง (radical movement) ฉะนั้น สถานการณ์ต่างๆ จะขึ้นอยู่กับความใจกว้างของรัฐบาลที่จะยอมรับองค์การทางวัฒนธรรมและองค์กรทางการเมืองที่แตกต่างกันได้หรือไม่ เพราะในสังคมที่หลากหลายด้านวัฒนธรรมนั้น ไม่ว่าจะเป็ระบบใดก็ตาม องค์กรของชุมชนที่เป็นจารีตประเพณีนั้น จะขับเคลื่อนไปตามกลุ่มของชาติพันธุ์เป็นพื้นฐาน ทั้งนี้เพราะว่า ไม่ว่าจะเป็ผลประโยชน์ทางสังคมก็ดี สิ่งจำเป็นร่วมกันก็ดี หรือ ความหายนะก็ดี จะเกิดขึ้นร่วมกันและกระจายไปตามแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ และจากจุดนี้เองที่จะก่อให้เกิดการแตกแยกทางกลุ่มชาติพันธุ์ จึงเกิดองค์กรที่เคลื่อนไหวทางการเมืองตามกลุ่มชาติพันธุ์ และลุกขึ้นต่อสู้กับฝ่ายรัฐเพื่อปกป้องความจำเป็นพื้นฐานของกลุ่มอย่างทีเห็นได้ในสังคมของความขัดแย้งทั้งหลายในปัจจุบัน (Hechter & Levi's, 1979:266)

ในกรณีของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูทีเคลื่อนไหวทางการเมืองในจังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น เราสามารถเห็นได้ว่า กลุ่มวาดะห์ หรือ Al-Wahdah ทีก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2529 ซึ่งเป็นตัวแทนกลุ่มการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในสมัยที่สองของสมัยท่านนายกรัฐมนตรีพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ และระหว่างสมัยที่ท่านนายกรัฐมนตรีชาติ ชูณหะวัณ ซึ่งจะเห็นว่า รัฐบาลใน

สมัยของท่านทั้งสองนั้น มีความพยายามที่จะให้เสรีภาพตามระบอบประชาธิปไตย สำหรับท่านนายก เปรมโนสมัยนั้น แม้ว่าท่านเปรมจะมีพื้นเพเป็นอดีตทหารมาก่อน แต่ท่านก็เป็นนักการทหารที่มีใจ สนับสนุนระบอบประชาธิปไตย เพราะสมัยของท่านนั้น ได้เปิดโอกาสให้กลุ่มต่างๆ รวมทั้งนักธุรกิจ กลุ่มผลประโยชน์ และกลุ่มชาติพันธุ์ได้รวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มการเมืองหรือไม่ก็เป็นพรรคการเมืองเอง เพื่อเข้าร่วมกับพรรคการเมืองที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ใหญ่หรือพรรคการเมืองที่มาจากส่วนกลางที่มีความ มั่นคง ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะยกฐานะของตนเองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีการแข่งขันการเลือกตั้งกันอย่าง เสรี และปรากฏการณ์เช่นนี้ก็เกิดขึ้นในสมัยรัฐบาลของท่านนายกชาติชายเช่นกัน กลุ่มวาคะห์ ซึ่งเป็น กลุ่มการเมืองที่ดำเนินการเมืองทางสายกลางได้มีโอกาสเล่นการเมืองภายในระบบการเมืองของ ประเทศไทย สมาชิกของกลุ่มวาคะห์ส่วนใหญ่จะได้รับเสียงสนับสนุนจากประชาชนในพื้นที่ ทั้งนี้ก็ แสดงให้เห็นแล้วว่าประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่มีการสนับสนุนองค์กรทางการเมืองทางสายกลาง มากกว่าองค์กรทางการเมืองที่รุนแรง เพราะในสมัยนั้น มีชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูหลายท่าน อย่างเช่น วันโหมฮำหมัดนอร์ มะทา เด่น โตะมีนา และอารีเพ็ญ อุตรสินธุ์ ได้มีโอกาสเป็นรัฐมนตรีร่วม ในคณะบริหารของรัฐบาล

อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้เริ่มทวีเหตุการณ์ความรุนแรงขึ้น เริ่ม ตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2547 トラาจนถึงปัจจุบันนี้ (พ.ศ. 2550) ซึ่งมีหลายฝ่ายร่วมกันเสนอกันแก้ปัญหา และหนึ่งในจำนวนนั้นคือ คณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์ (กอส.) ที่ได้รับการแต่งตั้งด้วยคำสั่ง สำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๐๔/๒๕๒๘ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๘ ซึ่งในที่สุด ท่านอานันท์ ปันยารชุน ประธานกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติได้เสนอคู่มือเพื่อแก้ไขปัญหาในจังหวัดชายแดน ภาคใต้ด้วยมาตรการ 3 กรอบคือ 1) ต้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ 2) เน้นความมั่นคงของมนุษย์อย่าง สันติวิธี และ 3) เน้นแนวทางสมานฉันท์ ซึ่งกรอบต่างๆ ดังกล่าวได้แสดงดังรายละเอียดต่อไปนี้คือ

กรอบที่ 1 การแก้ไขปัญหาจะต้องเป็นไปภายใต้กรอบของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จะต้องเป็นไปตามหลักการสำคัญของหมวด 1 บททั่วไปดังนี้

มาตรา 1 ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกไม่ได้

มาตรา 2 ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข

มาตรา 3 อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาลตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา 4 ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา 5 ประชาชนชาวไทยไม่ว่าเหล่ากำเนิด เพศ หรือศาสนาใด ย่อมอยู่ในความคุ้มครอง แห่งรัฐธรรมนูญนี้เสมอกัน

มาตรา 38 บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนานิกายของศาสนา หรือลัทธิิยม ในทางศาสนา และย่อมมีเสรีภาพในการปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อถือของตน เมื่อไม่เป็นปฏิปักษ์ ต่อหน้าที่ของพลเมืองและไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือ ศีลธรรมอันดีของประชาชน

ในการใช้เสรีภาพดังกล่าวตามวรรคหนึ่งบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองมิให้รัฐกระทำการใดๆ อันเป็นการรอนสิทธิหรือเสียประโยชน์อันควรมีควรได้เพราะเหตุที่ถือศาสนา นิกายของศาสนา ลัทธิ ของศาสนา ลัทธินิยมในทางศาสนา หรือปฏิบัติตามศาสนบัญญัติหรือปฏิบัติพิธีกรรมตาม ความเชื่อถือ แตกต่างจากบุคคลอื่น

มาตรา 76 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมทั้งการ ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ

กรอบที่ 2 การแก้ไขปัญหาจะเน้นความมั่นคงของมนุษย์และสันติวิธี หมายความว่า จะใช้ มาตรการการเมืองและการพัฒนาเป็นสำคัญ มิใช่มาตรการทางการปราบปราม ทั้งนี้โดยให้ ความสำคัญกับวิธีการสานเสวนาระหว่างศาสนาเพื่อให้ศาสนิกมีความเข้าใจกัน หุ่่มเทหวัใจปกป้อง คุ้มครองกันและกันด้วยสันติวิธี และช่วยกันรักษาผลประโยชน์ปัจจุบันมิให้อักเสบไม่รู้จักหายเช่นในอดีตได้ อีก

การเข้าถึงสันติวิธีหมายถึงต้องเข้าใจสิ่งต่อไปนี้ คือ

- ความรุนแรงไม่ได้แก้ปัญหาที่ต้นเหตุ
- ความรุนแรงไม่สามารถสร้างสรรค์สายสัมพันธ์ที่เข้มแข็งทั้งระหว่างรัฐและประชาชน และระหว่างประชาชนด้วยกันเองขึ้นมาได้
- คนส่วนใหญ่ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงล้วนเป็นพลเมืองไทยด้วยกัน รัฐและสังคมไทย จึงควรถือว่าสันติวิธีเป็นทางเลือกหลักเพื่อการแก้ปัญหา

กรอบที่ 3 การแก้ไขปัญหาจะเน้นแนวทางสมานฉันท์ 9 ประการ เพื่อยุติปัญหาความรุนแรงใน ระยะยาว และสร้างสันติสุขและความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในประเทศดังนี้

ประการที่ 1 การเปิดเผยความจริง ความจริงเป็นทั้งเครื่องมือและเป้าหมายของการสร้าง สังคมสมานฉันท์ การค้นหา การเปิดเผย และการยอมรับความเป็นจริงเป็นหนทางคลี่คลายปัญหา ความเคลือบแคลงหวาดระแวงไม่เชื่อใจทั้งของชาวบ้านต่อเจ้าหน้าที่รัฐ และของรัฐต่อชาวบ้าน ผู้นำ ศาสนา รวมถึงของชาวบ้านต่อชาวบ้านที่ต่างศาสนา การเปิดเผยความจริงนี้ยังเป็นฐานการอ้างความ ยุติธรรม ความรับผิดชอบ การให้อภัย และอื่นๆ

ประการที่ 2 ความยุติธรรม ให้ความสำคัญกับความยุติธรรมในทุกระดับชั้น คือ ชั้นบุคคล โครงสร้าง และวัฒนธรรม โดยมุ่งแยก “ความผิด” ออกจาก “คนผิด” ซึ่งล้วนตกเป็นเหยื่อของความ

รุนแรงทั้งสิ้น ตลอดจนใช้กระบวนการยุติธรรมที่มีความเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติในการแก้ปัญหาความรุนแรง

ประการที่ 3 ความพร้อมรับผิด ส่งเสริมระบบและวัฒนธรรมความพร้อมรับผิดในสังคมไทย โดยยึดหลักเมตตาธรรม ความถูกต้องชอบธรรม และความโปร่งใส

ประการที่ 4 การให้อภัย ให้อภัยต่อกันโดยทุกฝ่ายต้องตระหนักถึงคุณค่าชีวิตทั้งในฐานะผู้ให้อภัยและผู้ได้รับการให้อภัย อีกทั้งตระหนักถึงความทุกข์ยากของเหยื่อความรุนแรงในทุกชั้น ทุกมิติ

ประการที่ 5 การสานเสวนาระหว่างกัน โดยการพร้อมรับฟังเปิดใจกว้าง แลกเปลี่ยนความเห็นบนฐานของการมีขันติธรรมและยึดมั่นในความเป็นพี่น้องกัน การเคารพความหลากหลายทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต และความเชื่อ

ประการที่ 6 สันติวิธี ถือว่าสันติวิธีเป็นทางเลือกหลักเมื่อเผชิญกับความขัดแย้ง ยึดมั่นในแนวทางศาสนา และวัฒนธรรมของตนเอง รวมถึงปฏิเสธการใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา

ประการที่ 7 ความทรงจำ เปิดพื้นที่ให้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเพิ่มเติม จากพื้นที่ประวัติศาสตร์ส่วนกลาง เสริมสร้างการเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความเข้าใจในความแตกต่างของกันและกันมากขึ้น

ประการที่ 8 การใช้จินตนาการในการแก้ปัญหา ไม่ยึดติดกับวิธีการเดิมๆ ในการแก้ปัญหา พร้อมทั้งจะใช้จินตนาการบนพื้นฐานศาสนธรรม เศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนเข้มแข็ง และการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน คือรากฐานของการสร้างความสมานฉันท์และสันติสุข

ประการที่ 9 การยอมรับความเสี่ยงใดๆ ที่อาจเกิดร่วมกัน การแสวงหาทางออกจากปัญหาที่ยั่งยืนอาจมีความเสี่ยง หรือผลที่คาดไม่ถึงหลายประการ การยอมรับความเสี่ยงหมายถึงความไว้วางใจ ความเชื่อมั่นที่ประชาชนในพื้นที่มีต่อกัน รวมถึงความกล้าในการยอมรับความเสี่ยง (กอส., 2549:60-63)

กอส. สรุปลึถึงปัญหาความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ไว้ว่า ปัญหาความรุนแรงในจังหวัดชายแดนใต้ปัจจุบันเป็นปัญหาของทั้งสองฝ่ายคือ ฝ่ายรัฐและฝ่ายผู้ก่อความรุนแรง ที่แม้จะแตกต่างกันทั้งอำนาจในสังคมและวัฒนธรรม แต่ก็เห็นว่าความรุนแรงเป็นหนทางเผชิญกับปัญหาความรุนแรงด้วยกัน ซึ่งทั้งสองฝ่ายอาจเชื่อว่าพวกตนมีเหตุผลอันชอบที่จะใช้ความรุนแรงเป็นวิธีการบรรลุวัตถุประสงค์ของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างความชอบธรรมหรือรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม เพราะการใช้ความรุนแรงในการปราบปรามนั้นจะส่งผลกระทบต่ออย่างน้อยสามประการคือ 1) ความรุนแรงที่ใช้จะบดบังเสียงร้องของผู้ได้รับทุกข์ที่ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงนั่นเอง โดยเฉพาะบุตร

ภรรยา ญาติมิตรที่รักใคร่พึ่งพาอาศัยเหยื่อเหล่านี้ 2) ความรุนแรงที่ใช้จะบดบังไม่ให้มองเห็นสาเหตุเชิงโครงสร้างในสังคมที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง เช่น ความไม่ยุติธรรม หรือการไม่เคารพศักดิ์ศรีซึ่งกันและกัน และ 3) ความรุนแรงที่ใช้จะทำให้สังคมมองไม่เห็นทางเลือกทางการเมือง เพราะผู้คนในสังคมจะตกอยู่ในผลทางอารมณ์ความรู้สึกที่ความรุนแรงก่อให้เกิดขึ้น จนยากที่จะอาศัยภูมิปัญญาหาหนทางการเมืองเพื่อแก้ปัญหา (กอส., 2549:63)

2.5 ความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชนกลุ่มน้อย

มีหลายแนวคิดที่กล่าวถึงพฤติกรรมความเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งหากมีการแทนตนหรือส่งตัวแทนเพื่อแทนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งนั้น ก็นับว่าเป็นความเคลื่อนไหวทางการเมือง ซึ่งผลจากความเคลื่อนไหวทางการเมืองเมื่อดังกล่าวอาจเกิดความสัมพันธ์ระหว่าง นาย ก กับนาย ส อย่างไรก็ตาม ภาพแห่งความสัมพันธ์จากความเคลื่อนไหวทางการเมืองนั้นจะไม่เป็นเพียงแต่จะขึ้นแก่นาย ก กับนาย ส เท่านั้น แต่ย่อมจะเกิดความสัมพันธ์กับผู้อื่นๆ ตามมาคือ จะเกิดกับ นาย ข นาย ค นาย ง กลุ่มหนึ่ง และกลุ่มของ นาย ก กับนาย ส จะเป็นอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งเขตแดนที่เป็นกลุ่มของสมาชิกทั้งหลายจะเป็นเขตแดนของการเลือกตั้ง ซึ่งจะสะท้อนถึงแบบแผนทางอาณาเขตหรือทางผลประโยชน์ที่มีขึ้นอย่างหลากหลาย และสามารถก่อให้เกิดพฤติกรรมที่กีดกันประชากรบางกลุ่มหรือประชากรส่วนมากได้ แต่สำหรับการศึกษาเรื่องนี้ ความเคลื่อนไหวทางการเมืองจะเป็นแง่คิดของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสำคัญทางการเมือง และกลุ่มหรือผู้คนที่ถูกนำทางทั้งภายในระบบและนอกระบบ ผู้นำจะได้รับการกล่าวขานว่าเป็นตัวแทนของผู้ที่ถูกนำตราบไต่ที่ได้รับการเลือกตั้ง การแต่งตั้ง หรือการเชิดชูให้ไปเป็นผู้นำตนจากการมีความสามารถของการใช้อำนาจ ขณะที่ผู้นำจะรับผิดชอบต่อผู้ที่เลือกตั้งตนเข้ามาตามระบบหรือเชิดชูตนให้เป็นผู้ นำเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของกลุ่ม

ตามประวัติศาสตร์ แนวคิดการมีผู้แทนทางการเมืองนั้นจะมาพร้อมๆ กับการเกิดมาของลัทธิเสรีนิยมดั้งเดิม ซึ่งท่าน Hobbes (1968) โต้แย้งว่า หากปราศจากรัฐบาลแล้วประชาชนจะอยู่ในสภาพรัฐแห่งธรรมชาติ (state of nature) คือ Hobbes เห็นว่ารัฐเป็นเสมือนเขตแห่งปกป้องของชุมชน เพราะถึงแม้ว่าปัจเจกชนจะอยู่ในรัฐด้วยความเสมอภาค และมีสิทธิตัดสินใจด้วยตนเองได้ก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถปลอดภัยจากการรุกรานจากกลุ่มเผ่าอื่นๆ ได้ ฉะนั้น ปัจเจกชนจึงมีความปรารถนาที่อยากได้ความเท่าเทียมกันและเสรีภาพที่สมบูรณ์เพื่อให้เกิดความปลอดภัยของรัฐบาล ประชาชนจะรวมตัวกันเจรจากันเพื่อให้เกิดรัฐบาล และหาทางเลือกเพื่อให้อำนาจอธิปไตย และแล้วอำนาจอธิปไตยจะเป็นตัวแทนของประชาชนตามผลประโยชน์ของประชาชนเอง ซึ่งกฎข้อนี้ ตามความเห็นของ Hobbes แล้ว ไม่อาจทำลายได้

Mill (1975) อีกท่านหนึ่งซึ่งเชื่อว่า รัฐบาลที่เป็นตัวแทนจะเป็นแบบแผนทางปฏิบัติที่ดีที่สุด แต่ก็เป็นคนเดียวจากจำนวนร้อยคนที่มีความสามารถในการตัดสินใจอย่างชาญฉลาดได้ ตัวแทนหรือผู้แทนหรือผู้นำจะต้องมีความฉลาดพอเพื่อให้เกิดการตัดสินใจที่ดีที่สุดได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การตัดสินใจเพื่อคุ้มครองเสียงของชนกลุ่มน้อยเพื่อให้เกิดสิทธิเสรีภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ สิทธิเสรีภาพดังกล่าวจะเกี่ยวเนื่องกับพฤติกรรมที่กีดกันหรือปกป้องชนกลุ่มน้อยให้พ้นภัยจากการถูกรบกวนในรูปแบบต่างๆ ซึ่งเรื่องดังกล่าว Murphy (1968:160) เชื่อว่า ความเคลื่อนไหวทางการเมืองจึงเป็นสิ่งสำคัญ หากฉันได้รับการปกป้องโดยผู้อื่นจากการกระทำในสิ่งใดที่ฉันปรารถนา ฉันจะเป็นผู้ที่ไม่มีความเป็นอิสระ และหากพื้นที่ซึ่งภายในนั้นฉันสามารถกระทำสิ่งที่ฉันปรารถนา แต่ถูกกำหนดโดยผู้อื่นแม้ว่าจะเพียงน้อยนิดก็ตาม ฉันจะถูกกล่าวว่า เป็นผู้ที่ถูกทารุณ หรือ อาจเป็นเหยี่ยงทาส นโยบายการคุ้มครองตามที่เข้าใจกันในที่นี้ จะหมายถึง “การจำกัดอิสรภาพ” ที่รบกวนผู้อื่นภายในพื้นที่ที่ฉันปรารถนาที่จะกระทำ (ดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข) ท่านจะขาดอิสรภาพและเสรีภาพทางการเมือง หากท่านเพียงได้เป็นผู้ที่ถูกกีดกันจากการที่จะได้รับหรือถึงเป้าหมายของท่านโดยน้ำมือของมนุษย์ทั้งหลาย

ในข้อความของ Murphy ข้างต้นนั้น จะเห็นว่าภาพของสิทธิเสรีภาพถูกทำลายลง เพราะทฤษฎีแห่งเสรีภาพที่แท้จริงนั้นได้ถูกเปลี่ยนแปลง และนำไปใช้โดยทฤษฎีเสรีภาพและสิทธิของปัจเจกชน ดังนั้น “การมีสิทธิเพื่อการออกเสียงในการเลือกผู้นำที่ทำหน้าที่แทนตนจึงฝังติดตัวอยู่กับการเป็นประชาธิปไตย แต่อย่างไรก็ตาม ไม่สามารถประกันได้ถึงความเท่าเทียมกันในการออกเสียงเพื่อการตัดสินใจได้เลย ซึ่งจะมีแต่ผู้แทนเท่านั้นที่กระทำแทนชนกลุ่มน้อยพร้อมๆ กับชนกลุ่มใหญ่ที่กระทำเช่นนั้น” (Magill, 1996:1050) ฉะนั้น ความเคลื่อนไหวทางการเมืองที่มีตัวแทนอาจให้ค่านิยามว่าเป็นกลุ่มทางสังคมที่มีอยู่ในระบบสังคมที่มีวัฒนธรรมที่มากกว่า ซึ่งกลุ่มนี้จะจัดตั้งองค์กรทางกลุ่มชาติพันธุ์ในการทำหน้าที่เล่นบทบาทเพื่อปกป้องและเป็นเกราะคุ้มกันผลประโยชน์และปรับปรุงมาตรฐานด้านสังคมเศรษฐกิจภายในระบบการเมืองที่ตนอาศัยอยู่

คราวนี้เราลองมาดูความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างชนกลุ่มน้อยชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูกับรัฐบาลไทย ชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูนั้นมีความเป็นอยู่อย่างหวาดกลัวในช่วงปี พ.ศ. 2493-2513 และช่วงปี พ.ศ. 2547 เป็นต้นมา ก่อนหน้านั้น ในปี พ.ศ. 2490 ตนกูอับดุลญะลิล หรืออตุลย์ ณ สายบุรี สมาชิกสภาผู้แทนจากจังหวัดนราธิวาสเขียนจดหมายถึงท่านจอมพลแปลก พิบูลสงคราม โดยยืนยันถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการแก้ไขนโยบายที่ส่อไปในทางเผด็จการ (ซึ่งทำให้ประชาชนตกอยู่ในสภาพที่หวาดกลัว) ฉะนั้น เพื่อหลีกเลี่ยงในสิ่งที่อาจนำไปสู่เหตุการณ์ที่ก่อความไม่สงบ อย่างไรก็ตาม จดหมายของท่านไม่ได้รับความสนใจจากรัฐบาลด้วยเหตุผลที่ว่า ไม่มีประชาชนชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูออกมาเดินขบวนตามท้องถนนประท้วงรัฐบาล (Wan Mahmood, 2007:70) จนกระทั่งเกิดการต่อต้านในลักษณะที่ก่อการจัดตั้งขบวนการต่างๆ เคลื่อนไหวทางการเมืองที่รุนแรงเพื่อต่อต้านนโยบายดังกล่าว นอกจากนั้น นโยบายปราบปรามคอมมิวนิสต์ที่ประกาศออกมาใช้ในปี พ.ศ. 2495

เพื่อลงโทษใครก็ตามที่สงสัยหรือมีความเกี่ยวข้องกับการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์นั้น จะหมายรวมถึงขบวนการต่างๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูที่เคลื่อนไหวกว้างไกลในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งตามนโยบายปราบปรามคอมมิวนิสต์นั้น ผู้กระทำผิดจะถูกจำคุกเป็นระยะเวลาตั้งแต่ 10 ปีถึงตลอดชีวิต และในวันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2497 ท่านโต๊ะครูหะยีสุหลง ผู้นำศาสนาชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูได้ถูกอุ้มหายไปและถูกสังหารที่จังหวัดสงขลา ซึ่งสืบเนื่องจากนโยบายปราบปรามดังกล่าวนั้น ระหว่างปี พ.ศ. 2506-2516 นโยบายนิคมสร้างตนเองก็ถูกประกาศออกมาเพื่อที่จะอพยพชาวบ้านที่เป็นชาวไทยพุทธจำนวน 15,000 ครอบครัวจากภาคอีสานให้เข้ามาตั้งถิ่นฐานในนิคมสร้างตนเอง ซึ่งตามโครงการแล้ว จะมีการอพยพชาวบ้านที่เป็นชาวไทยพุทธจำนวน 250,000 คนเพื่อให้เข้ามาอยู่ในเขตที่มีชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในเขตพื้นที่ของจังหวัดนราธิวาส 2 แห่ง จังหวัดยะลา 1 แห่ง และจังหวัดสตูล 1 แห่ง (A. Malek, 1993:232) ซึ่งหลังจากทหารนาวิกโยธินสังหารชาวบ้านทำร้ายเสียชีวิตในอำเภอรือเสาะ และศพได้ถูกโยนทิ้งที่คลองกอตอ ก็เกิดการประท้วงครั้งใหญ่ต่อต้านรัฐบาลของท่าน หม่อมหลวงคึกฤทธิ์ ปราโมช ที่มีสยิดกลางจังหวัดปัตตานีในเดือนธันวาคม ปี พ.ศ. 2518 ถึงเดือนมกราคม ปี พ.ศ. 2519 และหลังจากการประท้วงในครั้งนั้น ได้มีผู้นำศาสนาหลายคนถูกสังหารหรือไม่ได้ถูกอุ้มหายไปโดยน้ำมือของกลุ่มที่ไม่ทราบฝ่าย ทำให้ประชาชนหันไปสนับสนุนขบวนการ PULO และ BRN อีกครั้ง ซึ่งจะเห็นว่ากลุ่มตัวแทนต่างๆ ของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูที่เกิดขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2506-2516 นั้นล้วนแต่เป็นกลุ่มที่เคลื่อนไหวกว้างไกลทางเมืองด้วยวิธีที่รุนแรงทั้งสิ้น ซึ่งนับวันก็จะส่งผลเสียให้แก่ทั้งสองฝ่ายคือทั้งทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายประชาชนชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูเอง จนกระทั่งท่านนายกรัฐมนตรีเปรม ติณสูลานนท์ได้เข้ามาบริหารประเทศในปี พ.ศ. 2523 ที่เริ่มนำมาใช้นโยบายการเมืองนำการทหาร และเปิดกว้างทางการเมือง ซึ่งในปี พ.ศ. 2529 กลุ่มวาดะห์ (Al-Wahdah) จึงได้มีการจัดตั้งขึ้นเพื่อปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้นมา

การอภิปรายข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า การใช้นโยบายที่แข็งกร้าวนั้นไม่อาจแก้ปัญหาเหตุการณ์ไม่สงบในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ควรมีการพิจารณาร่วมกันระหว่างนักวิชาการในท้องถิ่นเพื่อหารือในการกำหนดทิศทางการบริหารการปกครองในพื้นที่แห่งนี้ให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง

จากการศึกษาถึงทฤษฎีต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น ทำให้สามารถสรุปได้ว่า สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นความไม่สงบในเขตพื้นที่ของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นชนกลุ่มน้อยนั้น จะเกี่ยวข้องกับสภาพทางการเมือง สภาพทางเศรษฐกิจ และสภาพทางสังคม

การดำเนินนโยบายที่แข็งกร้าวจากฝ่ายรัฐโดยไม่ได้คำนึงถึงวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยนั้นถือว่าเป็นการกระทำที่อาจนำมาสู่เหตุการณ์ไม่สงบได้ในภายหลัง เพราะการที่ประชาชนตกอยู่ในภาวะที่

หวาดกลัวอยู่ตลอดเวลา นั้น จะก่อให้เกิดลัทธิชาตินิยมขึ้นในชุมชนของชนกลุ่มน้อย และหากปล่อยไว้ เป็นเวลานาน ยุทธศาสตร์การต่อสู้ก็จะพัฒนาไปสู่การต่อสู้ที่ติดอาวุธไปในที่สุด ฉะนั้น ความเป็น ประชาธิปไตยที่นำมาซึ่งเสรีภาพและความเท่าเทียมกันในสังคม จึงเป็นทางเลือกลำดับต้นๆ ที่ผู้นำ รัฐบาลต้องนำมาปฏิบัติ

การมีรายได้ต่ำ เป็นปัญหาสำคัญอีกปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นในชุมชนของชนกลุ่มน้อย ในอดีต (1960s) นั้น ชาวผิวสีในสหรัฐอเมริกาได้เดินบวนก่อการจลาจลประท้วงต่อต้านรัฐบาลสหรัฐ สาเหตุ ใหญ่คือ ปัญหาการพัฒนาด้านสังคมในทุกด้านของชาวผิวสีถูกทอดทิ้ง ไม่ว่าจะเป็นการศึกษา เศรษฐกิจ และสังคม ทำให้ชาวผิวสีมีรายได้ที่ตกต่ำอย่างมาก อย่างไรก็ตาม หลังจากที่มีการแก้ไข รัฐธรรมนูญของสหรัฐเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันในสิทธิทางการศึกษา เศรษฐกิจ และสังคมแก่ชาว ผิวสีในสหรัฐอเมริกา ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวผิวสีก็ได้รับการพัฒนาที่ดีขึ้น

ศาสนาและวัฒนธรรมนั้นเป็นเรื่องละเอียดอ่อนอย่างยิ่ง การดำเนินกิจกรรมใดที่ไม่ได้คำนึงถึง วัฒนธรรมและศาสนา หรืออัตลักษณ์ของชนกลุ่มน้อยนั้น เป็นสิ่งอันตรายอย่างยิ่ง คือจะต้อง ระมัดระวังเป็นพิเศษ และต้องได้รับความเคารพอย่างเท่าเทียมกัน ฉะนั้น การสร้างความทันสมัยโดย คำนึงถึงเพียงเพื่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งจะต้องหลีกเลี่ยงให้ได้ เพราะสิ่งนี้จะทำให้เกิดความหวาดระแวงใน สังคมของชนกลุ่มน้อยได้

ฉะนั้น สิ่งที่เป็นบรรทัดฐานที่พบได้ในงานวิจัยเล่มนี้คือ คู่มือที่สามารถใช้เป็นหลักปฏิบัติและ ทางนำในการแก้ไขปัญหาความยุ่งเหยิงในชุมชนที่เป็นเขตพื้นที่ของชนกลุ่มน้อย ซึ่งการแก้ไขปัญหา ใดๆ ของสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมนั้น อาจไม่ประสบผลสำเร็จได้เลยหากตราบดที่ยัง ไม่มีการสร้างความเสมอภาค คือ ความเสมอภาคให้เกิดการพัฒนาด้านสังคม ความเสมอภาคให้เกิด การพัฒนาทางการศึกษา ความเสมอภาคให้เกิดการปรับปรุงการกระจายรายได้ และความเสมอ ภาคว่าให้เกิดการพัฒนาด้านการเมือง

2.6 แนวคิดประชารัฐ

การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา ซึ่งที่ผ่านมา มีการดำเนินการในหลายมาตรการ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและประชาชนผู้มีรายได้น้อยทั้งทางด้าน การลดต้นทุนการผลิต การให้ความรู้ การสร้างมูลค่าเพิ่ม การตลาด การช่วยเหลือด้านปัจจัยการผลิต และการใช้แนวคิด "ประชารัฐ" มาเป็นตัวการแก้ไขปัญหา โดยอาศัยกลไกความร่วมมือจากทุกภาค ส่วน ประกอบด้วยภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาประชาชน ช่วยกันแก้ปัญหา และคิดหาทางสร้าง อนาคตให้ประเทศไทย ผ่านโครงสร้างการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศที่มุ่งมั่นลดความเหลื่อมล้ำ พัฒนาคุณภาพคน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน มีนโยบายลดความเหลื่อมล้ำ สร้างรายได้

และความเจริญ ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้ครอบคลุมทั้งประเทศโดยให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับภาครัฐเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของประเทศในเรื่อง มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยคณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2558 รับทราบการแต่งตั้งคณะกรรมการ ภาครัฐและภาคเอกชน 12 คณะ ประกอบด้วย กลุ่ม Value Driver 7 คณะ และกลุ่ม Enable Driven 5 คณะ เพื่อขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐของรัฐบาล ซึ่งคณะกรรมการทั้ง 12 คณะ มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้ (1) ดำเนินการในลักษณะหุ้นส่วนภาครัฐ เอกชน และประชาชน (2) เน้นกิจกรรมที่เป็น Action Based (3) ครอบคลุม 4 เสาหลัก คือ ธรรมาภิบาล นวัตกรรมและผลิตภาพ การยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ และการมีส่วนร่วมในความมั่งคั่ง (4) ภาคเอกชนนำ โดยภาครัฐเป็นผู้อำนวยความสะดวกและสนับสนุน โดยมีแนวคิดให้เอาจุดเด่นของแต่ละภาคส่วนมารวมกัน 5 ภาคส่วน คือ 1) ภาครัฐ จุดเด่น คือ มีคนมากกระจายอยู่เต็มพื้นที่ มีองค์ความรู้ มีงบประมาณและบทบาทหน้าที่ตามลักษณะงานที่รับผิดชอบ 2) ภาคเอกชน จุดเด่น คือ ทันสมัย บริหารจัดการเก่ง มีทุนที่คล่องตัว 3) ภาคประชาชน จุดเด่น คือ มีฝีมือ มีความสามารถผลิตสินค้า รักบ้านเกิด 4) ภาควิชาการ จุดเด่น คือ มีองค์ความรู้ เทคโนโลยี การค้นคว้าวิจัยเพื่อต่อยอดและ 5) ภาคประชาสังคม จุดเด่น คือ ทำงานเชิงลึก เกาะติด มีเครือข่ายมาก

ภารกิจสำคัญของรัฐบาลในอนาคต คือการสร้างฐานรากประเทศสู่อนาคตตามโมเดล “ไทยแลนด์ 4.0” ซึ่ง 1 ใน องค์ประกอบหลัก คือ การขับเคลื่อนประเทศผ่านกลไก “ประชารัฐ” จะต้องมุ่งทำงานแบบบูรณาการ ให้เกิดการเชื่อมโยง ประสานสอดคล้องกัน เพราะปัญหาของหลายภาคส่วน ล้วนมีความเกี่ยวข้องและมีผลกระทบซึ่งกันและกันปัญหาสาธารณสุขของประเทศมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น หลายฝ่ายจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือมีฉันทกกำลังระหว่างหน่วยงานต่างๆ ภายในภาครัฐด้วยกันเองและระหว่างภาครัฐกับภาคส่วนอื่นๆ ในสังคมมากขึ้น

เดิมอาจจะคุ้นชินกับการบริหารราชการในลักษณะบนลงล่าง แต่จากนี้เราต้องบริหารงานทั้งล่างขึ้นบน/บนลงล่างทั้งในแนวตั้งและแนวนอน จึงขอให้ท่านมองและคิดแบบองค์รวมหรือการเชื่อมโยงผสมผสานกัน(Matrix) โดยใช้กลไกประชารัฐควบคู่กันไป เอาความต้องการประชาชนเป็นตัวตั้ง เน้นการมีส่วนร่วม หน่วยงานภาครัฐต้องไปช่วยสะท้อนความต้องการของประชาชนให้มากที่สุด ขอให้เข้าใจว่า ยุทธศาสตร์ประชารัฐของรัฐบาลนี้จะเป็นความร่วมมือกันในเชิงสร้างสรรค์ดึงเอาจุดแข็งของแต่ละภาคส่วนมี ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน มาช่วยกันสร้างพลังในการทำมาดีเพื่อชาติ เพื่อประชาชนทุกคน โดยจะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

2.6.1 การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วนผ่านการดำเนินงานของ 12 คณะทำงานประกอบด้วย กลุ่ม Value Driver 7 คณะ และกลุ่ม Enable Driven 5 คณะ

1) คณะทำงานการยกระดับนวัตกรรมและผลิตภาพ (Innovation & Productivity) : D1 มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นหัวหน้าทีมภาครัฐ และนายกานต์ ตระกูลฮุน กรรมการและประธานที่ปรึกษาฝ่ายจัดการ บมจ.ปูนซีเมนต์ไทยเป็นหัวหน้าทีมภาคเอกชน โดยมีเป้าหมายหลักคือ 1) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ 2) ลดความเหลื่อมล้ำ และ 3) หลุดกับดักประเทศรายได้ปานกลาง

2) คณะทำงานด้านการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและวิสาหกิจเริ่มต้น : D2 มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เป็นหัวหน้าทีมภาครัฐ และนายสุพันธ์ มงคลสุธี ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นหัวหน้าทีมภาคเอกชน โดยมีเป้าหมายหลัก คือ 1) เพิ่ม GDP ของ SMEs ให้ถึง 50% 2) มูลค่าการส่งออก SME เพิ่ม 5% และ 3) SME เข้าสู่ระบบ 50,000 รายต่อปี

3) คณะทำงานด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวและ MICE : D3 มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นหัวหน้าทีมภาครัฐ และนายชินนัท โทณวนิก ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการ บมจ.ดุสิตธานี เป็นหัวหน้าทีมภาคเอกชน โดยมีเป้าหมายหลัก คือ 1) เพิ่มการกระจายรายได้ 2) ยกระดับรายได้จากการท่องเที่ยว และ 3) เสริมสร้างความยั่งยืนของการท่องเที่ยว

4) คณะทำงานด้านการส่งเสริมส่งออกและการลงทุนในต่างประเทศ : D4 มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เป็นหัวหน้าทีมภาครัฐ และนายสนั่น อังอุบลกุล ประธานกรรมการบริหาร บมจ.ศรีไทยซูเปอร์แวร์ เป็นหัวหน้าทีมภาคเอกชน โดยมีเป้าหมายหลักคือ 1) การส่งออกปี 2559 เติบโต 5% (เบื้องต้น 2%) และ 2) สามารถระบุประเทศและกลุ่มธุรกิจที่ควรลงทุนในต่างประเทศ

5) คณะทำงานด้านการพัฒนาคลัสเตอร์ภาคอุตสาหกรรมแห่งอนาคต : D5 มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นหัวหน้าทีมภาครัฐ และนายประเสริฐ บุญสัมพันธ์ ประธานกรรมการ บมจ.พีทีที โกลบอลเคมีคอล เป็นหัวหน้าทีมภาคเอกชน มีเป้าหมายหลักคือ ต่อยอด 5 อุตสาหกรรมเดิม เพิ่ม 5 อุตสาหกรรมใหม่

6) คณะทำงานด้านการพัฒนาการเกษตรสมัยใหม่ : D6 มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหัวหน้าทีมภาครัฐ และนายอิสระ ว่องกุศลกิจ ประธานกรรมการกลุ่มมิตรผล ประธานกรรมการหอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เป็นหัวหน้าทีมภาคเอกชน มี

เป้าหมายหลัก คือ 1) ลดความเหลื่อมล้ำระหว่างภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร 2) การพัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer และ SME เกษตร และ 3) การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันภาคเกษตร

7) คณะทำงานด้านการสร้างรายได้และการกระตุ้นการใช้จ่ายของประเทศ : D7 มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นหัวหน้าทีมภาครัฐ และนายทศ จิราธิวัฒน์ ประธานกรรมการบริหาร บจก.กลุ่มเซ็นทรัล มีเป้าหมายหลัก คือ 1) เพิ่ม GDP เป็นสองเท่า (เพิ่ม GDP per Capita จาก \$5,900 to \$12,000) 2) หลุดออกจาก Middle Income Trap และ 3) เพิ่มรายได้ในภาค Tourism, เกษตร และ Retail/Wholesale Trade เป็นสองเท่า (มูลค่า 30% ของ GDP)

8) คณะทำงานด้านการดึงดูดการลงทุน และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ : E1 มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นหัวหน้าทีมภาครัฐ และ นายชาติศิริ โสภณพนิช กรรมการผู้จัดการใหญ่ บมจ.ธนาคารกรุงเทพ เป็นหัวหน้าทีมภาคเอกชน มีเป้าหมายหลัก คือ 1) ดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศเพื่อสนับสนุนการยกระดับอุตสาหกรรมของไทยและเอื้อต่อการเป็น Land-based ASEAN Center หรือศูนย์กลางของ CLMV และ 2) ยกระดับ โครงสร้างพื้นฐานของไทยให้เป็น Platform ใหม่ที่ทันสมัย ช่วยลดต้นทุน ลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มการเชื่อมโยงสู่ภูมิภาค และเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน

9) คณะทำงานด้านการยกระดับคุณภาพวิชาชีพ : E2 มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหัวหน้าทีมภาครัฐ และมีนายรุ่งโรจน์ รังสิโยภาส กรรมการผู้จัดการใหญ่ บมจ.ปูนซีเมนต์ไทย เป็นหัวหน้าทีมภาคเอกชน มีเป้าหมายหลัก คือ ยกระดับคุณภาพวิชาชีพอาชีวศึกษา (Competitive Workforce) เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลกโดยมุ่งเน้นผลประโยชน์ของประเทศเป็นหลัก

10) คณะทำงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ : E3 มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นหัวหน้าทีมภาครัฐ และนายธนาธิป สิริวิวัฒนภักดี กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ บมจ.ไทยเบฟเวอเรจ เป็นหัวหน้าทีมภาคเอกชนมีเป้าหมายหลัก คือ เศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็ง ประชาชนมีความสุขและมีรายได้เพิ่มขึ้น

11) คณะทำงานด้านการปรับแก้กฎหมายและกลไกภาครัฐ : E4 มีนายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี เป็นหัวหน้าทีมภาครัฐ และนายกานต์ ตะกูลฮุน กรรมการและประธานที่ปรึกษาฝ่ายจัดการ บมจ. ปูนซีเมนต์ไทย มีเป้าหมายหลัก คือ 1) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้า การลงทุนในประเทศไทย (Competitiveness) 2) ยกระดับ Ease of Doing Business ของไทยสู่ Top 20 และ 3) แก้ไขกลไกการทำงานของภาครัฐ (Efficiency)

12) คณะทำงานด้านการศึกษาพื้นฐานและการพัฒนาผู้นำ : E5 มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหัวหน้าทีมภาครัฐ และนายศุภชัย เจียรวนนท์ ประธานกรรมการ บมจ.เครือเจริญโภคภัณฑ์ เป็นหัวหน้าทีมภาคเอกชน มีเป้าหมายหลัก คือ 1) พัฒนาโรงเรียนต้นแบบ 2) พัฒนาผู้นำ School Partner จากภาคเอกชน 3) พัฒนาหลักสูตร 4) ระบบวัดผลออนไลน์และการเปิดเผยข้อมูลโปร่งใส 5) ระบบการเรียนโต้ะกลม 6) พัฒนาผู้นำครุต้นแบบร่วมกับผู้บริหารรุ่นใหม่ และ 7) เป็นศูนย์กลางการศึกษาระดับภูมิภาค

2.6.2 บทบาทหน้าที่คณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐ ประจำจังหวัด (คสป.)

คณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐประจำจังหวัด (คสป.) คือ คณะกรรมการที่จะขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐจากส่วนกลางลงไปสู่จังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัดทำหน้าที่เป็นประธาน มีหน้าที่ ประสานงานและขับเคลื่อนการดำเนินงานสานพลังประชารัฐ บูรณาการแผนงาน/โครงการที่ 12 คณะจะลงไปในพื้นที่ และรายงานผลการดำเนินงานต่อ คณะทำงานร่วมรัฐ-เอกชน-ประชาชน ให้กระทรวงมหาดไทยเพื่อทราบอย่างต่อเนื่องซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้ (นส. มท ๐๔๐๙.๒/ว๕๒๑๖ ลงวันที่ ๑๔ กย.๕๙) คือ (1) รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่เพื่อใช้ประโยชน์ในการขับเคลื่อนงาน (2) กำหนด แนวทางปฏิบัติและแผนดำเนินงานในพื้นที่ (3) ประสานการปฏิบัติงาน และบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงาน ภาครัฐ ภาคเอกชน และ ภาคประชาชนภายในจังหวัด (4) ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การดำเนินงานขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐ (5) รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคให้รัฐบาลทราบโดยผ่านกระทรวงมหาดไทย (6) แต่งตั้งที่ปรึกษา และคณะทำงานเพื่อปฏิบัติงานตามที่ คสป.มอบหมาย

โดยมีแนวทางการดำเนินงาน (นส. มท ๐๔๐๙.๒/ว๕๒๑๖ ลงวันที่ ๑๔ กย.๕๙) คือ (1) ให้ คสป. มีการจัดประชุม เป็นประจำทุกเดือน เพื่อประสานการทำงาน ติดตามผล (2) ให้ คสป. เป็นแกนหลัก ประสานบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วน วางแผนสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของชุมชน และผลิตภัณฑ์ (3) ศึกษา ทำความเข้าใจ และปฏิบัติตามบทบาท หน้าที่ ของกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ (4) สนับสนุนให้ อปท. สถาบันการศึกษา และองค์กรทุกภาคส่วน ในจังหวัดได้สนับสนุนการดำเนินงาน ตามแผนงาน ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม (5) สนับสนุนให้บริษัท ฯ คัดเลือกชุมชนและผลิตภัณฑ์ ที่มีความพร้อมใน 3 กลุ่มงาน 5 กระบวนการ (6) ให้จังหวัดสนับสนุนด้านการถ่ายทอดแนวคิด องค์ความรู้ ฯลฯ แก่ชุมชน (7) เสนอปัญหา / ศักยภาพ (จุดอ่อน จุดแข็ง) / ความต้องการให้ SE จังหวัด และ (8) ให้คำแนะนำแนวทางในการดำเนินงานแก่ SE จังหวัด

2.7 การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ

การพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก เป็นเป้าหมายสำคัญประการหนึ่งตามนโยบายรัฐบาลปัจจุบัน ด้วยเหตุที่มีข้อสรุปเชิงสถิติหลายด้านที่ชี้ให้เห็นพัฒนาการความเป็นมาของปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยหลายเรื่องจากผลพวงวิธีการการพัฒนาที่ผ่านมา ทั้งในด้านช่องว่างรายได้ โอกาสทางการศึกษา การมีงานทำและความมั่นคงในอาชีพ ปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัยและการใช้ประโยชน์ที่ดิน ปัญหาด้านสาธารณสุข ปัญหายาเสพติด ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความอบอวนและและอยู่อย่าง เป็นสุขของครอบครัว ซึ่งทั้งหมดพันผูกกันซับซ้อนเป็นลูกโซ่จนยากที่จะหาจุดเริ่มต้นแก้ไข ปัญหาอย่างหนึ่งอย่างใดแบบแยกส่วนคิดได้

อย่างไรก็ดี เป็นที่ยอมรับว่าปัญหาเศรษฐกิจครัวเรือนของสมาชิกสังคมกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ คนส่วนใหญ่ที่เป็นเกษตรกรและอาศัยอยู่ในชนบท ส่วนหนึ่งอพยพมารับจ้างหรือค้าขายเล็กๆ น้อยๆ อยู่ในเมืองหรือใช้แรงงานอยู่ในย่านอุตสาหกรรม ซึ่งในภาพทั่วไปคือ มีอาชีพที่ให้รายได้น้อย ไม่มั่นคง ขาดการออมและมีแนวโน้มจะมีหนี้สินที่สะสมเรื้อรัง ก่อเกิดปัญหาอื่นตามมาอีกมาก และแน่นอน ความเป็นชุมชนที่สุขสงบ เรียบง่าย พึ่งตนเองได้และพึ่งพากัน เป็นภาพที่จางเลือนลงทุกขณะ การพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก จึงเป็นความคาดหวัง ความพยายามของรัฐบาลในการที่จะคิดหาวิธีจัดการแก้ไขอย่างถูกต้องและมีความยั่งยืน หรืออาจกล่าวสรุปว่าเป็นการสร้าง “ความมั่นคง มั่งคั่ง ที่ยั่งยืน” ในระดับชุมชน

คณะทำงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ (E3) ได้น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชพระราชทานไว้ประกอบกับหลักการทรงงานของพระองค์ท่านมาเป็นแนวคิดการดำเนินการในทุกขั้นตอน ทั้งการคิดพิจารณา ระบุปัญหา คิดค้นแนวทางที่จะแก้ไขจนถึงขั้นการปฏิบัติ การสรุปประเมินผล เรียนรู้ข้อมูลข้อเท็จจริงจากสภาพภูมิสังคมคิดอย่างรอบคอบ นำไปใช้ปฏิบัติอย่างระมัดระวัง มีบทบทวนเรียนรู้และปรับแก้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้นที่สำคัญคือการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในพื้นที่การทำงาน ผ่านการสื่อสารสร้างความเข้าใจเรียนรู้สภาพปัญหา การแก้ปัญหาด้วยข้อมูล ข้อเท็จจริง เหตุผล ใช้หลักคิดพอประมาณตามสมควร ซึ่งนำไปสู่การมีหรือการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี กับการเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งทีมขับเคลื่อนและชุมชน/ผู้ประกอบการกลุ่มเป้าหมายที่ร่วมงานกันในกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

ด้านวัตถุประสงค์การดำเนินงาน นอกเหนือจาก วัตถุประสงค์ของการดำเนินงานสานพลังประชารัฐ คือ การลดความเหลื่อมล้ำ พัฒนาคุณภาพคน และ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันแล้ว

คณะทำงานพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐยังมีการกำหนดเป้าหมายเฉพาะที่ชัดเจน คือ เศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็ง ประชาชนมีรายเพิ่มและมีความสุข

2.7.1 เศรษฐกิจชุมชน

เศรษฐกิจชุมชนในความคาดหวังให้เศรษฐกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง หมายถึงว่า ชุมชนพึ่งตนเองได้ ในทางเศรษฐกิจและมีความยั่งยืนโดยเฉพาะเอื้อต่อการพัฒนาที่มุ่งถึงประโยชน์ของคนหมู่มากในชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนซึ่งเป็นการมองภาพประกอบของปัจจัยความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจทุกด้านหรือเป็นองค์รวม หมายถึงการจัดการเชิงเศรษฐกิจกับทุนชุมชนทุกด้านซึ่งประกอบไปด้วย

(1) ทุนชุมชนที่เป็นทุนการเงิน เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) กองทุนหมู่บ้านและชุมชน (กทบ.)

(2) ทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของดิน น้ำ การมีแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ

(3) ทุนวัฒนธรรมและสังคม กลุ่ม องค์กรต่างๆ ในชุมชน ทักษะและความสามารถในการผลิตการจัดการ และอื่นๆ

(4) ทุนมนุษย์ ที่หมายถึง นักคิด/นักปฏิบัติที่มุ่งมั่นพัฒนาชุมชนสู่ความเข้มแข็ง มีความเป็นผู้นำ ความเสียสละ ประชาชนที่สะสมภูมิปัญญา มา พร้อมเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ รอบด้านนำมาพัฒนาตนเองเพื่อนบ้าน ส่วนรวม

2.7.2 คณะทำงานการพัฒนาเศรษฐกิจ

การดำเนินงานของคณะทำงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ (E3) ภายใต้แนวคิด Social Enterprise (SE) ดังนี้คือ

1) การขับเคลื่อนงานของคณะทำงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ (E3)

กระทรวงมหาดไทยได้รับมอบหมายภารกิจให้รับผิดชอบการดำเนินงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ ซึ่งคณะทำงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ (E3) มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นหัวหน้าทีมภาครัฐ และนายฐาปน สิริวัฒนภักดี กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ บมจ.ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด เป็นหัวหน้าทีมภาคเอกชน มีเป้าหมายเดียวกัน คือ “สร้างรายได้ให้กับชุมชนเพื่อประชาชนมีความสุข” ดำเนินการ ๓ เรื่อง ประกอบด้วย การเกษตร การแปรรูป(SMEs/OTOP) และการท่องเที่ยวโดยชุมชน ในรูปแบบประชารัฐ ซึ่งมีบริษัทประชารัฐรัก

สามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนงาน ภายใต้แนวคิด Social Enterprise (SE) มีเป้าหมายหลักเพื่อสังคมไม่ใช่เพื่อกำไรสูงสุดรายได้หลักมาจากการให้คำปรึกษาแก่ชุมชนไม่ใช่เงินจากรัฐหรือเงินบริจาค กำไรต้องนำไปใช้ขยายผลไม่ใช่ปันผล มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล และมีการจดทะเบียนเป็นรูปแบบบริษัท

กลุ่มงานหรือกลุ่มกิจการที่เป็นเป้าหมายการดำเนินงาน เพื่อสร้างรายได้ที่ยั่งยืนตามกรอบคิดของคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ และบริษัทประชารัฐรักสามัคคี จำกัด มี 3 กลุ่ม คือ

1) การเกษตร เป็นการสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรของชุมชน อาจเป็นพืชผลจากไร่ นา สวน ผลไม้พันธุ์ประมง ปศุสัตว์ ที่ผูกโยงกับอัตลักษณ์ คุณค่าในทางหนึ่งทางใด เช่น ประวัติศาสตร์ชุมชน หรือวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน สายพันธ์ที่เป็นเอกลักษณ์ รสชาติที่โดดเด่น เป็นผลิตภัณฑ์ที่ดีต่อสุขภาพ ผลิตภัณฑ์ปลอดภัย ปลูกหรือเลี้ยงด้วยระบบอินทรีย์ การดูแลเป็นพิเศษโดยใส่ใจต่อประโยชน์สูงสุดของผู้บริโภค รวมทั้งการดูแลสิ่งแวดล้อม เป็นต้น สามารถผูกเรื่องเป็นตำนานเรื่องเล่าให้เห็นคุณค่าที่แตกต่างได้ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์เกษตรจากระบบคุณภาพต่างๆ เช่น มาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (PGS : Participatory guarantee system) มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ที่พัฒนาขึ้นโดยสหพันธ์เกษตรอินทรีย์นานาชาติ (IFOAM : International Federation of Organic Agriculture Movements) มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP : Good Agriculture Practices) มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร(มาตรฐาน “Q”) เป็นต้น รวมถึงการสะสมชื่อเสียงของเกษตรกรในการดูแลผลิตภัณฑ์ของตนให้ดีพร้อมในทุกด้านอย่างสม่ำเสมอ

2) การแปรรูป (SMEs/OTOP)เป็นการส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากวัตถุดิบที่มีอยู่ในพื้นที่ทั้งที่เป็นผลิตภัณฑ์เกษตรทุกกลุ่ม (เกษตร ปศุสัตว์ ประมง) วัตถุดิบจากธรรมชาติอื่นที่มีอยู่ในพื้นที่เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากระบบการแปรรูป ถนอมอาหารหรือปรับ-ปรุงรสชาติในแบบผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป การผลิตงานฝีมือจากทักษะภูมิปัญญาชุมชน-ปราชญ์ชาวบ้าน เป็นข้าวของเครื่องใช้ประดับตกแต่ง เครื่องแต่งกาย ของฝากของที่ระลึก ซึ่งปรับเปลี่ยนจากผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ผลิตเพื่อบริโภค-เพื่อใช้ในครัวเรือน ในชุมชนท้องถิ่น ให้เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคจากภายนอกจนสามารถเป็นสินค้าที่มีชื่อเสียงสร้างรายได้แก่คนในชุมชนได้มากขึ้น ตัวอย่างที่เด่นชัด คือ ผลิตภัณฑ์โอท็อป ผลิตภัณฑ์จากผู้ประกอบการ SMEsหลายรายที่เติบโตอย่างมากจากการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการผลิต การทำบรรจุภัณฑ์ การจัดการทางการตลาดที่เหมาะสม

3) การท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นการส่งเสริมให้ชุมชนได้ประโยชน์จากการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนเอง ทั้งที่เป็นการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติที่ชุมชนมีอยู่ หรือ การท่องเที่ยวที่

ชุมชนสร้างขึ้นสร้างขึ้นเชื่อมโยงกับการสืบสานวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา การประกอบอาชีพ วิถีชีวิตพื้นถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น เป็นต้น โดยสร้างความเชื่อมโยงกิจกรรมการท่องเที่ยวเข้าด้วยกัน คือ มีแหล่งท่องเที่ยวหรือกิจกรรมท่องเที่ยว มีบริการมัคคุเทศก์นำเที่ยว มีร้านอาหารหรือบริการตามสั่ง มีบริการที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นที่เหมาะสม เช่น จักรยานหรือเรือให้เช่า มีผลิตภัณฑ์ชุมชนที่น่าสนใจ มีร้านจำหน่ายของฝาก-ของที่ระลึก รวมทั้งระบบการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน เช่น โปรแกรมนำเที่ยว ราคา สถานที่ติดต่อ การรักษาความปลอดภัย-การรักษาพยาบาล พื้นฐาน ซึ่งเป็นไปตามศักยภาพของชุมชนและควรต้องมีความพร้อมที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวอยู่พอสมควร เพื่อให้มีแรงดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยว มาใช้บริการและจับจ่ายสร้างรายได้ให้กับชุมชน

2.7.3 กระบวนการที่ดำเนินการ

กระบวนการที่ดำเนินการ รูปแบบของวิสาหกิจเพื่อสังคมที่บริษัทประชารัฐรักสามัคคี จำกัด ดำเนินการ คือ การเป็นที่ปรึกษาในการพัฒนาตลอดเส้นทางของกระบวนการดำเนินธุรกิจแก่ชุมชนและผู้ประกอบการกลุ่มเป้าหมายจากต้นทาง กลางทาง และปลายทาง รูปธรรมหนึ่ง คือ การพัฒนาแผนธุรกิจที่คาดหวังประสิทธิผลในการสร้างรายได้เพิ่มของชุมชนและกิจการทั้ง 3 กลุ่มงาน ที่บริษัทฯ เข้าไปร่วมพัฒนา ครอบคลุม การเข้าถึงปัจจัยการผลิต การสร้างองค์ความรู้ การตลาด การสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้ที่ยั่งยืน และการบริหารจัดการ โดยในส่วนของ การขายสินค้าและบริการอาจเป็นไปได้ ในกรณีที่เป็น การสนับสนุนการสร้างเครือข่ายการจัดจำหน่าย และการสนับสนุนตามอำนาจหน้าที่ของ คณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ ระดับจังหวัด

- 1) การเข้าถึงปัจจัยการผลิต หมายถึง การเข้าถึงทั้งด้านทรัพยากรและโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุน
- 2) การสร้างองค์ความรู้ หมายถึง ทั้งความรู้จากในชุมชนและการส่งเสริมความรู้ในการผลิตและพัฒนาธุรกิจเพื่อสร้างประโยชน์ต่อยอด
- 3) การตลาด มีวัตถุประสงค์ให้เกิดการพัฒนาแบบบูรณาการ ตั้งแต่การวิเคราะห์ตลาด ไปจนถึงช่องทางการขยายใหม่ๆ
- 4) การสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้ที่ยั่งยืน เพื่อส่งเสริมความภาคภูมิใจภูมิปัญญาและความเป็นชุมชน ตัวผลิตภัณฑ์และบริการที่ชุมชนมีอยู่ คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างความยอมรับโดยเป็นผู้บริโภคและใช้สินค้าที่ผลิตได้ การช่วยสร้างการยอมรับในตราสินค้า (การสร้างแบรนด์ : Branding) และหาช่องทางการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อท้องถิ่นและสื่อระดับประเทศ

5) การบริหารจัดการ ครอบคลุมทั้งด้านต้นทุน บัญชี และการบริหารความเสี่ยงในกระบวนการพัฒนาทั้ง 5 ด้าน เปรียบกระบวนการขับเคลื่อนดังกล่าว เสมือนฟันเฟืองของกลไกการทำงานของเครื่องจักรที่ต้องสอดประสานเกือหนุนกัน ส่งผลต่อกันและกัน โดยทั้ง 5 ฟันเฟือง จะขับเคลื่อนไปด้วยรูปแบบของวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise : SE)

เนื่องจากวัตถุประสงค์สำคัญของการสานพลังประชารัฐ คือ การลดความเหลื่อมล้ำ พัฒนาคุณภาพคน และการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ ซึ่งกลุ่มเป้าหมายส่วนมากอยู่ในชุมชนชนบทและมีอาชีพพื้นฐานด้านเกษตรกรรม เป้าหมายมุ่งเน้นที่การสร้างอาชีพ รายได้เพิ่มขึ้นและประชาชนมีความสุข จึงยึดถือชุมชนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาในการส่งเสริมอาชีพเพื่อสร้างรายได้และการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ (E3) ได้กำหนด Roadmap การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ เพื่อกำหนดเป็นเป้าหมายในการทำงานของ คณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐประจำจังหวัด (คสป.) บริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคี (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด

2.7.4 ความสัมพันธ์คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ

ความสัมพันธ์คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ (E3) กับบริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด

ในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐในระดับจังหวัด คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ (E3) ร่วมกับ คณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐประจำจังหวัด (คสป.) จัดตั้ง บริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด ถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนซึ่งบริษัทฯ จะเป็นหน่วยที่เข้ามาช่วยดำเนินการดำเนินการคัดเลือกเลือกกลุ่มเป้าหมายร่วมกับ คสป. และจะเข้าไปช่วยกลุ่มเป้าหมายด้วยการทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาในการพัฒนากลุ่มเป้าหมาย ตามแนวทาง 5 กระบวนการโดยผลของการขับเคลื่อนการพัฒนาดังกล่าว กรรมการ/ผู้จัดการ ของบริษัทฯ จะนำมาเสนอในการประชุม คสป. เป็นประจำทุกเดือนเพื่อที่จะเชื่อมโยงการทำงานได้ดำเนินการดังนี้

1) บันได 3 ขั้น ในการดำเนินงานของบริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด เป็นขั้นตอนที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการดำเนินการของบริษัทฯ 3 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 คือขั้นกระบวนการเริ่มต้นการดำเนินงานจัดตั้งบริษัท ขั้นที่ 2 คือขั้นกระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้บริษัทฯ สามารถดำเนินการได้ และ ขั้นที่ 3 คือขั้นของการดำเนินกิจการตามวัตถุประสงค์ ในการเข้าไปขับเคลื่อนงานถึงระดับพื้นที่

2.7.5 การขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ ในบทบาทของ คสพ. และ บริษัท ประชารัฐรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด ในการขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐในระดับจังหวัด คณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐประจำจังหวัด (คสพ.) คณะทำงานที่ คสพ. ได้แต่งตั้งขึ้นตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 106/2559 ลงวันที่ 14 พฤษภาคม 2559 และบริษัทประชารัฐรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด ถือเป็นกลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนงานให้เกิดความสำเร็จขึ้น โดยดำเนินการแนวทางการทำงานระดับจังหวัดของ คสพ. และ คณะทำงานขับเคลื่อนฯ ประชารัฐดังนี้

1) สร้างกลไกให้พร้อมปฏิบัติงาน โดยดำเนินการให้มีกลไกทั้ง 2 คณะ และบูรณาการการทำงานร่วมกันของกลไกระดับจังหวัด เพื่อใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและศักยภาพของจังหวัด

2) สร้างคนให้พร้อมให้เข้าใจเป้าหมายและแนวทางการทำงาน โดย (1) จัดตั้งคณะกรรมการคณะทำงาน และผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจพร้อมในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากร่วมกัน (2) ประชาสัมพันธ์ และสร้างแนวร่วมและขยายผลต่อเนื่อง (3) แบ่งบทบาทภารกิจให้ชัดเจนบูรณาการการทำงาน กำหนดผู้รับผิดชอบ

3) วิเคราะห์ศักยภาพ ปัญหาและความต้องการของชุมชน จัดลำดับความสำคัญ และความเร่งด่วน โดย (1) ใช้ประโยชน์จากข้อมูล จปฐ. (2) ตรวจสอบพื้นที่ คัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย (3) จังหวัดและภาคีสันับสนุน ร่วมวิเคราะห์ศักยภาพจังหวัด เชื่อมโยงชุมชนและธุรกิจชุมชนรูปแบบต่างๆที่มีอยู่ เช่น กลุ่ม OTOP/SMEsในการพัฒนาศักยภาพในเชิงธุรกิจ

4) กำหนดแผนปฏิบัติการ โดย (1) มีแผนปฏิบัติการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากที่ครอบคลุมบทบาทของคสพ. และบริษัทประชารัฐรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด (2) มี Road Map ที่ระบุเป้าหมาย ผลสำเร็จ และกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม

5) ขับเคลื่อน บูรณาการการทำงานร่วมกัน โดย (1) ใช้กลไก 2 คณะ ผลักดันและขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง (2) เชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจทั้งกลุ่มผลิตภัณฑ์และพื้นที่ (3) ขยายโอกาส สร้างช่องทางการตลาดเพิ่มขึ้น (4) ขยายผลการพัฒนาชุมชนและธุรกิจชุมชนอย่างต่อเนื่อง

6) ติดตามและประเมินผล โดย (1) ประชุมกำหนดแนวทางการทำงานให้เป็นไปตามแผนอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง (2) หาตัวแบบความสำเร็จ (3) ประมวลผล 3 เป้าหมายหลัก คือ เพิ่มรายได้ เพิ่มมูลค่าสินค้า ลดความยากจน (4) สรุปบทเรียน

ทั้งนี้ เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐระดับจังหวัด ในส่วนของภาคราชการมีความเป็นรูปธรรมจึงจำเป็นต้องแบ่งบทบาทหน้าที่ที่สำคัญ โดยบทบาทสำคัญของผู้ว่าราชการจังหวัดดังนี้

- 1) ใช้ คสป. และคณะทำงานขับเคลื่อนฯ ที่จัดตั้งขึ้น เป็นเครื่องมือหลัก ในการขับเคลื่อนนโยบายเศรษฐกิจฐานราก
- 2) ศึกษา ทำความเข้าใจ สนับสนุนการดำเนินงานอย่างเต็มกำลัง ผลักดันอย่างต่อเนื่อง
- 3) จัดประชุม คสป. และ คณะทำงานฯ ทุกเดือน แบ่งบทบาทภารกิจกันให้ชัดเจน มอบหมายผู้รับผิดชอบชุมชน ผลិតภัณฑ์ ตามข้อเสนอของฝ่ายเลขานุฯ ติดตามความคืบหน้าอยู่เสมอ โดยยึดตัวอย่างลักษณะการบริหารงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- 4) ใช้ 2 กลไก ทั้งคสป. และคณะทำงานขับเคลื่อนฯ ประชารัฐ จังหวัด ดำเนินการคู่ขนานไปกับบริษัท ประชารัฐรักสามัคคีจังหวัดฯ โดยดำเนินการให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายอย่างกว้างขวางทั่วถึงมากขึ้น
- 5) ประชาสัมพันธ์ สื่อสารสร้างความเข้าใจให้ทุกภาคีเครือข่ายในจังหวัดให้ได้มากที่สุดและต่อเนื่อง

นอกจากนี้ บทบาทสำคัญของพัฒนาการจังหวัดคือ 1) พัฒนาการจังหวัดในฐานะเลขานุการร่วมกับหัวหน้าสำนักงานจังหวัด ทำหน้าที่เสมือนเสนาธิการระดับจังหวัด 2) ค้นหาปัญหาในพื้นที่ โดยดูจากฐานข้อมูล จปฐ. และกชช. 2ค เป็นตัวตั้งในการวิเคราะห์ชุมชนและวัดผลสำเร็จการยกระดับรายได้ครัวเรือนและชุมชน 3) คัดเลือกชุมชน กลุ่มและผลิตภัณฑ์ วิเคราะห์ศักยภาพชุมชน 4)) นำเสนอข้อมูลให้ที่ประชุมได้พิจารณาและมอบหมายหน่วยงานรับผิดชอบไปดำเนินการในพื้นที่เป้าหมายที่เลือกไว้ โดยไม่ซ้ำกับพื้นที่ที่บริษัทประชารัฐรักสามัคคีจังหวัดฯ ดำเนินการไว้แล้ว 5) ติดตามความก้าวหน้า และนำเสนอต่อที่ประชุม และ 6) สรุปรายงานผล

2.7.6 ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ.๒๕๓๕หมวด 4 บริษัทจำกัด

ส่วนที่ 1 สภาพและการตั้งบริษัทจำกัด มาตรา 1096 อันว่าบริษัทจำกัดนั้น คือบริษัทประเภทซึ่งตั้งขึ้น ด้วยแบ่งทุนเป็นหุ้นมีมูลค่าเท่า ๆ กัน โดยผู้ถือหุ้นต่างรับผิดชอบจำกัด เพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ตนยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าของหุ้นที่ตนถือ

มาตรา 1097 บุคคลใด ๆ ตั้งแต่สามคนขึ้นไปจะเริ่มกิจการและตั้งเป็นบริษัทจำกัดก็ได้ โดยเข้าชื่อกันทำหนังสือบริคณห์สนธิ และกระทำการอย่างอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้

มาตรา 1099 หนังสือบริคณห์สนธินั้น ท่านให้ทำเป็นต้นฉบับไว้ ไม่น้อยกว่าสองฉบับ และให้ลงลายมือชื่อของบรรดาผู้เริ่มกิจการและลายมือชื่อทั้งปวงนั้นให้มีพยานลงชื่อรับรองด้วยสองคน หนังสือบริคณห์สนธิซึ่งได้ทำนั้น ท่านบังคับให้นำฉบับหนึ่งไป จดทะเบียนและมอบไว้ ณ หอทะเบียนในส่วนพระราชอาณาเขตซึ่ง บ่งไว้ว่าจะจดทะเบียนตั้งสำนักงานของบริษัทนั้น

มาตรา 1100 ผู้เริ่มกิจการทุกคนต้องลงชื่อชื่อหุ้น ๆ หนึ่งเป็นอย่างน้อย

มาตรา 1102 ห้ามมิให้ซื้อชนประชาชนให้ชื่อหุ้น

มาตรา 1104 จำนวนหุ้นทั้งหมดซึ่งบริษัทคิดจะจดทะเบียนนั้น ต้องมีผู้เข้าชื่อชื่อหรือออกให้กันเสร็จก่อนการจดทะเบียนของบริษัท

มาตรา 1105 อันหุ้นนั้น ท่านห้ามมิให้ออกโดยราคาต่ำไปกว่ามูลค่า ของหุ้นที่ตั้งไว้การออกหุ้นโดยราคาสูงกว่ามูลค่าของหุ้นที่ตั้งไว้ั้นหากว่าหนังสือ บริคณห์สนธิให้อ่านาใจไว้ ก็ให้ออกได้ และในกรณีเช่นนั้นต้องส่งใช้ จำนวนที่ล้ำมูลค่าพร้อมกันไปกับการส่งใช้เงินคราวแรกหนึ่ง เงินส่งใช้ค่าหุ้นคราวแรกนั้น ต้องมีให้น้อยกว่าร้อยละยี่สิบห้า แห่งมูลค่าของหุ้นที่ตั้งไว้

ส่วนที่ 2 หุ้นและผู้ถือหุ้น มาตรา 1120บรรดาเงินค่าหุ้นซึ่งยังจะต้องส่งอีกนั้น กรรมการจะเรียกให้ผู้ถือหุ้นส่งใช้เสียเมื่อใดก็ได้ เว้นแต่ที่ประชุมใหญ่จะได้วินิจฉัย เป็นอย่างอื่น

มาตรา 1121การเรียกเงินค่าหุ้นแต่ละคราวนั้น ท่านบังคับว่าให้ ส่งคำบอกกล่าวล่วงหน้า ไม่ต่ำกว่ายี่สิบเอ็ดวันด้วยจดหมายส่งลง ทะเบียนไปรษณีย์และผู้ถือหุ้นทุกคนจะต้องใช้เงินตามจำนวนที่เรียกนั้น สุดแต่กรรมการจะได้กำหนดไปว่าให้ส่งไปยังผู้ใด ณ ที่ใด และเวลาใด

ส่วนที่ 3 วิธีจัดการบริษัทจำกัด การประชุมใหญ่ มาตรา 1171 ให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นทั่วไป เป็นประชุมใหญ่ภายใน หกเดือนนับแต่วันที่ได้จดทะเบียนบริษัท และต่อนั้นไปก็ให้มีการประชุม เช่นนี้ ครั้งหนึ่งเป็นอย่างน้อยทุกระยะเวลาสิบสองเดือนการประชุมเช่นนี้ เรียกว่าประชุมสามัญการประชุมใหญ่คราวอื่นบรรดามีนอกจากนี้ เรียกว่าประชุมวิสามัญ

มาตรา 1175 คำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ให้ลงพิมพ์โฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่ อย่างน้อยหนึ่งคราวก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และส่งทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังผู้ถือหุ้นทุกคนที่มีชื่อในทะเบียนของบริษัท ก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เว้นแต่เป็นคำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่เพื่อลงมติพิเศษ ให้กระทำการดังว่านั้นก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าสิบสี่วัน

คำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่นั้น ให้ระบุสถานที่ วัน เวลา และสภาพแห่งกิจการที่จะได้ประชุมปรึกษากัน และในกรณีที่เป็นคำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ เพื่อลงมติพิเศษให้ระบุข้อความที่จะนำเสนอให้ลงมติด้วย

มาตรา 1176 ผู้ถือหุ้นทั่วทุกคนมีสิทธิจะเข้าประชุมในที่ประชุมใหญ่ ได้เสมอ ไม่ว่าจะเป็นผู้ประชุมชนิดใดคราวใด

มาตรา 1182 ในการลงคะแนนโดยวิธีชুমือนั้น ท่านให้เห็นว่าผู้ถือหุ้น ทุกคนที่มาประชุมเอง หรือมอบฉันทะให้ผู้อื่นมาประชุมแทนมีเสียงหนึ่ง เป็นคะแนน แต่ในการลงคะแนนลับท่านให้เห็นว่าผู้ถือหุ้นทุกคนมีคะแนนเสียง เสียงหนึ่งต่อหุ้นหนึ่งที่ตนถือ

มาตรา 1187 ผู้ถือหุ้นทุกคนจะมอบฉันทะให้ผู้อื่นออกเสียงแทนตน ก็ได้ แต่การมอบฉันทะเช่นนี้ต้องทำเป็นหนังสือ

2.7.7 พระราชกฤษฎีกาที่เกี่ยวข้องกับวิสาหกิจเพื่อสังคม

พระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 621) พ.ศ.2559 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ 30 สิงหาคม 2559 มีผลบังคับใช้ วันถัดจากประกาศในราชกิจจานุเบกษา (31 สิงหาคม 2559) มีเนื้อหาที่สรุปได้ ดังนี้

1) วิสาหกิจเพื่อสังคม หมายความว่า บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ที่ตั้งขึ้นมีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบกิจการขายสินค้าหรือการให้บริการมุ่งส่งเสริมการจ้างงานในท้องถิ่นที่ตั้งอยู่ หรือ มีเป้าหมายตั้งแต่แรกตั้งในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน สังคม หรือสิ่งแวดล้อม มิได้มุ่งสร้างกำไรสูงสุดต่อผู้ถือหุ้นหรือหุ้นส่วน และนำผลกำไรไม่น้อยกว่า 70 % ไปลงทุนในกิจการของตนเอง หรือใช้เพื่อประโยชน์ของเกษตรกร ผู้ยากจน คนพิการ ผู้ด้อยโอกาส หรือ ตามที่ รมว.คลัง ประกาศกำหนด

2) ยกเว้นภาษีเงินได้ ให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นเป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม ที่ไม่มีการจ่ายเงินได้พึงประเมินแก่ผู้ถือหุ้นหรือหุ้นส่วน

3) การลดหย่อนภาษี คือ 1) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ให้การสนับสนุน “บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลวิสาหกิจเพื่อสังคม” (ที่ไม่มีการจ่ายเงินได้พึงประเมิน หรือจ่ายไม่เกิน 30 %) ได้รับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้เท่ากับเงินที่ลงทุนในหุ้นสามัญของ “วิสาหกิจเพื่อสังคม” 2) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ให้การสนับสนุนได้รับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินได้เท่ากับจำนวนเงินหรือราคาทรัพย์สินที่โอนให้ “บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลวิสาหกิจเพื่อสังคม” โดยไม่มีค่าตอบแทน (หมายถึง การบริจาค) แต่เมื่อรวมกับรายจ่ายเพื่อการกุศลหรือเพื่อสาธารณประโยชน์อื่น ต้องไม่เกิน 2 % ของกำไรสุทธิ 3) กรณีที่ “บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลวิสาหกิจเพื่อสังคม”

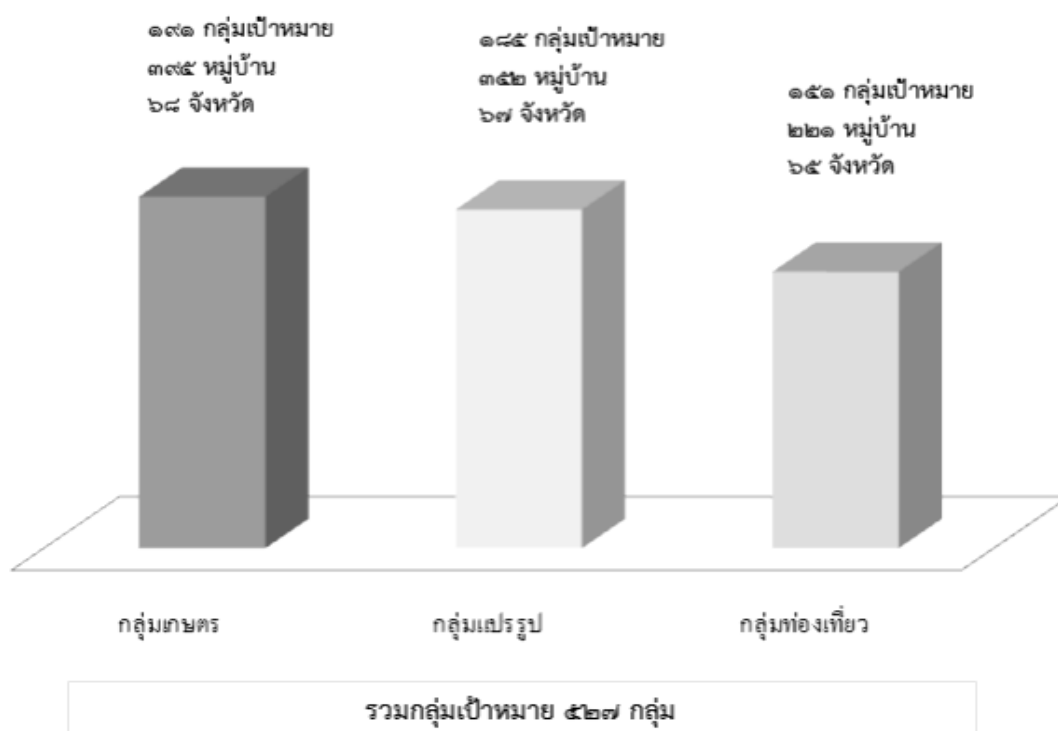
จ่ายเงินกำไรแก่ผู้ถือหุ้นหรือหุ้นส่วน เกินกว่า 30 % ในรอบปีบัญชี บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ให้การสนับสนุน ไม่ได้รับสิทธิยกเว้นภาษี 4) เงื่อนไขการได้รับสิทธิยกเว้นภาษี ของ “วิสาหกิจเพื่อสังคม” และ 5) กรณีที่ “บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลวิสาหกิจเพื่อสังคม” มีการจ่ายเงินกำไรแก่ผู้ถือหุ้นหรือหุ้นส่วน เกินกว่า 30 % ในรอบปีบัญชี หรือบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ให้การสนับสนุนโอนหุ้นก่อนวิสาหกิจเพื่อสังคมที่จัดตั้งขึ้นเลิกกิจการ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หมดสิทธิได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้ และต้องเสียภาษีในรอบระยะเวลาบัญชีที่นำเงินลงทุนไปยกเว้นภาษี

2.8 ผลการดำเนินงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ ประจำปี พ.ศ. 2559

2.8.1 การจัดตั้ง บริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด ตามระยะเวลาการจัดตั้ง

การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาตามความต้องการของชุมชน ของ คณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐประจำจังหวัด (คสป.) และบริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด ในปี 2559

จำนวนกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา ที่คณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐประจำจังหวัด (คสป.) และบริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด คัดเลือก

2.8.2 สรุปผลการดำเนินงานที่สำคัญของบริษัทประชารัฐรักสามัคคี (ประเทศไทย) จำกัด

1) โครงการ “ลองกองผลไม้ดีชายแดนใต้” (นราธิวาส ยะลา และปัตตานี) ระหว่างวันที่ 1-31 ตุลาคม 2559 1) ได้ดำเนินการสนับสนุนช่องทางการจำหน่ายลองกอง จำนวน 2,970 ต้น 2) มีกลุ่มเกษตรกรนำร่องกลุ่มแรก ซึ่งจะทำการเกษตรแบบประณีต 5,960 ราย เข้าร่วมโครงการ 3) โดยมีองค์กรที่ให้การสนับสนุนโครงการ เช่น หอการค้าไทย ตลาดหลักทรัพย์ เซ็นทรัล ท็อปส์ เดอะมอลล์ แมคโคร โลตัส กลุ่ม CP SCG และไทยเบฟ เป็นต้น

2) โครงการ “ผ้าขาวม้าท้องถิ่น หัตถศิลป์ไทย” โดยมีวัตถุประสงค์โครงการ คือ

2.1) สร้างความรักสามัคคีและความภาคภูมิใจในชุมชนผ่านการสร้างสรรค์ผลงานและการบอกเล่าประวัติความเป็นมาของผ้าขาวม้าของตน

2.2) สร้างความตระหนักถึงคุณค่าของผ้าขาวม้าในเชิงศิลปวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม เป็นอัตลักษณ์ของผ้าขาวม้าจากชุมชนต่างๆและเสริมสร้างให้มีความโดดเด่นยิ่งขึ้น พร้อมทั้งสร้างการยอมรับอย่างเป็นทางการผ่านการจดลิขสิทธิ์และเครื่องหมายการค้า พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าขาวม้าให้มีความหลากหลายและตรงต่อความต้องการของตลาด ช่วยสร้างอาชีพและเสริมสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน

3) โครงการสานพลังเพื่อบ้านเกิด เป็นโครงการที่จัดทำขึ้นโดยบริษัท ประชาารัฐรักสามัคคี (ประเทศไทย) จำกัด มีวัตถุประสงค์ในการสร้างผู้นำการพัฒนาชุมชนรุ่นใหม่ในแต่ละจังหวัดซึ่งมีประสบการณ์ มีความเป็นผู้นำ และมีความสามารถในการแก้ปัญหาโครงการนี้จะผสมผสานการถ่ายทอดองค์ความรู้และการทำงานจริงในพื้นที่เพื่อเสริมสร้างทักษะการบริหารธุรกิจชุมชนและการพัฒนาชุมชนแบบ Area Basedตลอดระยะเวลา 2 ปีของโครงการนี้ผู้เข้าร่วมโครงการจะมีโอกาสได้

4) การแสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ภายในงาน “บ้านและสวนแฟร์ 2016” บริษัท ประชาารัฐรักสามัคคี (ประเทศไทย) จำกัด ประสานความร่วมมือกับบริษัท อมรินทร์พรีนติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) ภายในงาน “บ้านและสวนแฟร์ 2016” ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุม อิมแพ็ค เมืองทองธานี ระหว่างวันที่ 29 ตุลาคม – 6 พฤศจิกายน 2559 โดยคัดเลือกผู้เข้าร่วมจำหน่ายจากชุมชนเป้าหมายที่ทำงานร่วมกับ บริษัท ประชาารัฐรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด จำนวน 13 ชุมชน จากพื้นที่ 8 จังหวัดจัดพื้นที่แสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ จำนวน 13 บูธ

2.9 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาความขัดแย้งในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นปัญหาที่ทั้งนักวิชาการไทยและต่างประเทศในสาขาวิชาต่าง ๆ ให้ความสนใจศึกษาวิจัยในแง่มุมต่าง ๆ กัน แต่ที่น่าสนใจในที่นี่ เป็นงานวิจัยที่ได้มาจากนักวิจัยมุสลิม 3 ท่านคือ อารง สุทธาศาสน์ สุรินทร์ พิศสุวรรณ และ ชัยวัฒน์ สถาอานันต์

อารง สุทธาศาสน์ (2519) จากงานศึกษาเรื่อง “ปัญหาความขัดแย้งในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้” ได้เสนอแนวคิดและสาระ สรุปความจากบางส่วนได้คือ

การมองปัญหาในแง่ความขัดแย้ง อารงเห็นว่ามิใช่ประโยชน์อยู่หลายประการคือ

ประการที่ 1 ทำให้สามารถแยกปัญหาสี่จังหวัดภาคใต้ออกจากปัญหาทั่วไป ทำให้เห็นลักษณะของปัญหาได้เด่นชัดกว่า

ประการที่ 2 ทำให้ง่ายขึ้นในการที่จะแก้ปัญหาให้ถูกจุด

ประการที่ 3 ทำให้สามารถค้นหาสาเหตุที่แท้จริงที่ทำให้เกิดปัญหาได้ตามหลักการปลະเป็นกลามากขึ้นแต่ระดับถึงปัญหาในลักษณะของ “การกดขี่” หรือในลักษณะของ “การแบ่งแยก” จะทำให้ผู้วิเคราะห์ต้องเลือกอคติและจุดยืนของตนตั้งแต่ต้น

ปัญหาสี่จังหวัดภาคใต้เป็นปัญหาที่ฝ่ายปกครองกับมุสลิมต่างมองปัญหากันคนละด้านตามสภาพและความคิด ในขณะที่ฝ่ายปกครองมองมุสลิมในดินแดนนั้นว่าต้องการแบ่งแยกดินแดน ฯลฯ แต่ทางผู้ถูกปกครองมองว่าผู้ปกครองมีอคติ ไม่จริงใจ ยุติธรรม ข้าราชการมีแต่สร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชน พยายามจะลบล้างวัฒนธรรม ฯลฯ ฉะนั้นทั้งสองกลุ่มนี้จึงขัดแย้งกัน โดยสามารถสรุปปัญหาพื้นฐานของสี่จังหวัดภาคใต้ได้คือ

ก. ความขัดแย้งระหว่างรัฐบาล ซึ่งเป็นฝ่ายปกครองกับประชาชนชาวไทยมุสลิม ซึ่งเป็นฝ่ายอยู่ใต้การปกครองโดยเป็นความขัดแย้งที่สืบเนื่องมาจากความแตกต่างในทางวัฒนธรรมและความรู้สึกนึกคิดระหว่างฝ่ายปกครองและฝ่ายที่ถูกปกครอง

ข. จากความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐบาลและประชาชนชาวไทยมุสลิมในสี่จังหวัดภาคใต้มีส่วนเป็นอย่างมากที่จะทำให้ชาวไทยมุสลิมและชาวไทยพุทธเกิดความขัดแย้งกันไปด้วย และกำลังจะเป็นความขัดแย้งที่มีความเข้มข้นมากขึ้นทุกที ทั้งนี้เพราะได้เกิดการยึดถือในเอกลักษณ์ร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลและชาวไทยพุทธ

ค. ความขัดแย้งระหว่างชาวไทยมุสลิมกับเจ้าหน้าที่รัฐบาลและชาวไทยพุทธจะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ เพราะมีปัจจัยกระตุ้นหลายอย่าง อาทิเช่น ผลประโยชน์ที่พัวพันกันระหว่างเจ้าหน้าที่บางกลุ่มกับผู้มีอิทธิพล กลุ่มขบวนการโจรก่อการร้าย ความผิดพลาดของการปราบปรามและนโยบายของรัฐบาล เป็นต้น

ความขัดแย้งในแต่ละข้อนั้นต่างก็มีปัจจัยก่อเหตุ

เมื่อพิจารณาถึงสาเหตุของปัญหาสี่จังหวัดภาคใต้ที่ตั้งอยู่บนความขัดแย้งกันนั้น อารงเห็นว่าเกิดจากสาเหตุใหญ่ๆ คือ

ก. เอกลักษณ์ของสี่จังหวัดภาคใต้ ซึ่งมีลักษณะเฉพาะทั้งด้านศาสนา วัฒนธรรม ความเชื่อ ภาษาและความสำนึกในประวัติศาสตร์ ชาวไทยมุสลิมในสี่จังหวัดภาคใต้มีความสำนึกเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของตนค่อนข้างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประวัติศาสตร์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ “อารยธรรมปัตตานี” ซึ่งทั้งอารยธรรมหรือวัฒนธรรมและความสำนึกยังคงถูกถ่ายทอดสืบต่อกันมา นอกจากนี้ ทั้งชาวพุทธและมุสลิมต่างก็มีศาสนา วัฒนธรรมของตนซึ่งมีความแตกต่างกัน ซึ่งต่างฝ่ายก็มักคิดว่าวัฒนธรรมของตนดีกว่า หรือชาติพันธุ์นิยม (Ethnocentrism) โดยเฉพาะอย่างยิ่งมุสลิม จะมีความรู้สึกศรัทธาวัฒนธรรมนิยมอยู่สูงมาก

ข. สภาวะทางจิตวิทยา คือ “ความสำนึกในความแตกต่าง” ซึ่งเกิดขึ้นทั้งในหมู่ชาวไทยมุสลิมและชาวไทยพุทธรวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล เป็นความรู้สึกที่ฝังแน่นอยู่ในซึ่งส่วนมากแสดงออกมาทางพฤติกรรม

ค. สภาวะความตึงเครียด จากความสำนึกในความแตกต่างทางเอกลักษณ์ในด้านประวัติศาสตร์ ศาสนาวัฒนธรรม และภาษา จึงทำให้เกิดความตึงเครียด ซึ่งนับวันจะยิ่งเพิ่มขึ้นด้วยปัจจัยหลายประการแต่นำมาพิจารณา คือ กลุ่มบุคคลและปฏิบัติการต่างๆ ของกลุ่มบุคคลที่มีบทบาทในสี่จังหวัดภาคใต้ ได้แก่ 1) เจ้าหน้าที่ ตำรวจ ทหารฝ่ายปราบปราม และเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง (ส่วนมากชาวพุทธ) 2) ผู้มีอิทธิพล เช่น นักการเมือง และนักการค้า (ส่วนมากชาวพุทธ) 3) พ่อค้า นักธุรกิจ (ส่วนมากชาวพุทธ) 4) กลุ่มขบวนการโจรก่อการร้าย (ชาวมุสลิม) 5) ขบวนการเชื้อชาตินิยมหรือกลุ่มอุดมการณ์ (ชาวมุสลิม) 6) กลุ่มเยาวชน และปัญญาชนมุสลิม (ชาวมุสลิม) 7) กลุ่มโต๊ะครูปอเนาะ (ชาวมุสลิม) และ 8) กลุ่มข้าราชการไทยมุสลิม

ง. วงจรแห่งความเลวร้าย ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อมีสิ่งตั้งแต่สองสิ่งขึ้นไปกระทบกระทั่งซึ่งกันและกันในลักษณะของวงจร และผลที่เกิดขึ้นจะนำไปสู่ความเลวร้ายลงไปทุกที เหตุการณ์ในสี่จังหวัดภาคใต้เกิดวงจรแห่งความเลวร้ายขึ้นหลายวงจร แต่วงจรที่ควรเป็นห่วงมากที่สุดคือ การกระทบกระทั่งระหว่างจิตวิทยาและภาวะความตึงเครียด

จ. ปัญหาทางเศรษฐกิจและการศึกษา กรณีศึกษาของปัญหาความขัดแย้งในจังหวัดภาคใต้ที่ อารงนำมาวิเคราะห์อย่างละเอียดคือ กรณีการประท้วงที่ปัตตานี ซึ่งเกิดจากมุสลิมถูกฆาตกรรม 5 ศพ ที่สะพานกอตอ เมื่อต้นธันวาคม 2518 จากคำปากของผู้ที่รอดชีวิตทำให้เชื่อว่าผู้ทำคือ ทหารนาวิกโยธิน จากฉนวนนี้ทำให้เกิดการประท้วงครั้งใหญ่ ซึ่งเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2518

ในตอนท้ายของหนังสือเล่มนั้น อารง ได้เสนอหลักการและมาตรการบางประการเพื่อเป็นข้อคิดในการวางนโยบาย ซึ่งส่วนหนึ่งมีความว่า กลุ่มที่แตกต่างกันสามารถจะร่วมอยู่ด้วยกันอย่างกลมเกลียวโดยที่ไม่จำเป็นต้องไปรื้อถอน หรือเปลี่ยนแปลงเอกลักษณ์ของแต่ละกลุ่ม ถึงแม้ว่าจะมีความขัดแย้งกันบ้าง แต่ก็เป็นความขัดแย้งที่จะไม่นำไปสู่ความแตกแยกในชาติ เพราะชาติมีเอกลักษณ์ร่วมกันของทุกกลุ่ม ตัวอย่างเช่น ความนิยมในระบอบเสรีประชาธิปไตย ความจงรักภักดีต่อองค์พระมหากษัตริย์ การมีธงไตรรงค์ อันเป็นเอกลักษณ์ร่วมกันการมีกฎหมายซึ่งกำหนดสิทธิหน้าที่เท่าเทียมกันโดย ไม่เอื้ออำนวยให้ผลประโยชน์แก่ฝ่ายหนึ่งมากกว่าฝ่ายหนึ่ง และการมีสถาบันต่างๆ ที่มีรูปแบบในลักษณะที่ทุกกลุ่มสามารถที่จะได้รับผลประโยชน์เท่าเทียมกัน ไม่ใช่ลำเอียงไปในทางกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เหล่านี้ล้วนแต่เป็นเอกลักษณ์ร่วมที่สามารถจะผูกกลุ่มต่างๆ ให้ร่วมกันได้อย่างเหนียวแน่น

สุรินทร์ พิศสุวรรณ (2527 :1-78) จากงานศึกษาวิจัยเรื่อง “เงื่อนไขทางการเมือง ที่นำไปสู่การละเมิดสิทธิมนุษยชน ในจังหวัดชายแดนภาคใต้” สุรินทร์ได้เสนอเห็นถึงสภาพการณ์ทางการเมืองที่นำไปสู่ความขัดแย้งรุนแรงในหมู่ประชากรมาเลย์มุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยกับฝ่ายรัฐบาล โดยนำทฤษฎีวิธีการของ Clifford Geertz (ที่ใช้ใน Islam Observed 1976) ที่กล่าวว่า “ในสังคายนาทฤษฎีจะนำไปสู่การตื่นตัวทางการเมือง” และทฤษฎีของ แทมไมอาท์ (ใน World Conqueror and World Renouncer 1976) ซึ่งกล่าวถึงความสัมพันธ์เชิงถ้อยที่ถ้อยอาศัยระหว่างอำนาจรัฐกับผู้นำทางศาสนาพุทธมาเป็นแนววิเคราะห์ความพยายามของรัฐในการผสมผสานชาวมลายูมุสลิมตั้งแต่นโยบาย “บีบบังคับเพื่อผสมกลมกลืนทางเชื้อชาติ” ของรัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงคราม นโยบายผสมผสานใหม่ของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ในรูปของแผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติ โดยการกระทำรูปแบบต่างๆ เพื่อให้เกิดการผสมผสาน เช่น การเข้าไปควบคุมโรงเรียนปอเนาะซึ่งเป็นโรงเรียนสอนศาสนาของชาวมลายูที่รัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ดำเนินงานนี้ตั้งแต่ พ.ศ. 2504 เพื่อพัฒนาซึ่งเกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของปอเนาะไปจากจุดประสงค์เดิมในการผลิตผู้รู้ทางศาสนา จนทำให้ปอเนาะจำนวนมากต้องปิดตัวเอง เพราะไม่สามารถยอมรับหลักการและวิธีการของรัฐบาลได้ซึ่งจุดที่เป็นปัญหาของความขัดแย้งอย่างรุนแรงก็คือ เรื่องหลักสูตรจริยธรรมและ ศีลธรรม ซึ่งเป็นหลักสูตรสามัญที่ใช้อยู่ทั่วประเทศโดยวางอยู่บนรากฐานทางศาสนาและวัฒนธรรมแบบพุทธถูกบังคับให้มีการเรียนการสอนในปอเนาะเช่นกัน

ในเวลาต่อมามติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2531 ยังให้โควตาพิเศษสำหรับนักเรียน ชาวมาเลย์มุสลิมเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาโดยไม่ต้องผ่านกระบวนการคัดเลือก เมื่อบุคคล เหล่านี้จบการศึกษาออกไปรับราชการจึงกลายเป็น “ตัวนำความเปลี่ยนแปลง” (Agents of Change) ช่วยเหลือกระบวนการผสมผสานระหว่างชนกลุ่มน้อยมาเลย์มุสลิมกับชนส่วนใหญ่ของประเทศ นอกจากนี้ เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2520 คณะรัฐมนตรียังรับหลักการเกี่ยวกับการคัดเลือก ข้าราชการสำหรับจังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่เป็นไปโดยยาก เพราะการเป็นข้าราชการมักทำให้ถูก ปฏิเสธจากสังคม ทั้งนี้เพราะความขัดแย้งในเชิงหลักการคือ (Buddhist Cosmology) และเป็น ระบบที่ต้องการผสมผสานสังคมมาเลย์มุสลิมในทุกวิถีทาง เมื่อความไม่พอใจ ความขัดแย้งเกิดขึ้น สิ่ง ที่เกิดตามมาก็คือ ปฏิบัติการแห่งความรุนแรงที่ออกมาในรูปของขบวนการต่างๆ ในภูมิภาคนี้ ซึ่งได้แก่ 1) ขบวนการแนวปลดแอกแห่งชาติปัตตานี ขบวนการนี้มีชื่อในภาษามาเลย์ว่า Barisan Nasional Pembebasan (BNPP) เป็นกลุ่มที่เก่าแก่ที่สุดจัดตั้งขึ้นโดยต่วนกูมะไฮ ยิดดิน ของราชาองค์สุดท้าย ของปัตตานี 2) แนวปลดปล่อยแห่งสาธารณรัฐปัตตานี องค์การที่สองนี้มีอุดมการณ์ค่อนข้างไปทาง สาธารณรัฐ เป็นที่รู้จักกันในนาม BRN ซึ่งย่อมาจาก Barisan Revolusi Nasional นิยมระบบอิส ลามิกสังคมนิยม เป็นองค์การที่ปฏิบัติการในเมือง 3) องค์การร่วมเพื่อกอบกู้อิสรภาพปัตตานี รู้จักกัน ในนาม PULO ซึ่งเป็นชื่อย่อมาจากภาษาอังกฤษ Patani United Liberation Organization เป็นที่ ยอมรับกันว่าเป็นองค์การเพื่อการกอบกู้อิสรภาพให้ชาวมาเลย์มุสลิมที่มีประสิทธิภาพที่สุดและมี ข่ายงานกว้างขวางที่สุด ได้รับการจัดตั้งเมื่อปี 2511 เพื่อเป็นองค์การร่วมประสานงานระหว่างหลาย กลุ่มที่ปฏิบัติการต่อต้านรัฐบาลอยู่ในขณะนั้น ในขณะที่ 2 องค์การแรกมุ่งหาแนวร่วมจากผู้นำศาสนา ทายาทของเจ้านายเก่า PULO และผู้นิยมคอมมิวนิสต์สังคมนิยม (BRN) องค์การ PULO เน้นเรื่องการ ขยายแนวร่วมภายในสังคมมาเลย์มุสลิมและพยาบาลลดความขัดแย้งในอุดมการณ์และหันมา ประสานงานในพื้นที่มากกว่า

นอกจากองค์การที่ได้รับการจัดตั้งมีสมาชิกมีโครงสร้างทางอำนาจระบบควบคุมที่แน่นอนทั้ง 3 แล้วยังมีกลุ่มปฏิบัติทางการเมืองและการทหารที่ไม่มีองค์การใดรับผิดชอบ และไม่อยู่ภายใต้ของ อาณัติของหน่วยงานใดๆ อีกเป็นจำนวนมาก กลุ่มเหล่านี้เป็นโจรผู้ร้ายธรรมดาเหมือนกับกลุ่ม อันธพาลหัวไม้ที่มีอยู่ในทุกจังหวัด แต่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ความแตกต่างเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา และขนบธรรมเนียมประเพณีระหว่างผู้ปกครองหรือเจ้าหน้าที่กับบุคคลผู้ละเมิดกฎหมาย เหล่านี้ทำให้ปัญหาการรักษากฎหมาย การปกป้องสิทธิ เสรีภาพ การดำเนินการระบอบของกระบวนการ ยุติธรรมเป็นไปอย่างยากลำบาก เพราะฉันทาคติความไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน ความรู้สึกแบ่งพวก แบ่งเชื้อชาติเหล่านี้ล้วนแต่เป็นอุปสรรคในการปกครอง การบริหารทั้งสิ้น และนำไปสู่ความขัดแย้ง รุนแรงไม่มีที่สิ้นสุด

เมื่อพิจารณาในด้านของสิทธิมนุษยชนท่ามกลางความขัดแย้ง เห็นว่าความขัดแย้งใน 4 จังหวัดนั้นมีรากเหง้าลึกซึ้งเกี่ยวข้องกับลัทธิความเชื่อ และรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายรัฐกับฝ่ายศาสนา ซึ่งแตกต่างกันในสังคมพุทธและสังคมมุสลิม ความขัดแย้งขั้นพื้นฐานนี้นำไปสู่ความไม่ยอมรับในอำนาจ สถานภาพ สิทธิ และเสรีภาพของกันและกันระหว่างข้าราชการและชาวไทยพุทธส่วนน้อยกับชาวมุสลิมพื้นเมืองส่วนใหญ่ รูปแบบที่เกิดขึ้นบ่อยที่สุดของการละเมิดสิทธิมนุษยชนก็คือความไม่เป็นธรรมอันเกิดจากการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือความไม่เท่าเทียมกันภายใต้กฎหมายของรัฐนั่นเอง

จากสาระโดยสังเขปจากงานศึกษาวิจัยของ สุรินทร์ พิศสุวรรณ เห็นได้ว่า ความขัดแย้งระหว่างชาวมุสลิมกับรัฐบาลนั้นเป็นผลสืบเนื่องมาจากนโยบายผสมผสานและผสมกลมกลืนของรัฐบาลที่มีต่อประชาคมแห่งนั้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง นโยบายการผสมผสานชาวมุสลิมนำไปสู่การละเมิดสิทธิมนุษยชนซึ่งเป็นเหตุทำให้เกิดความขัดแย้ง ซึ่งเป็นไปในทำนองเดียวกันกับการศึกษาวิจัยของกาววิง (2518:39) ที่ว่า การขัดแย้งกันระหว่างชนกลุ่มใหญ่และชนกลุ่มน้อยมุสลิมในฟิลิปปินส์และไทยเกิดจากสาเหตุสำคัญๆ ซึ่งพอสรุปได้ 3 ประการคือ 1) นโยบายบูรณาการ (ผสมผสาน) ทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมของรัฐบาลฟิลิปปินส์และไทย 2) ทศนคติและความรู้สึกที่ไม่ดีต่อกันระหว่างชนกลุ่มใหญ่ฟิลิปปินส์และไทยกับชนกลุ่มน้อยมุสลิม และ 3) ความสำนึกในความเป็นอิสลามของชนกลุ่มน้อยมุสลิมในฟิลิปปินส์และไทย

ชัยวัฒน์ สถาอานันต์ (2527:79-176) จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “อิสลามกับความรุนแรง: การศึกษาเฉพาะกรณีเหตุการณ์รุนแรงในสี่จังหวัดภาคใต้ประเทศไทย พ.ศ. 2519-พ.ศ. 2524” งานวิจัยนี้ชัยวัฒน์ได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน และได้สรุปความคิดหลักไว้คือ

ส่วนที่หนึ่งเป็นการสร้างภาพแห่งความรุนแรง ซึ่งดูจะเป็นภาพสะท้อนของปัญหาในปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2519-2524 โดยพิจารณาเหตุการณ์รุนแรงตามทัศนะของ Gatlung ว่าด้วย “ความรุนแรงทางตรง” ที่ปรากฏอยู่ในหน้าหนังสือพิมพ์รายวันสามฉบับประกอบการศึกษาถึงตัวผู้กระทำการในเหตุการณ์รุนแรงดังกล่าว

สาธารณชนมองว่ากลุ่มผู้ใช้ความรุนแรงเหล่านี้คือตัวปัญหาภาคใต้ทั้งหมด และเมื่อคนเหล่านี้เป็นมุสลิม ภาพพจน์ของอิสลามในสายตาสาธารณชนก็บังเกิดขึ้น ภาพพจน์ของคนไทยเกี่ยวกับ “โจรมุสลิม” ก็เป็นเพียงส่วนหนึ่งของอิสลามในสายตาชาวโลกที่ไม่ใส่ใจศาสนานี้สัก ผลลัพธ์ก็คือภาพพจน์ของชาวอาหรับแกว่งตลบก็เข้ามาซ้อนทับภาพพจน์ของ “โจร” มุสลิม ชาวใต้ผิวดำท่าทางโหดเหี้ยมได้อย่างง่ายดาย (โปรดพิจารณาปกหนังสือของ กัมปนาท จิตนวิโรจน์ 2522 ประกอบ) ภาพพจน์ดังกล่าวสำคัญยิ่งในทางการเมือง เพราะย่อมมีผลต่อวิธีการมองปัญหาของรัฐบาลไทย ซึ่ง

สะท้อนออกมาในรูปของนโยบายและท่าทีของรัฐบาลต่อสี่จังหวัดภาคใต้ ทั้งนโยบายและวิธีดำเนินการตามนโยบายเหล่านี้ล้วนมีผลต่อการทำให้ความรุนแรงดำรงอยู่ไม่ทางใดทางหนึ่ง

ส่วนที่สองของงานวิจัยชิ้นนี้เป็นความพยายามที่จะขุดลึกลงไปสู่ความสัมพันธ์อันซับซ้อนของตัวแปรต่างๆ ซึ่งร้อยประสานกันเป็นโครงสร้างที่ให้กำเนิดภาพแห่งความรุนแรงดังกล่าว โครงสร้างนี้เกิดจากความสัมพันธ์อันซับซ้อนระหว่างตัวแปรทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม (ศาสนา) และประวัติศาสตร์ เมื่อพิจารณาจากทิศทางสังคมเศรษฐกิจ จะพบว่าปัญหาภาคใต้ไม่ได้แตกต่างไปจากปัญหาของชนบทไทยในภาคอื่นๆ คือปัญหาความยากจน การขาดการศึกษา และความ อยุติธรรมในสังคม แต่ปัญหาในสี่จังหวัดภาคใต้ดูแตกต่างไปก็เพราะ ความแตกต่างทางวัฒนธรรมและมรดกทางประวัติศาสตร์มากกว่า ทั้งภาษามลายูศาสนาอิสลามร่วมกันนิยมขอขบข้ายทางวัฒนธรรมของชาวมุสลิมในสี่จังหวัดภาคใต้ วิถีชีวิตของชาวมุสลิมมิได้ละม้ายเหมือนวัฒนธรรมไทยแต่อย่างใด ทั้งนี้เพราะพวกเขาเป็นส่วนหนึ่งของโลกวัฒนธรรมมาเลย์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เนื่องจากวิถีชีวิตของพวกเขาแตกต่างไปจากชนชาวไทยส่วนใหญ่ พวกเขาก็กลายเป็นชนส่วนน้อยไปภายในรัฐชาติไทย ปัญหาภาคใต้ก็กลายเป็นปัญหาชนกลุ่มน้อย แต่การรับรู้ปัญหาเช่นนี้มีได้ตระหนักถึงความสำคัญของประวัติศาสตร์อย่างที่ชาวมุสลิมรู้สึก จากทัศนะประวัติศาสตร์ของพวกเขา ชาวมุสลิมมิได้เข้ามาสู่รัฐไทย หากแต่รัฐไทยเข้าไปหาพวกเขาในรูปของการล่าอาณานิคมต่างหาก อาณาจักรปัตตานีเคยเป็นรัฐชาติมาจนกระทั่งตกเป็นเมืองขึ้นของรัฐจากทางเหนือที่ทรงอำนาจมากกว่า ขณะที่นักประวัติศาสตร์ของการลুকฮือและขบถ นักประวัติศาสตร์มาเลย์จะมองประวัติศาสตร์ของตนอย่างภาคภูมิใจในฐานะกระบวนการอันยาวนานของการต่อสู้เพื่ออิสรภาพและเอกราช ความขัดแย้งอันหยั่งลึกในภาคใต้เป็นผลของปัญหาความยากจนและความอยุติธรรมในสังคม ซึ่งถูกทำให้ชัดขึ้นด้วยความแตกต่างทางทัศนะดังกล่าว เป็นการพยายามจะแสวงหารัฐชาติที่แยกออกไปจากรัฐชาติไทย

ส่วนที่สามพยายามจะนำเสนอคำอธิบายว่า ความขัดแย้งแปรสภาพมาเป็นความรุนแรงได้อย่างไร ในฐานะวิธีการ ความรุนแรงย่อมต้องการแนวทางชี้แนะและเหตุผลรองรับ ผู้ใช้ความรุนแรงในสี่จังหวัดภาคใต้ใช้ศาสนาอิสลามมาเป็นเหตุผลรองรับการกระทำของตน ศาสนาอิสลามนั้นมีสถานะเป็น ดิน (วิถีชีวิต) ดังนั้น จึงรวมกิจการทุกอย่างของมนุษย์เอาไว้ การเมืองก็เป็นส่วนหนึ่งที่แยกไม่ออกของศาสนาอิสลาม จากการศึกษาใบปลิวใต้ดินของกลุ่มชาวมุสลิมใต้ดินหลายกลุ่มพบว่า มีกระบวนการใช้ศาสนาอิสลามมารองรับการใช้ความรุนแรงอย่างมีตรรกของตนเอง ชั้นแรกจะชี้ให้เห็นว่า ศาสนาอิสลามแตกต่างจากศาสนาอื่นๆ ชั้นตอนนี้สำคัญยิ่งเพราะเป็นการสร้างความตระหนักรู้ถึงเอกลักษณ์ของประชาชนให้ประจักษ์ชัด จากนั้นก็จะชี้ให้ชาวมุสลิมเห็นว่า ศาสนาอิสลามนั้นเหนือกว่าศาสนาอื่น เพราะฉะนั้น ปวงชนจึงควรมารวมกันได้จริงอิสลามเมื่อชุมชนได้ถูกกำหนดชัดเจนแล้ว การระดมความสนับสนุนของประชาชนเพื่อสิ่งซึ่งชี้ให้เห็นได้ว่าเป็นประโยชน์แก่ชุมชนนั้นเองก็มีใช้เรื่อง

ยากนัก ข้อกำหนดในศาสนาอิสลามจะถูกนำมาใช้เพื่อความยุติธรรม อันที่จริง การต่อสู้กับ “ความ สับสนจลาจลและการกดขี่เอาเปรียบ” เป็นพันธกิจของชาวมุสลิมทุกรูปทุกนาม ขั้นตอนสุดท้ายคือ การโจมตีคนมุสลิมที่ไม่ก้าวเข้ามามีส่วนร่วมในภาระหน้าที่อันศักดิ์สิทธิ์นี้

เหตุผลรองรับเหล่านี้รวมตัวกันเป็นโครงสร้างแห่งความหมาย ซึ่งชาวมุสลิมใช้ ประสบการณ์และประวัติศาสตร์ของตนให้เป็นรูปร่างขึ้น โครงสร้างดังกล่าวจะคลี่คลายตนเองในเวที การเมืองในรูปที่ชาวมุสลิมให้ความเห็นนอกเหนือใจ (หรือกระทั่งเข้าร่วมกับ) กลุ่มผู้ใช้ความรุนแรง ศาสนาอิสลามก็เหมือนศาสนาหรืออุดมการณ์ส่วนใหญ่อื่นๆ นั่นเองที่มีได้ก่อให้เกิดความรุนแรง แต่ถูก นำมาใช้เป็นเหตุผลรองรับความรุนแรง

อันที่จริงเหตุผลหลักที่ศาสนาอิสลามอาจถูกใช้เป็นเหตุผลรองรับความรุนแรงก็เพราะศาสนา อิสลามเป็นศาสนาที่เน้นการกระทำ ศาสนาอิสลามกระตุ้นศาสนิกชนของตนให้กระทำการอย่างใด อย่างหนึ่งต่อต้านความอยุติธรรม การกระทำนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นแบบรุนแรง เพราะอิสลามสอนว่า การใช้สัจจะต่อหน้าผู้ปกครองที่อธรรมหรือการกดขี่ขูดรีด เป็น “การต่อสู้” ที่ประเสริฐสุด จะเข้าใจว่า เหตุใด “การกระทำ” หรือ “การต่อสู้” หรือ “Jihad” ในศาสนาอิสลามจึงถูกตีความไปเป็นการ กระทำที่รุนแรงมาตลอด

ปัญหาของชนกลุ่มน้อยนั้น จะเกิดขึ้นกับประเทศทางแถบเอเชียกันเป็นส่วนใหญ่ หากเกิดขึ้น ในประเทศยุโรปแล้ว จะเป็นประเทศที่มีระบบการเมืองการปกครองแบบเผด็จการอย่างเช่นยุโรป ตะวันออกอย่างนี้เป็นต้น

คราวนี้เราหันมาดูนักวิจัยในยุคใหม่กันบ้างว่าจะมีการมองปัญหาของชนกลุ่มน้อยอย่างไร ใน ที่นี้เราคัดเลือกเฉพาะงานวิจัยที่พิมพ์ขึ้นในต่างประเทศ ซึ่งอาจเป็นสาระต่อการแก้ปัญหาของ บ้านเมืองไม่มากนักน้อย ซึ่งมีนักวิจัยที่น่าสนใจอยู่หลายท่านดังต่อไปนี้คือ Dulyakasem, Winzeler, Suwannathat-Pian, Che Man, Fianza, Do Tien Sam, Wan Mahmood, Syed Serajul Islam และ Agus Yusoff

Dulyakasem (1981) ได้ศึกษาถึงการศึกษาค้นคว้าและความเป็นชาตินิยมของกลุ่มชาติพันธุ์ ท่านได้ โต้แย้งว่า ความพยายามใดๆ ที่มุ่งก่อให้เกิดการกลืนชาติชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูที่กระทำโดย รัฐบาลด้วยรูปแบบของกระบวนการสมัยใหม่ อย่างเช่น จัดรูปแบบการศึกษาสมัยใหม่ จัดขยายองค์กร ทางราชการเข้าไปในท้องถิ่น การเพิ่มมาตรการในการควบคุมชุมชนชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู ตลอดจนการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ทันสมัยขึ้นนั้นจะก่อให้เกิดความขัดแย้งกันขึ้นระหว่าง ประชาชนในท้องถิ่นกับรัฐบาลกลาง ซึ่งท่านได้เน้นว่า หากรัฐบาลกลางมีความจริงใจที่จะพัฒนา คุณภาพของชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ทั้งหมดในประเทศแล้ว รัฐบาลต้อง

ปรับปรุงนโยบายให้มีความสอดคล้องกับขนบธรรมเนียมประเพณีของประชาชนในท้องถิ่น (Dulyakasem 1981:212)

จากการศึกษาของ Dulyakasem ผู้เขียนเห็นว่า การพัฒนาที่สอดคล้องกันกับขนบธรรมเนียมของท้องถิ่นนั้นเป็นสิ่งสำคัญมาก Dulyakasem ค่อนข้างเข้าใจถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นเป็นอย่างดี แต่ท่านก็ไม่ได้กล่าวถึงสาเหตุที่แท้จริงที่ทำให้ชนกลุ่มน้อยในท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งท้องถิ่นที่มีชาวมุสลิมเชื้อสายมลายูเป็นพลเมืองที่อาศัยอยู่เป็นกลุ่มใหญ่มีความเคลื่อนไหวด้านการเมือง

Winzeler (ค.ศ.1985) ท่านได้ศึกษาถึงปัญหาที่เกิดจากกลุ่มชาติพันธุ์ในรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย โดยกล่าวว่าปัญหาของกลุ่มชาติพันธุ์ที่เกิดขึ้นนั้น จะมาจากการกำหนดให้สถานภาพความเป็นพลเมืองที่ไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งสถานภาพ Bumiputera ที่เป็นสถานภาพพิเศษของกลุ่มชนชาติพันธุ์ชาวมาตรภูมิ ที่ได้ให้ไว้แก่ชาวมาเลเซียเชื้อสายมลายู ชาวจาบาห์ และชาวซาราวักนั้น มีศักดิ์เป็นเจ้าของแผ่นดิน ในขณะที่กลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ที่ไม่มีสถานภาพเช่นนั้นดังกล่าวนี้ อาจมีความน้อยเนื้อต่ำใจได้ นอกจากนี้ สภาพการณ์ที่เลื่อมล้ำเช่นนี้ จะทำให้ชุมชนชาติพันธุ์กลุ่มน้อยเสียสิทธิในการเป็นเจ้าของที่ดิน ซึ่ง Winzeler ได้โต้แย้งต่อการกระจายสิทธิที่ไม่เป็นธรรมว่า จะเป็นชนวนที่อาจก่อให้เกิดปัญหาได้ในที่สุด

สรุปแล้ว Winzeler ได้แสดงทัศนะในลักษณะที่เป็นห่วงต่อการมีสถานภาพพิเศษที่มีสิทธิแตกต่างกันของพลเมืองที่มีอยู่ในประเทศเดียวกัน อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์จลาจลที่เกิดขึ้นในมาเลเซียที่เกิดขึ้นในปีค.ศ.1969 นั้น เกิดมาจากความเลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจ ไม่ใช่เกิดมาจากความเลื่อมล้ำทางด้านสถานภาพการเป็นพลเมือง และตั้งแต่ประเทศมาเลเซียมีการปรับปรุงนโยบายทางเศรษฐกิจที่เรียกว่า New Economic Policy โดยยกฐานะให้กลุ่มชาติพันธุ์ชาวมาเลย์ Bumiputera มีศักยภาพพิเศษทางด้านเศรษฐกิจ โดยเริ่มตั้งแต่ปีค.ศ. 1971 เป็นต้นมานั้น ก็ไม่เคยมีเหตุการณ์ไม่สงบระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์เกิดขึ้นเลย ส่วนปัญหาที่ว่าสาเหตุของความเคลื่อนไหวด้านการเมืองของชนกลุ่มน้อยนั้นก็ยังไม่เป็นที่แน่ชัด

Suwannathat-Pian (1988) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างชาวไทยและชาวมาเลย์ ท่านพบว่า ปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มชาติพันธุ์มาเลย์และกลุ่มชาติพันธุ์ไทยที่เป็นชนกลุ่มน้อยนั้นเกิดมาจากอำนาจของชาวบริติชที่แพร่อิทธิพลเข้ามาในคาบสมุทรมลายูในยุคที่มีการล่าอาณานิคมนั่นเอง ในยุคนั้นชาวบริติชได้เซ็นสัญญามากมายกับบรรดาประเทศในแถบนี้ ทั้งนี้จะรวมไปถึงประเทศสยาม ฉะนั้น ผลจากสัญญาเบาริง (British Bowring Treaty) ในปี ค.ศ. 1902 ทำให้ชาวไทยทั้งที่อาศัยอยู่ในทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซียรวมถึงรัฐเคดาห์และรัฐกลันตันกลายเป็นชนกลุ่มน้อยใน British Malaya ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

การศึกษาของ Suwannathat-Pian ได้ชี้ให้เราเห็นถึงสาเหตุของการเกิดชนกลุ่มน้อยกลุ่มต่างๆ ในโลกนี้นั้น ล้วนแต่เกิดมาจากการปักปันเขตแดนจากมหาอำนาจในยุคล่าอาณานิคมเกือบทั้งสิ้น อย่างไรก็ตาม Suwannathat-Pian ก็ไม่ได้กล่าวอย่างชัดเจนว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นตามมา นั้นมีผลกระทบต่อสาเหตุของความเคลื่อนไหวด้านการเมืองของชนกลุ่มน้อยอย่างไร

Che Man (1991) ได้วิเคราะห์ปัญหาภาคพื้นดินในมินดาเนาทางตอนใต้ของประเทศฟิลิปปินส์และปัตตานีทางตอนใต้ของประเทศ ท่านได้สรุปไว้ว่า ปัญหาที่เกิดความไม่สงบทั้งทางภาคใต้ของประเทศฟิลิปปินส์และทางภาคใต้ของประเทศไทยนั้นเกิดขึ้นมาจากการทำลายล้างต่อระบบการเมืองปกครองท้องถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์เชื้อสายมลายูที่มีอยู่เดิมสูญสิ้นไป ซึ่งเกิดจากน้ำมือของกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มใหญ่ที่มาจากต่างถิ่น

อย่างไรก็ตาม Che Man ก็ไม่ได้กล่าวถึงสิทธิเสรีภาพที่เกิดขึ้นทางการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมของชนกลุ่มน้อยว่ามีความเกี่ยวข้องกับสาเหตุที่จะก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างไร

Fianza (1996) ได้วิจัยถึงผลกระทบจากโครงการต่างๆ ของชาวญี่ปุ่นในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ชาวโมโรในตอนใต้ของฟิลิปปินส์ ท่านพบว่าชาวโมโรในท้องถิ่นนั้นมีการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีอย่างเคร่งครัด ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับความเชื่อและการปฏิบัติตนในการใช้ที่ดินของตนเอง ซึ่งการปฏิบัติดังกล่าวนี้ มีพื้นฐานมาจากประเพณีของท้องถิ่นหรือ local adapt ที่ผสมผสานด้วยวิธีการเข้าครอบครองที่ดินตามความเชื่อในหลักการของอิสลาม ซึ่งท่านได้โต้แย้งว่า ความขัดแย้งที่เป็นปัญหาเกิดขึ้นในมินดาเนา รัฐที่อยู่ทางตอนใต้ของประเทศฟิลิปปินส์นั้น ส่วนหนึ่งเกิดมาจากนโยบายของรัฐบาลฟิลิปปินส์ที่มีการอพยพชาวต่างถิ่นจากทางตอนเหนือเข้าไปจับจองอาศัยอยู่ในที่ดินที่เป็นของชาวโมโรในท้องถิ่นนั่นเอง

สิ่งที่ Fianza ได้ศึกษาและให้ข้อสรุปลงไปนั้น แสดงให้เราเห็นว่า โครงการต่างๆ ซึ่งเป็นโครงการอพยพประชากรจากที่อื่นให้เข้าไปจับจองที่ดินทำกินในท้องถิ่นที่มีประชากรต่างศาสนา ต่างวัฒนธรรม และต่างขนบธรรมเนียมประเพณีปฏิบัติ อย่างเช่น การอพยพชาวอิสราเอลเข้าไปอยู่อาศัยในเขตบริเวณท้องถิ่นของชาวปาเลสไตน์ที่ถูกยึดมาโดยรัฐบาลอิสราเอล และรวมถึงตัวอย่างของโครงการสร้างนิคมป้องกันตนเองของไทยในสมัยท่านจอมพลถนอม กิตติขจร ที่ได้มีการอพยพชาวอิสานเข้าไปอาศัยอยู่ในจังหวัดนราธิวาส ยะลา และสตูลนั้น เป็นสิ่งที่ค่อนข้างเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาความขัดแย้งทางวัฒนธรรมเป็นอย่างยิ่ง และอาจก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งทางด้านเชื้อชาติตามมาในที่สุด ซึ่งในทางที่เป็นไปได้นั้น ควรปล่อยให้มีการอพยพของเผ่าพันธุ์ตามธรรมชาติ โดยเกิดจากความสมัครใจจากประชาชนทั้งสองฝ่ายคือ ประชาชนในท้องถิ่นและประชาชนที่อพยพมาจากที่อื่น โดยมีแรงจูงใจที่ทางฝ่ายรัฐจะต้องนำมาคือ โครงการอุตสาหกรรมต่างๆ เข้าไปพัฒนาในท้องถิ่นนั่นเอง

อย่างไรก็ตาม ท่าน Fianza ก็ไม่ได้กล่าวถึงสาเหตุที่เกิดจากผลกระทบทางการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมที่เกี่ยวข้องกับความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชนกลุ่มน้อย

Do Tien Sam (1996) ได้วิจัยเกี่ยวกับการค้าข้ามแดนระหว่างเวียดนาม-จีนแผ่นดินใหญ่ ท่านได้สนับสนุนให้มีการค้าข้ามแดนเกิดขึ้นโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานในเหตุผลที่ว่า ประชากรที่อาศัยอยู่ตามชายแดนนั้น มีการค้าข้ามแดนจนเป็นขนบธรรมเนียมประเพณี มีสายเลือดเดียวกัน มีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่เหมือนกัน และมีการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมในระดับเดียวกัน ทั้งสองประเทศจึงมีความปรารถนาที่จะใช้ประตูชายแดนในการผลักดันให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจ ควบคู่ไปกับความสัมพันธ์ทางด้านสังคมและขนบธรรมเนียมประเพณี รัฐบาลทั้งสองประเทศได้มีการยกระดับการพัฒนาทรัพยากรด้านการคลังทั้งภายในและภายนอกประเทศ มีการสร้างปรับปรุงเครือข่ายของการขนส่งจาก Hanoi ถึงจังหวัดชายแดนอย่างเช่น Quang Ninh และ Lang Son เจ้าหน้าที่ชายแดนมีอำนาจในการออกนโยบายการค้าชายแดนเพื่อปรับปรุงการค้า การท่องเที่ยว การผลิตสินค้าอุตสาหกรรมตามความเหมาะสมภายใต้รัฐธรรมนูญเวียดนามและกฎหมายระหว่างประเทศ ท่านได้สรุปว่า การเปิดทางการค้าระหว่างแดนจะมีส่วนกระตุ้นทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้เร็วขึ้นและจะเป็นการลดช่องว่างระหว่างเครื่องกีดขวางต่างๆ ที่เป็นปัญหาอุปสรรคระหว่างกันลงได้

จากการศึกษาของ Do Tien Sam แล้ว อาจจะเกี่ยวข้องกับความจริงจังหรือการทดสอบของรัฐบาลทั้งสองประเทศที่ติดชายแดน ในการที่จะพัฒนาประเทศจากความได้เปรียบของการมีชายแดนติดกันของทั้งสองฝ่าย จึงทำให้เวียดนามซึ่งเคยเป็นประเทศปิดมานานกลับมาเปิดประเทศอีกครั้ง และกำลังเป็นคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นการเกษตร การอุตสาหกรรม และการค้าระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาของท่านก็ไม่ได้กล่าวถึงสาเหตุของความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชนกลุ่มน้อยที่เกิดจากผลกระทบทางด้านสังคมว่าเป็นอย่างไร

Wan Mahmood, S.S (1998) ทำการวิจัยเรื่อง “การลดความรุนแรงของผู้ขัดแย้งชนกลุ่มน้อย: กรณีศึกษาความเคลื่อนไหวของชาวมุสลิมในภาคใต้ประเทศไทย พ.ศ. 2523-2537” โดยศึกษาถึงสาเหตุที่ความเคลื่อนไหวของกลุ่มชาติพันธุ์เปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์จากความรุนแรงสู่ทางเดินสายกลาง และมีการตรวจสอบความเคลื่อนไหวชาวมุสลิมเชื้อสายมลายูในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งท่านโต้แย้งไว้ว่า มีสองปัจจัยหลักที่ทำให้เปลี่ยนแปลงจากความรุนแรงสู่ทางเดินสายกลางได้คือ 1) ปัจจัย “ตั้ง” ประกอบไปด้วย “ความเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริงของระบบการเมืองการปกครอง” “การพัฒนาเศรษฐกิจให้ดีขึ้น” และ “การสร้างความเข้าใจและการยอมรับวัฒนธรรมที่ต่างกัน” ส่วน 2) ปัจจัย “ผลึก” ประกอบไปด้วย “การใช้กฎเหล็กในการควบคุมพลเมือง” “ทำลาย

ล้างการต่อสู้ด้วยกำลังอาวุธอย่างต่อเนื่อง” และ “การลดกำลังสนับสนุนของฝ่ายตรงกันข้ามทั้งจากภายในและภายนอก”

ท่านได้สรุปไว้ว่า ปัจจัย “พลิก” ซึ่งเป็นปัจจัยที่สองนั้นจะหยุดยั้งได้ในชั่วระยะเวลาอันสั้นเท่านั้น หากมีการกระทำอย่างยืดเยื้อแล้ว ความรุนแรงจะขยายตัวขึ้นเป็นวงใหญ่ขึ้นๆ ซึ่งการศึกษาของท่านนั้นท่านได้สนับสนุนปัจจัย “ดึง” ที่ประกอบด้วย “ความเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริงของระบบการเมืองการปกครอง” “การพัฒนาเศรษฐกิจให้ดีขึ้น” และ “การสร้างความเข้าใจและการยอมรับวัฒนธรรมที่ต่างกัน” จะทำให้ความรุนแรงกลับสู่ทางเดินสายกลางอย่างถาวร

Syed Serajul Islam (2005) ได้วิจัยเรื่องราวที่เกี่ยวกับอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ ท่านพบว่า มีการต่อสู้ที่ยาวนาน อย่างไรก็ตาม ท่านกล่าวว่า การเคลื่อนไหวทางการเมืองในจังหวัดชายแดนใต้ของประเทศไทยประสบความสำเร็จ สาเหตุหนึ่งก็เพราะว่า ระดับจากแรงกดดันของรัฐบาลไทยที่มีต่อชุมชนในท้องถิ่นชาวมุสลิมเชื้อสายมลายูนั้นอ่อนกว่าในต่างประเทศ หากเทียบจากแรงกดดันที่ประเทศฟิลิปปินส์กระทำต่อชุมชนชาวโมโรในมินดาเนา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ประเทศไทยไม่ได้ทำลายล้างสถาบันศาสนาของชนกลุ่มน้อยต่างๆ ภายในประเทศ แต่รัฐบาลจากทุกยุคทุกสมัยได้มุ่งที่จะให้เกิดการรวมศูนย์แห่งอำนาจทางการเมืองเข้าสู่ส่วนกลาง โดยพยายามให้เกิดกิจการทางการเมืองทั้งหมดแบบรวมศูนย์ ทั้งนี้จะรวมทั้งนโยบายการเมืองและการปกครอง ซึ่งจะถูกรวมเข้าไปไว้ที่ส่วนกลางเพียงแห่งเดียว ตามรูปแบบของรัฐเดี่ยว อย่างไรก็ตาม ท่านกลับโต้แย้งว่า การที่มีการเปลี่ยนการเรียกชื่อภาษามลายูเดิมของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูให้เป็นอย่างอื่น โดยที่ทางการได้เปลี่ยนการเรียกชื่อภาษาจากคำว่า “ภาษามลายู” เป็น “ภาษาท้องถิ่น” นั้น คือจุดเริ่มต้นของการทำลายอัตลักษณ์หรือการกลืนชาติพันธุ์ของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูนั่นเอง

อย่างไรก็ตาม Syed Serajul Islam ก็ไม่ได้ระบุถึงสาเหตุที่แท้จริงของความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชนกลุ่มน้อยที่เกิดจากผลกระทบต่างๆ และปัญหาที่ส่งผลต่อสังคม การเมือง และเศรษฐกิจออกมาอย่างชัดเจน

Agus Yusoff (2006:341) ได้วิจัยเรื่องราวเกี่ยวกับมาเลเซียในรูปแบบของระบบสหพันธรัฐ เพื่อหาคำตอบที่ว่า รัฐต่างๆ ที่อยู่ใต้อาณัติของมาเลเซีย ซึ่งมีรัฐบาลปกครองท้องถิ่นที่บางรัฐปกครองโดยพรรคฝ่ายค้าน อย่างเช่น รัฐกลันตัน ที่ถูกปกครองโดยพรรค PAS นั้น มีการตั้งข้อสงสัยว่าจะก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งหรือความสมานฉันท์หรือไม่อย่างไร ในที่สุด จากบทสรุปของท่านพบว่า ได้มีการเลือกปฏิบัติจากรัฐบาลกลาง จนทำให้เกิดปริมาณการผลิตหรือมวลภายในประเทศต่อปี (GDP) ของรัฐกลันตันที่มีพรรคฝ่ายค้านปกครองท้องถิ่นนั้นตกต่ำที่สุด และเป็นรัฐที่ยากจนที่สุดในประเทศมาเลเซีย เพราะมี GDP ประมาณร้อยละ 26 หากเทียบกับรัฐอื่นๆ ในสหพันธรัฐ และเหตุการณ์ลักษณะเดียวกันก็ได้เกิดขึ้นที่รัฐซาบฮ์และรัฐซาราวักสมัยที่พรรค PBS ปกครองท้องถิ่นในรัฐซาบฮ์

ซึ่งจากการที่เกาะบอร์เนียวสมัยที่เป็นฝ่ายค้านทำการปกครองท้องถิ่นก่อนปี ค.ศ. 1990 นั้น ปรากฏว่าประชากรมีรายได้ต่อปีตกต่ำมาก ซึ่งที่ซาบารห์ประมาณ RM700 และที่ซาราวัก RM550 แต่หลังจากพรรค PBS ได้เข้าร่วมเป็นพรรคแนวร่วมแห่งชาติไปของรัฐบาลไปแล้ว ได้มีสถิติเป็นที่คาดกันว่าในปี ค.ศ. 2000 นั้น รายได้ของประชากรต่อปีกลับเพิ่มขึ้นที่ซาบารห์เป็น RM6,159 และที่ซาราวัก RM6029

การแทรกแซงโดยเลือกปฏิบัติจากรัฐบาลกลางต่อชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์จะมีผลอย่างมากต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่างๆ นานาในทุกด้าน อย่างไรก็ตาม Agus Yusoff ก็ไม่ได้ระบุถึงสาเหตุของความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชนกลุ่มน้อยออกมาให้เห็น ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดจากผลกระทบทางการเมือง ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจต่อประเทศที่ติดชายแดนในปัจจุบันนี้

Wan Mahmood, S.S (2007) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ “การเมืองของผู้แทนกลุ่มชาติพันธุ์: กรณีศึกษาชาวมาเลย์มุสลิมในภาคใต้ประเทศไทยและชาวไทยพุทธในภาคเหนือประเทศมาเลเซีย” โดยศึกษาถึงกระบวนการที่กลุ่มชาติพันธุ์ได้เป็นผู้แทนในระบบรัฐสภาตามครรลองของประชาธิปไตย และตรวจสอบกลุ่มชาติพันธุ์สองกลุ่มคือ ชาวมาเลย์มุสลิมในภาคใต้ประเทศไทยและชาวไทยพุทธในภาคเหนือประเทศมาเลเซีย

Wan ได้สรุปออกมาว่า ภาวะความเป็นผู้นำและการศึกษาที่สูงขึ้นของกลุ่มชาติพันธุ์จะเป็นค่านิยม (value) ที่มีความสำคัญที่สุดที่มีความเกี่ยวข้องกับการเป็นผู้แทนทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ทั้งชาวมาเลย์มุสลิมในภาคใต้ประเทศไทยและชาวไทยพุทธในภาคเหนือประเทศมาเลเซีย อย่างไรก็ตาม ท่านได้เน้นว่า รูปแบบความเคลื่อนไหวทางการเมืองที่เป็นความรุนแรงหรือทางเดินสายกลางมิได้ขึ้นอยู่กับภาวะความเป็นผู้นำและการศึกษาที่สูงขึ้นของกลุ่มชาติพันธุ์แต่อย่างใด หากจะขึ้นอยู่กับการตอบสนองจากการดำเนินนโยบายจากฝ่ายรัฐที่มีต่อกลุ่มชาติพันธุ์นั่นเอง

ณรงค์ ศรีสวัสดิ์และสุริยะ สะนิวา (2558) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาสังเคราะห์ความรู้ด้านพหุสังคม ความขัดแย้ง ความรุนแรง และสันติภาพในจังหวัดชายแดนภาคใต้” ผลการศึกษาเชิงปริมาณพบว่า ในปี พ.ศ. 2555 2556 และ 2558 การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงมีแนวโน้มลดลงมากกว่าเพิ่มขึ้น การสูญเสียระดับบุคคลและกลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นราษฎรผู้ทำมาหากินอยู่ในชุมชนหมู่บ้านมากกว่าเจ้าหน้าที่รัฐ ส่วนผู้ก่อเหตุรุนแรงมีการสูญเสียน้อยที่สุด ภายใต้อัยการกระจายของเหตุการณ์รุนแรงระหว่างเดือนธันวาคม 2558 ถึง 2559 แสดงให้เห็นถึงการมีเหตุการณ์รุนแรงจำนวนทั้งหมด 240 คั้ง กระจายไปในพื้นที่อำเภอ จำนวน 166 อำเภอ มีผู้ที่ได้รับผลกระทบจำนวน 310 คน เป็นเพศชาย 276 คน หญิง 34 คน ไทยพุทธ 172 คน อิสลาม 138 คน ตาย 142 คน และบาดเจ็บ 168 คน มีเหตุการณ์รุนแรงสูงสุดในเดือนเมษายน 2559 มีผู้ที่ได้รับผลกระทบเฉลี่ย

1.7 คนต่อวัน รองลงมา คือ เดือนมีนาคม 2559 มีผู้ได้รับผลกระทบ เฉลี่ย 1.2 คนต่อวัน และต่ำสุดในเดือนมิถุนายน 2558 มีผู้ได้รับผลกระทบ เฉลี่ย .3 คน ต่อวัน

ส่วนผลการวิจัยเชิงคุณภาพพบว่า พหุระบบสังคมของสามจังหวัดประกอบด้วยประชาชนคนมุสลิมมลายูปาตานี ส่วนใหญ่ที่มีอัตลักษณ์ด้านชาติพันธุ์ของคนมลายูมีบรรพบุรุษรวมอยู่ในมาเลเซีย นับถือศาสนาอิสลามอย่างเคร่งครัด พูดภาษามลายู การดำรงชีวิตความเป็นอยู่ทางด้านสังคมวัฒนธรรมไม่แยกจากการปฏิบัติทางศาสนา ความขัดแย้งกับรัฐสยามหรือรัฐบาลไทย มีความสืบเนื่องมาจากประวัติศาสตร์เชิงจารีตที่ระบบสังคมใหญ่ของรัฐไทย มีรัฐบาลกรุงเทพฯ ใช้อำนาจรัฐดำเนินการเมืองการปกครองแบบอำมาตยาธิปไตย ขับเคลื่อนระบบสังคมไทยด้วยการลดทอนอำนาจของเจ้าเมืองปัตตานีที่เคยเป็นรัฐอิสระสมัยลังกาสุกะให้อยู่ภายใต้อำนาจการปกครองของรัฐบาลกรุงเทพฯ ความขัดแย้งซ่อนเร้นเพิ่มมากขึ้น เมื่อรัฐบาลกรุงเทพฯ โดยนายกรัฐมนตรีหัวหน้าคณะผู้นำอำนาจรัฐดำเนินนโยบายผิดพลาดซ้ำแล้วซ้ำเล่า

สรุปแล้ว จากวรรณกรรมที่สำรวจมานั้น ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับชนกลุ่มน้อยอาจมีสาเหตุมาจากหลายสาเหตุ โดยอาจแบ่งประเภทของสาเหตุต่างๆ ออกได้ 6 ประเภทดังต่อไปนี้ คือ 1) อิทธิพลจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นอิทธิพลของชาติมหาอำนาจ (Suwannathat-Pian) 2) นโยบายของรัฐบาล คือการทำลายระบบการเมืองการปกครองท้องถิ่นแบบดั้งเดิม (สุรินทร์, , Che Man, Wan Mahmood) และการแบ่งปันทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่เป็นธรรม (Fianza, 1996) 3) การศึกษา คือการพัฒนาสมัยใหม่ที่ไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น (Dulyakasem,1981) 4) ศาสนา คือ ขาดความเข้าใจในวัฒนธรรมของท้องถิ่น และขาดสถาบันที่สามารถเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจร่วมกัน (ชัยวัฒน์) 5) ทักษะคือ คือ มีความพยายามที่จะกลืนชาติ (อารง) การจำกัดสิทธิอย่างไม่เป็นธรรม (Winzeler) และการบิดเบือนอัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ (Syed Serajul Islam, 2005) และ 6) เศรษฐกิจ คือ การพัฒนาที่ไม่ทั่วถึงเนื่องจากการเลือกปฏิบัติ (Agus Yusoff, Do Tien Sam) ส่วนงานวิจัยของณรงค์ ศรีสวัสดิ์และสุริยะ สะนิวา (2558) เห็นว่าปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เกิดขึ้นเนื่องจากรัฐบาลกรุงเทพฯ โดยนายกรัฐมนตรีหัวหน้าคณะผู้นำอำนาจรัฐดำเนินนโยบายผิดพลาดซ้ำแล้วซ้ำเล่า

ส่วนงานศึกษาเกี่ยวกับการวัดผลผลิตภาพการผลิตโดยรวมของประเทศไทยนั้น งานศึกษาเกี่ยวกับการวัดผลผลิตภาพการผลิตโดยรวมของประเทศไทย (ไพฑูรย์ (2541), มิ่งขวัญ (2542), ธนากร แห่งประเทศไทย (2544), กาญจนา (2545), กิตต์ (2550) และบุษกร (2550) จากการตรวจเอกสารพบว่าทุกงานวิจัยมีการศึกษาด้วยวิธี Non – Parametric Approach และสามารถอธิบายผลการศึกษาได้ดังนี้

ไพฑูรย์ ไกรพรศักดิ์ (2541) ได้ศึกษาถึงการเจริญเติบโตของผลิตภาพการผลิตโดยรวมของไทย ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ทางเศรษฐมิติ โดยใช้ 8 สาขาการผลิตหลักในการทดสอบและประมาณค่าความยืดหยุ่นของปัจจัยทุนและแรงงานโดยใช้แนวทาง Co-integration and Error Correction Model เพื่อใช้ในการคำนวณ โดยทำการศึกษาตั้งแต่ปี 2533 -2539 ซึ่งค่า TFP Growth ที่คำนวณได้มีความคล้ายคลึงกันกับ Growth Accounting และมีนัยสำคัญของค่า Parameters ต่างๆที่เกี่ยวข้องได้ ดังนั้น ผลการศึกษาพบว่า ในปี 2533 บทบาทของ TFP Growth ได้ลดลงอย่างชัดเจนจนติดลบในหลายสาขา ในขณะที่ เป็นปัจจัยหลักที่ยังคงสนับสนุนให้เศรษฐกิจขยายตัวได้ และผลประมาณค่าในปี 2540 -2541 พบว่า TFP Growth มีแนวโน้มที่ลดลง

มิ่งขวัญ ชุสวัสดิ (2542) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่กำหนดอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภาพการผลิตรวมของประเทศไทย โดยมีข้อสมมติฐานที่สำคัญคือ 1) ระบบเศรษฐกิจที่พิจารณาอยู่ภายใต้การผลิตเป็นแบบคงที่ (Constant return to scale) คือ อัตราการเพิ่มของผลผลิตหรือรายได้จะเท่ากับอัตราเพิ่มของปัจจัยการผลิตแต่ละชนิด และ 2) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็น Neutral technological function ซึ่งมี K และ L เป็นปัจจัยการผลิตของ หมายถึงการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในลักษณะที่การลดการใช้ปัจจัยการผลิตประเภทต่างๆ ลงในสัดส่วนที่เท่าๆ กัน โดยใช้ Cobb – Douglas function ผลการศึกษาพบว่า ในช่วง พ.ศ. 2524 -2539 มีอัตราร้อยละเฉลี่ยไม่เกิน 6 และพบว่าบางปีมีค่าติดลบ ที่เป็นเช่นนี้ มองมาจากอัตราการเจริญเติบโตของปัจจัยการผลิต ได้แก่ ปัจจัยทุนรวมกับปัจจัยแรงงาน จะมีค่าสูงกว่าอัตราการเจริญเติบโตของผลผลิต ประชาชาติเบื้องต้น ขณะที่ในปี 2533 เป็นต้นมา อัตราการเจริญเติบโตของปัจจัยทุนสูงกว่าอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภาพการผลิตรวม แสดงให้เห็นว่า โครงสร้างการผลิตของไทยนั้น มีอัตราการเจริญเติบโตของการใช้ปัจจัยการผลิต โดยเฉพาะปัจจัยทุน

ธนากรแห่งประเทศไทย (2544) ได้ศึกษาผลิตภาพการผลิตของประเทศไทย โดยได้วิเคราะห์การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและมีเสถียรภาพในระยะยาวโดยพิจารณาจาก ผลิตภาพการผลิต (Productivity) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์แหล่งที่มาของการเติบโตทางเศรษฐกิจโดยใช้วิธี Growth Accounting โดยศึกษาเป็นรายปีตั้งแต่ปี 2523 – 2539 ซึ่งแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 แบบจำลอง คือ (1) แบบจำลอง TFP ขั้นพื้นฐาน (2) แบบจำลอง TFP ที่ปรับคุณภาพแรงงาน และ (3) แบบจำลอง TFP ที่ปรับปัจจัยทุนด้วยอัตราการใช้กำลังการผลิต ซึ่งเป็นผลมาจากการศึกษา พบว่า ในช่วงปี 2523 – 2539 การเติบโตทางเศรษฐกิจของไทยที่เฉลี่ยสูงถึงร้อยละ 8 ต่อปีนั้น เป็นผลมาจาก Total Factor Productivity (TFP) ร้อยละ 2.3 ต่อปี หรือคิดเป็นเฉลี่ยร้อยละ 28.3 ของ GDP ซึ่งค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับที่ร้อยละ 46 – 71 ต่อ GDP ของประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น ประเทศญี่ปุ่น สหรัฐ และยุโรป

กาญจนา โชคไพศาลศิลป์ (2545) ได้ศึกษาถึงการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงผลิตภาพปัจจัยการผลิตโดยรวมในประเทศไทย ปี 2520 – 2542 โดยคำนึงถึงผลของการเปลี่ยนแปลงทางวัฏจักรการผลิต ผลของการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพของแรงงานและผลการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างภาคการผลิต และทำการศึกษาปัจจัยที่กำหนดอัตราการเติบโตของผลิตภาพปัจจัยการผลิตโดยรวม ผลการศึกษา พบว่า การขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ยกเว้นในปี 2540 – 2541 ที่อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมีค่าติดลบเนื่องจากวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น โดยการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของไทยเป็นผลมาจากการเติบโตของแรงงานที่ร้อยละ 1.40 การเจริญเติบโตของปัจจัยทุนที่ร้อยละ 3.53 ส่วนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเกิดจาก TFPG ที่มีค่าเพียง 1.27

กิตต์ จิรกิตติยางกูร (2550) ได้ศึกษาถึงการประมาณค่าอัตราการเติบโตผลิตภาพปัจจัยการผลิตโดยรวมของไทย ทำการศึกษาในช่วงระหว่างปี 2525 – 2548 และทำการศึกษาใน 2 ระดับ คือ ระดับเศรษฐกิจมวลรวม และระดับรายสาขาการผลิต 8 สาขา ผลการศึกษาพบว่า ประเทศไทยมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยเฉลี่ยที่ร้อยละ 6.03 ต่อปี โดยเป็นการเติบโตจากการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตโดยรวม (Total Factor Productivity Growth: TFPG) เฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 0.81 ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 13.47 ของการเติบโตโดยรวม โดยมีปัจจัยทุนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการเติบโต ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 75.57 และปัจจัยแรงงานที่มีสัดส่วนร้อยละ 10.96 เมื่อพิจารณาเป็นรายสาขาพบว่า โดยเฉลี่ยแล้วปัจจัยทุนสัดส่วนที่มาของการเติบโตสูงสุดในทุกสาขาการผลิต ขณะที่จากการศึกษาใน 24 ปี พบว่า TFPG ที่มีค่าติดลบมีอยู่ 2 สาขา คือ สาขาก่อสร้าง และสาขาการพาณิชย์ และเมื่อเปรียบเทียบกับต่างประเทศ พบว่าประเทศไทยมีความค่า TFPG ใกล้เคียงกับประเทศมาเลเซีย

บุษกร ปะกิระเนย์ (2550) ได้ศึกษาถึงการเจริญเติบโตของผลิตภาพการผลิตรวมของประเทศไทย ซึ่งจะแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ช่วงคือช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ซึ่งการศึกษาพบว่าในช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจปี 2524 – 2540 การเจริญเติบโตของผลิตภาพการผลิตของปัจจัยการผลิตโดยรวมตลอดช่วง 17 ปีมีค่าเท่ากับร้อยละ 4.37 ขณะที่ปัจจัยการผลิตทั้งปัจจัยทุนและปัจจัยแรงงาน มีความสัมพันธ์กับ GDP ในทิศทางเดียวกัน ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และหลังวิกฤตเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540 – 2549 การเจริญเติบโตของผลิตภาพการผลิตโดยรวมของประเทศไทยมีค่าต่ำลงมาก ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0 ขณะที่ปัจจัยการผลิตทั้งปัจจัยทุนและปัจจัยแรงงาน มีความสัมพันธ์กับ GDP ในทิศทางเดียวกัน เช่นเดียวกันกับช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ

สรุปแล้ว เศรษฐกิจระดับรากหญ้าของประเทศไทยยังอยู่ที่ระดับควรปรับปรุง ซึ่งการปรับปรุงเศรษฐกิจนั้น สามารถทำได้ด้วยหลายวิธี ส่วนงานวิจัยเรื่อง ประชากรรัฐกับการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้นเห็นว่าการแก้ปัญหา นั้น เราไม่สามารถแก้ได้เพียงจุดใดจุดหนึ่งของภาค ฉะนั้น การนำโครงการประชารัฐถือเป็นการแก้ปัญหาของภาครัฐที่ตรงประเด็นที่สุดในเวลานี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จะก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ไม่มากนัก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงความสำคัญของยุทธศาสตร์ประชารัฐที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงต่อเหตุการณ์ความรุนแรงลดลง มีการสำรวจสอบถามความคิดเห็น (perceptions) จากผู้นำชุมชนในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส เพื่อตรวจสอบคำถามที่ว่า “เพราะเหตุใดประชารัฐมีความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้”

ฉะนั้น บทนี้เป็นการอภิปรายถึงวิธีดำเนินการวิจัยที่ประกอบด้วยลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย วิธีการหาความเป็นไปได้ และระยะเวลาการดำเนินการวิจัย

3.1 ลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ

3.1.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

เป็นการแสวงหาความรู้โดยการพิจารณาปรากฏการณ์สังคมจากสภาพแวดล้อมตามความจริงในทุกมิติ สนใจข้อมูลด้าน ความรู้สึกนึกคิด การให้ความหมายหรือคุณค่ากับสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนค่านิยมหรืออุดมการณ์ของบุคคล เน้นการเข้าไปสัมผัสกับข้อมูลหรือปรากฏการณ์โดยตรง มักใช้เวลานานในการศึกษาติดตามระยะยาว ไม่เน้นการใช้สถิติตัวเลขในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การสังเกตและการสัมภาษณ์เป็นวิธีหลักในการ เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (inductive)

ลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงคุณภาพ มีดังต่อไปนี้

1. เน้นข้อมูลด้านความรู้สึกนึกคิด จิตใจ การให้ความหมายหรือคุณค่ากับสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนค่านิยมหรืออุดมการณ์ของบุคคล
2. เป็นการศึกษาปรากฏการณ์ในบริบทสังคมและวัฒนธรรม หรือสภาพแวดล้อมตามความเป็นจริงในภาพรวมโดยการมองจากหลายแง่มุม มักจะมีการวิจัยในสนาม (Field research)
3. เป็นการศึกษาติดตามระยะยาวและเจาะลึกเพื่อให้เข้าใจการเปลี่ยนแปลงของปรากฏการณ์สังคม
4. คำนึงถึงความเป็นมนุษย์ของผู้ถูกวิจัยโดยการเข้าไปสัมผัส สร้างความสนิทสนมและความไว้วางใจ

5. ใช้การพรรณนาให้เห็นรายละเอียดเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของชุมชนหรือกรณีศึกษา และใช้การวิเคราะห์ตีความโดยนำข้อมูลเชิงรูปธรรมย่อย ๆ หลาย ๆ กรณีมาสรุปเป็นเชิงนามธรรม

6. ผู้วิจัยจะนำความรู้สึคนึกคิดส่วนตัวเข้าไปรวมอยู่ด้วย

3.1.2 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

เป็นการวิจัยเพื่อตอบปัญหาวิจัย ที่มีการวัดค่าของตัวแปรออกมาเป็นตัวเลข การวิจัยเชิงปริมาณจะพยายามออกแบบวิธีการวิจัยให้มีการควบคุมตัวแปรที่ศึกษา ถ้าเป็นการศึกษาตัวแปร 2 ตัวขึ้นไป ก็เป็นการวิเคราะห์ตัวแปรเหล่านั้นว่า มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ตัวแปรใดเป็นตัวแปรอิสระ ตัวแปรใดเป็นตัวแปรตาม และต้องจัดเตรียมเครื่องมือรวบรวมข้อมูลให้มีคุณภาพ จัดกระทำสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องให้เป็นมาตรฐาน และใช้วิธีการทางสถิติช่วยวิเคราะห์และประมวลข้อสรุปเพื่อให้เกิดความคลาดเคลื่อน (Error) ให้น้อยที่สุด

ลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงปริมาณ มีดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) มีวัตถุประสงค์ที่จะพยายามให้คำอธิบายปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์ โดยพยายามใช้แนวที่เรียกว่า ปฏิฐานนิยม (Positivism) การอธิบายปรากฏการณ์จึงเป็นการนำเสนอเชิงตัวเลข ทางสถิติ เช่น ร้อยละของประชากรที่อาศัยอยู่ในเมือง ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจ

2. ลักษณะของข้อมูล การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) จะเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสำรวจ เน้นการเก็บข้อมูลจากคนจำนวนมาก เพื่อทำการวิเคราะห์และทดสอบทฤษฎีหรือสร้างทฤษฎีและให้ความหมายในเชิงวิชาการมากกว่าการศึกษาแง่มุมแบบชาวบ้าน

3. การตั้งสมมติฐานและการทดสอบสมมติฐาน การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ข้อมูลจากการวิจัยเชิงปริมาณจะเหมาะสมกับการทดสอบทฤษฎีด้วยวิธีการแบบอุปนัย (Deductive) แนวปฏิฐานนิยมเป็นหลัก

4. การทดสอบความแม่นยำ เทียบตรงของข้อมูลและความเชื่อถือได้ของข้อมูล การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ใช้การเก็บข้อมูลจากคนจำนวนมากด้วยแบบสอบถาม คำถามในแบบสอบถามจึงจำเป็นต้องมีความชัดเจน

5. ระยะเวลา การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถแยกออกจากการเก็บข้อมูลโดยเด็ดขาดได้ การวิเคราะห์ข้อมูลอาจให้เจ้าหน้าที่วิเคราะห์เชิงสถิติดำเนินการได้โดยไม่ต้องมีความรู้เกี่ยวกับชุมชนที่ไปศึกษา

3.2 กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย

โครงการวิจัยนี้ได้ยึดตามกรอบยุทธศาสตร์ประชารัฐและแนวคิดการที่จะได้รับความร่วมมือจากประชาชนของ Huntington, 1991:5 จึงกำหนดตัวแปรอิสระ 5 ปัจจัยคือ 1) ประชาชนเข้าใจในนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ 2) ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหา 3) มีการเคารพและปฏิบัติตนตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวม 4) มีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียม และ 5) การมีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชน ต่อสังคม และประเทศชาติ ส่วนตัวแปรตามคือ “เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง”

การทำให้ระบบการเมืองทันสมัย (Political Modernization) ตามแนวคิดของ Huntington นั้นจะประกอบด้วยตัวแปรผันสามตัวคือ 1. ความมีเหตุผลของอำนาจ (Rationalization of Authority) ทั้งในแง่ของที่มาแห่งอำนาจและการใช้อำนาจ 2. การจำแนกแยกแยะและทำหน้าที่ตามความชำนาญเฉพาะอย่างของโครงสร้างของระบบการเมือง (Differentiation and Specialization) และ 3. การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation) ซึ่ง Huntington ได้กล่าวต่อว่าการทำให้ทันสมัยทางการเมืองมีจุดเน้นที่นำมาซึ่งรูปแบบระบบการเมืองทันสมัย ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเกิดขึ้นของกลุ่มทางสังคมใหม่ ซึ่งมีความสำคัญทางการเมืองและกลุ่มเหล่านี้ได้เคลื่อนย้ายเข้าสู่ระบบการเมือง ซึ่งอาจทำให้เกิดการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

ส่วนการพัฒนาการเมือง (Political Development) นั้น จะเป็นการสร้างสถาบันทางการเมืองที่มีลักษณะยืดหยุ่น (adaptability) ซับซ้อน (complexity) และเป็นอิสระพอสมควร (autonomy) และมีความเป็นกลุ่มเป็นก้อนมากพอ (coherence) ที่จะสามารถควบคุมการขยายตัวของการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ ตลอดจนสามารถที่จะส่งเสริมให้มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ ถ้าจะกล่าวอย่างสั้น ๆ ก็คือความทันสมัยทางการเมืองคือการตื่นตัวและมีส่วนร่วมทางการเมือง ส่วนการพัฒนาการเมืองคือการสร้างสถาบันเพื่อจัดระเบียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองดังกล่าว ซึ่งถ้าอัตราการพัฒนาการเมืองเกิดขึ้นไม่ทันอัตราความทันสมัยทางการเมืองก็จะนำไปสู่ความฝืดทางการเมือง (Political Decay)

แนวความคิดของ Huntington มีสาระประโยชน์อย่างมากสำหรับการวิเคราะห์การเมืองในประเทศกำลังพัฒนา ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดก็คือ การเมืองไทยหลัง 14 ตุลาคม 2516 มีการตื่นตัวทางการเมืองมาก หรือกล่าวได้ว่ามี Political Modernization มาก แต่การพัฒนาการเมือง (Political Development) หรือสร้างสถาบันทางการเมืองที่จะจัดระเบียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นเจริญ

ไม่ทัน ผลสุดท้ายก็นำไปสู่ความผูกพันทางการเมืองตามที่ทราบกันอยู่ แต่คำจำกัดความดังกล่าวก็แคบเกินไป และยังติดอยู่กับสภาวะการเมืองในยุคใหม่ คือ การมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งทำให้ปรับใช้ไม่ได้กับยุคสมัยที่คนไม่เข้าร่วมทางการเมือง

สำหรับ Huntington เองนั้นต่อมาก็ได้เปลี่ยนแนวความคิดในเรื่องการพัฒนารเมือง โดยเขียนบทวิจารณ์ตัวเอง และออกมาด้วยความคิดแนวใหม่ในแง่ “The Change to Change” โดยมองดูการปรับเปลี่ยนของระบบการเมืองที่จะรับการเปลี่ยนแปลงด้านอื่น ในแง่นี้จะเห็นว่าเป็นการทางที่การเปลี่ยนแปลงของระบบการเมืองโดยเลี้ยงชีพคำว่าพัฒนารเมือง

สำหรับแนวความคิดนี้ อาจจะเหมาะกับการมองดูการเปลี่ยนแปลงของระบบการเมือง ซึ่งในแง่หนึ่งก็คือ ความสามารถในการปรับตัวหรือปรับเปลี่ยนเพื่อสนองต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีความหมายกว้าง เพราะรวมทั้งในแง่โครงสร้างทางการเมือง วัฒนธรรม และค่านิยม ทศนคติต่าง ๆ ในแง่หนึ่งเป็นการหลีกเลี่ยงข้อถกเถียงและจุดอ่อนต่าง ๆ ของทฤษฎีพัฒนารเมืองความพยายามของนักวิชาการในโลกกำลังพัฒนาที่จะประยุกต์ทฤษฎีพัฒนารเมืองซึ่งส่วนใหญ่เป็นของนักวิชาการประเทศตะวันตก โดยเฉพาะนักวิชาการอเมริกัน มักจะประสบปัญหาในแง่ที่ว่าปรับได้ลำบาก เพราะทฤษฎีหรือแนวความคิดดังกล่าว สร้างมาจากประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการของประเทศตะวันตก เช่น development syndrome หรือพหุภาพแห่งการพัฒนาของ Pye แม้จะพยายามหลีกเลี่ยงโดยพยายามทำให้เป็นทฤษฎีสากลที่ใช้ได้ทุกกาลเทศะ เช่น ของ Huntington เรื่อง Political Modernization (ความตื่นตัวทางการเมือง) และ Political Development (การจัดตั้งสถาบันรองรับการมีส่วนร่วม) มิฉะนั้นจะเกิด decay ก็ไม่สามารถปรับเข้ากับยุคที่คนไม่เข้าร่วมทางการเมืองจึงได้มีการคิดแนวทฤษฎีใหม่ขึ้นมา ซึ่งจะกล่าวโดยสังเขปข้างล่างนี้

แนวความคิดการพัฒนารเมืองที่ใช้ได้กับระบบการเมืองทุกระบบทุกยุคทุกสมัยนี้จะพิจารณาเฉพาะด้านการเมือง โดยดูที่สถาบันและกระบวนการทางการเมืองและอำนาจทางการเมือง แนวความคิดอันนี้จะมีลักษณะเป็นกลางโดยไม่มีอคติทางอุดมการณ์ทางการเมืองด้วย

แผนพัฒนารเมืองจะประกอบด้วยตัวแปรสามตัว คือ 1. ความสามารถในการที่ทำให้ระบบการเมืองยอมรับโดยสมาชิกของประชาคมการเมือง (the Capacity to Make the Political System Acceptable by members of the Political Community) 2. การรับช่วงอำนาจทางการเมืองอย่างสันติ (Peaceful transfer of Power) และ 3. ความต่อเนื่องของระบบการเมือง (continuity of the Political System)

ตัวแปรข้อหนึ่งที่ว่าความสามารถในการที่ทำให้ระบบการเมืองยอมรับโดยสมาชิกของประชาคมการเมืองนั้น หมายความว่า ถ้าระบบการเมืองนั้นสามารถใช้วิธีโฆษณาชวนเชื่อหรือแสดงความสามารถในการแก้ปัญหาสังคม ทำให้เกิดความยอมรับหรือความชอบธรรมขึ้นโดยไม่ใช้กำลัง ทั้ง ๆ ที่ระบบนั้นอาจเป็นระบบที่มีความเหลื่อมล้ำต่ำสูง ความยุติธรรม แต่ถ้าสมาชิกสังคมยอมรับสภาพดังกล่าวโดยดุษฎี เช่น ยอมรับสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจที่ต่ำกว่าสมาชิกอื่นและยังให้ความสำคัญสนับสนุนระบบการเมืองนั้นอย่างเต็มที่ ก็ถือว่า ระบบการเมืองนั้นมีความสามารถที่ทำให้เป็นที่ยอมรับและมีความชอบธรรม การกล่าวเช่นนี้ มิได้หมายความว่า เป็นการสนับสนุนระบบที่ขาดความยุติธรรมทางสังคม แต่เป็นการมองจากความเป็นจริงว่า มีสังคมจำนวนมากที่คนมีความแตกต่างและไม่เสมอภาคกัน แต่ก็ยังยอมรับระบบการเมือง ตัวอย่างดังกล่าวมีมากมายไม่จำเป็นต้องเอ่ยถึง

ตัวแปรตัวที่สองซึ่งได้แก่ การรับช่วงอำนาจทางการเมืองอย่างสันติ หมายถึงการเปลี่ยนตัวผู้นำต้องไม่เกิดจากการใช้อำนาจอาวุธหรืออำนาจทหาร หรือวิธีการอันรุนแรง ช่วงชิงอำนาจนั้น จะเป็นด้วยการสร้างประเพณีการสืบทอด หรือการเลือกตั้งโดยมีกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน หรือการต่อรองในพรรคว่าใครควรจะสืบทอด หรือผ่านการทดลองความสามารถเพื่อเป็นผู้นำโดยไปต่อสู้กับชีวิตคนเดียวบนเกาะที่มีภัยอันตรายต่าง ๆ ถ้ารอดชีวิตก็จะได้เป็นผู้นำซึ่งเป็นวิถีปฏิบัติของคนบางเผ่าในสมัยโบราณ ข้อสำคัญคือต้องไม่ใช้กำลังช่วงชิง รัฐประหารยึดอำนาจ อะไรทำนองนี้ แต่เป็นปลายวิธีกันสันติ

ตัวแปรข้อที่สามคือ ความต่อเนื่องของระบบการเมือง หมายความว่า ระบบการเมืองนั้นต้องมีความต่อเนื่องพอสมควร ที่เห็นได้ชัดว่าระบบมีความต่อเนื่องก็คือระบบประชาธิปไตยอังกฤษ (ประมาณเจ็ดร้อยกว่าปี) อเมริกา (สองร้อยกว่าปี) สหภาพโซเวียต (60 ปี) แต่ปัญหาคือ เราจะเอาหลักเกณฑ์อะไรวัดความต่อเนื่อง ก็คงต้องอาศัยหลักเกณฑ์สองประการ คือถ้าระบบนั้นต่อเนื่องกันอย่างน้อยสองชั่วอายุคนและมีการสืบทอดอำนาจให้เห็นด้วย เช่นระบบการปกครองของสุโขทัย แม้จะแตกสลายก็ถือได้ว่ามีความต่อเนื่องแต่หลักเกณฑ์ดังกล่าวตั้งขึ้นมาเป็นเพียงตัวอย่างระดับการให้คำจำกัดความเป็นระดับ conceptualization ส่วนการพิสูจน์การต่อเนื่องจริง ๆ เป็นระดับ operationalization ซึ่งย่อมมีหลักเกณฑ์แตกต่างกันไปแล้วแต่จะตั้งขึ้นและยอมขึ้นอยู่กับการถกเถียงต่อไป

จากคำจำกัดความดังกล่าวข้างต้นพอจะเห็นได้ว่าสามารถปรับวิเคราะห์ระบบการเมืองได้ทุกระบบ ทุกกาลสมัยว่ามีการพัฒนาการเมืองหรือไม่ ระบบการเมืองสุโขทัยถือว่ามีพัฒนาการเมือง เพราะระบบเป็นที่ยอมรับผู้นำรับช่วงอำนาจโดยมีสันติมีความต่อเนื่อง แต่ระบบการปกครองสมัยอยุธยากลับมีระดับการพัฒนาการเมืองต่ำกว่าระบบการปกครองสมัยสุโขทัยในแง่การรับช่วงอำนาจโดยสันติการช่วงชิงอำนาจโดยใช้กำลังนั้นมีอยู่บ่อยครั้งในสมัยอยุธยา

ถ้าพิจารณาระหว่างสหภาพโซเวียตและสาธารณรัฐประชาชนจีนจะเห็นว่าสหภาพโซเวียตมีระดับการพัฒนาสูงกว่า เนื่องจากการรับช่วงอำนาจเป็นไปโดยสันติกว่า ตอนครุชเชฟตกจากอำนาจก็กระทำกันภายในกลไกของพรรค แต่ในกรณีสาธารณรัฐประชาชนจีนต้องมีการจับ “แก๊งสี่คน” แต่ก็จัดว่ามีการเปลี่ยนแปลงที่ค่อนข้างสงบ ขอให้สังเกตว่าในกรณีสองประเทศนี้มีความแตกต่างกันในระดับ (degree) ของการพัฒนาการเมือง แต่ไม่ถึงกับว่าประเทศหนึ่งมีการพัฒนาการเมือง แต่อีกประเทศหนึ่งไม่มี ในกรณีสาธารณรัฐประชาชนจีนอาจมีการเถียงได้ว่าความต่อเนื่องยังมีระยะเวลาสั้นมาก ประมาณ 30 ปี แต่เราพอจะอนุมานได้ว่าการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกหน้ามือเป็นหลังมือในเนื้อหาใหญ่ของระบบการเมืองการปกครองของสาธารณรัฐประชาชนจีนคงไม่เกิดขึ้น และระบบปัจจุบันควรดำเนินต่อไป

ถ้าใช้เกณฑ์อันเดียวกันนี้มาพิจารณาประเทศไทยก็ต้องสรุปได้ว่ายังไม่มีการพัฒนาการเมือง เพราะระบบการเมืองแบบทหารอาจมีการยอมรับโดยสมาชิกประชาคมส่วนหนึ่งแต่ก็ยังขาดความต่อเนื่องและข้อสำคัญการสืบช่วงอำนาจนั้นไม่ได้เป็นไปโดยสันติ

คำถามที่ตามมาคือ ระบบการเมืองไทยสมัย จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ยึดอำนาจมาจนถึงการรับช่วงอำนาจต่อโดย จอมพลถนอม กิตติขจร และหลังมีการเลือกตั้งและจอมพลถนอมเป็นนายกรัฐมนตรีต่อ นั้น จะถือว่ามีพัฒนาการเมืองหรือไม่ คำตอบก็คือความต่อเนื่องสั้นเกินไปไม่ถึงหนึ่งชั่วอายุคน จอมพลถนอมก็ทำการปฏิวัติยึดอำนาจอีกทั้ง ๆ ที่ตนเป็นนายกรัฐมนตรีอยู่ โดยการสนับสนุนพรรคสหประชาไทย ดังนั้นกล่าวได้ว่า ไม่มีพัฒนาการเมือง

ฉะนั้น องค์ประกอบอันเป็นสาระสำคัญของการพัฒนาทางการเมืองนั้น สมบัติ อารังธัญวงศ์ (2539, 35-36) ได้สรุปองค์ประกอบอันเป็นสาระสำคัญของการพัฒนาทางการเมือง จากผลงานของพาย (Pye 1966, 45-48) ออกเป็น 5 ประการดังนี้

1) ความเท่าเทียมกัน (Equality) ซึ่งมีความหมายครอบคลุมทั้งความเท่าเทียมกันทางกฎหมาย ความเท่าเทียมกันในสิทธิทางการเมือง และความเท่าเทียมกันที่ประชาชนจะได้รับจากการให้บริการของรัฐ ทั้งทางบริการด้านการศึกษา สาธารณสุข ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

2) ความสามารถของระบบการเมือง (Capacity) หมายถึง ความสามารถที่ระบบการเมืองจะตอบสนองความต้องการของประชาชน ทั้งในทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง โดยที่ระบบการเมืองจะต้องเปิดรับการควบคุม กำกับและตรวจสอบจากประชาชน เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการตัดสินใจใดใดทางการเมือง จะเสริมสร้างให้ประชาชนมีความกินดีอยู่ดีโดยเสมอภาคกัน

3) การแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างและมีความชำนาญเฉพาะ ในประการนี้ สอดคล้องกับทัศนะของอัลมอนต์และเพาเวลล์ (Almond and Powell 1966, 299-300) ที่เห็นว่า องค์ประกอบสำคัญด้านหนึ่งของการพัฒนาการเมืองก็คือ การแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างและมีความชำนาญเฉพาะ (Differentiation and Specialization) เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ตรงเฉพาะทาง ส่วนการจัดแบ่งโครงสร้างทางการเมืองออกเป็นฝ่ายต่าง ๆ เช่น ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหารและฝ่ายตุลาการ เป็นต้นนั้น เป็นไปเพื่อให้แต่ละฝ่ายสามารถจัดหาบุคลากรที่มีความชำนาญเฉพาะในการปฏิบัติงานตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีเหตุมีผล (Secularization of Political Culture) โดยทั่วไปนั้นสังคมแบบดั้งเดิมที่ปกครองแบบอำนาจนิยมมักจะปลูกฝังให้ประชาชนยึดมั่นในจารีตประเพณีอย่าง ขาดเหตุผล ยึดถือเรื่องโชคลาง รวมไปถึงการปลูกฝังให้ประชาชนเห็นว่าผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีบุญญาบารมี การพัฒนาทางการเมืองจึงเป็นไปในทางมุ่งส่งเสริมให้ประชาชนให้เหตุผลในการ ดำรงชีวิต โดยเฉพาะความเป็นเหตุเป็นผลที่ประชาชนจะต้องควบคุม กำกับและตรวจสอบการเมืองอย่างใกล้ชิด อัลมอนต์และเพาเวลล์ (Almond and Powell 1966, 299-300) กล่าวไว้ว่า ลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบเป็นเหตุเป็นผลนี้ มักจะพบได้ทั่วไปในสังคมอุตสาหกรรม

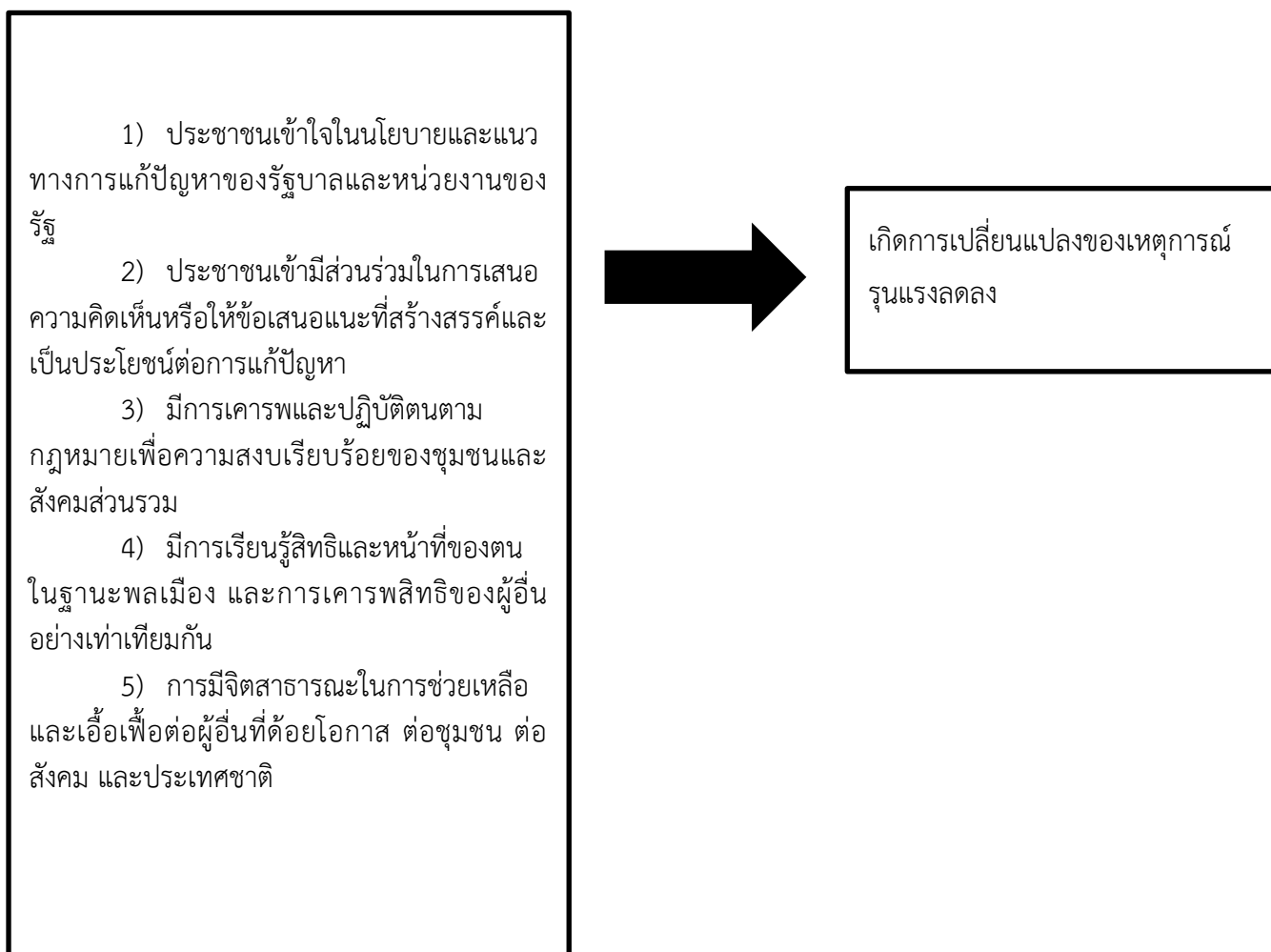
5) ความเป็นอิสระของระบบย่อย (Subsystem Autonomy) คือผลผลิตของการกระจายอำนาจทางการเมือง เพื่อให้ระบบย่อยมีอำนาจในการพิจารณาปัญหา สาเหตุความเดือดร้อนและความต้องการของประชาชน รวมไปถึงการกำหนดแนวทางในการที่จะแก้ไขปัญหา หรือเสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองความต้องการของประชาชนให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ฮันติงตัน (Samuel P. Huntington 1968) ได้ชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาการเมือง มีความแตกต่างไปจากการทำการเมืองให้ทันสมัย กล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงการเมืองให้ทันสมัย หมายถึง การแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างซับซ้อนมากขึ้น การเสริมสร้างเอกภาพอำนาจในการปกครองและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน แต่การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการสร้างความเป็นสถาบัน (Institutionalization) ซึ่งได้แก่ การสร้างระบบการเมืองให้มีความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) เมืองค์กรที่ซับซ้อน (Complexity) ความเป็นกลุ่มก้อน (Coherence) และมีความเป็นอิสระ (Autonomy) ซึ่งลักษณะเหล่านี้จะทำให้สถาบันทางการเมืองสามารถสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อาจกล่าวสรุปความได้ว่าการพัฒนาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยดังเช่นในประเทศไทย ซึ่งจัดเป็นการปกครองแบบทางอ้อมผ่านผู้แทนใช้อำนาจอธิปไตยแห่งรัฐในนาม ประชาชน หรือที่เรียกว่าประชาธิปไตยแบบตัวแทน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างหลักประกันทางการเมือง เพื่อให้ประชาชนสามารถเชื่อมั่นและวางใจได้ว่า ผู้แทนที่เขาเลือกตั้งเข้าไป จะใช้อำนาจเพื่อประโยชน์สาธารณะ ซึ่งหมายความถึงประชาชนและสังคมเป็นส่วนรวม บนหลักการความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และเป็นไปด้วยความซื่อสัตย์สุจริตต่อผลประโยชน์ของมวลชน ด้วยความรับผิดชอบ โดยเฉพาะการคาดหมายถึงที่จะเกิดขึ้นจากการใช้อำนาจทางการเมืองการปกครอง นี่คือหลักการสำคัญอันก่อให้เกิดและจำเป็นต้องมีการพัฒนาทางการเมือง ภายใต้วัตถุประสงค์สำคัญที่จะสร้างความสามารถ/สมรรถนะของระบบการเมืองเพื่อให้ระบบการเมืองมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในทางปฏิบัติกรอย่างแท้จริง ซึ่งหากมองในแนวคิดเชิงระบบการเมือง นั้นหมายถึง การที่ระบบการเมือง สามารถนำเอาข้อเรียกร้อง ปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการต่าง ๆ ของประชาชนเข้าสู่ระบบการเมือง กลั่นกรองออกมาเป็นผลสำเร็จในรูปของนโยบาย มาตรการ แนวทาง การจัดบริการสาธารณะต่าง ๆ ที่เราเรียกกันว่า การจัดสรรทรัพยากรและสิ่งที่มีคุณค่าในสังคม เพื่อให้กระจายไปเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมอย่างทั่วถึง เพียงพอและเท่าเทียมกัน เป็นพื้นฐานของความยุติธรรมสอดคล้องกับปรัชญาอุดมการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองที่ยึดถือ การพัฒนาทางการเมือง จึงเป็นสิ่งที่ดำเนินไป โดยมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์สำคัญคือ ความอยู่รอดของรัฐ เช่นที่อภิญญา รัตนมงคลมาศและวิวัฒน์ คติธรรมนิตย์ (2547, 155) สรุปไว้ ทั้งนี้เนื่องจากความอยู่รอดของรัฐขึ้นอยู่กับการมีรูปแบบการปกครองที่ ประชาชนต้องการให้เกิดขึ้น หรือรูปแบบการปกครองของ รัฐจะต้องเป็นไปตามความต้องการของประชาชน และประชาชนจะแสดงพฤติกรรมทางการเมืองของตนตามรูปแบบที่กำหนดไว้ตามหลักการปกครองของรัฐ (Linz and Stepan 1996, 7-15)

ชุดเงื่อนไข (ตัวแปรต้น)

ชุดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง(ตัวแปรตาม)

รูปภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

3.3 การหาค่าความเป็นไปได้

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงความสำคัญของยุทธศาสตร์ประชารัฐที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงต่อเหตุการณ์ความรุนแรงลดลง มีการสำรวจสอบถามความคิดเห็น (perceptions) จากผู้นำชุมชนในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส เพื่อตรวจสอบคำถามที่ว่า “เพราะเหตุใดประชารัฐมีความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้”

มีการกำหนดตัวแปรอิสระ 5 ปัจจัยที่กำหนดไว้คือ 1) ประชาชนเข้าใจในนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ 2) ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหา 3) มีการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวม 4) มีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียม และ 5) การมีจิตสาธารณะในการ

ช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชน ต่อสังคม และประเทศชาติ ส่วนตัวแปรตามคือ “เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง” ในการศึกษาวิจัยนี้ เรามองว่า ยุทธศาสตร์ประชา รัฐมีความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ความสัมพันธ์หรือ ความสำคัญของตัวแปรต่างๆ เหล่านี้จะถูกตรวจสอบหรือพิสูจน์โดยตัวกลาง (means) ของคำถามที่ จัดตั้งขึ้นเพื่อสอบถามผู้นำชุมชนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในพื้นที่สามจังหวัด ซึ่งข้อมูลปฐมภูมินั้น ได้รับจากการสัมภาษณ์และสร้างแบบสอบถามเพื่อสอบถามกลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 ตัวอย่าง จาก สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ประเทศไทยคือ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส ซึ่งเป็น ผู้ตอบคำถามประเภทปลายปิด ส่วนการสัมภาษณ์ต่างๆ เพื่อหาคำตอบจากความคิดเห็นของผู้ตอบ แบบสอบถามต่อโจทย์ปัญหาวิจัยนั้น ดำเนินการโดยคำถามประเภทปลายเปิดกับอดีต สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา นายกเทศมนตรี และนายกองค์การบริหารส่วน ท้องถิ่น รวมทั้งกำนันผู้ใหญ่บ้านในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จำนวน 50 คน

ข้อมูลพื้นฐาน (ข้อมูลทุติยภูมิ) เกี่ยวกับชุมชนนั้น ได้รับจากห้องสมุด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา มหาวิทยาลัย Universiti Utara Malaysia มหาวิทยาลัย National University of Malaysia และห้องสมุดประชาชนในสามจังหวัดชายแดน ภาคใต้

สำหรับการได้รับข้อมูลปฐมภูมินั้น มีการจัดทำโครงสร้างของคำถามเพื่อเตรียมสอบถาม คำถามหลักคือ “เพราะเหตุใดประชากรรัฐมีความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัด ชายแดนภาคใต้” จากผู้นำชุมชนชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู ผู้วิจัยพร้อมทีมงานจะจัดแบ่งกันลงพื้นที่ สัมภาษณ์และสอบถามผู้นำชุมชนจำนวน 300 คน จังหวัดละ 100 คน สุ่มเลือกแบบเจาะจงจังหวัดละ หนึ่งอำเภอ โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ได้รับการอนุมัติโครงการคือปี พ.ศ. 2060 ประมาณวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2560 เป็นต้นไปจนถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2561 การเก็บข้อมูลเป็นประเภทสัมภาษณ์โดยตรง จากผู้นำชุมชนที่ถือว่ามีความสำคัญมากอย่างเช่น โต๊ะอิหม่าม กำนันผู้ใหญ่บ้าน ครูประจำบาล รวมทั้ง นักการเมืองระดับท้องถิ่นและระดับชาติจำนวน 300 คน ซึ่งหัวใจหลักของการสอบถามคือเพื่อให้ได้ คำตอบของคำถามที่ว่า “เพราะเหตุใดประชากรรัฐมีความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาความไม่สงบใน จังหวัดชายแดนภาคใต้” ซึ่งการวิเคราะห์โดยพื้นฐานแล้วจะเกี่ยวข้องกับตัวแปรสามตัวแปรข้างต้น และความสัมพันธ์ระหว่างชุดที่กำหนดเป็นเงื่อนไขล่วงหน้ากับสภาพที่เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นมา การสัมภาษณ์จะมีการปรับด้านภาษาตามความสามารถของผู้ที่ตอบคำถามในขณะที่สอบถาม

ส่วนการหาค่าความเป็นไปได้ (Probability) ของงานวิจัยนี้ จะวัดระดับความสัมพันธ์จาก ประเด็นต่างๆ ในชุดเงื่อนไขกับประเด็นที่อยู่ในชุดของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ความถี่ที่มีค่าสูงสุดและ

แปลงค่าออกเป็นร้อยละจากผลของการวัดระดับความสัมพันธ์แต่ละประเด็นดังกล่าว จะคิดเป็นค่าของความเป็นไปได้ หรือ Probability

งานวิจัยนี้ ดำเนินการด้วยการวัดค่าความถี่ของความสัมพันธ์ระหว่างชุดเงื่อนไขกับชุดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง มีทั้งผลที่ออกมาเป็นจำนวนตัวเลข และผลที่ออกมาจากการสัมภาษณ์ผู้นำต่างๆ ในท้องถิ่น ทั้งนี้ผลลัพธ์จากการสัมภาษณ์ดังกล่าว จะเป็นการสนับสนุนผลลัพธ์ที่คำนวณออกมาเป็นตัวเลขก่อนหน้านี้

เนื่องจากโครงการวิจัยนี้ได้ออกแบบการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สำหรับเชิงปริมาณนั้น ได้มีการจัดทำแบบสอบถามแบบปลายปิดเพื่อสอบถามผู้ตอบแบบสอบถามทั้งในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้รวมทั้งหมด 300 ชุด วิธีสร้างแบบสอบถามปลายปิดนี้ จะยึดถือ สมมติฐานจาก 5 ปัจจัยคือ 1) ประชาชนเข้าใจนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ 2) ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหา 3) มีการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวม 4) มีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียม และ 5) การมีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาสต่อชุมชน ต่อสังคม และประเทศชาติ วัตถุประสงค์หลักของการสร้างแบบสอบถามคือ เพื่อหาความถี่ที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างชุดเงื่อนไขกับชุดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งความถี่ที่มีค่าสูงที่สุดเกิดขึ้นจากการวัดความสัมพันธ์ดังกล่าว และแปลงค่าออกเป็นค่าของร้อยละจะถือเป็นค่าความเป็นไปได้ (probability) และเป็นคำตอบของคำถามวิจัย “ประชากรรัฐมีความสำคัญอย่างไรต่อการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้”

การแปรความหมายค่าเฉลี่ย ระดับความคิดเห็นจากการสอบถามด้วยคำถามปลายปิด ใช้เกณฑ์ในการแปรผลของเบส (Best. 1970 : 190) โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

4.50 – 5.00	หมายความว่า	มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายความว่า	มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก
2.50 – 3.49	หมายความว่า	มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายความว่า	มีความเห็นด้วยในระดับน้อย
1.00 – 1.49	หมายความว่า	มีความเห็นด้วยน้อยมาก

บทที่ 4

ผลการวิจัย

บทนี้เป็นการศึกษาลักษณะของความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยในระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559 ศึกษาผลสำเร็จของยุทธศาสตร์ประชานิยมส่งกระทบต่อความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยมากน้อยเพียงใด ศึกษาปัญหาที่กำลังเผชิญกับความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย และวิเคราะห์ถึงความเปลี่ยนแปลงของความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย เช่น ประชาชนเข้าใจนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหา ประชาชนมีการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวม ประชาชนมีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองและการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียมกัน และการมีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาสต่อชุมชน ต่อสังคม และประเทศชาติ

4.1 ลักษณะของความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยในระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559

การศึกษาครั้งนี้ ได้มีการวิเคราะห์เหตุการณ์รุนแรงด้วยการแสดงการกระจายของเหตุการณ์รุนแรงก่อนเดือนรอมฎอนและห้วงเดือนรอมฎอน จากการคำนวณตัวเลขข้อมูลในหนังสือพิมพ์ข่าวใต้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555-2558 เพื่อแสดงภาพรวมให้ผู้อ่านเห็นถึงจำนวนครั้งและลักษณะของเหตุการณ์รุนแรง และภาพแยกที่ได้จากการคำนวณข้อมูลในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ แนวหน้า ข่าวสด และชาติ ที่ลงข่าวเหตุการณ์รุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยดังต่อไปนี้

เหตุการณ์รุนแรงก่อนเดือนรอมฎอนที่เป็นเดือนรอมฎอนของคนมุสลิมมลายูปัตตานี (คนมุสลิมในสามจังหวัดคือ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) มีจำนวนครั้งและลักษณะของเหตุการณ์รุนแรงดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนครั้งและลักษณะของเหตุการณ์ก่อนเดือนรอมฎอน¹

ปี พ.ศ.	เหตุการณ์ (ครั้ง)	ลักษณะของเหตุการณ์			รวม (ร้อยละ)
		ยิง	ระเบิด	อื่นๆ	
2555	57 (ร้อยละ 100)	(19) 33.3	(21) 36.9	(17) 29.9	100
2556	54 (ร้อยละ 100)	(19) 35.2	(29) 53.7	(6) 11.1	100
2557	38 (ร้อยละ 100)	(18) 47.4	(16) 42.1	(4) 10.5	100
2558	12 (ร้อยละ 100)	(5) 41.7	(6) 50.0	(1) 08.3	100
รวมครั้งเหตุการณ์	161	(61)	(72)	(28)	

ที่มา: คำนวณจากตัวเลขข้อมูลในข่าวหนังสือพิมพ์ชาวใต้ ฉบับที่ 3373 ประจำวันที่ 1 สิงหาคม 2558 หน้า 12-13

ตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นว่า ในช่วง 4 ปี ก่อนเดือนรอมฎอนมีเหตุการณ์รุนแรงเกิดขึ้นในปัตตานี ยะลา นราธิวาส รวมทั้งหมด 161 ครั้ง มีความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างเหตุการณ์รุนแรงและลักษณะของเหตุการณ์ด้านการยิงและวางระเบิด คือ เมื่อเหตุการณ์รุนแรงลดลง ลักษณะของเหตุการณ์ด้านการยิงและระเบิดเพิ่มมากขึ้น โดยการยิงและระเบิดมีมากที่สุดในปี พ.ศ. 2555 และ 2556

ตารางที่ 4.2 จำนวนครั้งและลักษณะของเหตุการณ์ห้วงเดือนรอมฎอน

ปี พ.ศ.	เหตุการณ์ (ครั้ง)	ลักษณะของเหตุการณ์			รวม (ร้อยละ)
		ยิง	ระเบิด	อื่นๆ	
2555	66 (ร้อยละ 100)	(28) 42.4	(26) 39.4	(12) 18.2	100
2556	70 (ร้อยละ 100)	(16) 22.8	(38) 54.3	(16) 22.9	100
2557	37 (ร้อยละ 100)	(18) 48.6	(18) 48.6	(1) 02.8	100
2558	33 (ร้อยละ 100)	(8) 24.2	(20) 60.6	(5) 15.2	100
รวมครั้งเหตุการณ์	206	(70)	(106)	(34)	

ที่มา: แห่งเดียวกัน

ตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่า ในช่วง 4 ปี ห้วงรอมฎอน มีเหตุการณ์รุนแรงเกิดขึ้นในปัตตานี ยะลา นราธิวาส รวมทั้งหมด 206 ครั้ง มีความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างเหตุการณ์รุนแรงและลักษณะของเหตุการณ์ด้านการยิงและวางระเบิด เช่นเดียวกับกับก่อนเดือนรอมฎอน แต่การยิงและระเบิดมีมากที่สุดในปี พ.ศ. 2556 และ 2558

¹ คำนวณค่าร้อยละทางแนวนอน เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์รุนแรงและลักษณะของเหตุการณ์รุนแรงในช่วง 4 ปี ทางแนวนอน

เมื่อพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงในช่วง 4 ปี ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2558 ก่อนเดือนรอมฎอนและห้วงเดือนรอมฎอน ก็แสดงได้ในตารางที่ 4.3 และ 4.4

ตารางที่ 4.3 การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงในช่วงปี พ.ศ. 2555-2558 ก่อนรอมฎอน²

ปี พ.ศ.	2555-2556	ร้อยละของการเปลี่ยนแปลง		ปี พ.ศ.	2557-2558	ร้อยละของการเปลี่ยนแปลง	
		2556-2557	2557-2558			2557-2558	เปลี่ยนแปลง
เหตุการณ์รุนแรง	57 54	-0.1	54 38	-0.3	38 12	-0.7	

ที่มา: แห่งเดียวกัน

ตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่า ก่อนเดือนรอมฎอนช่วงปี พ.ศ. 2555-2558 มีการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงในเชิงลบ แสดงว่า เหตุการณ์รุนแรงลดน้อยลงในช่วง 4 ปีที่ผ่านมา

ตารางที่ 4.4 การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงในห้วงรอมฎอน ช่วงปี พ.ศ. 2555-2558

ปี พ.ศ.	2555-2556	ร้อยละของการเปลี่ยนแปลง		ปี พ.ศ.	2557-2558	ร้อยละของการเปลี่ยนแปลง	
		2556-2557	2557-2558			2557-2558	เปลี่ยนแปลง
เหตุการณ์รุนแรง	66 70	24.2	70 37	-47.1	37 33	-10.8	

ที่มา: แห่งเดียวกัน

ตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่า ในห้วงรอมฎอนช่วงปี พ.ศ. 2555-2558 มีการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงในเชิงบวกในปี พ.ศ. 2555-2556 แสดงว่า มีเหตุการณ์รุนแรงเพิ่มขึ้นแล้วมีการเปลี่ยนแปลงในเชิงลบในปี พ.ศ. 2556-2557 และ ปี พ.ศ. 2558 แสดงให้เห็นถึงเหตุการณ์รุนแรงที่ลดลงตามลำดับ

ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้คือ ปีตตานี ยะลา นราธิวาส ในช่วง 4 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555-2558 ก่อนและให้ห้วงเดือนรอมฎอน จึงมีแนวโน้มลดลงมากกว่าเพิ่มขึ้น

² คำนวณค่าร้อยละของการเปลี่ยนแปลงระหว่างปี ดูแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลง

4.2 ผลสำเร็จของยุทธศาสตร์ประชานิยมส่งกระทบต่อความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

ยุทธศาสตร์ “ประชารัฐ” คือ การรวมเอาพลังทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะอยู่ในภาคประชาชน ภาคธุรกิจ หรือภาครัฐ มาใช้ โดยมองบนพื้นฐานว่า “คนไทยทุกคน ก็คือ ประชาชนของชาติ” ซึ่งถือเป็นพลังอำนาจที่สำคัญในการแก้ไขปัญหา ในการเปลี่ยนแปลงหรือการปฏิรูป และการพัฒนาประเทศในทุกมิติ และทุกด้านอย่างยั่งยืน โดยการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ “ประชารัฐ” แบ่งได้เป็น 2 ยุทธศาสตร์ย่อย คือ

1) “รัฐบาล” กับ “ประชาชน” : โดย “รัฐ” หรือรัฐบาล จะเป็นผู้อำนวยความสะดวก สนับสนุน และเปิดช่องทางให้ “ประชา” หรือภาคเอกชนและประชาชนทั่วไป เข้ามามีส่วนร่วมตามกระบวนการประชาธิปไตย เพื่อให้ประชาชนเข้าใจการบริหารงานของรัฐบาลในเรื่องต่างๆ และไม่สร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้นระหว่างประชาชนกับรัฐบาล

2) “ประชาชน” กับ “เจ้าหน้าที่รัฐ” คือ การทำงานร่วมกันของประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยการสร้าง “เครือข่ายประชารัฐ” ในทุกด้าน ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญที่เชื่อมโยงและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเข้าด้วยกัน อันเป็นแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลปัจจุบัน เพื่อให้การบริหารจัดการงบประมาณของรัฐมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งต่อการพัฒนาประเทศ การพัฒนาชุมชน และการพัฒนาสิทธิและสวัสดิการของรัฐ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน ไม่ให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมเช่นที่ผ่านมา

สำหรับหัวใจสำคัญของยุทธศาสตร์ “ประชารัฐ” คือ การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกคน เนื่องจากการแก้ปัญหา การปฏิรูป และการพัฒนาประเทศในทุกๆ ด้าน จะสำเร็จหรือเห็นผลเป็นรูปธรรมไม่ได้เลย หากขาดซึ่งความร่วมมือร่วมใจและการมีส่วนร่วมระหว่างประชาชน เจ้าหน้าที่รัฐ และรัฐบาล

จากเป้าหมายในอนาคตของยุทธศาสตร์ “ประชารัฐ” เมื่อ “ประชาชน” และ “รัฐ” ได้ทำงานร่วมกันแล้ว จะก่อให้เกิดความเข้มแข็งและความมั่นคงของประเทศในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว หรือการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ อันจะนำมาซึ่งความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงโอกาสในการเข้าถึงหรือได้รับสิทธิและสวัสดิการของรัฐอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม ไม่ให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมเหมือนในอดีต ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้นั้นจะส่งผลดีต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตและรายได้ของประชาชนทุกคนทั้งในทางตรงและทางอ้อม

เมื่อคณะวิจัย ถามว่า กลุ่มผู้เห็นต่างที่มีความขัดแย้งกับรัฐและก่อความรุนแรงนั้น มีสาเหตุจากอะไร

ผู้รู้ตอบว่า “นโยบายทางด้านความมั่นคงไม่ต่อเนื่อง และสืบทอดกันไปจากหน่วยงานความมั่นคงของรัฐที่อยู่มานาน ก็โยกย้ายจากพื้นที่ไปอยู่ที่อื่น ไม่มีการส่งต่อนโยบายกัน ทั้งขาดเอกภาพในการปฏิบัติงาน และประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้อยประสิทธิภาพ สำหรับประชาชนในพื้นที่ก็อยู่ในสภาวะจำยอม ทนต่อเหตุการณ์รุนแรง และรับผลกระทบตลอดมา ด้วยเหตุว่า ไม่มีหลักฐานอะไรชัดเจนว่า ผู้กระทำหรือผู้ก่อเหตุการณ์รุนแรง...”

ผู้รู้ตอบอีกว่า “นโยบายต่างๆ ของรัฐบาลไทยด้านการบริหารการปกครอง การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และอื่นๆ มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิต และความเป็นอยู่ของคนมุสลิมมาตลอดด้วยสภาวะจำยอมของประชาชนท้องถิ่น ตั้งแต่สมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ที่นโยบายรัฐนิยมหรือชาตินิยมให้มีวัฒนธรรมไทยเป็นวัฒนธรรมประจำชาติ เพียงวัฒนธรรมเดียว ก็สร้างความขัดแย้งและความเดือดร้อนแก่คนมุสลิมมาหลายปาดานี้มาก พอถึงสมัยรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ก็มีนโยบายโยกย้ายประชากรชาวไทยพุทธจากจังหวัดต่างๆ ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคตะวันออกในปี พ.ศ. 2511 จำนวน 15,000 คนไปอยู่ในนิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ 5 จังหวัด คือ เทพา (สงขลา) โคกโพธิ์ (ปัตตานี) กือลอง (ยะลา) ว่างและสุคีริน (นราธิวาส) ควนกาหลง (สตูล) ซึ่งสร้างความขัดแย้งกับความรู้สึกของคนมุสลิมมาหลายปาดานี้เช่นกัน เพราะนโยบายของรัฐให้คนไทยพุทธไปแย่งพื้นที่ดินทำมาหากินของประชาชนมุสลิมในท้องถิ่นที่ยังยากจน และขาดแคลนที่ดินทำกิน”

เมื่อถามถึงการสร้างสันติภาพในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะมีความสำเร็จหรือไม่ อย่างไร ผู้รู้ตอบว่า แม้ว่าในภาพรวมปัจจุบัน เหตุการณ์รุนแรงจะลดลงมาก ด้านจำนวนครั้งของเหตุการณ์ แต่การเกิดเหตุการณ์แต่ละครั้ง สร้างความเสียหาย และมีผลกระทบต่อประชาชนมาก การสร้างสันติภาพจึงเดินไปได้ยาก เพราะต่างฝ่ายยังขาดความจริงใจต่อกัน

4.3 ปัญหาที่กำลังเผชิญกับความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

การแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น ผู้เห็นต่างให้สัมภาษณ์ตอบว่า ต้องสร้างขบวนการติดอาวุธ การต่อรองที่ปราศจากการติดอาวุธ จะไม่สามารถเอาชนะข้าศึก (รัฐไทย) ได้เลย

เมื่อคณะผู้วิจัย สอบถามว่า เราอยู่ในประเทศไทย เรามีอิสระทุกอย่าง เราก็มีประชาธิปไตย ประกอบศาสนกิจได้อย่างอิสระ สมควรเป็นผู้แทนก็ได้ และทางรัฐธรรมนูญไทยก็ไม่ได้มีข้อห้ามเลย หากชาวมุสลิมเรามีความสามารถ แม้แต่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เราก็เป็นได้ แล้วตรงไหนที่ว่า ทางรัฐไทยไม่ให้ความเป็นธรรมต่อชาวมุสลิม

ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบว่า ประชาธิปไตย มิได้หมายถึง การมีสิทธิเลือกตั้งที่เทียมกันหมดเท่านั้น แต่หมายถึง การสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นอย่างความเท่าเทียมกันในสังคม หากจะรู้ว่ารัฐไทยมีประชาธิปไตยจริงไหม ลองนึกภาพดูสิว่า มีการสร้างความเสมอภาคเกิดขึ้นในด้านสังคม เศรษฐกิจ

การเมือง และการศึกษาให้กับประชาชนทุกศาสนาที่อยู่ภายใต้รัฐไทยจริงไหม ตัวอย่างที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือ ชาวประมงที่ยากจน ลองดูสิว่า ชาวประมงในปัจจุบันนี้กับชาวประมงเมื่อ 100 ปีที่ผ่านมา นั้น มีความแตกต่างกันไหม หรือว่ายังเหมือนเดิม หากยังเหมือนเดิม แสดงว่า ไม่มีประโยชน์อะไรที่รัฐไทยเข้าไปปกครองประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ นอกจากรัฐไทยจะมีการพัฒนาให้พวกเขามีเศรษฐกิจที่ดีขึ้น เหมือนอย่างที่เป็นอยู่ในประเทศมาเลเซียทำกัน คือ จัดให้เป็นรูปสหกรณ์ โดยนำลูกชาวประมงไปอบรมการทำประมงอย่างถูกวิธี รู้จักการใช้เครื่องมือ (โซนา) เพื่อหาแหล่งปลาในทะเลลึก หลังจากอบรม 3 เดือนแล้ว ทางรัฐก็จะให้ซับลิตี (เงินอุดหนุน) พร้อมให้มีการรวมกลุ่มกันเพื่อจัดตั้งกลุ่มสหกรณ์เรือประมงขึ้น แล้วทางรัฐก็จะออกเรือประมงขนาดใหญ่เพื่อให้ชาวประมงมีอาชีพที่ยั่งยืน

4.4 ความเปลี่ยนแปลงความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

4.4.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (สอบถามผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 300 คน)

1.1 เพศ

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 300 คน (ตารางที่ 4.5) แบ่งออกเป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเพศชายจำนวน 95 คน (ร้อยละ 31.7) และผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเพศหญิงจำนวน 205 คน (ร้อยละ 68.3)

ตารางที่ 4.5 เพศผู้ตอบแบบสอบถาม n= 300 (ร้อยละ 100)

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	95	31.7
หญิง	205	68.3
รวม	300	100.0

แหล่งข้อมูล: ผู้วิจัยและคณะทำการสำรวจระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2560- เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2561

1.2 อายุ

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 300 คน (ตารางที่ 4.6) แบ่งออกเป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี จำนวน 60 คน (ร้อยละ 20.0) อายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 105 คน (ร้อยละ 35.0) อายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 99 คน (ร้อยละ 33.0) และอายุระหว่าง 51 – 60 ปี จำนวน 36 คน (ร้อยละ 12.0)

ตารางที่ 4.6 อายุผู้ตอบแบบสอบถาม

n= 300 (ร้อยละ 100)

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	0	0.0
21 - 30 ปี	60	20.0
31 - 40 ปี	105	35.0
41 - 50 ปี	99	33.0
51 - 60 ปี	36	12.0
ตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป	0	0.0
รวม	300	100.0

แหล่งข้อมูล: ผู้วิจัยและคณะกรรมการสำรวจระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2560- เดือน
มิถุนายน พ.ศ. 2561

1.3 ระดับการศึกษา

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 300 คน (ตารางที่ 4.7) แบ่งออกเป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับ ม. 3 - ม. 6 จำนวน 90 คน (ร้อยละ 30.0) มีการศึกษาระดับ ปวส.- ปริญญาตรี จำนวน 180 (ร้อยละ 60.0) และมีการศึกษาระดับ ปริญญาโท- ปริญญาเอกจำนวน 30 คน (ร้อยละ 10.0)

ตารางที่ 4.7 ระดับการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม

n= 300 (ร้อยละ 100)

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	0	0.0
ม. 3 - ม.6	90	30.0
ปวส.- ปริญญาตรี	180	60.0
ปริญญาโท- ปริญญาเอก	30	10.0
รวม	300	100.0

แหล่งข้อมูล: ผู้วิจัยและคณะกรรมการสำรวจระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2560- เดือน
มิถุนายน พ.ศ. 2561

1.4 ประสบการณ์ทำงานในอาชีพ

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 300 คน (ตารางที่ 4.8) แบ่งออกเป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ทำงานในอาชีพระหว่าง 1-3 ปี จำนวน 30 คน (ร้อยละ 10.0) มีประสบการณ์ทำงานในอาชีพระหว่าง 4-6 ปี จำนวน 30 คน (ร้อยละ 10.0) มีประสบการณ์ทำงานในอาชีพระหว่าง 7-9 ปี จำนวน 141 คน (ร้อยละ 47.0) และ มีประสบการณ์ทำงานในอาชีพตั้งแต่ 9 ปีขึ้นไป จำนวน 99 (ร้อยละ 33.0)

ตารางที่ 4.8 ประสบการณ์ทำงานในอาชีพผู้ตอบแบบสอบถาม n= 300 (ร้อยละ 100)

ประสบการณ์ทำงานในอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
1-3 ปี	30	10.0
4-6 ปี	30	10.0
7-9 ปี	141	47.0
9 ปีขึ้นไป	99	33.0
รวม	300	100.0

แหล่งข้อมูล: ผู้วิจัยและคณะกรรมการสำรวจระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2560- เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2561

1.5 การนับถือศาสนา

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 300 คน (ตารางที่ 4.9) แบ่งออกเป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่นับถือศาสนาพุทธจำนวน 30 คน (ร้อยละ 10.0) และนับถือศาสนาอิสลามจำนวน 270 คน (ร้อยละ 90.0)

ตารางที่ 4.9 การนับถือศาสนาผู้ตอบแบบสอบถาม n= 300 (ร้อยละ 100)

นับถือศาสนา	จำนวน	ร้อยละ
พุทธ	30	10.0
อิสลาม	270	90.0
คริสต์	0	0.0
อื่นๆ ระบุ	0	0.0
รวม	300	100.0

แหล่งข้อมูล: ผู้วิจัยและคณะกรรมการสำรวจระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2560- เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2561

4.4.2 ระดับความคิดเห็น

-2.1 ประชาชนเข้าใจในนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 300 คน เห็นด้วยต่อคำถามที่ว่า ประชาชนเข้าใจในนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐโดยรวม มีค่าความเฉลี่ยอยู่ที่ 3.06 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.79 และแปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.10 ประชาชนเข้าใจในนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ
n= 300 (ร้อยละ 100)

เลขที่	ข้อความ	\bar{X}	S.D	แปรผล	ลำดับที่
1	ประชาชนเข้าใจในนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ A				
1.1	มีการดำเนินการในลักษณะหุ้นส่วนภาครัฐ เอกชน และประชาชน	2.80	0.62	ปานกลาง	3
1.2	มีธรรมาภิบาล นวัตกรรมและผลิตภาพ การยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ และการมีส่วนร่วมในความมั่งคั่ง	2.91	0.91	ปานกลาง	2
1.3	รัฐบาลมีนโยบายลดความเหลื่อมล้ำ สร้างรายได้และความเจริญ ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้ครอบคลุมทั้งประเทศโดยให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับภาครัฐ	3.46	0.83	ปานกลาง	1
รวม A1-A3		3.06	0.79	ปานกลาง	

แหล่งข้อมูล: ผู้วิจัยและคณะทำการสำรวจระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2560- เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2561

จากตารางที่ 4.10 ประชาชนเข้าใจในนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านต่างๆ นั้น ด้านรัฐบาลมีนโยบายลดความเหลื่อมล้ำ สร้างรายได้และความเจริญ ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้ครอบคลุมทั้งประเทศโดยให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับภาครัฐนั้น ความเห็นของประชาชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.46 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.83 แปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง และจัดอยู่ในลำดับที่ 1 ด้านมีธรรมาภิบาล นวัตกรรมและผลิตภาพ การยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ และการมีส่วนร่วมในความมั่งคั่ง ความเห็นของประชาชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.91 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.91 แปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง และจัดอยู่ในลำดับที่ 2 และด้านมีการดำเนินการในลักษณะหุ้นส่วนภาครัฐ

เอกชน และประชาชน ความเห็นของประชาชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.80 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.62 แปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลางและจัดอยู่ในลำดับที่ 3

-2.2 ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่ สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหา

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 300 คน เห็นด้วยต่อคำถามที่ว่า ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาโดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.34 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.75 และแปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.11 ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหา n= 300 (ร้อยละ 100)

เลขที่	ข้อความ	\bar{X}	S.D	แปร ผล	ลำดับ ที่
2	ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหา B				
2.1	ภาคเอกชนมีความทันสมัย บริหารจัดการเก่ง มีทุนที่คล่องตัว	3.37	0.61	ปาน กลาง	2
2.2	ภาคเอกชนนำ โดยภาครัฐเป็นผู้อำนวยความสะดวกและสนับสนุน	3.17	0.79	ปาน กลาง	3
2.3	เป็นการส่งเสริมภาคประชาชนให้มีฝีมือ มีความสามารถผลิตสินค้า และรักบ้านเกิด	3.49	0.84	ปาน กลาง	1
รวม B1-B3		3.34	0.75	ปาน กลาง	

แหล่งข้อมูล: ผู้วิจัยและคณะทำการสำรวจระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2560- เดือน
มิถุนายน พ.ศ. 2561

จากตารางที่ 4.11 ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านต่างๆ นั้น ด้านเป็นการส่งเสริมภาคประชาชนให้มีฝีมือ มีความสามารถผลิตสินค้า และรักบ้านเกิด ความเห็นของประชาชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.49 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.84 แปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง และจัดอยู่ในลำดับที่ 1 ด้านภาคเอกชนมีความทันสมัย บริหารจัดการเก่ง มีทุนที่คล่องตัว ความเห็นของประชาชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.37 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.61 แปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง และจัดอยู่ในลำดับที่ 2 และด้านภาคเอกชนนำ โดยภาครัฐเป็นผู้อำนวยความสะดวกและสนับสนุน ความเห็นของประชาชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.17 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.79 แปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลางและจัดอยู่ในลำดับที่ 3

-2.3 มีการเคารพและปฏิบัติตนตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวม

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 300 คน เห็นด้วยต่อคำถามที่ว่า มีการเคารพและปฏิบัติตนตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวมโดยรวม มีค่าความเฉลี่ยอยู่ที่ 3.05 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.75 และแปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.12 มีการเคารพและปฏิบัติตนตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวม n= 300 (ร้อยละ 100)

เลขที่	ข้อความ	\bar{X}	S.D	แปรผล	ลำดับที่
3	มีการเคารพและปฏิบัติตนตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวม C				
3.1	มีการสอดประสานทัศนคติที่เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง เพื่อทำให้เกิดผลสำเร็จได้	3.06	0.64	ปานกลาง	2
3.2	มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เข้ารับการอบรมสัมมนา ทั้งในด้านการเตรียมตัว การจัดหา เนื้อหา และรูปแบบ เพื่อให้มีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมที่จะพัฒนาสาธารณประโยชน์ร่วมกัน	3.12	0.75	ปานกลาง	1
3.3	มีการมุ่งแก้ปัญหา เป็นตัวกำหนดบทบาททางด้านทรัพยากรมนุษย์	2.98	0.87	ปานกลาง	3
รวม C1-C3		3.05	0.75	ปานกลาง	

แหล่งข้อมูล: ผู้วิจัยและคณะทำการสำรวจระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2560- เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2561

จากตารางที่ 4.12 มีการเคารพและปฏิบัติตนตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวม อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านต่างๆ นั้น ด้านมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เข้ารับการอบรมสัมมนา ทั้งในด้านการเตรียมตัว การจัดหา เนื้อหา และรูปแบบ เพื่อให้มีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมที่จะพัฒนาสาธารณประโยชน์ร่วมกัน ความเห็นของประชาชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.12 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.75 แปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง และจัดอยู่ในลำดับที่ 1 ด้านมีการสอดประสานทัศนคติที่เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง เพื่อทำให้เกิดผลสำเร็จได้ ความเห็นของประชาชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.06 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.64 แปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง และจัดอยู่ในลำดับที่ 2 และด้านมีการมุ่งแก้ปัญหา เป็นตัวกำหนดบทบาททางด้านทรัพยากรมนุษย์ ความเห็นของประชาชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.98 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.87 แปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง และจัดอยู่ในลำดับที่ 3

-2.4 มีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียม

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 300 คน เห็นด้วยต่อคำถามที่ว่า มีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียมโดยรวม มีค่าความเฉลี่ยอยู่ที่ 3.29 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.79 และแปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.13 มีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียม n= 300 (ร้อยละ 100)

เลขที่	ข้อความ	\bar{X}	S.D	แปรผล	ลำดับที่
4	มีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียม D				
4.1	มีการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม เช่น ลดความเหลื่อมล้ำระหว่างภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร	3.25	0.70	ปานกลาง	2
4.2	มีการพัฒนาคุณภาพคน เช่น ยกกระดับโครงสร้างพื้นฐานของไทยให้ทันสมัย ช่วยลดต้นทุน และเพิ่มการเชื่อมโยงสู่ภูมิภาค และเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน	3.15	0.82	ปานกลาง	3
4.3	มีการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เช่น เพิ่มรายได้มวลรวมของธุรกิจขนาดย่อม	3.46	0.84	ปานกลาง	1
รวม D1-D3		3.29	0.79	ปานกลาง	

แหล่งข้อมูล: ผู้วิจัยและคณะทำการสำรวจระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2560- เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2561

จากตารางที่ 4.13 มีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียม อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านต่างๆ นั้น ด้านมีการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เช่น เพิ่มรายได้มวลรวมของธุรกิจขนาดย่อม ความเห็นของประชาชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.46 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.84 แปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง และจัดอยู่ในลำดับที่ 1 ด้านมีการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม เช่น ลดความเหลื่อมล้ำระหว่างภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร ความเห็นของประชาชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.25 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.70 แปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง และจัดอยู่ในลำดับที่ 2 และด้านมีการพัฒนาคุณภาพคน เช่น ยกกระดับโครงสร้างพื้นฐานของไทยให้ทันสมัย ช่วยลดต้นทุน และเพิ่มการเชื่อมโยงสู่ภูมิภาค และเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ความเห็นของประชาชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.15 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.82 แปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง และจัดอยู่ในลำดับที่ 3

-2.5 การมีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชน ต่อสังคม และประเทศชาติ

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 300 คน เห็นด้วยต่อคำถามที่ว่า การมีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชนต่อสังคม และประเทศชาติโดยรวม มีค่าความเฉลี่ยอยู่ที่ 3.09 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.85 และแปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.14 การมีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชน
ต่อสังคม และประเทศชาติ n= 300 (ร้อยละ 100)

เลขที่	ข้อความ	\bar{X}	S.D	แปรผล	ลำดับที่
5	การมีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชน ต่อสังคม และประเทศชาติ E				
5.1	มีการร่วมมือและช่วยเหลือกันเป็นจิตสาธารณะมากขึ้น	3.21	1.04	ปานกลาง	1
5.2	ชุมชนพึ่งตนเองได้ ในทางเศรษฐกิจและมีความยั่งยืน โดยเฉพาะเอื้อต่อการพัฒนาที่มุ่งถึงประโยชน์ของคนหมู่มากในชุมชน	3.11	0.78	ปานกลาง	2
5.3	มีทุนชุมชนที่เป็นทุนการเงิน เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) กองทุนหมู่บ้านและชุมชน (กทบ.)	2.95	0.73	ปานกลาง	3
รวม E1-E3		3.09	0.85	ปานกลาง	
รวมทั้งหมด A1-E3		3.17	0.79	ปานกลาง	

แหล่งข้อมูล: ผู้วิจัยและคณะกรรมการสำรวจระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2560- เดือน
มิถุนายน พ.ศ. 2561

จากตารางที่ 4.14 การมีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชน ต่อสังคม และประเทศชาติ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านต่างๆ นั้น ด้านมีการร่วมมือและช่วยเหลือกันเป็นจิตสาธารณะมากขึ้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.21 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 1.04 แปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง และจัดอยู่ในลำดับที่ 1 ด้านชุมชนพึ่งตนเองได้ ในทางเศรษฐกิจและมีความยั่งยืนโดยเฉพาะเอื้อต่อการพัฒนาที่มุ่งถึงประโยชน์ของคนหมู่มากในชุมชน ความเห็นของประชาชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.11 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.78 แปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง และจัดอยู่ในลำดับที่ 2 และด้านมีทุนชุมชนที่เป็นทุนการเงิน เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) กองทุนหมู่บ้านและชุมชน (กทบ.) ความเห็นของประชาชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.95 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.73 แปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง และจัดอยู่ในลำดับที่ 3

4.4.3 การทดสอบสมมติฐาน

-3.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่เข้าใจในนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่เข้าใจในนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

ตารางที่ 4.15 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่เข้าใจในนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Between Groups	11	154.52	14.05	1802.15	0.00
Within Groups	288	2.245	0.01		
Total	299	156.77			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

$H_0: \mu_1 = \mu_2 = \mu_3$ ประชาชนเข้าใจในนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงไม่ลดลง

$H_1: \mu_1 \neq \mu_2 \neq \mu_3$ ประชาชนเข้าใจในนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

P (ความน่าจะเป็น) = 0.00, α (ระดับนัยสำคัญ) = 0.05

ดังนั้น ค่า P น้อยกว่า α (เท่ากับ Sig.) จึงปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1

สรุปได้ว่าประชาชนเข้าใจในนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

-3.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

ตารางที่ 4.16 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Between Groups	11	152.92	13.90	1039.29	0.00
Within Groups	288	3.85	0.01		
Total	299	156.77			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

$H_0: \mu_1 = \mu_2 = \mu_3$ ประชาชนที่มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงไม่ลดลง

$H_1: \mu_1 \neq \mu_2 \neq \mu_3$ ประชาชนที่มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

P (ความน่าจะเป็น) = 0.00, α (ระดับนัยสำคัญ) = 0.05

ดังนั้น ค่า P น้อยกว่า α (เท่ากับ Sig.) จึงปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1

สรุปได้ว่าประชาชนที่มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

-3.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวมจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวมจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

ตารางที่ 4.17 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวม

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Between Groups	10	148.29	14.83	505.59	0.00
Within Groups	289	8.48	0.03		
Total	299	156.77			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

$H_0: \mu_1 = \mu_2 = \mu_3$ ประชาชนที่มีการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวมจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงไม่ลดลง

$H_1: \mu_1 \neq \mu_2 \neq \mu_3$ ประชาชนที่มีการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวมจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

P (ความน่าจะเป็น) = 0.00, α (ระดับนัยสำคัญ) = 0.05

ดังนั้น ค่า P น้อยกว่า α (เท่ากับ Sig.) จึงปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1

สรุปได้ว่าประชาชนที่มีการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวมจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

-3.4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียมจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียมจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

ตารางที่ 4.18 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียม

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Between Groups	11	153.17	13.92	1112.86	0.00
Within Groups	288	3.60	0.01		
Total	299	156.77			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

$H_0: \mu_1 = \mu_2 = \mu_3$ ประชาชนมีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียมจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลงไม่ลดลง

$H_1: \mu_1 \neq \mu_2 \neq \mu_3$ ประชาชนมีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียมจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

P (ความน่าจะเป็น) = 0.00, α (ระดับนัยสำคัญ) = 0.05

ดังนั้น ค่า P น้อยกว่า α (เท่ากับ Sig.) จึงปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1

สรุปได้ว่าประชาชนมีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียมจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

-3.5 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชน ต่อสังคม และประเทศชาติจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชน ต่อสังคม และประเทศชาติจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

ตารางที่ 4.19 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชน ต่อสังคม และประเทศชาติ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Between Groups	12	152.58	12.72	871.09	0.00
Within Groups	287	4.19	0.02		
Total	299	156.77			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

$H_0: \mu_1 = \mu_2 = \mu_3$ ประชาชนที่มีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชน ต่อสังคม และประเทศชาติจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงไม่ลดลง

$H_1: \mu_1 \neq \mu_2 \neq \mu_3$ ประชาชนที่มีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชน ต่อสังคม และประเทศชาติจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

P (ความน่าจะเป็น) = 0.00, α (ระดับนัยสำคัญ) = 0.05

ดังนั้น ค่า P น้อยกว่า α (เท่ากับ Sig.) จึงปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1

สรุปได้ว่าประชาชนที่มีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชน ต่อสังคม และประเทศชาติจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.4.4 ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาโครงการประชารัฐกับการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

1. ท่านคิดว่า วิธีที่จะให้นักลงทุนจากภายนอกเข้ามาลงทุนในสามจังหวัดควรทำอย่างไร

คำตอบ: จะต้องมีความร่วมมือกันจาก 4 ฝ่าย คือ ทหาร ตำรวจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชน ทั้งนี้เพราะว่า กลไกสำคัญที่อาจเกิดหรืออาจไม่เกิดความสงบนั้นจะอยู่ที่ 4 ฝ่ายเหล่านี้ ปัจจุบันนี้ ยังไม่เกิดความสงบอย่างเต็มที่ เพราะความร่วมมือจาก 4 ฝ่ายยังไม่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ต่างฝ่ายต่างยึดผลประโยชน์ส่วนตนเป็นใหญ่ ตัวอย่าง เช่น มีการแย่งงานกันระหว่างหน่วยต่างๆ ที่มีผลประโยชน์สูง มีหลายอย่างที่เป็นหน้าที่ของตำรวจ แต่ทหารกลับไปทำเฉยเลย มองเห็นอย่างนี้แล้วอดสงสารประชาชนและประเทศไม่ได้เลย

2. ท่านคิดว่าผลสำเร็จของยุทธศาสตร์ประชารัฐได้ส่งกระทบต่อความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยมากน้อยเพียงใด

คำตอบ: จะว่าสำเร็จมากก็ไม่เชิง แต่มีโครงการที่ลงสู่ระดับล่างให้ประชาชนสามารถจับจ่ายได้นั้น ถือเป็นเรื่องดี แต่มองดูแล้ว เกี่ยวกับบัตรสวัสดิการสังคมหรือคนจนอะไรทำนองนั้น ยังเฝ้าไม่ถูกที่ ลองคิดดูสิว่า การใช้บัตรให้ไปซื้อของที่รัฐจำหน่ายอย่างเดียวนั้น ไม่สามารถเกิดการหมุนเวียนของเงินในชุมชนได้อย่างเต็มที่ เพราะพ่อค้าแม่ค้าที่ขายสินค้าอย่างอื่นก็ขายไม่ได้ พูดอีกอย่างคือ มีการหมุนเวียนของเงินเพียงรอบเดียวก็จบ ลักษณะอย่างนี้ไม่สามารถสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชนได้เลย แต่จะกลับสร้างความอ่อนแอให้กับประชาชนมากกว่า เราไม่เข้าใจเลย ทำไมไม่ยอมให้เงินแก่ประชาชนไปเลย จะได้มีอิสระจะซื้ออะไรก็ได้ จะทำให้พ่อค้าแม่ค้าขายกะปิ กุ้งปลา ขายสินค้าได้บ้าง และจะเกิดการหมุนเวียนของเงินหลายเที่ยว

3. ท่านคิดว่า ความเปลี่ยนแปลงของความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยภายใต้โครงการประชารัฐมีทิศทางไปทางใด

คำตอบ: ก็มีบ้างแต่ก็ไม่มากนัก ที่จะลดลงบ้าง สาเหตุที่ว่ามีบ้างนั้น มองดูจากการที่ประชาชน คึกคัก กับการแย่งกันเข้าคิวยาวเพื่อรอรับสิทธิเพื่อขอรับสวัสดิการแห่งกันมากมาย เหตุการณ์ลักษณะนี้ เรามองว่า อาจเป็นเพราะเขายากจน อาจจากปัจจัยอะไรไม่รู้ แต่ที่แน่ๆ คือเศรษฐกิจตกต่ำเป็นอย่างมาก ลองคิดดูสิ ราคาจาก 80-100 บาท แล้วลงฮวบลงมาเป็น 3 กิโล้อย่างนี้ แล้วประชาชนจะ

เอาเงินที่ไหนมาจ่ายจ่าย หากรัฐบาลพยายามทำให้สินค้าของพวกเขาที่มีราคาดีเมื่อไหร่เมื่อนั้นแหละ ขบวนการก่อการร้ายจะไม่มีสิทธิเข้ามาปลุกปั่นประชาชนได้ ที่เป็นห่วงตอนนี้คือ มีการผูกขาดระหว่าง นายทุนกับรัฐบาลหรือไม่ ที่จริงแล้ว จะเป็นผลไม้หรือยางพารา หากมีการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ แล้ว ส่งออก คิดว่าน่าจะช่วยเหลือเศรษฐกิจประชาชนจะดีขึ้นนะ

4. ท่านคิดว่า การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ความรุนแรงมากสู่ความรุนแรงน้อยหรือลดลงใน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น มีความเกี่ยวข้องกับโครงการประชารัฐอย่างไร

คำตอบ: คำถามนี้ น่าสนใจ แต่เสียดายที่ทางรัฐบาลออกนโยบายโดยที่ไม่มีที่มาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนรากหญ้า ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง ปัญหาของเขา เราต้องถามเขามากกว่า ที่จะนั่งในห้องแอร์แล้วยกเมฆขึ้นมา ทำอย่างโน้นดีทำอย่างนี้ดี ในที่สุดประเทศชาติล่มจม เพราะวาทะนโยบายที่ดำเนินการวิเคราะห์ไปในลักษณะจากบนสู่ล่าง จะไม่เคยมีความสำเร็จเลยนะ เราเคยศึกษาอยู่เหมือนกันนะ รู้สึกว่า จะเป็นคำอธิบายจากนักวิชาการที่ชื่อว่า ทอมัส ไค นะครับ ท่านอธิบายว่า นโยบายที่เป็นลักษณะ ที่อบตวันนั้น ประชาชนจะไม่ได้รับอะไรเลย

4.5 สรุปท้ายบท

ค่าความเป็นไปได้ของงานวิจัยโดยเรียงจากมากไปหาน้อย

1. ประชาชนเข้าใจในนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ โดยรวม มีค่าความเฉลี่ยอยู่ที่ 3.06 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.79 และแปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง และด้านรัฐบาลมีนโยบายลดความเหลื่อมล้ำ สร้างรายได้และความเจริญ ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้ครอบคลุมทั้งประเทศโดยให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับภาครัฐนั้น ความเห็นของประชาชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.46 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.83 แปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง และจัดอยู่ในลำดับที่ 1

2. ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาโดยรวม มีค่าความเฉลี่ยอยู่ที่ 3.34 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.75 และแปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง และด้านเป็นการส่งเสริมภาคประชาชนให้มีฝีมือ มีความสามารถผลิตสินค้า และรักบ้านเกิด ความเห็นของประชาชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.49 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.84 แปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง และจัดอยู่ในลำดับที่ 1

3. ประชาชนมีการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวมโดยรวม มีค่าความเฉลี่ยอยู่ที่ 3.05 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.75 และแปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง และด้านมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เข้ารับการอบรมสัมมนา ทั้งในด้านการเตรียมตัว การจัดหา เนื้อหา และรูปแบบ เพื่อให้มีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมที่จะพัฒนา

สาธารณประโยชน์ร่วมกัน ความเห็นของประชาชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.12 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.75 แปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง และจัดอยู่ในลำดับที่ 1

4. ประชาชนมีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่น อย่างเท่าเทียมโดยรวม มีค่าความเฉลี่ยอยู่ที่ 3.29 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.79 และแปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง และด้านมีการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เช่น เพิ่มรายได้มูลค่ารวมของธุรกิจขนาดย่อม ความเห็นของประชาชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.46 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.84 แปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง และจัดอยู่ในลำดับที่ 1

5. การมีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชนต่อสังคม และประเทศชาติโดยรวม มีค่าความเฉลี่ยอยู่ที่ 3.09 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.85 และแปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง และด้านมีการร่วมมือและช่วยเหลือกันเป็นจิตสาธารณะมากขึ้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.21 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 1.04 แปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง และจัดอยู่ในลำดับที่ 1

ส่วนผลการทดสอบสมมติฐานนั้นพบว่า

-ประชาชนเข้าใจนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

-ประชาชนที่มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

-ประชาชนที่มีการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวมจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

-ประชาชนมีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่น อย่างเท่าเทียมจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

-ประชาชนที่มีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชน ต่อสังคม และประเทศชาติจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ฉะนั้น ความเปลี่ยนแปลงความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยจะมีความเกี่ยวข้องกับประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาโดยรวมสูงที่สุดคือ ค่าความเฉลี่ยอยู่ที่ 3.34

ความเปลี่ยนแปลงความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยจะมีความเกี่ยวข้องกับประชาชนมีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียมโดยรวมรองลงมาในลำดับที่ 1 มีค่าความเฉลี่ยอยู่ที่ 3.29

ความเปลี่ยนแปลงความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยจะมีความเกี่ยวข้องกับประชาชนมีจิตสำนึกในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชนต่อสังคม และประเทศชาติโดยรวม รองลงมารองลงมาในลำดับที่ 2 มีค่าความเฉลี่ยอยู่ที่ 3.09 ความเปลี่ยนแปลงความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยจะมีความเกี่ยวข้องกับประชาชนเข้าใจนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐโดยรวมรองลงมาในลำดับที่ 3 มีค่าความเฉลี่ยอยู่ที่ 3.06

ความเปลี่ยนแปลงความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยจะมีความเกี่ยวข้องกับประชาชนมีการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวมโดยรวมรองลงมาเป็นลำดับที่ 4 มีค่าความเฉลี่ยอยู่ที่ 3.05

บทที่ 5

ผลสรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

โครงการวิจัยนี้ มุ่งตรวจสอบโจทย์ปัญหาคือ “เพราะเหตุใดประชาชนรัฐมีความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้” มีการเก็บข้อมูลทั้งปฐมภูมิและทุติยภูมิ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและปริมาณ ซึ่งข้อมูลปฐมภูมินั้นได้รับการสัมภาษณ์และสร้างแบบสอบถามเพื่อสอบถามกลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 ตัวอย่าง จากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ประเทศไทยคือ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส ซึ่งเป็นผู้ตอบคำถามประเภทปลายปิด ส่วนการสัมภาษณ์ต่างๆ เพื่อหาคำตอบจากความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อโจทย์ปัญหาวิจัยนั้น ดำเนินการโดยคำถามประเภทปลายเปิดกับอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา นายกเทศมนตรี และนายองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น รวมทั้งกำนันผู้ใหญ่บ้านสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จำนวน 50 คน

ฉะนั้น งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงความสำคัญของยุทธศาสตร์ประชาชนรัฐที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงต่อเหตุการณ์ความรุนแรงลดลง มีการสำรวจสอบถามความคิดเห็น (perceptions) จากผู้นำชุมชนในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส เพื่อตรวจสอบคำถามที่ว่า “เพราะเหตุใดประชาชนรัฐมีความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้” ซึ่งปัจจัยตัวแปรอิสระ 5 ปัจจัยที่กำหนดไว้คือ 1) ประชาชนเข้าใจนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ 2) ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหา 3) มีการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวม 4) มีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองและการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียม และ 5) การมีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชน ต่อสังคม และประเทศชาติ ส่วนตัวแปรตามคือ “เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง” ในการศึกษาวิจัยนี้ เรามองว่า ยุทธศาสตร์ประชาชนรัฐมีความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ความสัมพันธ์หรือความสำคัญของตัวแปรต่างๆ เหล่านี้จะถูกตรวจสอบหรือพิสูจน์โดยตัวกลาง (means) ของคำถามที่จัดตั้งขึ้นเพื่อสอบถามผู้นำชุมชนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในพื้นที่สามจังหวัด (ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส) จำนวน 300 คน

5.1 ผลสรุป

การตรวจสอบคำถามที่ว่า “เพราะเหตุใดประชาชนรัฐมีความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้” นั้น ค่าความเป็นไปได้ที่ทำให้เหตุการณ์ไม่สงบลดลงของงานวิจัยปรากฏผลดังต่อไปนี้

1. ประชาชนเข้าใจในนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐโดยรวม มีค่าความเฉลี่ยอยู่ที่ 3.06 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.79 และแปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง และด้านรัฐบาลมีนโยบายลดความเหลื่อมล้ำ สร้างรายได้และความเจริญ ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้ครอบคลุมทั้งประเทศโดยให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับภาครัฐนั้น ความเห็นของประชาชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.46 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.83 แปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง และจัดอยู่ในลำดับที่ 1

2. ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาโดยรวม มีค่าความเฉลี่ยอยู่ที่ 3.34 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.75 และแปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง และด้านเป็นการส่งเสริมภาคประชาชนให้มีฝีมือ มีความสามารถผลิตสินค้า และรักบ้านเกิด ความเห็นของประชาชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.49 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.84 แปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง และจัดอยู่ในลำดับที่ 1

3. ประชาชนมีการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวมโดยรวม มีค่าความเฉลี่ยอยู่ที่ 3.05 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.75 และแปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง และด้านมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เข้ารับการอบรมสัมมนา ทั้งในด้านการเตรียมตัว การจัดหา เนื้อหา และรูปแบบ เพื่อให้มีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมที่จะพัฒนาสาธารณประโยชน์ร่วมกัน ความเห็นของประชาชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.12 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.75 แปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง และจัดอยู่ในลำดับที่ 1

4. ประชาชนมีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียมโดยรวม มีค่าความเฉลี่ยอยู่ที่ 3.29 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.79 และแปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง และด้านมีการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เช่น เพิ่มรายได้มูลรวมของธุรกิจขนาดย่อม ความเห็นของประชาชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.46 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.84 แปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง และจัดอยู่ในลำดับที่ 1

5. การมีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชนต่อสังคมและประเทศชาติโดยรวม มีค่าความเฉลี่ยอยู่ที่ 3.09 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.85 และแปรผล

ออกมาอยู่ในระดับปานกลาง และด้านมีการร่วมมือและช่วยเหลือกันเป็นจิตสาธารณะมากขึ้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.21 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 1.04 แปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง และจัดอยู่ในลำดับที่ 1

ส่วนผลการทดสอบสมมติฐานนั้นพบว่า

-ประชาชนเข้าใจนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

-ประชาชนที่มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

-ประชาชนที่มีการเคารพและปฏิบัติตนตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวมจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

-ประชาชนมีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียมจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

-ประชาชนที่มีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชน ต่อสังคม และประเทศชาติจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ฉะนั้น ความเปลี่ยนแปลงความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยจะมีความเกี่ยวข้องกับประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาโดยรวมสูงที่สุดคือค่าความเฉลี่ยอยู่ที่ 3.34

ความเปลี่ยนแปลงความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยจะมีความเกี่ยวข้องกับประชาชนมีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียมโดยรวมรองลงมาในลำดับที่ 1 มีค่าความเฉลี่ยอยู่ที่ 3.29

ความเปลี่ยนแปลงความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยจะมีความเกี่ยวข้องกับประชาชนมีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชนต่อสังคม และประเทศชาติโดยรวม รองลงมารองลงมาในลำดับที่ 2 มีค่าความเฉลี่ยอยู่ที่ 3.09

ความเปลี่ยนแปลงความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยจะมีความเกี่ยวข้องกับประชาชนเข้าใจนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐโดยรวมรองลงมารองลงมาในลำดับที่ 3 มีค่าความเฉลี่ยอยู่ที่ 3.06

ความเปลี่ยนแปลงความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยจะมีความเกี่ยวข้องกับประชาชนมีการเคารพและปฏิบัติตนตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวมโดยรวมรองลงมาเป็นลำดับที่ 4 มีค่าความเฉลี่ยอยู่ที่ 3.05

สอดคล้องตามกรอบยุทธศาสตร์ประชารัฐและแนวคิดการที่จะได้รับความร่วมมือจากประชาชนของ Huntington (1991:5)

5.2 อภิปรายผล

การลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

ที่ผ่านมา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ลงนามบันทึกความเข้าใจ (เอ็มโอยู) ร่วมกับธนาคารโลก หรือเวิลด์แบงก์ จัดทำโครงการความร่วมมือพัฒนาประเทศด้านการวิเคราะห์ ความยากจนและติดตามประเมินผล เพื่อเป็นโครงการเสริมสร้างศักยภาพในการแก้ไขปัญหาความยากจนของรัฐบาลและความร่วมมือทางด้านวิชาการ ฯลฯ

ธนาคารโลกได้ให้ความเห็นว่า แม้สัดส่วนคนยากจนในประเทศไทยได้ลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่ไม่คิดว่าคนยากจนจะหมดไปในปีต่อๆ ไป ตามเป้าหมายของรัฐบาล ในขณะที่ความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ยังเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ

ผู้วิจัยเห็นว่า สัดส่วนคนยากจนที่ลดลงที่ผ่านมานั้นเป็นเรื่องปกติ เพราะเป็นผลจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจ แต่ประเด็นปัญหาที่ต้องได้รับความสนใจและเอาใส่ใจ คือ จะทำอย่างไร เพื่อลดช่องว่างของการกระจายรายได้ระหว่างคนรวยกับคนจน ที่นับวันจะยิ่งเพิ่มมากขึ้น

ที่ผ่านมา ดูเหมือนรัฐบาลพยายามแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ ผ่านนโยบาย อาทิ กองทุนหมู่บ้าน, SML และนโยบายการให้สินเชื่ออื่น ๆ รวมทั้งการให้บัตรสวัสดิการ

แห่งรัฐของรัฐบาล ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาด้วยการแจกเงิน กระตุ้นให้เกิดการใช้จ่าย ซึ่งทำให้ดูเหมือนว่า เศรษฐกิจดี ประชาชนมีเงินใช้จ่าย แต่ผลกลับทำให้ประชาชนเป็นหนี้เพิ่มขึ้น วิธีการนี้ไม่ได้แก้ปัญห ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ที่ยั่งยืน เนื่องจากรัฐบาลไม่สามารถนำเงินมาแจกประชาชน ได้ตลอด

นอกจากนี้รัฐบาลยังใช้นโยบายคิดเอาเองว่าประชาชนควรได้อะไร และใช้นโยบายเหมือน ๆ กันกับประชาชนทุกกลุ่ม เช่นการแจกเงินให้กับทุกหมู่บ้านเท่ากัน หรือแบ่งตามขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ ซึ่งเป็นแนวทางที่ไม่เหมาะสม เพราะแต่ละหมู่บ้านต้องการเงินไม่เท่ากัน เนื่องจากความเจริญไม่เท่ากัน และความต้องการของหมู่บ้านไม่สามารถวัดได้ผ่านขนาดของหมู่บ้าน รวมถึงแต่ละหมู่บ้าน ต้องการทรัพยากรไม่เหมือนกัน และทรัพยากรบางอย่างไม่สามารถซื้อได้ด้วยเงิน อาทิ โอกาสในการ เข้าถึงการศึกษา ,ทักษะและความรู้ในการประกอบอาชีพ ฯลฯ

ฉะนั้นในการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ รัฐบาลควรฟังว่าประชาชน ต้องการอะไร เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น เปิดโอกาสให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนในการวิพากษ์วิจารณ์ เพื่อปรับปรุงนโยบายให้เกิดประโยชน์ และตรงตามความต้องการของประชาชน รวมทั้งใช้นโยบายที่แตกต่างแต่เหมาะสมกับประชาชนแต่ละกลุ่ม

โดยช่องทางหนึ่งในการรับฟังความเห็นของประชาชนที่รัฐบาลควรให้ความสำคัญ คือ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเปรียบเหมือนสภาของประชาชน ที่มีความใกล้ชิดกับปัญหา และมีหน้าที่โดยตรงในการให้คำปรึกษา และเสนอแนะความคิดเห็นต่อรัฐบาล

และเป็นที่น่ายินดีที่สภาที่ปรึกษาฯ ในชุดที่ 2 ได้มีการจัดตั้งคณะทำงานใหม่ที่ชื่อว่า คณะทำงานกระจายรายได้ ที่มี ดร.นลินี ทวีสินเป็นประธานคณะทำงาน ซึ่งคณะทำงานภายใต้การนำของ ดร.นลินี ทวีสิน ท่านนี้มีหน้าที่รับผิดชอบในการศึกษาแนวทางแก้ปัญหาความแตกต่างทางรายได้ การกระจายทรัพยากร และการดำเนินงานทางเศรษฐกิจที่ไม่เป็นธรรม รวมถึงส่งเสริมการพัฒนา เศรษฐกิจท้องถิ่นและเศรษฐกิจฐานรากของประชาชน คือ เกษตรกร ผู้ใช้แรงงาน และผู้ประกอบการ อาชีพอิสระรายย่อย สภาที่ปรึกษาฯ จึงน่าจะเป็นนี้จะเป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่จะมีส่วนช่วยสนับสนุน รัฐบาล ในการแก้ปัญหการกระจายรายได้และปัญหาความยากจน หากรัฐบาลจะพยายามฟังเสียงประชาชนเสียบ้างคงจะดีไม่น้อย

การส่งเสริมภาคประชาชนให้มีฝีมือและมีความสามารถผลิตสินค้า

ในการพัฒนาอาชีพของประชาชน นอกจากจะจัดให้มีการพัฒนาฝีมือแรงงานในลักษณะต่างๆ ดังกล่าว ซึ่งจะทำให้ผู้รับการฝึกฝีมือดี มีเจตคติ มีนิสัย มีความสามารถ และเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ และสามารถประกอบอาชีพได้ดีขึ้นตามที่กล่าวแล้ว ยังอาจส่งเสริมให้การประกอบ

อาชีพของผู้ได้รับการฝึก ประสบความสำเร็จ ในการใช้ความรู้ความสามารถยิ่งขึ้น ได้อีกหลายประการ เช่น

1. การจัด หรือการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสหกรณ์ การรวมกลุ่มหรือชมรม เพื่อส่งเสริม และหรือกำหนดปริมาณ คุณภาพ และมาตรฐานของการผลิต ให้เหมาะสม และตรงตามความต้องการของตลาด เพื่อแสวงหาตลาด กำหนดราคา และแสวงหาเงินทุน

2. การส่งเสริมให้มีหน่วยกลาง เพื่อแจกจ่ายงานให้ประชาชนโดยทั่วไปในชนบท ได้มีส่วนร่วมในการใช้ฝีมือแรงงาน ในช่วงเวลาที่เหมาะสม กับที่กลุ่มบุคคล หรือแต่ละบุคคลจะมีส่วนร่วมได้ ซึ่งประชาชนในชุมชนอาจทำงานเต็มเวลา หรือเฉพาะช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งก็ได้ ตามสภาพของงาน และของแต่ละบุคคลที่จะร่วมในเครือข่ายของงาน หน่วยงานกลางนี้ อาจเป็นทั้งผู้จัดการ ผู้สนับสนุน ด้านการเงิน ผู้ช่วยเหลือทางเทคนิค ผู้กำหนด ควบคุมมาตรฐาน ผู้ออกแบบ ผู้แสวงหา และจัดการด้านการตลาด และการป้อนวัตถุดิบพร้อมกันไปก็ได้

3. การส่งเสริมให้มีระบบการควบคุม สนับสนุน ป้องกันดูแล ให้การใช้ฝีมือแรงงานเป็นไป ด้วยความเชื่อมั่นสูง และยุติธรรม และป้องกันการเอาเปรียบ และการหลอกลวง ซึ่งปัจจุบัน กรมแรงงาน และหน่วยงานของรัฐหลายหน่วยงาน ได้พยายามดำเนินการเรื่องนี้ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

4. การให้มีระบบข้อมูลเรื่องแนวโน้มของอาชีพต่างๆ ความต้องการของตลาด ความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ที่แม่นยำตรงฉับไว ที่กระจายอย่างทั่วถึง จะทำให้ประชาชน ไหวตัว ปรับตัว ปรับอาชีพ ปรับฝีมือและปรับวิธีทำงานได้ ทันท่วงที ทำให้เกิดความมั่นคงและมั่นใจ ในการทำงาน ปัจจุบันระบบข้อมูลด้านวิทยุมีประสิทธิภาพสูง และครอบคลุมทุกส่วนของประเทศแล้ว กิจกรรมด้านโทรทัศน์ได้รับการปรับปรุงด้านเครือข่ายไปมาก ซึ่งตามแผนจะครอบคลุมทุกพื้นที่ใน อนาคตอันใกล้ จะมีปัญหาอยู่บ้าง ในเรื่องราคาเครื่องรับวิทยุยังสูง ยากที่ชาวชนบทจะมีโดยทั่วถึง ระบบข้อมูลที่ยังขาดอยู่มากในชนบทคือ ข้อมูลทางด้านสิ่งพิมพ์ ซึ่งจะต้องส่งเสริมกันอีกมาก การขาดระบบข้อมูลด้านสิ่งพิมพ์นี้ทำให้ชาวชนบท เสียเปรียบชาวเมือง ซึ่งมีข้อมูลจากสิ่งพิมพ์ ในการพัฒนา คน และพัฒนาอาชีพ เพื่อประโยชน์สุข ตามระบอบประชาธิปไตยเป็นอย่างมาก

การสร้างจิตสาธารณะร่วมกัน

ความเจริญรุ่งเรืองทางด้านวัตถุในปัจจุบัน เป็นสาเหตุที่ทำให้สังคมโดยทั่วไป มีค่านิยมที่ให้ความจิตสาธารณะสำคัญ ในการแสวงหาเงินทอง แสวงหาอำนาจ บารมี มากกว่าที่จะให้ความสำคัญทางด้านจิตใจ สังคมในปัจจุบันจึงกลับเสื่อมโทรมลงอย่างเห็นได้ชัดเจนปัญหาต่าง ๆ ที่มีมากมาย ดังนั้นการปลูกฝังความสำนึก ให้กับบุคคล เพื่อให้มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมจึงควรที่จะเกิดขึ้นในสังคม ด้วยเหตุนี้ ในปัจจุบัน จึงมีการกล่าวถึงคำว่า “จิตสาธารณะ” เพื่อให้ผู้คนได้ตระหนัก

ถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะมากกว่าตนเอง นั้นหมายถึงว่า ทุกคนต้องมีการให้ มากกว่า การรับ เพราะสิ่งเหล่านี้ ถ้าสามารถปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนได้ตระหนักสังคมย่อมได้รับแต่ความสุขอย่างแน่นอน คำว่า “จิตสาธารณะ” จึงมีความสำคัญต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของมนุษย์ โดยส่วนรวมการปลูกฝังความสำนึก กับบุคคลต่าง ๆ ให้มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมหรือสาธารณะ จะเป็นการสร้างคุณธรรมจริยธรรม ให้เกิดขึ้นกับบุคคลโดยทั่วไป โดยเฉพาะ เด็กและเยาวชน รวมทั้งประชาชนทั่วไป สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากภายในกายของคน “จิตสาธารณะ” เป็นความสำคัญในการปลูกจิตสำนึกให้ผู้คนรู้จัก การเสียสละ การร่วมแรงร่วมใจร่วมมือในการทำประโยชน์ เพื่อสังคมและส่วนรวม อีกทั้งจะช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองและสังคม การช่วยกันพัฒนาคุณภาพชีวิต อันจะเป็นหลักการในการดำเนินชีวิต เป็นการแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขกับสังคมอย่างได้ผลเป็นเชิงประจักษ์ได้

“จิตสาธารณะ” หมายถึง “ความรู้สึกนึกคิดที่เป็นส่วนรวม” หรือพูดและฟังได้ง่าย ๆ ว่า “การตระหนักรู้ และคำนึงถึงการมีส่วนร่วมร่วมกัน การตระหนักรู้ตน ที่จะทำอะไรสิ่งหนึ่งเพื่อเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม หรือการคำนึงถึงผู้อื่นที่มีความสัมพันธ์ที่เป็นสังคมเดียวกัน เป็นการแสดงออกเพื่อสังคมส่วนรวม การบริการชุมชน การทำประโยชน์เพื่อสังคม ถ้าเป็นวัตถุประสงค์หรือสิ่งของทุกคนสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้”

ดังนั้นจิตสาธารณะ จึงเปรียบได้กับความรู้สึกนึกคิด ถึงการเป็นเจ้าของในสิ่งที่เป็นสาธารณะร่วมกัน การใช้สิทธิและหน้าที่ที่จะดูแล รวมทั้งการบำรุงรักษาสิ่งของที่เป็นของส่วนรวมร่วมกันเช่น การช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมโดยไม่ทิ้งขยะลงที่พื้นทั่วไปต้องทิ้งขยะใน ที่จัดไว้ให้ ไม่ทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำ การดูแลรักษาสาธารณะสมบัติ เช่น โทรศัพท์สาธารณะ หลอดไฟฟ้าที่ให้แสงสว่างตามถนนหนทาง การใช้น้ำธรรมชาติและน้ำประปาอย่างประหยัดร่วมกัน การใช้กระแสไฟฟ้าสาธารณะให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าตลอดจนช่วยเหลือดูแลผู้ ตกทุกข์ได้ยาก อันเป็นการให้โอกาสกับผู้ที่ด้อยโอกาสตามสมควร แต่ต้องไม่ทำให้ตนเองและครอบครัวเดือดร้อน และการช่วยเหลือต้องไม่ขัดต่อกฎหมายบ้านเมือง อันเป็นประโยชน์ของส่วนรวม

หากคนในสังคมขาดจิตสาธารณะแล้ว ก็จะทำให้เกิดผลกระทบมากมายเช่น ทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเองและผู้อื่น ในครอบครัวมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันน้อยลง แกร่งแย่ง ทะเลาะเบาะแว้ง เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวก เห็นแก่ตัว ชิงดีชิงเด่น เบียดเบียนสมบัติขององค์กรเพื่อมาเป็นสมบัติของตนเอง องค์กรไม่ก้าวหน้า ประสิทธิภาพและคุณภาพของงานลดลง ทำให้ชุมชนเกิดความอ่อนแอ เพราะต่างคนต่างอยู่ ไม่มีการพัฒนา ยิ่งปล่อยนานยิ่งทรุดโทรม เกิดอาชญากรรมในชุมชน ขาดศูนยรวมจิตใจ ขาดผู้นำที่นำไปสู่การแก้ปัญหา เพราะแต่ละคนมองเห็นเรื่องของตนเองเป็นใหญ่ เกิดวิกฤตการณ์ภายในประเทศบ่อยครั้งและแก้ปัญหาไม่ได้เกิดการเบียดเบียน ทำลายทรัพยากรและ

สมบัติของส่วนรวม ประเทศชาติล้าหลัง ขาดพลังของคนในสังคม เมื่อนำมาตรการใดออกมาใช้ก็ไม่ได้ผลเนื่องจากไม่ได้รับความร่วมมือ เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวก แกร่งแย่งแข่งขัน ทุจริตคอร์รัปชัน ทำให้เกิดการเอารัดเอาเปรียบระหว่างประเทศ ทำให้เกิดปัญหา เช่น การสะสมอาวุธ การกลั่นแกล้ง แกร่งแย่งหรือครอบงำทางการค้าระหว่างประเทศเกิดการรังเกียจเหยียดหยามคนต่าง ชาติพันธุ์ของตนเองดูถูก

ดังนั้น จิตสาธารณะ หรือจิตสำนึกสาธารณะ เป็นสิ่งที่มีความจำเป็น อันจะเป็นประโยชน์ ในทุกระดับของสังคม ถ้าหากได้มีการพัฒนาให้เกิดขึ้นได้อย่างเข้มแข็ง ตั้งแต่บุคคลในระดับครอบครัว ทั่วโลก ย่อมส่งผลดีในระดับที่สูงขึ้นเป็นลำดับ และที่สำคัญที่สุดการสร้างและปลูกฝังจิตสำนึก ที่ดีนั้น ต้องสร้างกับ เด็กและเยาวชน เพราะเด็กสามารถรับรู้ในสิ่งที่ติงามจากพ่อแม่ที่บ้าน รับรู้จากผู้หลักผู้ใหญ่ ผู้นำชุมชน พระสงฆ์องค์เจ้า ดูแลลูกหลานในระดับชุมชนและสังคม และสถาบันการศึกษาที่ นอกจากจะอบรมสั่งสอนทั้งด้านวิชาการ ยังจะต้อง อบรมคุณธรรม จริยธรรม ปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนรู้จักการเสียสละ การให้ มากกว่า การรับ อย่างเดียวจะทำให้เด็กและเยาวชน พัฒนาจิตใจในการช่วยเหลือผู้อื่น มีความอ่อนน้อมถ่อมตน เตรียมเข้าสู่การพัฒนา จิตใจตนเองสู่จิตสำนึกสาธารณะต่อไปในอนาคต

การเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน

ขีดความสามารถในการแข่งขัน หรือ Competitiveness ไม่ได้หมายถึง Competition ซึ่งแปลว่าการแข่งขันเสียทีเดียว ขีดความสามารถในการแข่งขันจะเป็นเชิงบวก เกิดจากแนวคิดทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ที่ว่าทรัพยากรมีน้อยแต่ความต้องการของคนเราไม่มีที่สิ้นสุด เป้าหมายประเทศในเชิงเศรษฐศาสตร์คือความกินดีอยู่ดีความมั่งคั่งของประชาชนในประเทศ ผู้ที่เป็นต้นตอในการสร้างความมั่งคั่งของประเทศคือองค์กรธุรกิจ ที่ทำหน้าที่ผลิตและกระจายสินค้าบริการต่างๆสู่ผู้บริโภค บริโภค ซึ่งเป้าหมายคือกำไร ธุรกิจทำให้เกิดการจ้างงานและรายได้ส่วนบุคคล กลายเป็นรายได้ของรัฐจากการเก็บภาษีจากองค์กรธุรกิจและบุคคล รวมถึงภาษีจากการอุปโภคบริโภค ซึ่งรายได้รัฐเหล่านี้ก็จะนำไปใช้พัฒนาประเทศให้ประชาชนและธุรกิจมีสภาพแวดล้อมที่ดีในการทำธุรกิจและมีความเป็นอยู่ที่ดีต่อไป เกิดเป็นระบบเศรษฐกิจขึ้น

ดังนั้นเมื่อเราพูดถึงขีดความสามารถในการแข่งขัน เราจึงหมายถึงการที่บริษัทหรือประเทศสามารถที่สนองความต้องการด้านการอุปโภคบริโภคสินค้าหรือบริการด้วยราคาและคุณภาพที่ดีกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ผลิตหรือผู้ให้บริการรายอื่น และมีผลตอบแทนเป็นกำไรคุ้มค่าเพียงพอกับปัจจัยการผลิตต่างๆที่ลงทุนไป

มีการเปรียบเทียบและจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศทั่วโลกจาก 2 ค่าหลักๆคือ World Economic Forum และ IMD ไม่ใช่เพื่อแข่งกันเอาเป็นเอาตาย แต่เพื่อกระตุ้นให้คนหรือองค์กรใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีประสิทธิภาพสูงสุดเพราะทรัพยากรมีจำกัด ในขณะที่ความต้องการของผู้คนมีไม่จำกัด และประชากรของโลกก็เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในขณะที่ทรัพยากร โดยเฉพาะทรัพยากรทางธรรมชาติร่อยหรอลงไปโดยเฉพาะแหล่งพลังงานและทรัพยากรน้ำ สิ่งใดมีน้อยหายากแต่มีความต้องการสูงก็ย่อมมีราคาแพง ผู้บริโภคแสวงหาสิ่งที่ต้องการและเลือกจากความพอใจด้านราคาและคุณภาพจากตัวเลือกที่มี ดังนั้นจึงมีแนวคิดเรื่องของการได้เปรียบในการแข่งขัน (Competitive Advantage) ทรัพยากรนั้นจะสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างยั่งยืนให้องค์กรหรือประเทศได้หรือไม่ มีนักวิจัยชื่อ Jay Barney ได้วางกรอบความคิดไว้ 4 ประการคือ VRIN ซึ่ง V = Valuable (มีคุณค่า) R = Rare (หายาก) I = Inimitable (ไม่สามารถลอกเลียนแบบได้) และ N = Non-substitutable (ไม่สามารถหาสิ่งที่มาทดแทนได้)

เราสามารถสร้างข้อได้เปรียบได้จากทรัพยากรที่มีคุณสมบัติทั้ง 4 ประการนี้ ในการสร้างกลยุทธ์ในการแข่งขันด้วยราคาที่ถูกลงกว่า หรือความแตกต่างของสินค้าบริการ เราจะมีราคาที่ถูกลงกว่าก็ต่อเมื่อเรามี “ผลิตภาพ” (Productivity) ซึ่ง บริษัทหรือโรงงานที่ผลิตภาพสูง คือใส่ทรัพยากรหรือปัจจัยการผลิตเข้าไปเท่ากันแต่ได้ผลผลิตที่มากกว่า จะมีผลิตภาพสูงได้อย่างไร ก็ต้องอาศัยทรัพยากรที่มีคุณภาพตามกลยุทธ์การแข่งขัน ทั้งที่เป็นวัตถุดิบ บุคลากร เทคโนโลยี และนวัตกรรมเข้าช่วย เป็นส่วนผสมที่จะกำหนดผลิตภาพ ซึ่งไม่ได้จบที่โรงงานเพียงแค่อำนาจที่ผลิตได้ แต่ผู้ประกอบการจะต้องพอใจเลือกและจะเป็นผู้ให้คะแนนความสามารถครั้งนี้ในรูปแบบของผลตอบแทนทางการเงินกลับเข้าไปสู่ห่วงโซ่คุณค่าทางเศรษฐกิจต่อไป

เห็นภาพรวมหรือยังว่าแต่ละส่วนเกี่ยวข้องพึ่งพาอาศัยกันอย่างไร ก็เพราะระบบทุนนิยมเชื่อว่ากลไกตลาดจะทำงานจัดสรรทรัพยากรที่จำกัดให้สนองความต้องการที่ไม่จำกัดด้วยความยุติธรรมที่สุดและลงตัวในที่สุด ประเทศไหนผลิตอะไรได้มากก็เอาไปค้าขายแลกเปลี่ยนให้ถึงมือผู้ประกอบการบริโภคในประเทศที่มีความต้องการแต่ขาดแคลน จึงเกิดการค้ำระหว่างประเทศขึ้น แต่เพราะมีหลายประเทศอาจจะผลิตได้เหมือนหรือใกล้เคียงกันก็ต้องสร้างความแตกต่างหรือจุดขายให้สินค้าบริการของตนถูกเลือก ประเทศบริหารโดยรัฐบาล รัฐบาลไม่ได้แข่งขันเองแต่เป็นผู้ประกอบการที่ต้องแข่งขัน โดยรัฐบาลมีหน้าที่สร้างปัจจัยที่เอื้อต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ เช่น โครงสร้างการขนส่งถนนหนทาง การบิน การเดินเรือที่ดี โครงสร้างการสื่อสารโทรคมนาคม การศึกษา การส่งเสริมการวิจัยพัฒนา กฎระเบียบในการดำเนินธุรกิจต่างๆ เป็นต้น

โดยสรุป หัวใจของการพัฒนาทางเศรษฐกิจเพื่อการกินดีอยู่ดีของประเทศ คือ ความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการนั่นเอง ดังนั้นจึงได้เห็นโครงการเยอะแยะมากมายในการพัฒนาขีด

ความสามารถของผู้ประกอบการเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ ทั้ง โครงการ Startup โครงการ Competitiveness Enhancement Program โครงการนวัตกรรมแห่งชาติ และอื่นๆอีกมากมาย

ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

สังคมไทยเป็นสังคมที่มีประวัติความเป็นมาสืบทอดต่อกันมาเนิ่นนาน มีลักษณะหลายประการที่เป็นของตัวเองอย่างเห็นได้ชัด เช่นการเคารพผู้มีอาวุโส ความเกรงอกเกรงใจกัน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ฯลฯ ผู้บริหารควรศึกษาว่าอะไรเป็นส่วนสำคัญที่หล่อหลอมนิสัยของคนไทยให้มีลักษณะ ดังกล่าว สิ่งที่หล่อหลอมอุปนิสัยของคนไทยในด้านคุณธรรมจริยธรรม อาจพิจารณาในด้านกว้าง ๆ ได้ 3 ประการ ดังนี้

1. จริยธรรมตามหลักคำสอนของศาสนา
2. สภาพการดำเนินชีวิตของคนไทยในอดีต
3. สภาพการดำเนินชีวิตของคนไทยในปัจจุบัน

ช่วยเหลือเกื้อกูลด้วยวัตถุสิ่งของโดยไม่หวังผลตอบแทน เช่น การช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติต่างๆ การสร้างถนนหนทาง สร้างสะพาน สร้างโรงพยาบาล สร้างโรงเรียน สร้างสิ่งที่เป็นสาธารณประโยชน์ เป็นต้น เพื่อให้คนหมู่มากใช้สอยร่วมกัน

ความมีน้ำใจยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น การแนะนำในสิ่งที่เป็นประโยชน์โดยไม่หวังแทนแนะนำหลักการดำเนินชีวิต โดยอาศัยหลักธรรมและประสบการณ์ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ การเสียสละสุขและผลประโยชน์ส่วนตน เพื่อสุขและประโยชน์ส่วนรวม การเสียสละสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์เล็กน้อยเพื่อประโยชน์ที่มากกว่า เป็นการสละกิเลสออกจากใจ

ระลึกถึงการเสียสละที่ผ่านมา เป็นอารมณ์แห่งกรรมฐาน เมื่อได้ปฏิบัติธรรม จะอดทนจนใจให้เบิกบาน เกิดปีติเอิบอิม ต่อจากนั้นจะเกิดความสงบกายสงบใจ มีใจตั้งมั่นแน่วแน่ ทำให้ประกอบหน้าที่การงานได้ผลดี

เมื่อระลึกถึงการเสียสละของตนอยู่เป็นนิตย์ว่า เป็นลาภของเราแท้ เราได้ปฏิบัติดีแล้ว คนอื่นถูกความตระหนี่รุมเร้าเฝ้าใจอยู่ แต่เรามีได้เป็นเช่นเขา มีใจปราศจากความตระหนี่ มีอัธยาศัยยินดีในการเสียสละ ใครต้องการขอ เราพอใจในการให้และการแบ่งปันกัน เมื่อระลึกอยู่อย่างนี้ จิตจะไม่ถูกราคะ โทสะ และโมหะรุกรานรังแก

ความมีน้ำใจมีอันสงส์กำจัดความตระหนี่หวงแหน ความคิดก็คิดกันไม่ให้อื่นได้ดี เมื่อกำจัดความตระหนี่ได้อย่างนี้ ย่อมมีผลทำให้ตัวเราเอง มีจิตใจปลอดโปร่ง ไม่เคียดแค้น

ความมีน้ำใจ การเสียสละ เป็นบารมีธรรมของผู้มีอัธยาศัยเป็นพระศาสดาของศาสนาต่างๆ ด้วยบารมีธรรมนี้ เป็นหลักที่ทำให้บุคคลมุ่งมั่นในการทำความดี แม้จะประสบปัญหาอุปสรรคมากมาย

จะไม่หวั่นไหว มีจิตใจเสียสละ เอื้อเฟื้อด้วยวัตถุประสงค์ของและสละความไม่พอใจกัน ความขัดเคืองใจต่อกันออกไปจากจิตใจ จึงทำให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างสงบสุข

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้นำทุกระดับชั้น ต้องการเป็นผู้นำมากกว่าผู้นำโดยทั่วไป แต่การจะเป็นผู้นำในหน้าที่การงาน และครองใจผู้ตามได้นั้น ไม่ใช่เรื่องง่าย นอกจากคุณสมบัติเฉพาะตัวคือมีความรู้ มีความสามารถเป็นที่ยอมรับแล้ว ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเสียสละที่ประกอบด้วยเหตุผล สมบูรณ์ ไม่ใช่การเสียสละให้โดยปราศจากเหตุผล นี่เองที่เป็นจุดเด่นสำคัญ ที่ทำให้ผู้นำทุกระดับชั้น สามารถบริหารจัดการงานและบุคลากรในองค์กรและขับเคลื่อนเพื่อให้เป็นผลสำเร็จ ตามความปรารถนาที่ตั้งใจไว้

คงเคยได้ยินคำชื่นชมผู้นำบางคน ซึ่งมีน้ำใจให้ผู้ตาม หรือผู้ใต้บังคับบัญชา ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจให้ทุ่มเททำงานแบบมอภายถวายชีวิตกันเลยทีเดียว การแสดงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่สามารถปฏิบัติได้หลายแนวทาง ดังนี้

1. รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ด้วยการปฏิบัติต่อผู้อื่นเหมือนที่ต้องการให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อตนเอง
2. รู้จักให้มากกว่ารับ โดยการแสดงน้ำใจต่อคนรอบข้างทุกครั้งที่มีโอกาส เช่น มองเงินหรือสิ่งของที่จำเป็นให้แก่ผู้ยากไร้ ช่วยครุฑือของ ช่วยสอนการบ้านให้เพื่อน เป็นต้น
3. รู้จักเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น โดยการปิดกั้นความคิดหรือการกระทำในทางที่ถูกต้องเหมาะสมของผู้อื่น และไม่เบียดเบียนกัน
4. มีจิตใจโอบอ้อมอารี
5. มีความปรารถนาดีและจริงใจต่อผู้อื่นเสมอ
6. มีความห่วงใยคนรอบข้างอยู่เสมอมีน้ำใจ ช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน

ความเสียสละเป็นคุณธรรมขั้นพื้นฐานของผู้ที่อยู่ร่วมกันในสังคม ทุกคนในสังคมต้องมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเสียสละแบ่งปันให้แก่กัน ไม่มีจิตใจคับแคบ เห็นแก่ตัว ความเสียสละจึงเป็นคุณธรรมเครื่องผูกมิตรไมตรี ยึดเหนี่ยวจิตใจไว้ เป็นเครื่องมือสร้างลักษณะนิสัยให้เป็นคน ที่เห็นแก่ประโยชน์สุขส่วนรวมมากกว่าประโยชน์สุขส่วนตัว

คนที่อยู่ร่วมกันในสังคมจะเกิดความสงบสุข ได้ควรจะมีคุณธรรมคือความเสียสละ คือเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อส่วนรวม เพราะถ้าต่างคนต่างเห็นแก่ตัว ไม่เห็นแก่คนอื่นแล้ว ส่วนรวมก็จะเดือดร้อน เมื่อส่วนรวมเกิดความเดือดร้อนเสียแล้วความสุขความสงบจะเกิดขึ้นได้อย่างไร

การเสียสละจึงเป็นคุณธรรมสำคัญอย่างหนึ่งในสังคม เริ่มตั้งแต่ครอบครัวอันเป็นหน่วยเล็กๆ ของสังคม ต้องเสียสละความสุขส่วนตัวให้แก่กัน เสียสละทรัพย์สินที่หามาได้ด้วยความเหนียว ยากลำบากให้แก่กัน ทั้งในยามปกติและคราวจำเป็น

ดังจะเห็นได้จากที่มีการเสียสละ และบริจาคทรัพย์ สิ่งของเพื่อช่วยเหลือกัน ในเมื่อประสบภัยอย่างใดอย่างหนึ่ง เกิดขึ้นแก่คนในที่ใดที่หนึ่ง ก็มักจะมีการรับบริจาคเพื่อนำเงินหรือสิ่งของไป

ช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความทุกข์ความเดือดร้อนอันเกิดจากภัยพิบัติต่างๆ เช่น อุทกภัย วาตภัย เป็นต้น หรือไม่ก็มีการรับบริจาคสิ่งของเพื่อนำไปสร้างเป็นสาธารณประโยชน์ให้แก่สังคมส่วนรวม

บุคคลผู้มีน้ำใจเสียสละ มีจิตใจโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ทุกคนในสังคม ช่วยเหลือเท่าที่เห็นว่าสมควรจะช่วยเหลือได้ เห็นใครควรแก่การช่วยเหลือก็ช่วยเหลือตามกำลังมากบ้างน้อยบ้าง หรือบางครั้งก็ช่วยเหลือด้วยกำลังกาย บางครั้งก็ช่วยเหลือด้วยกำลังทรัพย์ บางครั้งก็ช่วยเหลือด้วยกำลังสติปัญญา ทุกๆ ครั้งที่ช่วยเหลือก็มีความกรุณาสงสารเป็นเบื้องหน้า มุ่งที่จะปลดปล่อยความทุกข์ของผู้อื่นด้วยความเต็มใจ บริสุทธิ์ใจ

ผู้ที่ฝึกฝนมาดีในเรื่องของการเสียสละย่อมสละได้โดยง่าย ไม่ต้องฝืนใจ สามารถที่จะทำได้อย่างสม่ำเสมอ และสามารถที่จะเสียสละให้ได้แม้สิ่งอันเป็นที่รัก ที่ให้ได้โดยยาก มีอวัยวะและชีวิตเป็นที่สุด

ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และการเสียสละ เป็นคุณธรรมสำคัญประการหนึ่งที่สร้างความนับถือ ผูกไมตรี ทำคนเกลียดให้รัก ทำคนที่รักกอดอยู่แล้วให้มีความรักมากยิ่งขึ้น ย่อมให้ผลที่ดีเสมอ ก่อให้เกิดความชื่นชมยินดีต่อกันและกัน ไม่ว่าจะเป็นผู้ให้หรือผู้รับ คนที่มีน้ำใจเสียสละคิดจะเฉลี่ยแบ่งปันลาภผลและความสุขของตนแก่ผู้อื่นอยู่ เสมอนั้น ไม่ว่าจะใครๆ ก็อยากคบหาสมาคมด้วย

ดังนั้น ผู้ที่มองเห็นการณ์ไกลควรพยายามฝึกตนให้เป็นคนเสียสละแบ่งปันวันละนิด เป็นการสร้างนิสัย อุบิสัยและอริยาศัยที่ดีให้แก่ตนเอง ซึ่งอุปนิสัยนี้จะค่อยๆ ฝังลึกลงในจิตใจ กลายเป็นอุปนิสัยที่มั่นคง ทำลายได้โดยยาก เป็นอุปนิสัยประจำตัวต่อไป

อย่างไรก็ตาม หัวใจสำคัญของยุทธศาสตร์ “ประชารัฐ” คือ การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกคน เนื่องจากการแก้ปัญหา การปฏิรูป และการพัฒนาประเทศในทุกๆ ด้าน จะสำเร็จหรือเห็นผลเป็นรูปธรรมไม่ได้เลย หากขาดซึ่งความร่วมมือร่วมใจและการมีส่วนร่วมระหว่างประชาชนเจ้าหน้าที่รัฐ และรัฐบาล

เป้าหมายในอนาคตของยุทธศาสตร์ “ประชารัฐ” เมื่อ “ประชาชน” และ “รัฐ” ได้ทำงานร่วมกันแล้ว จะก่อให้เกิดความเข้มแข็งและความมั่นคงของประเทศในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว หรือการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ อันจะนำมาซึ่งความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงโอกาสในการเข้าถึงหรือได้รับสิทธิและสวัสดิการของรัฐอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม ให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมเหมือนในอดีต ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้นั้นจะส่งผลดีต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตและรายได้ของประชาชนทุกคนทั้งในทางตรงและทางอ้อม ซึ่งประชาชนทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ “ประชารัฐ” ได้ง่ายๆ โดยเริ่มได้ที่ตัวเอง เช่น 1) การติดตามทำความเข้าใจในนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ 2) การเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาในด้านต่างๆ ผ่านเวทีหรือช่องทางที่ถูกต้อง เหมาะสม ซึ่งรัฐบาลและหน่วยงานต่างๆ ได้เปิดไว้จำนวนมาก 3) การเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคม

ส่วนรวม 4) การเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียม และ 5) การมีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชน ต่อสังคม และประเทศชาติ

จะเห็นว่า ความสำคัญและความสำนึกที่เกี่ยวข้องอยู่กับความเคลื่อนไหวทางการเมืองนั้นในอดีต ความรุนแรงจะทวีความเข้มข้นมาก ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนก็คือ ประเทศที่มีระบอบของการบริหารปกครองที่มีการรวบอำนาจไว้เข้าสู่ส่วนกลางอย่างสหภาพโซเวียต เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม สำหรับรัฐต่างๆ ที่เป็นรัฐหรือพื้นที่ของมุสลิมนั้น ศาสนาอิสลามได้มีบทบาทสำคัญในการลดค่านิยมของความเคลื่อนไหวทางการเมือง สิ่งเหล่านี้ เราสามารถเห็นได้จากประสบการณ์ของประเทศมาเลเซีย ที่ระบบการเมืองของตนมีความสอดคล้องกับหลักการของอิสลาม เพราะระบบอิสลามเป็นระบบตามจารีตประเพณีที่มีพื้นฐานเป็น goal-orientated หรือมุ่งไปทางตะวันออก (ไม่ใช่ตะวันตก) ฉะนั้น เป้าหมายของระบบของมุสลิมคือ การเสาะหาความโปรดปรานของพระผู้เป็นเจ้า (อัลลอฮ) และนั่นหมายความว่า จะต้องสร้างขึ้นมาจากสภาพแวดล้อมที่อิสลามสามารถปฏิบัติได้ให้เห็นเป็นรูปธรรม และมีกิจกรรมดำเนินไปเพื่อความโปรดปรานของอัลลอฮด้วยการช่วยเหลือกันชักจูงเข้าสู่แนวทางที่พระองค์อัลลอฮทรงอนุมัติ และหยุดยั้งการปฏิบัติที่พระองค์อัลลอฮทรงห้ามไว้ ดังนั้น การรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของรัฐจะมีความสำคัญในตัวเอง เพราะความมั่นคงหมายถึง ความมั่นคงที่จะรักษาไว้ซึ่งมิตที่เป็นพื้นฐานในการเผชิญหน้ากับความเปลี่ยนแปลง นั่นคือ การสนับสนุนให้เกิดการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ความมั่นคงจะไม่เป็นประเด็นที่ตายตัวในห้วงใดห้วงหนึ่งของเวลา แต่เป็นหลักสูตรแห่งการโคจรที่ระบบต้องมาปรับตัวเพื่อที่จะสร้างความมั่นใจ และให้เกิดการต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น ระบบของมุสลิมนั้นจะเป็นระบบที่มีระเบียบในตัวเองและควบคุมด้วยพฤติกรรม ซึ่งอย่างแรกสุดคือ พฤติกรรมที่มีการป้องกันระหว่างตัวเองกับสภาพแวดล้อม และอย่างที่สอง การมีโลกแห่งมโนทัศน์ในรูปแบบที่นโยบายต้องมีการประนีประนอมและคงบำรุงรักษาไว้ ซึ่งทั้งช่องว่างแห่งการปกป้อง และโลกแห่งมโนทัศน์จะเป็นหัวใจสำคัญสำหรับความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ของประชารัฐนั้น หากมีการปฏิบัติจริงอย่างเป็นรูปธรรมนับว่า เป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญยิ่ง และยุทธศาสตร์ประชารัฐดังกล่าว อาจนำไปสู่การทำลายความรุนแรงที่เกิดในสามจังหวัดชายภาคใต้ได้อย่างถาวรก็อาจเป็นไปได้

อย่างไรก็ตาม ผู้นำมุสลิมยังมีความรู้สึกว่าการจำกัดความเคลื่อนไหวทางการเมืองนั้น จะเกี่ยวเนื่องกันกับการถูกควบคุม ซึ่งในอดีตนั้น การที่ต้องประกาศพื้นที่ของตนให้เป็นพื้นที่ที่ต้องใช้บัตรประจำตัวประชาชนแบบตรวจสอบทางคอมพิวเตอร์หรือ Smart Card ก่อนพื้นที่แห่งอื่นๆ ในประเทศนั้น (ประเทศไทยได้เริ่มบังคับใช้ Smart Card เพื่อควบคุมชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูมา

ตั้งแต่เดือนมิถุนายนปีพ.ศ. 2547 ในขณะที่ประชาชนในภาคอื่นๆ ไม่มีการบังคับ) เป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นถึงการเลือกปฏิบัติต่อพลเมืองในประเทศที่มีความเสี่ยงอย่างมาก

ในการศึกษาของโครงการวิจัยนี้ ยังพบอีกว่า หากไม่เกิดโครงการที่สามารถฟื้นฟูเศรษฐกิจได้ ก็จะตกอยู่สภาพที่ลำบากมาก องค์กรที่เป็นขบวนการในการเคลื่อนไหวทางการเมืองในพื้นที่นั้นมีสองรูปแบบคือ รูปแบบความเคลื่อนไหวทางการเมืองที่รุนแรง ซึ่งตัวอย่างของกลุ่มที่เคลื่อนไหวด้วยวิธีแบบรุนแรงที่มีอยู่ในปัจจุบันนี้ คือ Bersatu (กลุ่มสหพรรค) และ Ronda Kumpulan Kecil-RKK (กลุ่มรักษาความปลอดภัยย่อยเคลื่อนที่) และกลุ่มที่เป็นรูปแบบความเคลื่อนไหวทางการเมืองที่เป็นสายกลาง ดังตัวอย่างเช่น Al-Wahdah (กลุ่มเอกภาพ) เป็นต้น

การดิ้นรนต่อสู้ขององค์กรกลุ่มชาติพันธุ์นั้น สะท้อนให้เห็นถึงผลที่เกิดจากระดับของอำนาจที่รวมศูนย์เข้าสู่ส่วนกลางของรัฐนั่นเอง ยิ่งมีการกดดันต่อกลุ่มชาติพันธุ์ชน หรือกลุ่มชายขอบมากขึ้นเท่าใด ความเคลื่อนไหวทางการเมืองในรูปแบบที่รุนแรงจากกลุ่มชาติพันธุ์ชนกลุ่มชายขอบก็จะเกิดการต่อต้านที่รุนแรงสูงขึ้นเท่านั้น แต่ในทางกลับกัน ยิ่งเปิดโอกาสให้มีการใช้ระบบการเมืองแบบเสรีประชาธิปไตยกว้างขวางพร้อมพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่กันไปและเพิ่มขึ้นมากเท่าใด ความเคลื่อนไหวทางการเมืองในรูปแบบที่รุนแรงจะลดลงและจะแทนที่ด้วยความเคลื่อนไหวที่เป็นสายกลาง และจะยิ่งเกิดผลมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งยุทธศาสตร์ความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชนกลุ่มชายขอบนั้น ท่าน Smith เคยกล่าวไว้ว่า จะมีการเคลื่อนไหวจากระดับความรุนแรงน้อยไปสู่ระดับความรุนแรงที่สูงขึ้น หากไม่มีการปรับปรุงนโยบายที่มาจากส่วนกลางเพื่อให้เกิดความเหมาะสม “where the general trend has been to move away from the isolationist and accommodationist strategies to those of communalism, autonomism, separatism and irredentism” (Smith, 1981:16) และจะเห็นว่า ปัจจุบันนี้ ความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูได้เคลื่อนย้ายจากระดับ “communalism” หรือ “ร่วมอาศัย” เข้าสู่ถึงระดับ “autonomism” หรือ “เขตปกครองพิเศษ” นี่คือผลที่เกิดจากการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อชาวไทยมลายูเป็นระยะเวลาอันยาวนานในอดีตนั่นเอง

ความเคลื่อนไหวทางการเมืองนั้น มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งจะขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาลว่า จะใช้นโยบายที่เป็นระบบพหุสังคม (System of pluralistic models) ในรูปแบบของความเท่าเทียม (equalitarian) หรือความไม่เท่าเทียมกัน (inequalitarian) ซึ่งคำประกาศของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดปัตตานี นราธิวาส และยะลา ในวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 ที่ไม่ยอมให้ความร่วมมือแก่รัฐบาลไทย นั้นเป็นสัญญาณเตือนที่เปรียบเสมือนระเบิดเวลาที่กำลังจะเกิดความรุนแรงครั้งใหญ่ขึ้นอีกในจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่วันใดก็วันหนึ่งในภายภาคหน้า

5.3 ข้อเสนอแนะ

สิ่งสำคัญจึงอยู่ที่ว่า รัฐบาลจะพิจารณาความจำเป็นของการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างจริงจังหรือไม่เพื่อให้ความเคลื่อนไหวทางการเมืองเป็นแบบรุนแรงลดลงอย่างถาวรหรือไม่ จะให้พวกเขาหันกลับมาเคลื่อนไหวแบบสายกลางหรือไม่ และจะพิจารณาให้เกิดการเพลานโยบายที่แข็งกร้าวลง หรือพิจารณาให้การกระทำที่แข็งกร้าวลงด้วยปัญญาอย่างชาญฉลาด นอกจากนี้ หากกลุ่มชาติพันธุ์ชนกลุ่มชายขอบได้รับความพอใจที่มีต่อนโยบายของรัฐบาลแล้ว สถานการณ์ก็อาจเปลี่ยนแปลงและเป็นไปอย่างที่ท่าน Huntington (1991:150) ได้แย้งไว้ใน Third Wave หรือคลื่นลูกที่สามของท่านว่า ยุทธศาสตร์ของกลุ่มชาติพันธุ์นั้นไม่จำเป็นต้องเป็นรูปแบบที่รุนแรงอยู่ตลอดเวลา “...the ethnic strategies are not necessary to be radical over time” ความเคลื่อนไหวทางการเมืองนั้น รูปแบบที่รุนแรงอาจเปลี่ยนไปเป็นรูปแบบที่เป็นสายกลางได้ ฉะนั้น การนำเสนอรูปแบบการเมืองที่ดีกว่านั้น รัฐบาลจะต้องชั่งจูงด้วยการพัฒนาด้านบวกมากขึ้น ซึ่งตัวอย่างของการพัฒนาดังกล่าวคือ ทำให้เศรษฐกิจเติบโต ดำเนินนโยบายแบบเสรีนิยม เผยแพร่ให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันในสังคมที่มีวัฒนธรรมที่หลากหลาย

โครงการวิจัยนี้จึงสรุปได้ว่า ปัจจัยที่ความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวมุสลิมเชื้อสายมลายู ในจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นไปได้ทั้งที่มาจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอกคือนโยบายของรัฐและการกระจายเศรษฐกิจที่ไม่ทั่วถึง ส่วนปัจจัยภายในคือ ความเชื่อทางศาสนาและระดับการศึกษา

ส่วนสิ่งที่ต้องปรับปรุง คือ 1) ต้องให้มีการดำเนินการในลักษณะหุ้นส่วนภาครัฐ เอกชน และประชาชน 2) การที่ภาคเอกชนนำ โดยภาครัฐเป็นผู้อำนวยความสะดวกและสนับสนุนในสามจังหวัดภาคใต้นั้นใช้ไม่ได้ ทั้งนี้ ตัวอย่างที่เป็นปัญหา จากโครงการอาหารฮาลาลในสามจังหวัดภาคใต้ ถือเป็นโครงการที่สามารถสร้างศักยภาพทางเศรษฐกิจสูงมาก แต่จนถึงปัจจุบัน นับเวลารวมเกือบ 15 ปีแล้ว ก็ยังไม่สามารถดำเนินการได้ 3) การดำเนินงานที่ลงสู่ชาวบ้านนั้น ยังขาดการมุ่งแก้ปัญหาที่เป็นตัวกำหนดบทบาททางด้านทรัพยากรมนุษย์ 4) การพัฒนาคุณภาพคน ยังไม่มีการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานของไทยให้ทันสมัย ไม่ได้มีการช่วยลดต้นทุน และไม่มีการเพิ่มการเชื่อมโยงสู่ภูมิภาค นอกจากนี้ ประชาชนยังขาดการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และ 5) ไม่มีทุนให้สำหรับชุมชนที่เป็นทุนการเงิน เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) กองทุนหมู่บ้านและชุมชน (กทบ.) เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม โครงการวิจัยนี้ ยังไม่ได้เป็นข้อสรุปสุดท้ายที่เกี่ยวข้องกับความเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ トラบใดที่เหตุการณ์ไม่สงบยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในจังหวัดชายแดน

ภาคใต้ของประเทศไทย ฉะนั้น เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์มากขึ้นนั้น จึงขอแรงใจมายังผู้อ่านเพื่อให้ได้รับการส่งเสริม และมีการขยายงานวิจัยเพิ่มขึ้นต่อไป ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความสงบสุขของบ้านเมืองของเราด้วยกัน การอยู่ดีกินดีของประชาชน และเกิดความเป็นอยู่ที่อาศัยบนแผ่นดินนี้ร่วมกันอย่างสันติวิธี

บรรณานุกรม

- กาญจนา โชคไพศาลศิลป์. 2542. การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพปัจจัยการผลิตโดยรวมในประเทศไทย ปี พ.ศ.2520-2542. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิตติพงษ์ กิตยารักษ์. 2544. ยุทธศาสตร์การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- กิตต์ จิรกีตียงกู. 2550. การประมาณค่าอัตราการเติบโตผลผลิตภาพปัจจัยการผลิตโดยรวมของประเทศไทย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- คณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์. 2549. เอาชนะความรุนแรงด้วยพลังสมานฉันท์. กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล.
- คณะกรรมการการวิสามัญวุฒิสภา. 2542. รายงานการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญศึกษาปัญหา 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลา และสตูล. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา กองกรรมาธิการ.
- คณะกรรมการการบริหารและการยุติธรรม วุฒิสภา. 2539. รายงานการพิจารณาการศึกษาเรื่องพัฒนาการขององค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาหรือทางแพ่ง. กรุงเทพฯ: บริษัทเคพี พรินติ้ง จำกัด.
- คณะอนุกรรมการ. 2549. รายงานของศึกษาวิถีทางเพื่อพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ.
- ครองชัย หัตถา. 2541. ปัตตานี: การค้าและการเมืองการปกครองในอดีต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปัตตานี: สำนักพิมพ์มิตรภาพ.
- คู่มือพระราชรัฐรักสามัคคี เล่ม 1 - กรมการพัฒนาชุมชน www.cdd.go.th/wp-content/.../sites/.../คู่มือพระราชรัฐรักสามัคคี-1.pdf
- คู่มือพระราชรัฐรักสามัคคี เล่ม 1. ดาวน์โหลด 7.22 MB. แผ่นพับข้อมูลพระราชรัฐรักสามัคคี. ดาวน์โหลด 4.73 MB.
- คู่มือพระราชรัฐรักสามัคคี เล่ม 2. ดาวน์โหลด 6.35 MB. รวบรวมผลงานคณะทำงานเศรษฐกิจฐานรากและพระราชรัฐ พ.ศ.2559. ดาวน์โหลด 9.13 MB บริษัท พระราชรัฐรักสามัคคี (ประเทศไทย) จำกัด.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. 2548. คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 104/2548 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ วันที่ 28 มีนาคม 2548 ที่ 132/2548 ลงวันที่ 12 เมษายน 2548 และที่ 212/2548 ลงวันที่ 7 มิถุนายน 2548.
- ชินภิบาล, สงคราม. 2518. การกลืนชาติชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ไทยรัฐ. 2549. โจรฉวยโอกาสช่วงรัฐประหาร ยิงชาวบ้านยะลาตาย1เจ็บ1, 21 กันยายน.
- ไทยรัฐ. 2550. เหตุการณ์ไม่สงบยังไม่หยุด, 26 สิงหาคม.
- ไทยรัฐ. 2550. เหตุการณ์ไม่สงบเกิดขึ้นรายวัน, 2 กันยายน.
- ไทยรัฐ. 2550. ลอบยิงเจ้าหน้าที่ และข้าราชการครู, 27 กันยายน.

- ไทยรัฐ. 2549. โจรฉวยโอกาสช่วงรัฐประหาร ยิงชาวบ้านยะลาตาย1เจ็บ1, 21 กันยายน.
 ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2544. **ทิศทางธุรกิจค้าปลีกไทย**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :
<http://www.bot.or.th> สืบค้น 20 ธันวาคม 2550.
- มติชน. 2548. ส.ส.ปชป.เชื่อ”ต่างชาติ”มีส่วนแทรกแซง, 7 เมษายน.
 มุลินธิหะญีสุหลง. 2536. **มุลินธิหะญีสุหลงอับดุลกาเดร์ โต๊ะมีนา**. ปัตตานี: มุลินธิหะญีสุหลง.
 มิ่งขวัญ ชูสวัสดิ์. 2542. **ปัจจัยที่กำหนดอัตราการเจริญเติบโตของผลผลิตภาพการผลิตรวมของ
 ประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
 ณรงค์ ศรีสวัสดิ์ และสุริยะ สะนิวา .2558. **การศึกษาสังเคราะห์ความรู้ด้านพหุสังคม ความขัดแย้ง
 ความรุนแรง และสันติภาพในจังหวัดชายแดนภาคใต้**. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
 คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
 นรนิติ เศรษฐบุตร .2550. **รัฐธรรมนูญกับการเมืองไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
 บุชกร ปะกิระเนย์ .2550. **การเจริญเติบโตของผลผลิตภาพการผลิตรวมของประเทศไทย ศึกษา
 เปรียบเทียบช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ พ.ศ. 2540**. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์
 มหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
 ประเวศ วะสี. 2550. **ดับไฟได้ด้วยจิตวิวัฒน์และพลังแห่งทางสายกลาง**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
 กรีนปัญญาญาณ.
 พลายนพล คุ่มทรัพย์. 2558. **ประวัติการปฏิรูปเศรษฐกิจของไทย, เสนอต่อสัมมนา “วาระการปฏิรูป
 ด้านเศรษฐกิจของสภาปฏิรูป”** วันที่ 9 กรกฎาคม 2558 โรงแรมเจ้าพระยาปาร์ค
 ไพฑูรย์ ไกรพรรคศักดิ์. 2541. **การเจริญเติบโตของผลผลิตภาพของปัจจัยการผลิตโดยรวมของไทย :
 การวิเคราะห์ทางเศรษฐมิติ**. คณะเศรษฐศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย:กรุงเทพฯ.
 สมบัติ อารังค์ธัญวงศ์. 2539. **ทัศนคติทางการเมืองของเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานคร**. พิมพ์
 ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โครงการเอกสารและตำรา คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒน
 บริหารศาสตร์.
 สารอัสวาทะห์. 2536. **สหกรณ์อิสลามเพื่อการออมทรัพย์**. กรุงเทพฯ: นิตยสารพิมพ์.
 สารอัสวาทะห์. 2537. **รายงานประจำปี**. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
 สารอัสวาทะห์. 2537. **ความพยายามที่จะมีธนาคารอิสลาม**. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร
 สถาบันข่าวอิสรา. 2550. **เหตุการณ์ฆ่ารายวัน และยอดผู้เสียชีวิต**. ยะลา, 30 สิงหาคม.
 สถาบันข่าวอิสรา. 2550. **กำลังผสมหรือเสาะรวบสองแกนนำอาร์.เค.เค.** วันลงประชามติ.
 นราธิวาส, 18 สิงหาคม.
 สถาบันข่าวอิสรา. 2550. **โจรไต่ยิงกลุ่มฐานทัพทหาร**. นราธิวาส, 19 สิงหาคม.
 สถาบันข่าวอิสรา. 2550. **สรุปผลการลงประชามติ**. ยะลา, 19 สิงหาคม.
 สถาบันข่าวอิสรา. 2550. **คนร้ายลอบฆ่าบ้านชาวบ้านในอำเภอบันนังสตา**. ยะลา, 23 สิงหาคม.
 สถาบันข่าวอิสรา. 2550. **ปิดล้อมตำบลปากูอำเภอทุ่งยางแดง**. ปัตตานี, 24 สิงหาคม.
 สถาบันข่าวอิสรา. 2550. **โจรไต่ยิงผู้หญิงเสียชีวิตคาสวนยาง**. นราธิวาส, 23 สิงหาคม.

- สถาบันข่าวอิสรา. 2550. **ป่วนใต้เกิดขึ้น 154 เหตุ ยอดเหยื่อไฟใต้อยู่ที่ 2,516 ราย.** ยะลา, 23 สิงหาคม.
- สถาบันข่าวอิสรา. 2550. **เหตุร้ายรายวัน.** ปัตตานี, 27 สิงหาคม.
- สถาบันข่าวอิสรา. 2550. **คนร้ายเสียชีวิตจากการปะทะกับเจ้าหน้าที่.** ยะลา, 30 สิงหาคม.
- สภาผู้แทนราษฎร. 2547. **รายงานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาการลอบวางระเบิดและก่อความไม่สงบเรียบร้อยในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้.** กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สำนักงานพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติ. 2547. **ช่องว่างความยากจน ความรุนแรง ปัญหาความยากจน เส้นความยากจน สัดส่วนคนจน และจำนวนคนจน(ด้านรายจ่ายหรือการบริโภค) ปี 2533-2547.** กรุงเทพฯ
- อายุวัฒน์นะ, ธรรมรงค์ศักดิ์. 2547. **ชาวไทยในมาเลเซีย.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ.
- อภิญา รัตน์มงคลมาสและวิวัฒน์ คติธรรมนิตย์. 2547. **คนไทยกับการเมือง: ปิตุภูมิโยค.** กรุงเทพฯ: สถาบันนโยบายศึกษา.
- Aruri, Naseer H. 1977. Nationalism and Religion in Arab World: Allies or Enemies, **Muslim World 67** (4): 266-79.
- Asian Centre for Human Rights. 2004. **Killings At Pattani's Krue Se Mosque And A Cover Up Enquiry.**
- Ayoob, Mohammad (ed.). 1981. **The Politics of Islamic Reassertion.** London: Croom Helm.
- Best, John W. 1970. **Research in Education.** New Jersey, Prentice – Hall.
- Bill, James A., and Hardgrave, Robert L. 1973. **Comparative Politics : The Quest for Theory.** Columbus Ohio: Charles E. Merrill Publishing Company.
- Birch, Anthony H. 1978. Minority Nationalist Movements and Theories of Political Integration. **World Politics 30**(3): 325-44.
- Bose, Sumantra. 1993. **States, Nations, Sovereignty: Sri Lanka, India and the Tamil Ealam Movement.** New Delhi: The Book Review Literary Trust.
- Bowen, Don R. and Masotti, Louis H. (eds.). 1968. **Civil Violence in the Urban Community.** California: Sage Publications.
- Bunce, V.J & Wolchick, S.L. 2006. International Diffusion and Post Communist Electoral Revolutions, **Communist and Post-Communist Studies, V 39** (3):283-304.
- Carothers, Thomas. 1999. **Aiding Democracy Abroad: The Learning Curve.** Washington, D.C.: Carnegie Endowment for International Peace.
- Chambers, William N. & Burnham, Walter Dean (eds.). 1967. **The American Party Systems: Stages of Political Development.** New York: Oxford University Press.

- Channel News Asia. 2007. **Militants kill, burn policemen in Thai south**, 12 May.
- Che Man, W.K. 1983. **Muslim Elites and Politics in Southern Thailand**. Master's Thesis, Universiti Sains Malaysia.
- Che Man, W.K. 1990. **Muslim Separatism: The Moros of Southern Philippines and the Malays of Southern Thailand**. Singapore: Oxford University Press.
- Coakley, John (ed.). 1993. **The Territorial Management of Ethnic Conflict**. Great Britain: Frank Cass & Co.
- Dahl, Robert A. 1989. **Democracy and its Critics**. New Haven: Yale University Press.
- De Vos, George & Romanucci-Ross, Lola (eds.). 1975. **Ethnic Identity: Cultural Continuities and Change**. California: Mayfield Publishing Company.
- Dijk, Kees van. 2002. **A Country in Despair Indonesia between 1997 and 2000**. Leiden: KITLV Press.
- Do Tien Sam. 1996. **Vietnam-China Cross-Border Trading in the Northern Highlands of Vietnam**. Chinese Studies Review, No. 6.
- Dulyakasem, Uthai. 1981. **Education and Ethnic Nationalism: A Study of the Muslim-Malays in Southern Siam**. Doctoral dissertation. Stanford University.
- Fianza, Myrthena L. 1996. **Conflicting Land Use and Ownership Patterns and the "Moro Problem" in Southern Philippines**. Proceedings of the UGAT 18th National Conference, October 17-19. Ugnayang Pang-Agham Tao, Inc.
- Fukuyama, F. 1992. **The End of History and the Last Man**. London: Hamish Hamilton: 45 & New York: The Free Press.
- Horowitz, Donald L. 1971. Three Dimensions of Ethnic Politics. **World Politics** 23: 232-44.
- Horowitz, Donald L. 1985. **Ethnic Groups in Conflict**. Berkeley: University of California Press.
- Huntington, Samuel P. 1991. **The Third Wave: Democratization in the Late Twentieth Century**. Norman: University of Oklahoma Press.
- International Crisis Group. 2005. Southern Thailand: Insurgency, not JIHAD. **Asia Report** (98), 18 May:12-16.
- International Herald Tribune. 2007. **Police say bomb at soccer match in southern Thailand wounds 14 officers**, 14 June
- International Herald Tribune. 2007. **Use of militias rising in southern Thailand**, 19 March.
- Jitpiromsri & Sobhonvasu. 2006. Villagers Beheaded. **Critical Asian Studies** (38:1):95-117.

- Kuper, Adam. & Kuper, Jessica (eds.). 1985. **The Social Science Encyclopedia**. London: Routledge & Kegan Paul.
- Linton, Ralph (ed.). 1945. **The Science of Man in the World Crisis**. New York: Columbia University Press.
- Linz, Juan J. & Stepan, Alfred (eds.). 1978. **The Breakdown of Democratic Regimes**. Baltimore: Johns Hopkins University.
- Linz, Juan J., and Stepan, Alfred. 1996. **Problems of Democratic Transition and Consolidation**. Baltimore and London: The John Hopkins University Press.
- Magill, Frank N. 1996. **International Encyclopedia of Government and Politics**, (2) 794-1510. Singapore: Toppan Company Pte.
- Oberschall, Anthony. 1973. **Social Conflict and Social Movements**. New Jersey: Prentice-Hall.
- Parsons, Talcott. 1951. **The Social System**. New York: Free Press.
- Parsons, Talcott & Smelser, Neil. 1956. **Economy and Society**. New York: The Free Press.
- Pelly, Usman. 1983. **Social Institutions and Ethnic Cohesion in Medan. Urban Migration in Indonesia: A Case Study of Minangkabau and Madaliang Batak Migrants in Medan, North Sumatera**, Ph.D. Dissertation, Urbana-Campaign: University of Illinois.
- Pitsuan, Surin. 1985. **Islam and Malay Nationalism: A Case Study of the Malay Muslims of Southern Thailand**. Thammasat University: Thai Khadi Research Institute.
- Pye, Lucian W. 1966. **Aspect of Political Development**. Boston: Little Brown and Company.
- Pye, Lucian W, and Verba, Sydney. 1965. **Political Culture and Political Development**. Princeton: Princeton University Press.
- Rood, Steven. 2005. **F Forging Sustainable Peace in Mindanao: The Role of City Society**. Washington: East-West Center Washington.
- Satha-Anand, Chaiwat. 1990. **Islam and Violence: A Case Study of Violent Events in the Four Soutehrn Provinces, Southern Thailand, 1976-1981**. Florida: University of South Florida.
- Smith, Anthony D. 1981. **The Ethnic Revival**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Smith, Anthony D. 1982. **Nationalism, Ethnic Separatism and the Intelligentsia**. In Colin H. William (ed.). **Nationalism Separatism**. Cardiff: University of Wales Press.

- Smith, Anthony D. 1987. **The Ethnic Origins of Nations**. New York: Basil Blackwell.
- Syed Serajul Islam. 2005. **The Politics of Islamic Identity in Southeast Asia**. Singapore: Thomson Learning.
- Wan Mahmood, S.S. 1988. **De-radicalization of Minority Dissent: A Case Study of the Malay-Muslim Movement in Southern Thailand, 1980-1944**, Master's Thesis, Universiti Sains Malaysia.
- Wan Mahmood, S.S. 2007. **The Politics of Ethnic Representation: Malay-Muslims in Southern Thailand and Thai Buddhists in Northern Malaysia**, Ph.D. Dissertation, National University of Malaysia.
- Weber, Max. 1947. **The Theory of Social and Economic Organization**. New York: The Free Press.
- Winzeler, Robert L. 1985. **Ethnic Relations in Kelantan**. Singapore: Oxford University Press.

ภาคผนวก (1)

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

พระราชรัฐกับการแก้ไขปัญหาค่าความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาพระราชรัฐกับการแก้ไขปัญหาค่าความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับเลือกให้เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงให้ครบถ้วนทุกคำถาม คำตอบของท่าน ผู้วิจัยจะรักษาไว้เป็นความลับ และจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่าน หรือหน่วยงานที่ท่านรับผิดชอบ เนื่องจากผู้วิจัยจะนำคำตอบของท่านไปใช้วิเคราะห์ในภาพรวมเท่านั้น
2. แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นท่านต่อพระราชรัฐกับการแก้ไขปัญหาค่าความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อปัญหาพระราชรัฐกับการแก้ไขปัญหาค่าความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. กรุณาตอบทุกข้อเพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล

คณะผู้วิจัยโครงการ

ผู้ศึกษา

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (สอบถามผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 150 คน)

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง () ที่ตรงกับข้อมูลจริงของท่าน

1. เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง
------------------------------	-------------------------------
2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 20 ปี	☐ 21 – 30 ปี
☐ 31 – 40 ปี	☐ 41 – 50 ปี
☐ 51 – 60 ปี	☐ ตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา

☐ ประถมศึกษา	☐ ม. 3 - ม.6
☐ ปวส.- ปริญญาตรี	☐ ปริญญาโท- ปริญญาเอก
4. ประสบการทำงานในอาชีพ.....

☐ 1-3 ปี	☐ 4-6 ปี
☐ 7-9 ปี	☐ 9 ปีขึ้นไป
5. นับถือศาสนา

☐ พุทธ	☐ อิสลาม
☐ คริสต์	☐ อื่นๆ ระบุ.....

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็น

เลขที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ประชาชนเข้าใจในนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ					
1.1	มีการดำเนินการในลักษณะหุ้นส่วนภาครัฐ เอกชน และประชาชน					
1.2	มีธรรมาภิบาล นวัตกรรมและผลิตภาพ การยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ และการมีส่วนร่วมในความมั่งคั่ง					

เลขที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.3	รัฐบาลมีนโยบายลดความเหลื่อมล้ำ สร้างรายได้และความเจริญ ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้ครอบคลุมทั่วประเทศโดยให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับภาครัฐ					
2	ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหา					
2.1	ภาคเอกชนมีความทันสมัย บริหารจัดการเก่ง มีทุนที่คล่องตัว					
2.2	ภาคเอกชนนำ โดยภาครัฐเป็นผู้อำนวยความสะดวกและสนับสนุน					
2.3	เป็นการส่งเสริมภาคประชาชนให้มีฝีมือ มีความสามารถผลิตสินค้า และรักบ้านเกิด					
3	มีการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวม					
3.1	มีการสอดประสานทัศนคติที่เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง เพื่อทำให้เกิดผลสำเร็จได้					
3.2	มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เข้ารับการอบรมสัมมนา ทั้งในด้านการเตรียมตัว การจัดหา เนื้อหา และรูปแบบ เพื่อให้มีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมที่จะพัฒนาสาธารณประโยชน์ร่วมกัน					
3.3	มีการมุ่งแก้ปัญหา เป็นตัวกำหนดบทบาทงานด้านทรัพยากรมนุษย์					

เลขที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4	มีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียม					
4.1	มีการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม เช่น ลดความเหลื่อมล้ำระหว่างภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร					
4.2	มีการพัฒนาคุณภาพคน เช่น ยกกระดับโครงสร้างพื้นฐานของไทยให้ทันสมัย ช่วยลดต้นทุน และเพิ่มการเชื่อมโยงสู่ภูมิภาค และเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน					
4.3	มีการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เช่น เพิ่มรายได้มวลรวมของธุรกิจขนาดย่อม					
5	การมีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชนต่อสังคม และประเทศชาติ					
5.1	มีการร่วมมือและช่วยเหลือกันเป็นจิตสาธารณะมากขึ้น					
5.2	ชุมชนพึ่งตนเองได้ ในทางเศรษฐกิจและมีความยั่งยืนโดยเฉพาะเอื้อต่อการพัฒนาที่มุ่งถึงประโยชน์ของคนหมู่มากในชุมชน					
5.3	มีทุนชุมชนที่เป็นทุนการเงิน เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) กองทุนหมู่บ้านและชุมชน (กทบ.)					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาโครงการประชารัฐกับการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

1. ท่านคิดว่า วิธีที่จะให้นักลงทุนจากภายนอกเข้ามาลงทุนในสามจังหวัดควรทำอย่างไร

.....

2. ท่านคิดว่าผลสำเร็จของยุทธศาสตร์ประชารัฐได้ส่งกระทบต่อความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยมากน้อยเพียงใด

.....

3. ท่านคิดว่า ความเปลี่ยนแปลงของความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยภายใต้โครงการประชารัฐมีทิศทางไปทางใด

.....

4. ท่านคิดว่า การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ความรุนแรงมากสู่ความรุนแรงน้อยหรือลดลงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น มีความเกี่ยวข้องกับโครงการประชารัฐอย่างไร

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ภาคผนวก (2)

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

พระราชรัฐกับการแก้ไขปัญหาคความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาพระราชรัฐกับการแก้ไขปัญหาคความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับเลือกให้เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงให้ครบถ้วนทุกคำถาม คำตอบของท่าน ผู้วิจัยจะรักษาไว้เป็นความลับ และจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่าน หรือหน่วยงานที่ท่านรับผิดชอบ เนื่องจากผู้วิจัยจะนำคำตอบของท่านไปใช้วิเคราะห์ในภาพรวมเท่านั้น
2. แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นท่านต่อพระราชรัฐกับการแก้ไขปัญหาคความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อปัญหาพระราชรัฐกับการแก้ไขปัญหาคความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. กรุณาตอบทุกข้อเพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล

คณะผู้วิจัยโครงการ
ผู้ศึกษา

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (สอบถามผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 300 คน)

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง () ที่ตรงกับข้อมูลจริงของท่าน

1. เพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	95	31.7
หญิง	205	68.3
รวม	300	100.0

2. อายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	0	0.0
21 - 30 ปี	60	20.0
31 - 40 ปี	105	35.0
41 - 50 ปี	99	33.0
51 - 60 ปี	36	12.0
ตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป	0	0.0
รวม	300	100.0

3. ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	0	0.0
ม. 3 - ม.6	90	30.0
ปวส.- ปริญญาตรี	180	60.0
ปริญญาโท- ปริญญาเอก	30	10.0
รวม	300	100.0

4. ประสบการณ์ทำงานในอาชีพ

ประสบการณ์ทำงานในอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
1-3 ปี	30	10.0
4-6 ปี	30	10.0
7-9 ปี	141	47.0
9 ปีขึ้นไป	99	33.0
รวม	300	100.0

5. นับถือศาสนา

นับถือศาสนา	จำนวน	ร้อยละ
พุทธ	30	10.0
อิสลาม	270	90.0
คริสต์	0	0.0
อื่นๆ ระบุ	0	0.0
รวม	300	100.0

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็น

เลข ที่	ข้อความ	\bar{X}	S.D
1	ประชาชนเข้าใจในนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและ หน่วยงานของรัฐ A		
1.1	มีการดำเนินการในลักษณะหุ้นส่วนภาครัฐ เอกชน และประชาชน	2.80	0.62
1.2	มีธรรมาภิบาล นวัตกรรมและผลิตภาพ การยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ และการมีส่วนร่วม ในความมั่นคง	2.91	0.91
1.3	รัฐบาลมีนโยบายลดความเหลื่อมล้ำ สร้างรายได้และความเจริญ ความ เข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้ครอบคลุมทั้งประเทศโดยให้ภาคเอกชนและภาค ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับภาครัฐ	3.46	0.83
	รวม A1-A3	3.06	0.79

เลข ที่	ข้อความ	\bar{X}	S.D
2	ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหา B		
2.1	ภาคเอกชนมีความทันสมัย บริหารจัดการเก่ง มีทุนที่คล่องตัว	3.37	0.61
2.2	ภาคเอกชนนำ โดยภาครัฐเป็นผู้อำนวยความสะดวกและสนับสนุน	3.17	0.79
2.3	เป็นการส่งเสริมภาคประชาชนให้มีฝีมือ มีความสามารถผลิตสินค้า และรักบ้านเกิด	3.49	0.84
รวม B1-B3		3.34	0.75
3	มีการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวม C		
3.1	มีการสอดประสานทัศนคติที่เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง เพื่อทำให้เกิดผลสำเร็จได้	3.06	0.64
3.2	มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เข้ารับการอบรมสัมมนา ทั้งในด้านการเตรียมตัว การจัดหา เนื้อหา และรูปแบบ เพื่อให้มีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมที่จะพัฒนาสาธารณประโยชน์ร่วมกัน	3.12	0.75
3.3	มีการมุ่งแก้ปัญหา เป็นตัวกำหนดบทบาททางด้านทรัพยากรมนุษย์	2.98	0.87
รวม C1-C3		3.05	0.75
4	มีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียม D		
4.1	มีการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม เช่น ลดความเหลื่อมล้ำระหว่างภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร	3.25	0.70
4.2	มีการพัฒนาคุณภาพคน เช่น ยกกระดับโครงสร้างพื้นฐานของไทยให้ทันสมัย ช่วยลดต้นทุน และเพิ่มการเชื่อมโยงสู่ภูมิภาค และเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน	3.15	0.82
4.3	มีการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เช่น เพิ่มรายได้มวลรวมของธุรกิจขนาดย่อม	3.46	0.84
รวม D1-D3		3.29	0.79
5	การมีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชน ต่อสังคม และประเทศชาติ E		
5.1	มีการร่วมมือและช่วยเหลือกันเป็นจิตสาธารณะมากขึ้น	3.21	1.04
5.2	ชุมชนพึ่งตนเองได้ ในทางเศรษฐกิจและมีความยั่งยืนโดยเฉพาะเอื้อต่อการพัฒนาที่มุ่งถึงประโยชน์ของคนหมู่มากในชุมชน	3.11	0.78
5.3	มีทุนชุมชนที่เป็นทุนการเงิน เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) กองทุนหมู่บ้านและชุมชน (กทบ.)	2.95	0.73
รวม E1-E3		3.09	0.85
รวมทั้งหมด A1-E3		3.17	0.79

ทดสอบสมมติฐาน

1. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่เข้าใจในนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

ตารางที่ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่เข้าใจในนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Between Groups	11	154.52	14.05	1802.15	0.00
Within Groups	288	2.245	0.01		
Total	299	156.77			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

$H_0: \mu_1 = \mu_2 = \mu_3$ ประชาชนเข้าใจในนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงไม่ลดลง

$H_1: \mu_1 \neq \mu_2 \neq \mu_3$ ประชาชนเข้าใจในนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

P (ความน่าจะเป็น) = 0.00, α (ระดับนัยสำคัญ) = 0.05

ดังนั้น ค่า P น้อยกว่า α (เท่ากับ Sig.) จึงปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1

สรุปได้ว่าประชาชนเข้าใจในนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

ตารางที่ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Between Groups	11	152.92	13.90	1039.29	0.00
Within Groups	288	3.85	0.01		
Total	299	156.77			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

$H_0: \mu_1 = \mu_2 = \mu_3$ ประชาชนที่มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงไม่ลดลง

$H_1: \mu_1 \neq \mu_2 \neq \mu_3$ ประชาชนที่มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

P (ความน่าจะเป็น) = 0.00, α (ระดับนัยสำคัญ) = 0.05

ดังนั้น ค่า P น้อยกว่า α (เท่ากับ Sig.) จึงปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1

สรุปได้ว่าประชาชนที่มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีการเคารพและปฏิบัติตนตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวมจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

ตารางที่ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีการเคารพและปฏิบัติตนตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวมจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Between Groups	10	148.29	14.83	505.59	0.00
Within Groups	289	8.48	0.03		
Total	299	156.77			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

$H_0: \mu_1 = \mu_2 = \mu_3$ ประชาชนที่มีการเคารพและปฏิบัติตนตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวมจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงไม่ลดลง

$H_1: \mu_1 \neq \mu_2 \neq \mu_3$ ประชาชนที่มีการเคารพและปฏิบัติตนตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวมจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

P (ความน่าจะเป็น) = 0.00, α (ระดับนัยสำคัญ) = 0.05

ดังนั้น ค่า P น้อยกว่า α (เท่ากับ Sig.) จึงปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1

สรุปได้ว่าประชาชนที่มีการเคารพและปฏิบัติตนตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวมจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียมจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

ตารางที่ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียมจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Between Groups	11	153.17	13.92	1112.86	0.00
Within Groups	288	3.60	0.01		
Total	299	156.77			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

$H_0: \mu_1 = \mu_2 = \mu_3$ ประชาชนมีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียมจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลงไม่ลดลง

$H_1: \mu_1 \neq \mu_2 \neq \mu_3$ ประชาชนมีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียมจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

P (ความน่าจะเป็น) = 0.00, α (ระดับนัยสำคัญ) = 0.05

ดังนั้น ค่า P น้อยกว่า α (เท่ากับ Sig.) จึงปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1

สรุปได้ว่าประชาชนประชาชนมีการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียมจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชน ต่อสังคม และประเทศชาติจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

ตารางที่ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชน ต่อสังคม และประเทศชาติจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Between Groups	12	152.58	12.72	871.09	0.00
Within Groups	287	4.19	0.02		
Total	299	156.77			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

$H_0: \mu_1 = \mu_2 = \mu_3$ ประชาชนที่มีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชน ต่อสังคม และประเทศชาติจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงไม่ลดลง

$H_1: \mu_1 \neq \mu_2 \neq \mu_3$ ประชาชนที่มีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชน ต่อสังคม และประเทศชาติจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรงลดลง

P (ความน่าจะเป็น) = 0.00, α (ระดับนัยสำคัญ) = 0.05

ดังนั้น ค่า P น้อยกว่า α (เท่ากับ Sig.) จึงปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1

สรุปได้ว่าประชาชนที่มีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชน ต่อสังคม และประเทศชาติจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์รุนแรง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ประวัตินักวิจัย

1. ชื่อ – นามสกุล นายวันฮารงค์ บินอิสริส
2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน 3959900354458
3. วัน/เดือน/ปีเกิด 24 กันยายน 2525
4. ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์
- เงินเดือน 40000 บาท
- ช่วงปีที่ทำงาน 2556 ถึงปัจจุบัน
- เวลาที่ใช้ทำวิจัย 30 ชั่วโมง : สัปดาห์
5. หน่วยงานและสังกัด คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
6. ประวัติการศึกษา

ระดับการศึกษา	สถาบันการศึกษา	คุณวุฒิ	สาขาวิชา	พ.ศ.
ปริญญาเอก	Institute of International studies Ramkhamhaeng University	PHD	Political Science	2556
ปริญญาโท	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	รปม.	รัฐประศาสนศาสตร์	2550
ปริญญาตรี	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	ศศ.บ.	การบริหารรัฐกิจ	2548

7. สาขาวิชาที่มีความชำนาญพิเศษ สังคมและความขัดแย้ง
8. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ

8.1 หัวหน้าโครงการวิจัย : ประชากรู้กับการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

8.2 งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว :

ตายุติน อูสมาน และคณะวิจัยร่วมในโครงการ.(2561). รูปแบบการสร้างสันติภาพในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดย องค์กรภาคประชาสังคม

วันฮารงค์ บินอิสริส.(2560). การอำนวยความสะดวกของรัฐบาลมาเลเซียต่อการสร้างสันติภาพในจังหวัดชายแดนภาคใต้ : กรณีศึกษาความขัดแย้งและการไกล่เกลี่ยระหว่างรัฐบาลไทยกับกลุ่มผู้นำฝ่ายต่อต้าน

วันฮารงค์ บินอิสริส.(2559). ปัญหาการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของรัฐในพื้นที่ชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ระหว่าง พ.ศ. 2547-2557

วันฮารงค์ บินอิสริส.(2558). ความคิดเห็นของผู้นำศาสนาต่อธรรมาภิบาลศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษาผู้นำศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2554-เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2557

ณรงค์ ศรีสวัสดี และคณะวิจัยร่วมในโครงการ. (2558). การศึกษาสังเคราะห์ พหุสังคม ความขัดแย้ง ความรุนแรงและสันติภาพ ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

SuriaSaniwa bin Wan Mahmood , Wanharong Binisris. (2557). Cooperation Of The Ethnic Maly- Muslims in Pattani Province , Southern Thailand. ความร่วมมือของชาวมลายูมุสลิมในจังหวัดปัตตานี , ภาคใต้ของประเทศ